3765/02.02.00.01/2026.

Salon kaupunki

Vuoden 2027 talousarvio
Henkilöstösuunnitelma 2027 – 2029
Investointisuunnitelma 2027 – 2031

Kaupunginjohtajan ehdotus

Sisällys

1. Kaupunginjohtajan katsaus 5
2. Talousarvion yleisperustelut 8
2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset 8
2.1.1 Talousarvion rakenne 8
2.1.2 Talousarvion sitovuus 9
2.1.3 Talousarvion seuranta 10
2.1.4 Talousarvion tilivelvolliset 10
2.2 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät 11
2.2.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä 11
2.2.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä 12
2.2.3 Kunnan talouden tilanne ja kehitysnäkymä 13
2.3 Toimintaympäristö 23
2.3.1 Väestö 23
2.3.2 Työllisyys 27
2.3.3 Elinkeinoelämä 28
2.4. Henkilöstö 33
2.5 Kuntastrategia 38
2.6 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit 40
2.7 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet 41
2.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous 43
3. Konserniyhtiöt 44
3.1 Salon vuokratalot Oy 44
3.2 Yrityssalo Oy 46
3.3 Salon Kaukolämpö Oy 48
3.4 Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä 50
3.5 Salo IoT Park Oy 53
4. Käyttötalousosa 55
4.1 Henkilöstösuunnitelma 55
4.1.1 Uudet tehtävät 55
4.1.2 Lakkautettavat tehtävät 56
4.1.3 Määräaikaiset tehtävät 57
4.2 Henkilöstösuunnitelman perustelut 60
4.2.1 Uudet tehtävät 60
4.2.2 Lakkautettavat tehtävät 61
4.2.3 Määräaikaiset tehtävät 62
4.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopisteet ja perustelut 68

4.4 Tarkastuslautakunta ... 68
4.4.1 Tarkastustoimi ... 68
4.5 Keskusvaalilautakunta ... 71
4.6 Kaupunginvaltuusto ... 73
4.7 Kaupunginhallitus ... 74
4.7.1 Sisäinen tarkastus ... 74
4.8 Konsernipalvelut ... 76
4.8.1 Hallintopalvelut ... 76
4.8.2 Talouspalvelut ... 80
4.8.3 Henkilöstöpalvelut ... 82
4.9 Opetuslautakunta ... 85
4.9.1 Sivistyspalvelut ... 85
4.9.2 Varhaiskasvatuspalvelut ... 86
4.9.3 Opetuspalvelut ... 87
4.9.3.1 Perusopetuspalvelut ... 87
4.9.3.2 Lukiokoulutus ... 88
4.9.3.3 Nuorisopalvelut ... 89
4.9.4 Opistopalvelut ... 90
4.9.4.1 Kansalaisopisto ... 90
4.9.4.2 Musiikkiopisto ... 91
4.10 Vapaa-ajan lautakunta ... 94
4.10.1 Vapaa-aikapalvelut ... 94
4.10.1.2 Kulttuuripalvelut ... 95
4.10.1.2.1 Yleisen kulttuuripalvelut ... 95
4.10.1.2.2 Museopalvelut ... 96
4.10.1.3 Kirjasto- ja tietopalvelut ... 98
4.10.1.4 Liikuntapalvelut ... 99
4.11 Elinvoimajaosto ... 103
4.11.1 Maankäyttöpalvelut ... 104
4.11.2.1 Liikennepalvelut ... 105
4.11.2.2 Kaupungin kehittäminen ... 106
4.11.3 Työllisyyden ja kotoutumisen edistäminen ... 108
4.12 Tekninen lautakunta ... 113
4.12.1 Tekniset palvelut ... 113
4.12.2 Infrapalvelut ... 114
4.12.3 Tilapalvelut ... 114
4.12.4 Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut ... 115
4.13 Rakennus- ja ympäristölautakunta ... 118

4.13.1 Rakennus- ja ympäristövalvonta 118
4.13.2 Rakennusvalvonta 119
4.13.3 Ympäristönsuojelu 120
4.13.4 Ympäristöterveydenhuolto 121
4.13.5 Maaseutupalvelut 122
4.14 Liikelaitos Salon Vesi 127
5. Tuloslaskelmaosa 132
5.1 Verotulot 134
5.2 Valtionosuudet 134
5.3 Korkotulot- ja menot 134
5.4 Rahoitustulot- ja menot 134
6. Investointiosa 135
7. Investointiosan perustelut 151
8. Rahoituslaskelma 179
9. Liitteet 180
9.1 Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen 180
9.2 Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt 181
9.3 Yhdistysten avustaminen 182

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vaikka kuntatalous haastaa meitä tulevina vuosina, uskomme tulevaan on edelleen vahva. Harkituilla elinvoimaa tukevilla toimilla edellytyksemme pärjätä kiristyvässä tilanteessa ovat hyvät, ja Salon kyky sopeutua muutoksiin on vahvistunut historian saatossa.

Talouden harmaista näkymistä huolimatta Salossa on nähtävissä myös elinkeinoelämään ja uusiin työpaikkoihin liittyviä valonpilkahduksia. Olemme saaneet useita positiivisia investointiuutisia kuluneen vuoden aikana. Puolustusteollisuus kasvaa merkittävää vauhtia ja alkamassa on datakeskuksen rakentaminen, mikä tuo mukanaan laajat mahdollisuudet uuden yritysekosysteemin rakentamiseen. Näiden vaikutukset työllisyyteen näkyvät täysimääräisenä vasta tulevina vuosina, mutta ne luovat uskoa tilanteen paranemiseen.

Työllisyystilanne on pysynyt vaikeana, mutta syyskuussa 2026 työttömyysaste oli hieman edellisvuotta alempi. Pitkäaikaistyöttömyys on edelleen merkittävä haaste ja tulee vaatimaan toimenpiteitä myös tulevina vuosina. Myös nuorisotyöttömyys on Salossa ollut lievässä kasvussa ja tähän liittyen on tehty konkreettisia toimia muun muassa Boost-työllisyyssetelillä.

Vuoden 2027 talousarvio on alijäämäinen, vaikka valmistelun aikana on tehty sopeutustoimia kaikilla toimialoilla. Sopeutuksia on jatkettava vielä seuraavienkin vuosien aikana, jotta talouden suunta saadaan kääntymään. Kuntatalouden epävarmuus jatkuu edelleen, sillä valtionosuudet laskevat lasten määrän vähentyessä eikä verotulojen kehitys ole ollut odotettua. Samalla matalassa suhdannetilanteessa työttömyydestä johtuvat kunnan maksuosuudet ovat olleet jyrkässä kasvussa.

Väestökehitys on jatkunut Salossa edellisten vuosien kaltaisena. Asukasluvun kasvun suurin haaste liittyy luontaisen väestönkasvun negatiivisuuteen. Salossa syntyy lapsia noin puolet vähemmän kuin henkilöitä menehtyy vuoden aikana. Nykyisen väestötason ylläpito vaatisi nettomuuttoa noin 300 henkilön verran.

Investointien vuodet

Salo varautuu seuraavina vuosina aiempia vuosia suurempaan investointimäärään. Velkamäärä on edelleen maltillinen kuntien keskiarvon ollessa 3 595 euroa. Suunnitelmallinen huolenpito kiinteästä omaisuudesta kuten tiloista, infrasta ja kunnallistekniikasta on kaupungin talouden ja tulevaisuuden näkökulmasta on tärkeää.

Korjausvelan kirimisen lisäksi investointilistalta löytyy merkittävimpänä Uskelan koulu- ja varhaiskasvatusyksikön uudisrakennus, jonka rakennustyöt on aloitettu. Lisäksi saneerataan Kaivolan ja Tupurin kouluja, joihin on tulossa myös varhaiskasvatusyksikkö. Halikon keskustan varhaiskasvatusyksikön ja museovaraston rakentaminen on tarkoitus aloittaa ensi vuonna sekä jalkapallohallin suunnittelua jatkaa. Keskusjätevedenpuhdistamossa tehdään mittavaa perusparannusta seuraavien vuosien aikana. Asuntomessuihin valmistautuminen tarkoittaa Salossa monia investointeja muun muassa katuinfraan ja puistoihin.

Henkilöstö ja johtaminen

Kaupungissa on käyty yhteistoimintaneuvottelut henkilöstösäästöjen löytämiseksi osana talousarvioprosessia. Asetettuna tavoitteena on noin 2,2 miljoonan euron säästöjen löytäminen suunnitelmakauden aikana. Johtamisen ja esihenkilötyön kehittämiseen on käytetty runsaasti resursseja vuoden 2026 aikana. Yhteinen suunta -hankkeessa on tunnistettu kaupungin johtamisen kulmakivet ja asetettu tavoitetila organisaatiokulttuurille. Vaikka hanke on päättynyt, jatkuu sen toimeenpano edelleen osana kaupungin päivittäistä johtamista.

Toimialojen keskeiset painopisteet

Konsernipalvelut

Vuonna 2027 konsernipalveluissa valmistellaan ja toteutetaan laajoja hankintoja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuuden, sähköisen säilytysjärjestelmän ja verkkosivu-uudistuksen osalta. Konsernipalvelujen organisaatiossa tulee tapahtumaan toiminnallisia muutoksia, sillä oikeuspalveluvirasto on irtisanonut edunvalvontapalvelujen tuottamisen ostopalvelusopimuksen päättymään vuoden 2027 loppuun, ja vuoden 2027 aikana päämiehet siirretään oikeuspalveluviraston edunvalvontatoimistoon.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut ovat yhteisiä hyvän arjen palveluita, joilla edistetään osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta. Kouluverkon tarkoituksenmukaisuuden edistäminen sekä laadukkaan opetuksen, riittävien resurssien ja yhdenvertaisten digitaalisten oppimisedellytysten turvaaminen ovat toimialan keskiössä. Varhaiskasvatuksessa painopisteenä on leikki, liikunnallinen elämäntapa sekä luontosuhteen edistäminen kokonaisvaltaisena opetusmenetelmänä.

Elinvoimapalvelut

Toimialan keskeisenä yhteisenä painopisteenä on edelleen toiminnan kehittäminen palvelujen välisenä yhteistyönä. Toimintatapoja kehitetään niin, että eri näkökulmat ja vaikutukset huomioidaan riittävän varhain ja asian edellyttämällä huolellisuudella. Paikallisliikenteen uusi palvelutaso on suunniteltu tulevaksi voimaan vuoden 2027 kesällä. Lisäksi toimialalla valmistaudutaan Asuntomessujen järjestämiseen Salossa vuonna 2028.

Tekniset palvelut

Kaupunkistrategian tavoitteena on, että Salo huolehtii hyvin laajasta rakennetun ympäristön omaisuudestaan. Toimialan keskeisenä painopisteenä on kaupungin kiinteän omaisuuden kunnossapito ja kehittäminen vastaamaan muuttuvia tarpeita ja vaatimuksia. Mittavilla investoinneilla luodaan edellytyksiä toiminnalle pitkälle tulevaisuuteen. Samalla tavoitteena on päästä nopeasti eroon eri syistä tyhjiksi tai vajaakäyttöön jäävien tilojen toimintamenoista sekä varmistaa keskeisten tilojen ja kiinteistöjen turvallinen ja terveellinen käyttö. Kiinteistöjen osalta yksi merkittävä muutos tapahtuu, kun osa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä siirtyy kaupungin kiinteistöyhtiön omistukseen.

Salon talousarvio 2027

Asukasluku 9/2026

49 992

Työttömyysprosentti 9/2026

11,1

Verotulot

121,2 M€

Valtionosuudet

27,8 M€

Tilikauden alijäämä

-3,0 M€

Toimintakulut

215,8 M€

Toimintatuotot

75,1 M€

Velka **127,7 €** 2.555 €/asukas

Investoinnit

53,3 M€

2. Talousarvion yleisperustelut

2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset

2.1.1 Talousarvion rakenne

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosaan sisältyy valtuustoon nähden sitovia määrärahoja kuten verotulot, valtionosuudet sekä korkotulot ja -kulut. Muilta osin tuloslaskelmaosa on luonteeltaan perusteluosaan kuuluva.

Investointiosa

Investointiosassa valtuustoa sitovat määrärahat on ryhmitelty seuraavasti investoinnit netto:

Korvausinvestoinnit
Rakennukset yhteensä
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
Koneet ja kalusto yhteensä

Laajennusinvestoinnit
Rakennukset projekteittain
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
Koneet ja kalusto yhteensä

Uusinvestoinnit
Rakennukset projekteittain
Maa- ja vesialueet yhteensä
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
Koneet ja kalusto yhteensä
Osakkeet ja osuudet yhteensä

Vesilaitos
Investoinnit netto

Investointiosassa esitetään investointien kokonaiskustannusarvio, edellisinä vuosina käytetty määräraha sekä ehdotettu talousarvio- ja suunnitelmavuosien määrärahat. Sitovuustasolta toiselle tehtävistä määrärahasiirroista päättää kaupunginvaltuusto. Tilikauden käyttämätön määräraha ei siirry seuraavalle vuodelle.

Talonrakennushankkeen hankesuunnittelusta vastaa tiloja käyttävä palvelualue yhteistyössä tilapalvelujen kanssa. Rakennussuunnittelusta ja rakennuttamisesta vastaa tilapalvelut. Kaupunkikehityslautakunta päättää talonrakennushankkeiden määrärahojen käytöstä ja hankintapäätöksestä kaupungin ohjeiden mukaisesti siltä osin kuin toimivaltaa ei ole delegoitu viranhaltijoille.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainoja koskevat määrärahat ja tuloarviot sekä lainakannan muutokset yhteensä. Muut erät ovat suunnitelmia rahoituksesta ja sen muutoksista.

Käyttösuunnitelma

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunta laativat hyväksytyn talousarvion perusteella yksityiskohtaisemman käyttösuunnitelman ja päättävät tulosyksikkötason vastuuhenkilöt helmikuun loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmassa toimielimet päättävät omalta osaltaan hyväksytyn talousarvion tehtävien toteuttamisesta ja määrärahoista tulojen ja menojen osalta. Käyttösuunnitelman muutoksista päättää kyseisen käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin. Käyttösuunnitelma sitoo lautakuntaa ja viranhaltijaa.

2.1.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja. Lautakuntien tulee kuitenkin seurata myös sisäisten menojen ja tulojen kehitystä raportointien yhteydessä.

Työterveyshuollon määrärahat on talousarviossa varattu keskitetysti henkilöstöpalveluiden talousarvioon, josta ne käytön mukaan siirretään kunkin yksikön talousarvioon vuoden aikana.

Talousarviomuutokset

Toimielimet voivat tehdä määrärahasiirtoja sitovuustason sisällä.

Perusteluista poikkeava toiminta, hanke tai hankinta vaatii kaupunginvaltuuston myöntämän määrärahan. Poikkeuksena lisämäärärahan hakemiselle ovat sellaiset kesken talousarviovuotta aloitettavat projektiluontoiset toiminnot, joille on talousarviossa varattu määrärahaa ja siten hyväksytty jo valtuustossa. Mikäli kyseessä oleville toiminnoille saadaan menojen katteeksi kokonaisuudessaan ulkopuolinen rahoitus tai mikäli toiminnon omavastuuosuudelle on talousarviossa varattu määrärahaa, voidaan tällaiset projektiluontoiset toiminnot hyväksyä ko. toimielimessä.

Talousarviovuoden aikana voi olla perusteltua tehdä toiminnallisia muutoksia, jolloin tulee tarve siirtää määrärahoja sitovuustasolta toiselle. Silloin, kun ei synny lisämäärärahatarvetta, voidaan määräraha siirtää sitovuustasolta toiselle ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Päätöksen tekee se toimielin, jolle kulloinkin kysymyksessä olevan asian päätösvalta kuuluu.

Kaikista talousarviomuutoksista on aina tehtävä ilmoitus talouspalveluihin ja Sarastia Oy:lle.

Talousarviossa hyväksytyt tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja ne kuuluvat talousarvion perusteluosaan.

Sijoitetun pääoman tuotto

Talousarviossa kaupungin tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle on kaksi prosenttia Liikelaitos Salon veden osalta.

2.1.3 Talousarvion seuranta

Talouden ja keskeisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle maaliskuun, kesäkuun sekä syyskuun tilanteen mukaan ja koko vuoden tilanteen mukaan tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitukselle raportoidaan kuukausittain talouden toteumasta ja muissa toimielimissä talouden toteutumista seurataan pääsääntöisesti kuukausittain.

2.1.4 Talousarvion tilivelvolliset

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Salon kaupungin tilivelvollisia ovat seuraavat viranhaltijat:

kaupunginjohtaja
hallintojohtaja
talousjohtaja
sivistyspalveluiden johtaja
opetusjohtaja
varhaiskasvatusjohtaja
elinvoimajohtaja
tekninen johtaja
rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Lisäksi edellä mainittujen viranhaltijoiden tehtäviä yhtäjaksoisesti yli kahden kuukauden ajan sijaistavat viranhaltijat ovat tilivelvollisia vastuualueellaan sijaistuksen keston ajan.

Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia välittömästi saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Valtuus tilapäisluoton ottamiseen kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi

Lainat ryhmitellään kunnan taseessa pitkäaikaisiin, yli vuoden pituisiin ja lyhytaikaisiin, alle vuoden pituisiin lainoihin. Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan investoinnin rahoittamiseen ja lyhytaikaisella lainalla turvataan maksuvalmius. Sääntö ei kuitenkaan ole ehdoton. Lainanotossa seurataan myös korkokehitystä: kun korot ovat laskusuunnassa voi olla edullista siirtää pitkäaikaisen lainan ottamista ja rahoittaa investointia aluksi lyhytaikaisella lainalla.

Pitkäaikainen talousarviolaina kilpailutetaan pankki- ja rahoituslaitosten kesken hyvissä ajoin ennen lainan nostamista. Talousjohtaja päättää lainan nostamisesta valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa.

Lyhytaikaista rahoitusta varten Salon kaupungilla on voimassaolevat kuntatodistusohjelmat Kuntarahoituksen, Osuuspankin ja Nordean kanssa. Kuntatodistusohjelmalla turvataan rahoitus kaikissa tilanteissa. Silloin kun maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää tilapäisrahoitusta, kuntatodistusohjelmat kilpailutetaan noin vuorokautta ennen rahoituksen tarvetta ja luottoa otetaan tarvittavaksi ajaksi.

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa siten, että valtuuston myöntämä lainanottovaltuus ei ylity sekä pysytään kaupunginhallituksen hyväksymien pankkikohtaisten limiittien puitteissa.

2.2 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät

2.2.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Valtiovarainministeriön syksyn 2026 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous on kasvanut alkuvuonna odotettua nopeammin. Myös käsitys kahdesta edellisestä vuodesta on muuttunut, sillä tarkistetut tilastot nostivat myös arviota vuosien 2024 ja 2025 talouskasvusta ja työn tuottavuudesta. Bruttokansantuotteen ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026, 1,8 prosenttia vuonna 2027 ja 1,5 prosenttia vuonna 2028. Kasvun vahvistumisesta huolimatta talouden kuva ei ole yksiselitteisesti myönteinen. Työllisten määrä alenee edelleen, asuntomarkkinoiden ja asuntorakentamisen toipumisesta ei ole vielä merkkejä eikä verotulojen kehitys viittaa erityisen nopeaan talouden kasvuun. Lisäksi hintojen ja korkojen nousu hidastaa kasvua sekä kuluvana vuonna että ensi vuonna.

Investoinnit kasvavat vahvasti ja investointeja lisäävät erityisesti puolustushankinnat, datakeskukset ja energiasiirtymä. Kotitalouksien varovaisuus hillitsee kulutusta, mutta kuluttajien luottamuksen paraneminen, kohtuullinen palkkakehitys ja veronalennukset piristävät yksityistä kulutusta, jonka arvioidaan kasvattavan yksityistä erityisesti vuonna 2027. Yksityisen kulutuksen arvioidaan kasvavan 1,1 prosenttia vuonna 2026 ja 1,6 prosenttia vuosina 2027 ja 2028. Kuluttajahintojen ennustetaan nousevan 2,0 prosenttia vuonna 2026, 1,9 prosenttia vuonna 2027 ja 2,1 prosenttia vuonna 2028.

Julkisen kulutuksen määrä kasvoi 1,8 prosenttia vuonna 2024 ja vain 0,1 prosenttia vuonna 2025 johtuen hallituksen päättämistä sopeutustoimista sekä kuntien ja hyvinvointialueiden omista talouden tasapainottamistoimista. Vuonna 2026 julkisen kulutuksen arvioidaan supistuvan 0,4 prosenttia. Vuonna 2027 julkinen kulutus kasvaa 0,1 prosenttia sopeutustoimien vaikutusten vähentyessä ja vuonna 2028 kasvua arvioidaan noin 0,5 prosenttia erityisesti puolustusmenojen kasvun takia. Väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta hyvinvointialueilla, kun taas kunnissa nuorempien ikäluokkien pienentyminen vähentää palvelutarvetta. Vaikka julkisen kulutuksen määrä supistuu vuonna 2026, kulutuksen arvo kasvaa hintojen nousun vuoksi koko ennustejakson ajan. Julkisten kulutuksen hinnat nousevat keskimäärin 3 prosenttia vuodessa. Julkisten alojen palkankorotukset lisäävät kustannuksia erityisesti paikallishallinnossa, jossa ansiokehitys ylittää lähivuosina yleisen työmarkkinalinjan.

Työmarkkinoiden kehitys on jatkunut heikkona talouskasvun vahvistumisesta huolimatta. Tammi–kesäkuussa 2026 työllisten määrä supistui 0,6 prosenttia ja työttömien määrä kasvoi 13,3 prosenttia. Työvoiman tarjonta on kasvanut ulkomailta muuttaneen työikäisen väestön ja työn tarjontaa vahvistavien politiikkatoimien seurauksena. Tuotannon kasvun odotetaan kääntävän työllisyyden kasvuun vuoden 2026 loppupuolella, mutta koko vuoden tasolla työllisten määrä vähenee arviolta 0,5 prosenttia. Vuonna 2027 työllisten määrän ennustetaan kasvavan 1,1 prosenttia ja vuonna 2028 noin 0,8 prosenttia talouden kasvun ansiosta. Työttömyysaste nousee 10,3 prosenttiin vuonna 2026 ja laskee 9,9 prosenttiin vuonna 2027 sekä 9,5 prosenttiin vuonna 2028. Työllisyysasteen ennustetaan olevan 15–64-vuotiailla 71,0 prosenttia vuonna 2026, 71,6 prosenttia vuonna 2027 ja 72,1 prosenttia vuonna 2028. Työttömyys pysyy vielä vuonna 2028 arvioitua rakenteellista tasoaan korkeampana.

Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka sitä varjostaa erilaiset riskit. Lähi-idän kireä tilanne aiheuttaa epävarmuutta. Euroalueen kasvu on piristynyt, eikä Yhdysvaltojen kasvu ole hidastunut odotetusti. Maailmantalouden ennustetaan kasvavan 2,9 prosenttia vuonna 2026 ja 3,4 prosenttia vuonna 2027. Euroalueen talouskasvun arvioidaan olevan kuluvana vuonna 1,0 prosenttia ja kiihtyvän edelleen 1,4 prosenttiin vuonna 2027. Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat hieman parantuneet, ja vientikysynnän piristyminen näkyy vientiyritysten tilauskannoissa. Maailmantalouden näkymiin liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta. Lähi-idän kriisi ylläpitää energian korkeaa hintaa, ja sen pitkittyminen voisi lisätä kustannus- ja inflaatiopaineita. Myös Yhdysvaltojen kauppapolitiikka, Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen ja investointihankkeiden toteutuminen muodostavat riskejä talouskehitykselle.

Tekoäly on noussut yhdeksi maailmantalouden merkittävimmistä kasvun ajureista, ja siihen liittyvät riskit ovat kahdensuuntaisia. Pidemmällä aikavälillä tuottavuus hyödyt voivat olla merkittäviä ja nostaa kasvua ennustettua enemmän. Lyhyellä aikavälillä vaikutukset kasvuun voivat yllättää kumpaankin suuntaan. osakemarkkinoiden korjausliike voisi hidastaa tekoälyyn liittyviä investointeja nopeasti ja selvästi, mikä näkyisi Suomessa erityisesti datakeskushankkeiden ajoituksessa.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:35 Taloudellinen katsaus, syksy 2026.

2.2.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Valtiovarainministeriön syksyllä 2026 julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden kehitys heikkeni vuonna 2025, mutta heikennys oli kuitenkin pienempi kuin kuntien talousarvioissa ennakoitiin. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate laski 2,89 mrd. euroon, mutta riitti edelleen kattamaan poistot. Vuosikate jäi kuitenkin noin 420 milj. euroa nettoinvestointeja pienemmäksi ja toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 770 milj. euroa negatiivinen. Kuntien lainakanta kasvoi 20,21 mrd. euroon. Asukaskohtainen lainamäärä oli keskimäärin 3 595 euroa.

Vuosi 2025 osoitti kuntatalouden sopeutuneen toimintaympäristön ja palvelu-uudistusten muutoksiin ennakoitua paremmin, mutta investointipaineet, heikentynyt tulorahoitus ja kasvava velkaantuminen pitävät kuntien ja kuntakonsernien talouden edelleen haastavana. Kuntien välillä erot säilyvät merkittävinä: heikoimmat tunnusluvut painottuvat erityisesti pieniin kuntiin, kun taas suurilla kaupungeilla talouden paineita aiheuttavat etenkin merkittävät investointitarpeet.

Kuntatalouden arvioidaan pysyvän alijäämäisenä koko ennustejakson. Toimintakate heikkenee vuosittain erityisesti palkkamenojen ja työttömyyskustannusten kasvaessa, eikä vuosikate riitä kattamaan nettoinvestointeja ennustejakson aikana. Vuonna 2027 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi. Menopaineita lisäävät erityisesti palkkamenojen ja työttömyyskustannusten kasvu sekä korkea investointitaso. Kuntien tulojen kasvu jää menojen kasvua hitaammaksi erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvien vähennysten ja sovittujen palkkaratkaisujen vuoksi. Kuntasektorin kustannuksia kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin ennustetaan kasvavan keskimäärin noin 3,3 prosenttia vuodessa.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2027 kuntien valtionapuihin osoitetaan noin 5,8 mrd. euroa, mikä on noin 3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2026. Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 3,44 mrd. euroa ja vähenee noin 110 milj. euroa vuodesta 2026. Vähennyksiin vaikuttavat muun muassa sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset, hallituksen kasvutoimien rahoittamiseen liittyvä pysyvä 75 milj. euron vähennys, kustannustenjaon tarkistus sekä indeksikorotukseen kohdistuva indeksijarru.

Kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan tasaisesti: vuonna 2027 verotulojen arvioidaan kasvavan 3,8 prosenttia ja nousevan yhteensä noin 15,3 mrd. euroon. Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 11,0 mrd.

euroa, yhteisöveron noin 1,9 mrd. euroa ja kiinteistöveron noin 2,4 mrd. euroa. Verotulojen kasvusta huolimatta kuntatalouden vuosikate ei ennustejaksolla riitä kattamaan nettoinvestointeja, ja lainakannan arvioidaan kasvavan noin 26,3 mrd. euroon vuoteen 2030 mennessä.

Yleinen talouskehitys antaa kuntataloudelle vain rajallista tukea. Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja 1,8 prosenttia vuonna 2027, mutta työllisyys kääntyy kasvuun vasta vuodesta 2027 alkaen ja työttömyysaste pysyy korkeana. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja noin 4,5 prosenttia vuosina 2027–2030. Julkisen velkasuhteen arvioidaan nousevan noin 90 prosenttiin vuonna 2026 ja lähes 98 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Lähde: Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:38 Kuntatalousohjelma vuodelle 2027, syksy 2026 ja Valtiovarainministeriön julkaisu 2026:35 Taloudellinen katsaus, syksy 2026

2.2.3 Kunnan talouden tilanne ja kehitysnäkymä

Vuoden 2027 talousarvion valmistelua on tehty taloudellisesti haastavien vuosien edessä. Työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen ja tämän takia kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Pääosa kunnan tehtävistä muodostuu sivistyspalveluista, joiden palveluntarve on laskenut pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Kuitenkaan oppilaiden määrän väheneminen ei tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Kaupungin talous on kääntymässä hyvin vuosien jälkeen heikompaan suuntaan, ja tulorahoitus ei riitä kattamaan menoja.

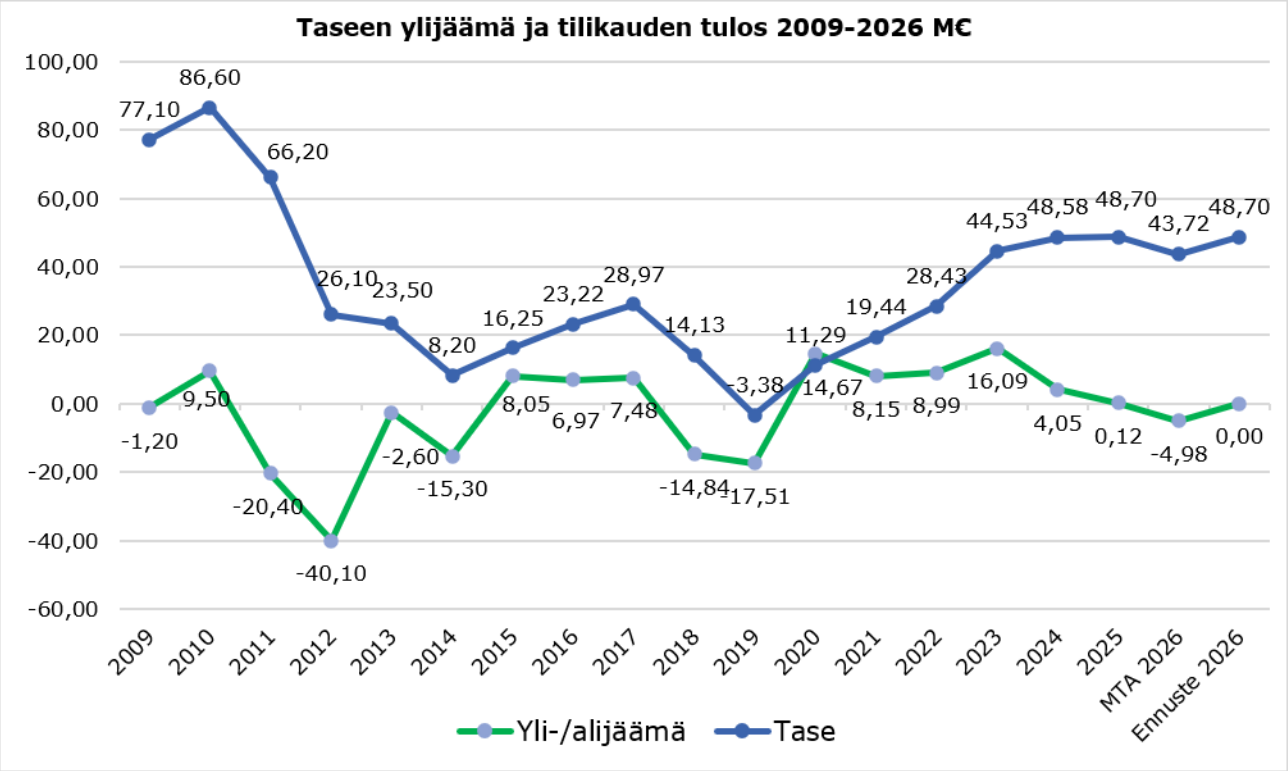
Kaupungin investointitaso on ollut vuosia Salon kokoiselle kunnalle maltillinen. Investointitaso kasvaa tulevina vuosina korkealle, mutta tasoittuu muutaman vuoden kuluttua. Talousarvion investointisuunnitelmassa on varattu määrärahoja merkittäviin investointeihin kuten Uskelan ja Tupurin kouluihin, Halikon keskustan päiväkotiin ja Palloiluhalliin. Päätettyjen ja keskeneräisten investointien seurauksena velkamäärän ja kaupungin rahoituskustannusten ennakoidaan kasvavan. Investointien vaikutukset kaupungin talouteen näkyvät velkaantumisen ja rahoituskustannusten lisäksi poistoina. Kaupungin toimintakatteen ja vuosikatteen tulee tulevina vuosina vahvistua, jotta poistot ja rahoituskustannukset voidaan kattaa. Vetovoimaisen kasvukaupungin elinvoiman ylläpitäminen edellyttää investointeja ja kaupungin lainamäärä asukasta kohti on maan keskimääräistä tasoa alempi. Talousarviossa korkokustannusten arvioinnissa on huomioitu mahdollinen lainamäärän kasvu.

Kaupungin toimintakulut ovat kasvaneet viimeisten vuosien aikana. Vuoden 2023 osalta toimintakulujen lasku johtui hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamasta muutoksesta. Uudistuksen yhteydessä kaupungin toimintakuluista poistuivat sosiaali-, terveys- sekä pelastuspalveluiden kustannukset. Tuolloin toimintakulujen kasvun vaikutukset jäivät hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamien muutosten alle. Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, joskin valmistavan opetuksen aiemmin kasvanut määrä tasaantui vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2025 toimintakulujen volyymi kasvoi TE-palvelu-uudistuksen takia. TE-uudistuksen myötä kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi ja pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksista. Vuoden 2026 toimintakulujen kasvuun vaikuttaa erityisesti henkilöstökustannusten kasvu. Tulevina vuosina kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen ylijäämä on 48,7 miljoonaa euroa. Valtuuston hyväksymän alkuperäisen talousarvion alijäämä oli -7,8 miljoonaa euroa ja muutetun talousarvion 2026 alijäämä on vajaa -5 miljoonaa euroa. Tämänhetkisen ennusteen perusteella tilikauden tuloksen arvioidaan kuitenkin

muodostuvan nollatasolle tai jopa paremmaksi tähän vuoteen kohdistuvien myönteisten toimintatuottokehityksen seurauksena (kerta- ja siirtyvät erät). Ennusteeseen liittyy kuitenkin vielä epävarmuutta erityisesti verotulojen sekä toimintakulujen toteuman suhteen.

Vuosikate muodostuu positiiviseksi 7,9 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,4 miljoonan euron tasolle. Tilikauden alijäämäksi muodostuu vajaa -3,0 miljoonaa euroa. Talousarvio vuodelle 2027 on alijäämäinen, eikä kestävän talouden määritelmän mukaisesti vuosikate kata poistoja.

Taloussuunnitelma vuosille 2028–2029 on laadittu kunnallisveroprosentin 8,5 perusteella. Kaupunginhallitus päätti 14.9.2026 § 306 hyväksyä kaupunkitasoisen talousarviokehyksen ja siihen sisältyvät talouden tasapainottamistoimenpiteet noudatettavaksi talousarvion jatkovalmistelussa. Talousarviovalmistelussa sopeutustoimina hyödynnetään tulojen lisäämistä sekä toimintakulujen vähentämistä. Talousarvion valmistelussa henkilöstöön kohdistuvien sopeutustoimenpiteiden osalta tavoitteena oli enintään 2,2 miljoonaa euroa. Muiden toimintakulujen osalta tavoiteltiin noin 2,0 miljoonan euron sopeuttamista. Talouden tasapainottamiseen sisältyy myös 4,0 miljoonan euron verotulojen lisäys vuodelle 2028, mikä tarkoittaa kunnallisveroprosentin nostoa 0,4 prosenttiyksikköä.

Mikäli kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,4 prosenttiyksikköä, arvioidaan kunnallisverotuloja kertyvän vuonna 2028 noin 98,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 noin 102,6 miljoonaa euroa. Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan kunnallisveroa arvioidaan nykyisen tuloveroprosentin perusteella kertyvän vuonna 2027 vajaa 93 miljoonaa euroa, vuonna 2028 noin 95,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 noin 98,1 miljoonaa euroa. Valtionosuudet on muutoin arvioitu tämänhetkisten ennakollisten valtionosuuslaskelmien mukaisesti, mutta Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudessa on otettu huomioon sivistyspalveluiden tekemä arvio valtionosuuden mahdollisesta muutoksesta.

Taloussuunnitelmavuodet eivät ole tämänhetkisten arvioiden mukaan tasapainossa osalta, mutta ottaen huomioon taseeseen kertyneen ylijäämän, on taloussuunnitelma tasapainossa. Suunnitelmavuosiin kohdistuu epävarmuustekijöitä muun muassa mahdollisen tulevan kuntien rahoitusjärjestelmäuudistuksen osalta.

Hallitusohjelman mukaisesti kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus oli tarkoitus uudistaa vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valtionosuusuudistuksen oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta, mutta syksyllä uudistus kaatui ja siirtyi eteenpäin. Lisäksi hallitus päätti syksyn 2026 budjettiriihessä jatkaa kiinteistöverouudistuksen selvittämistä, mutta uudista ei viedä eteenpäin tällä vaalikaudella. Hallitusohjelmaan sisältyy myös kuntien normituksen keventämisohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien toimintaedellytyksiä sekä edistää kuntien uudistumista ja kuntien erilaisuuden huomioimista. Kuluvana vuonna voimaan tulleen hankintalain uudistuksen vaikutuksia muun muassa kilpailuttamista ja mahdollisia yhtiöjärjestelyjä koskien ei ole osattu arvioida. Sivistyspalveluissa on valmisteilla paikallismuseoiden kehittämissuunnitelma, nuorisopalveluiden palveluverkkoselvitys sekä kirjastoverkkoselvitys.

Kaupungin talous on kääntymässä hyvien vuosien jälkeen heikompaan, eikä tulorahoitus riitä kattamaan menoja ja alijäämäiseen talouteen tulee suhtautua vakavasti. Kaupungin on tehtävä pitkäkestoisia ratkaisuja talouden pitämiseksi tasapainossa.

Kaupungin kustannuksista suurin osa syntyy sivistyspalveluiden toimialan alaisista palveluista. Haasteensa taloudelle ja toiminnalle luovat toimintamenojen kasvu, joka aiheutuu pääasiassa hintojen noususta sekä kunta-alan yleistä ansiokehitystä nopeammasta ansiokehityksestä, työvoiman saatavuusongelmat ja palvelutarpeen laskeminen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen osalta, joka johtuu koko 2010-luvun jatkuneesta syntyvyyden alenemisesta. Lisäksi nykyisin työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus kuntatalouteen ja siksi kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille.

Pidemmän aikavälin haaste kaupungin toiminnassa ja taloudessa liittyy asukasluvun ja väestön ikärakenteen muutokseen sekä työllisyyskehitykseen. Asukasluvussa tapahtuvat muutokset vaikuttavat suoraan kaupungin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Valtionosuudet määräytyvät pääosin asukkaiden ikärakenteen perusteella, minkä takia ikärakenteessa tapahtuva muutos on merkittävässä roolissa. Salon kaupungin verotulojen (verotulot ja valtionosuudet) kasvu tulevaisuudessa on ennusteiden mukaan vaisua ja tulojen kasvu on pienempää kuin toimintakatteen kehitys. Lisäksi työllisyyskehityksellä on entistä suurempi vaikutus talouteen, sillä kuntien rahoitusvastuu työllisyyden hoidosta on aiempaa laajempi. Työllisyyden kehitys on luonteeltaan suhdanneherkkää ja vaikeammin ennakoitavaa. Mikäli talous toteutuu ennusteiden mukaisesti, edellyttää se toimia jo tulevalle suunnitelmakaudelle.

Toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset vuonna 2027

Suurin muutos kaupungin toiminnassa ja taloudessa liittyy hyvinvointialueille vuokrattujen kiinteistöjen siirtymäajan päättymiseen. Sote-uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueiden tuli vuokrata sote-kiinteistöt vähintään kolmeksi vuodeksi. Mikäli vuokrausta edelleen tämän jälkeen jatketaan, pitää kuntien yhtiöittää omistukseensa jääneet sote-kiinteistöt.

Kaupunginvaltuusto päätti perustaa 23.10.2023 § 78 Salon Kuntakiinteistöt Oy -nimisen yhtiön. Yhtiön toimialana on omistaa, hallita, markkinoida, vuokrata ja myydä Salon kaupungin alueella kiinteistöjä tai rakennuksia. Yhtiölle voidaan siirtää omistukseen tai hallintaan Salon kaupungin omistamia kiinteistöjä tai rakennuksia, joissa kaupungin suora omistus ei markkinaneutraliteetin ja siitä seuraavan yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi enää ole mahdollista.

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2026 § 56 ensimmäisessä vaiheessa siirtää yhtiöitettäväksi 10 kohdetta velaksi tehtävällä kaupalla Salon Kuntakiinteistöt Oy:öön siten, että ne ovat 1.1.2027 yhtiön omistuksessa. Kohteet ovat Läntinen terveysasema, Halikon terveysasema, Pahkavuoren ryhmäkoti, Anninkartanon ryhmäkoti, Ylermi, Asuntola Supina-Ropina, Perniön toimintakeskus, Paavolan lastensuojeluyksikkö, Halikkokoti ja Lehmuskoti. Läntisen terveysaseman tiloissa toimii vuokralaisena Länsirannikon Työterveys Oy, jonka sopimus

siirretään yhtiölle kohteen luovuttamisen yhteydessä. Yhtiöittämisen taloudelliset vaikutukset on huomioitu talousarviossa.

Veroperustemuutokset

Valtion vuoden 2027 talousarvioesitykseen sisältyviä veroperustemuutoksia kuvataan valtiovarainministeriön syksyn 2026 kuntatalousohjelmassa.

Veroperustemuutosten aiheuttamat vaikutukset kuntien verotuottoihin kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Ansiotuloveroperusteiden muutosten kompensaatiot toteutetaan valtion talousarvion määrärahamomentin kautta. Yhteisöveron osalta kompensoinnit toteutetaan pääsääntöisesti verojärjestelmän sisällä jako-osuuksia muuttamalla. Yhteisöverokantaa alennetaan vuoden 2027 alusta 20 prosentista 18 prosenttiin, ja muutoksen vaikutus kompensoidaan kunnille jako-osuutta muuttamalla.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2027 täysimääräinen indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla. Indeksitarkistus vähentää kuntien verotuottoa 58 miljoonaa euroa, työtulovähennyksen kasvattaminen 27 miljoonaa euroa, yrittäjävähennyksen kasvattaminen 2 miljoonaa euroa ja lahjoitusvähennyksen laajentaminen 1 miljoonaa euroa. Aikaisemmin päätettyjen muutosten vaikutus kunnallisveron tuottoon on 11 miljoonaa euroa verotuottoa lisäävä. Näiden veroperustemuutosten yhteisvaikutus kuntien verotuottoon on siten -77 miljoonaa euroa vuonna 2027. Lisäksi virikesetelin verovapaata arvoa korotetaan, vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuki poistetaan vuodesta 2027 alkaen ja kotitalousvähennystä kasvatetaan vuosille 2026 ja 2027.

Valtiovarainministeriön syksyn 2026 kuntatalousohjelman mukaan kuntien verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2027 noin 4,1 prosenttia ja olevan 14 706 miljoonaa euroa ja 15 308 miljoonaa euroa vuonna 2027. Vuoden 2027 verotuloista kunnallisveron osuudeksi arvioidaan 10 935 miljoonaa euroa, yhteisöveron 1 915 miljoonaa euroa, kiinteistöveron 2 428 miljoonaa euroa ja kaivosmineraaliveron 30 miljoonaa euroa. Ennusteessa on huomioitu veropohjien kehitys ja tiedossa olevat veroperustemuutokset. Kaivosmineraaliveron kokonaistuotoksi arvioidaan noin 101 miljoonaa euroa vuonna 2027, josta kaivosten sijaintikuntien osuus on 30 prosenttia. Kuntien saaman kaivosmineraaliverotuoton määrä kasvaa vuonna 2027 edellisvuoden alussa voimaan tulleen veronkorotuksen seurauksena.

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta.

Kuntien laskennalliset valtionosuudet ovat vuoden 2027 talousarvioesityksessä noin 4,8 miljardia euroa. Ne muodostuvat valtiovarainministeriön hallinnonalan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksien kunnille ja kuntayhtymille arvioidaan olevan noin 1,3 miljardia euroa vuonna 2027.

Valtiovarainministeriön syksyn 2026 kuntatalousohjelman mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2027 noin 3,44 miljardia euroa ja verotulomenetysten korvaukset 616,5 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuudesta varataan enintään 10 miljoonaa euroa valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,72 prosentista 25,05 prosenttiin vuonna 2027.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus vähenee vuonna 2027 noin 110 miljoonaa euroa vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuuden tasoa nettomääräisesti 41 miljoonaa euroa. Valtionosuutta lisäävinä tehtävämuutoksina huomioidaan:

- Osana laskennallista korvausta maksettavan kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto peruspalvelujen valtionosuuteen (+24,8 M€)
- Sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen uudistaminen ja työvoimapoliittisen avustuksen käyttöönotto (+9,6 M€)
- Kotoutumistuen takuuajan kustannusten korvaus (+7,3 M€)
- Luku- ja kirjoitustaidon koulutus (+3,1 M€), oppimisen tuen uudistaminen (+2,7 M€), kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuus työpaikoilla (+2,0 M€) sekä ruotsinkielisen kotoutumisen edistäminen ja kotihoidontuen Norjan malli (yhteensä +0,8 M€)

Lisäksi valtionosuuden tasossa huomioidaan tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä:

- Kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (-2,2 M€)
- Monialaista yhteistyötä koskevan tehtävän päättyminen (-2,0 M€)
- Tilapäistä suojelua saavien oikeus yleistukeen ja siihen liittyvä kulukorvausmenojen siirtyminen työvoimaviranomaisilta Kansaneläkelaitokselle (-5,25 M€)

Peruspalvelujen valtionosuusprosentissa huomioidaan teknisenä muutoksena kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamiseen liittyvä 21,1 miljoonan euron vähennys, joka vuosina 2025 ja 2026 toteutettiin määräaikaisena valtionosuuden vähennyksenä. Valtionosuuden tasoa vähennetään lisäksi pysyvästi 75 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen hallituksen päättämien kasvutoimien rahoittamiseksi. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 55 miljoonalla eurolla vuonna 2027.

Vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 prosenttia, ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys on 114,0 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen vähennys on yksi prosenttiyksikkö vuosina 2024–2027. Kevään 2026 kehysriihessä vähennys päätettiin korottaa 2,8 prosenttiyksikköön vuodelle 2027. Vuonna 2027 indeksikorotukseen tehtävät vähennykset pienentävät valtionosuutta yhteensä 91,2 miljoonalla eurolla.

Peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2027 huomioon 167 miljoonan euron määräaikainen vähennys, joka liittyy kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi valtionosuuden tasossa huomioidaan 64 miljoonan euron määräaikainen vähennys, joka liittyy vuodelle 2024 tehdyn 192 miljoonan euron määräaikaisen lisäyksen takaisinperintään.

Tiedot kuntien lopullisista valtionosuuksista vuodelle 2027 saadaan vasta myöhemmin.

Valtionosuudet (milj.euroa)	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP2023	TP2024	TP2025	MTA 2026	TA 2027
Kunnan peruspalv. valt.osuus	81 308	73 044	77 228	5 198	3 517	11 900	12 922	8 849
Verotuloihin perust. valt.os tasaus	26 754	27 135	26 612	16 342	14 859	13 484	15 269	15 854
Järj.muutos tasaus/verotulomen.kompens.	25 137	25 365	29 987	9 274	9 133	6 084	6 072	6 785
Opetus- ja kultt.toim.valt.osuus	-2 360	-2 154	-2 396	-2 552	-1 298	-389	-2 744	-3 663
Harkinnanvaraisen valt.os korotus	1 200	0	0	0	0	0	0	0
	132 039	123 390	131 431	28 262	26 211	31 442	31 518	27 824

Verotulot

Verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta, kiinteistöverosta sekä kaivosmineraaliverosta. Kuntalain mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden

verojen perusteista.

Alla olevassa taulukossa on koottuna kiinteistöveroprosentit vuosilta 2024-2026 sekä vuoden 2026 osalta vertailuna osin Manner-Suomen ja Varsinais-Suomen kesimääräiset veroprosentit.

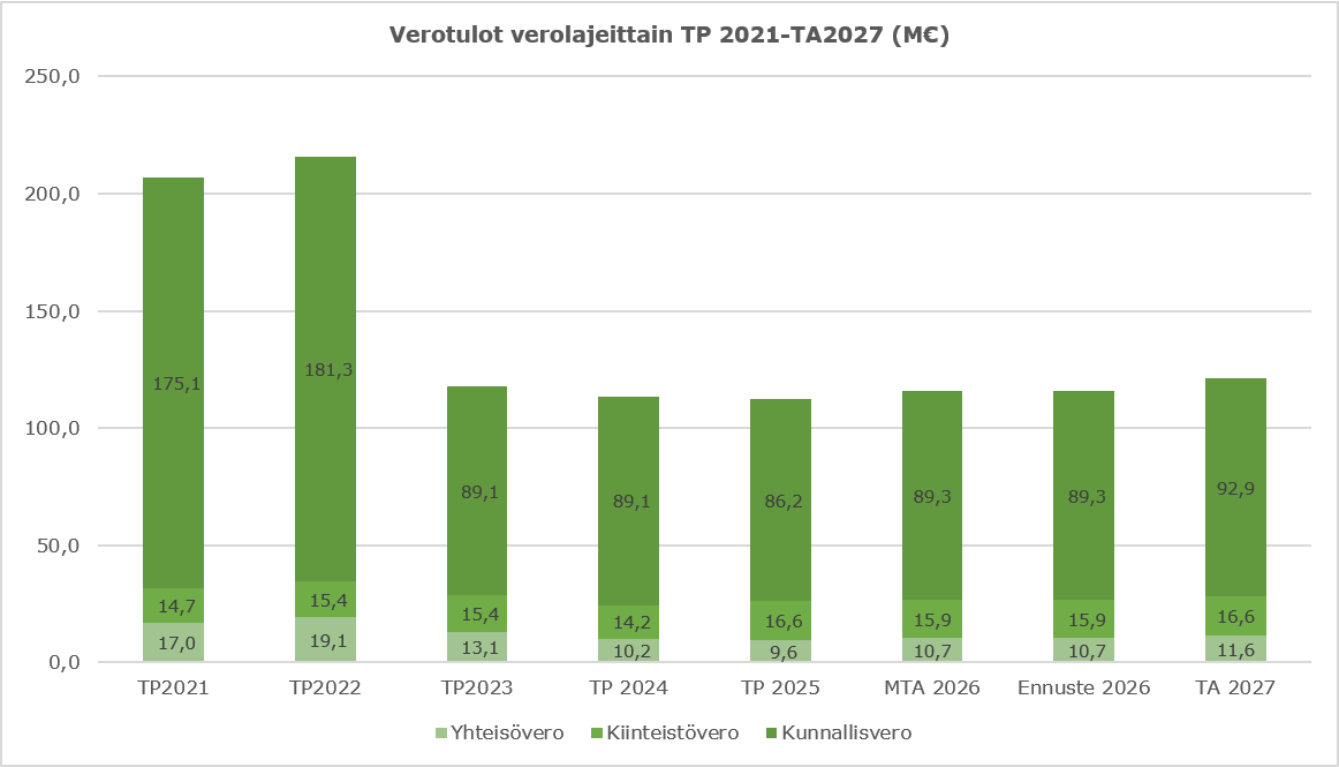
Verolaji	2024	2025	2026	2027	Manner-Suomi ka. 2026	V-S ka. 2026
Tulovero -%	8,1	8,1	8,1	8,1	7,54	7,54
Kiinteistövero -%						
yleinen	0,93	0,93	0,93	0,93	1,18	1,20
maapohja	1,30	1,30	1,30	1,30	1,31	1,32
vakituinen asuinrakennus	0,55	0,55	0,55	0,55	0,51	0,46
muut asuinrakennukset	1,30	1,30	1,30	1,30	1,26	1,29
voimalaitokset	2,50	2,50	2,50	2,50		
rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00		
yleishyödyllinen	0,00	0,00	0,00	0,00		

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 2.11.2026 kokouksessaan, että kunnallisveroprosentti on 8,1 ja kiinteistöveroprosentit ovat nykyisten kiinteistöveroprosenttien mukaiset.

Salon kaupungin kunnallisverotuottojen arvioidaan vuonna 2027 kasvavan 4,1 prosenttia, yhteisöverojen kasvavan 8,3 prosenttia ja kiinteistöverojen kasvavan 4,8 prosenttia vuoden 2026 ennusteeseen verrattuna. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Väestörakenteen ja työllisyyden kehitys vaikuttavat yksittäisten kuntien veropohjaan ja verotulojen muodostumiseen. Vuonna 2027 ansiotuloveroperusteisiin tehdään täysimääräinen indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla ja työtulovähennystä kasvatetaan. Lisäksi yrittäjävähennystä korotetaan, yksityishenkilöiden lahjoitusvähennystä laajennetaan ja virikesetelin verovapaata arvoa korotetaan. Vapaaehtoisen eläkesäästämisen verotuki poistetaan vuodesta 2027 alkaen, ja kotitalousvähennystä kasvatetaan vuosille 2026 ja 2027. Yhteisöveron tuottoon vaikuttaa yritysten tuloskehitys. Yhteisöverokantaa alennetaan vuoden 2027 alusta 20 prosentista 18 prosenttiin. Veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuottoihin kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Yhteisöveron osalta kompensointi toteutetaan lähtökohtaisesti jako-osuuksia muuttamalla. Kuntatalousohjelman verotuloennusteessa on huomioitu kansantalouden makroennusteen mukainen veropohjien kehitys sekä tiedossa olevat veroperustemuutokset.

Kuntaliiton tämän hetken arvioiden pohjalta talousarvio on laadittu sitten, että verotulot toteutuvat vuonna 2027 yhteensä 121,2 miljoonan euron suuruisena. Vuoden 2026 muutetussa talousarviossa arvioitu verotulokertymä on noin 115,9 miljoonaa euroa.

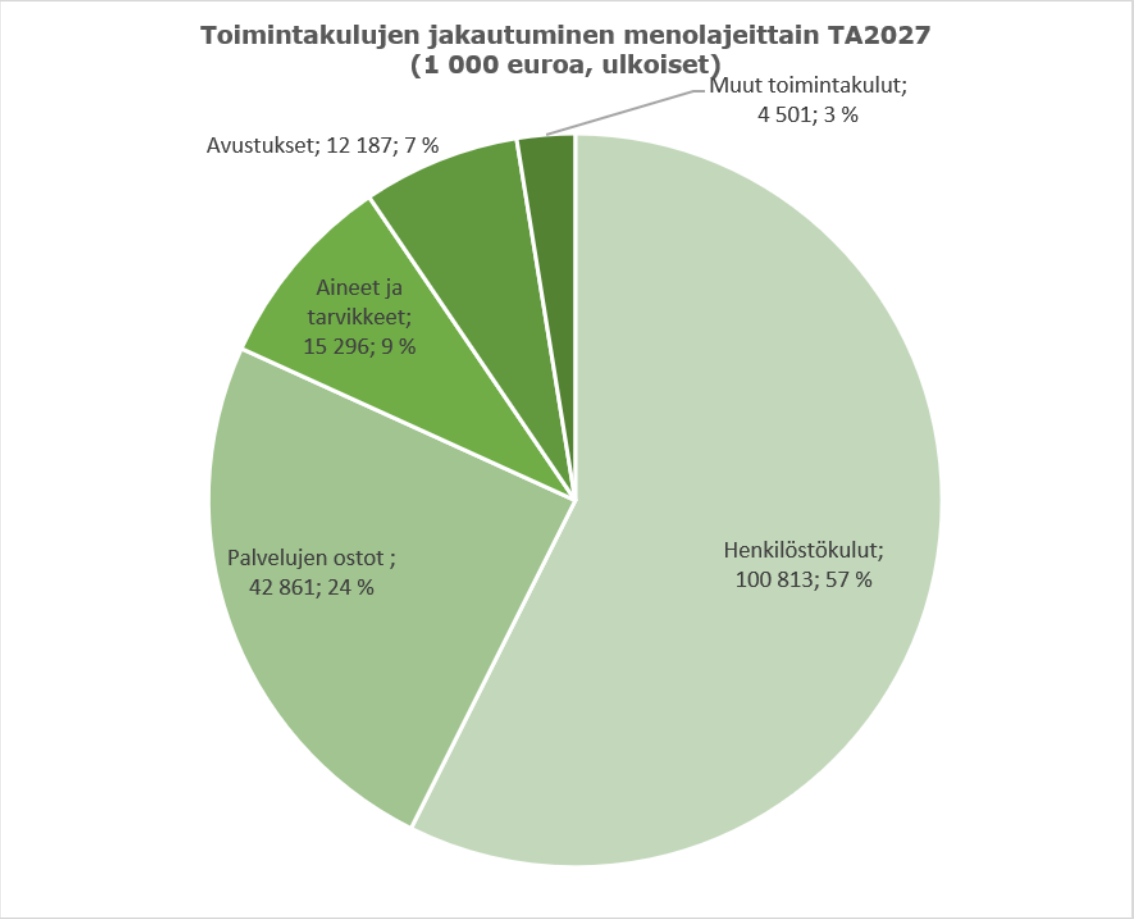
Alla on kuvattu toteutuneet verotulokertymät vuosilta 2021-2025 ja vuosien 2026-2027 arvioidut verotulokertymät.

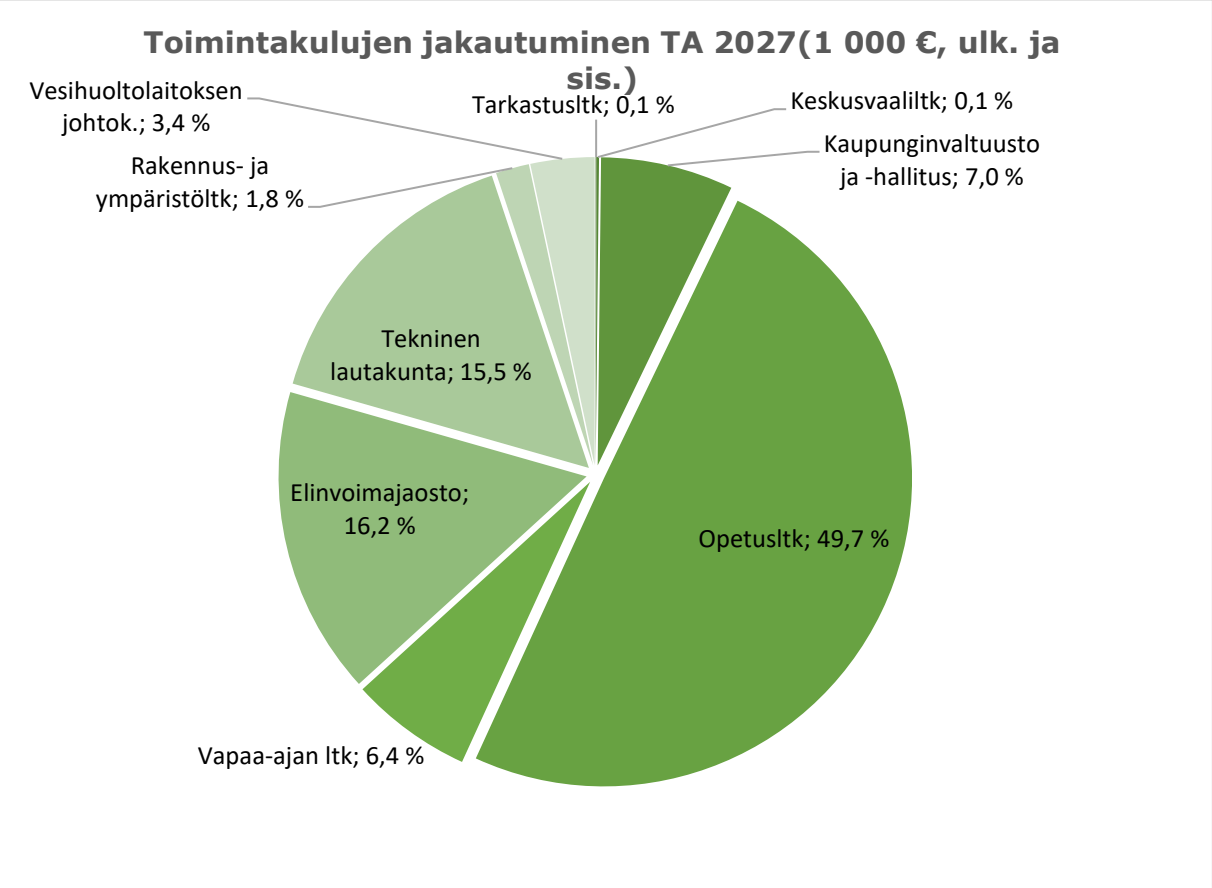

Talousarvion toimintatuotot ja toimintakulut

Talousarvion ulkoiset toimintakulut ovat yhteensä -175,7 miljoonaa euroa ja toimintatuotot 34,9 miljoonaa euroa. Toimintakate on siten -140,8 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2026 muutetussa talousarviossa on vajaa -137 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna ulkoisten toimintakulujen lasku on 2,3 miljoonaa euroa eli -1,3 prosenttia.

Henkilöstömenot ovat yhteensä 100,8 miljoonaa euroa eli 57 prosenttia ulkoisista toimintamenoista. Ulkoiset palvelujen ostot ovat yhteensä 42,9 miljoonaa euroa eli 24 prosenttia kokonaismenoista.

Toimintakulujen jakautuminen menolajeittain TA2027
(1 000 euroa, ulkoiset)
Muut toimintakulut; 4 501; 3 %
Avustukset; 12 187; 7 %
Aineet ja tarvikkeet; 15 296; 9 %
Palvelujen ostot ; 42 861; 24 %
Henkilöstökulut; 100 813; 57 %

Toimintakulujen jakautuminen TA 2027(1 000 €, ulk. ja sis.)
Vesihuoltolaitoksen johtok.; 3,4 %
Tarkastusltk; 0,1 %
Keskusvaaliltk; 0,1 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus; 7,0 %
Rakennus- ja ympäristöltk; 1,8 %
Tekninen lautakunta; 15,5 %
Elinvoimajaosto; 16,2 %
Opetusltk; 49,7 %
Vapaa-ajan ltk; 6,4 %

Toimielin	TA 2027	osuus
Tarkastusltk	119	0,1 %
Keskusvaaliltk	260	0,1 %
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	15 035	7,0 %
Opetusltk	107 238	49,7 %
Vapaa-ajan ltk	13 835	6,4 %
Elinvoimajaosto	34 916	16,2 %
Tekninen lautakunta	33 466	15,5 %
Rakennus- ja ympäristöltk	3 783	1,8 %
Vesihuoltolaitoksen johtok.	7 234	3,4 %
Yhteensä	215 886	100,0 %

Henkilöstömenojen merkitys kaupungin taloudessa

Salon kaupungin ulkoiset toimintakulut vuoden 2025 tilinpäätöksessä olivat yhteensä 169,4 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot (palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut) olivat yhteensä 101,2 miljoonaa euroa eli noin 60 prosenttia kaikista kaupungin ulkoisista toimintakuluista. Kunta-alan sopimuskorotukset nykyisellä henkilöstörakenteella lisäisivät kaupungin henkilöstömenoja vuonna 2027 arviolta noin kaksi miljoonaa euroa.

Satunnaiset erät

Satunnainen erä on kertaluonteinen tapahtuma, joka ei synny normaalista toiminnasta. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 15.6.2026 § 56 yhtiöittää osan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevasta toimitilakannasta 1.1.2027 alkaen. Siirrettäviä kohteita on yhteensä 10 kappaletta. Kohdekokonaisuuden markkina-arvo oli kesäkuussa tehdyn arvion mukaan yhteensä 9,7 miljoonaa euroa. Kohteiden kirjanpidollinen arvo 31.3.2026 oli yhteensä 4,7 miljoonaa euroa. Luovutuksista aiheutuvat luovutustappiot tai -voitot muodostuvat luovutushinnan ja poistamattoman hankintamenon erotuksesta, joka näiden kohteiden osalta on talousarviossa arvioitu olevan yhteensä 5,0 miljoonaa euroa.

Investointisuunnitelma

Salon bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 53,3 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2026 muutetussa talousarviossa ovat 41,1 miljoonaa euroa.

Rakennushankkeista suurimpia vuonna 2027 ovat Uskelan varhaiskasvatus- ja kouluyksikkö 8 miljoonaa euroa ja Museokokoelmien yhteisvarasto 6,1 miljoonaa euroa. Muita merkittäviä investointeja ovat muun muassa Halikon keskustan päiväkoti 2,7 miljoonaa euroa ja Tupurin koulun ja päiväkodin tilaratkaisut 3 miljoonaa euroa.

Liikelaitos Salon Veden suurimmat investoinnit ovat keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus, josta vuoden 2027 osuus on 0,7 miljoonaa euroa, Keskuspuhdistamon kapasiteetin lisääminen, josta vuoden 2027 osuus on 2,9 miljoonaa euroa, Keskuspuhdistamon tulopumppaamo, josta vuoden 2027 osuus on 0,6 miljoonaa euroa sekä vesi- ja viemäriverkoston sekä vesitornien saneeraukset vuonna 2027 yhteensä 2,2 miljoonaa euroa.

Talousarvion liitteenä on yksityiskohtainen investointisuunnitelma talousarviovuodelle 2027 ja suunnitteluvuosille 2028-2031 saakka.

Rahoitus

Päätettyjen ja keskeneräisten investointien seurauksena velkamäärän ja kaupungin rahoituskustannusten ennakoidaan kasvavan. Lainamäärä vuoden 2025 tilinpäätöksessä oli 57,2 miljoonaa euroa eli 1.1635 eu-

roa/asukas. Lainamäärä on lokakuun tilanteen mukaan 70,3 miljoonaa euroa eli 1.405 euroa/asukas. Talousarvioehdotus on laadittu siten, että lainamäärä on arvion mukaan 127,7 miljoonaa euroa eli 2.555 euroa/asukas. Arvio on laskettu siten, että siihen on otettu huomioon ennustettu velkamäärä vuoden 2026 lopussa lisättynä lainojen muutoksilla vuodelle 2027. Ennusteen mukaan vuoden 2026 lopun lainamäärä on 80,0 miljoonaa euroa eli 1.600 euroa/asukas.

Sijoitetun pääoman tuotto

Talousarviossa kaupungin tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle on kaksi prosenttia Liikelaitos Salon veden osalta.

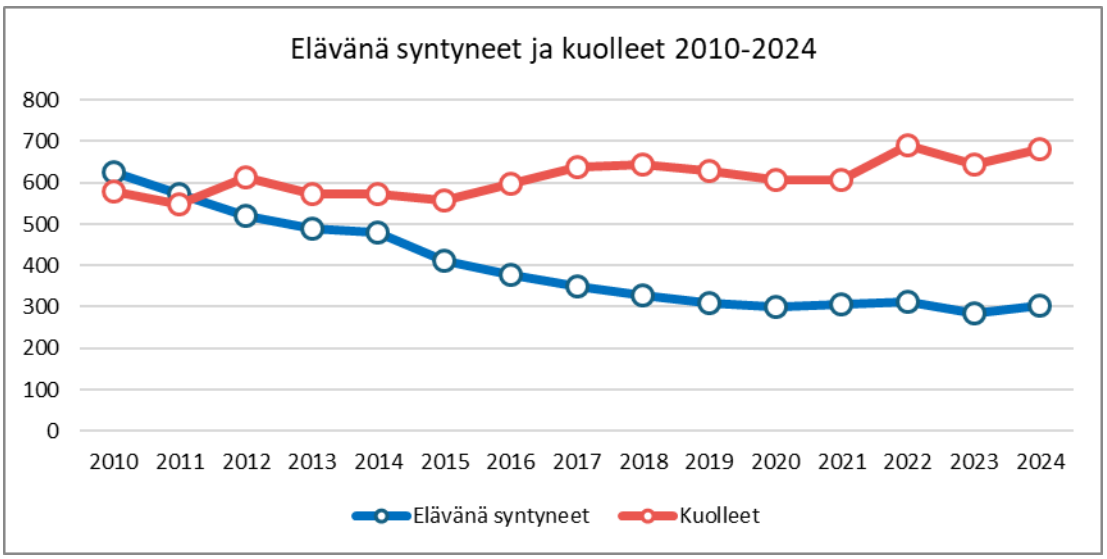
2.3 Toimintaympäristö

2.3.1 Väestö

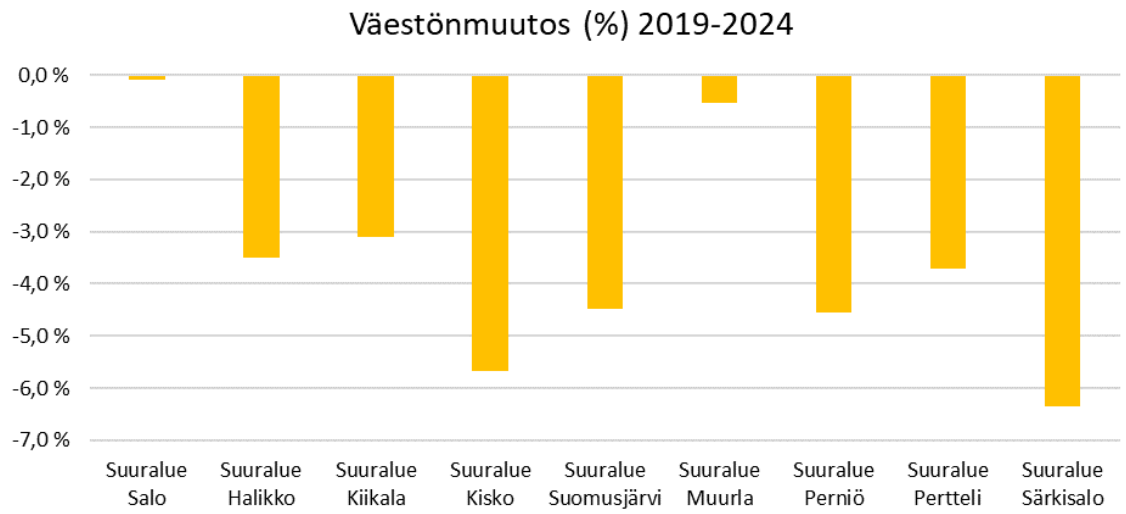
Väestöön liittyvä tarkastelu perustuu MDI:n raporttiin Salon väestöennuste 2025, joka on tehty syyskuussa 2025. Näin laajaa selvitystä ei ole tarkoituksenmukaista tehdä vuosittain.

Väestönkehitys tarkastelujaksolla 2010-2024

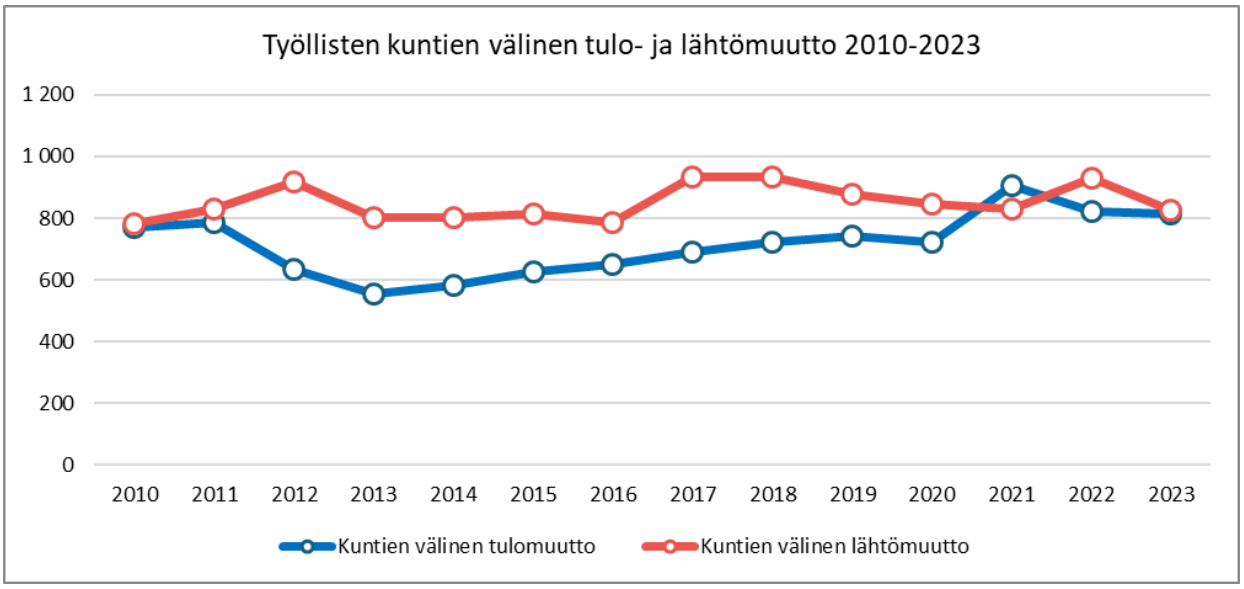
Salon väkiluku on vuoden 2012 elinkeinorakenteen muutoksen seurauksena laskenut merkittävästi. Viimeisten vuosien aikana lasku on ollut hitaampaa, mutta väestö vähenee tasaisesti. Syyt vähenemiselle ovat luonnollisen väestönkasvun negatiivisuus sekä muuttotappiot maan sisäisessä muutossa. Syntyvyys on ollut laskusuunnassa viimeiset viisitoista vuotta.

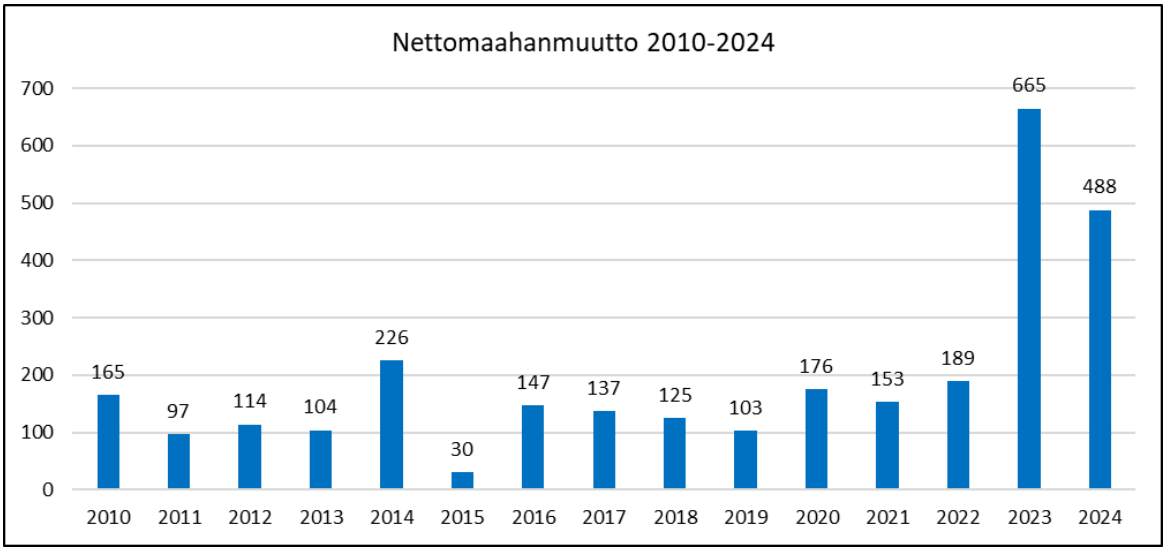

Salon sisällä väestö keskittyy edelleen kaupungin keskustaan. Vuosien 2019-2024 välillä keskusta oli ainoa alue, jolla väestö ei vähene. Salo on saanut muuttovoittoa 45–54-, 55–64-, 65–74- ja yli 74-vuotiaiden ikäryhmistä, mutta on kärsinyt muuttotappiota nuoremmista ikäryhmistä vuosien 2010-2024 aikana. Erityisesti Salo kärsii muuttotappiota 15–24-vuotiaista nuorista. Tämä on kuitenkin hyvin tyypillistä kaupungeille, joissa korkeakoulutusta on tarjolla vähän tai ei ollenkaan.

Tarkastelujaksolla 2010-2024 Salo on saanut muuttovoittoa eläkeläisistä, kun taas työllisen väestön osalta väestö vähentyi 2020 -luvun alkuun. Sen jälkeen kehitys on tasaantunut ja siinä on ollut vaihteluita. Työllisten osalta Salo on saanut muuttovoittoa hyvätuloisissa sekä korkeakoulutetuissa.

Saloon muutetaan pääkaupunkiseudulta (32,4 %) sekä Turun seudulta (28,8 %). Lähtömuutoista 37 prosenttia suuntautuu Turun seudulle. Vuosien 2018-2024 välillä muuttovoittoa saatiin Helsingin (+315 henkilöä), Raaseporin (+128 henkilöä), Turunmaan (+68 henkilöä), Vakka-Suomen (+63 henkilöä) ja Porvoon seudulta (+23 henkilöä). Muuttotappiota samalla aikavälillä kärsittiin Turun (-1 542 henkilöä), Tampereen (-273 henkilöä), Jyväskylän (-88 henkilöä), Porin (-69 henkilöä) ja Hämeenlinnan seudulle (-40 henkilöä).

Salon nettomaahanmuutto on koko tarkastelujaksolla positiivinen. Vuosien 2023 ja 2024 korkea nettomaahanmuuton merkittävä kasvu selittyy pääosin runsaalla määrällä ukrainalaisia, jotka ovat hakeneet Salosta kotikuntaa. Salon vieraskielisten rakenne on moninainen. Suurimmat kieliryhmät vuonna 2024 olivat venäjä, ukraina, eesti, kurdi, albania ja englanti.

MDI:n Ennakoitu väestöennuste vuoteen 2050

Ennusteessa mallinnetaan erikseen jokaisen kunnan väestönkehitystä sukupuolittain, ikäryhmittäin ja kieliryhmittäin. Ennusteessa väestö ikääntyy luonnollisesti: ennuste mallintaa alueittain väestön kuolleisuutta, syntyvyyttä ja muuttoliikettä.

Ennusteessa on neljä skenaarioita. Skenaarioissa on eroja maan sisäisen muuttoliikkeen ja maahanmuuton laskennassa. Skenaarioiden tarkoituksena on monipuolistaa kuvaa tulevasta kehityksestä

Salon väestön ennakoidaan vähentyvän voimakkaasti jokaisessa skenaariossa vuosien 2024-2050 aikana. Laskua ennakoidaan tapahtuvan skenaariosta riippuen noin 6 110 – 8 100 henkilöllä eli 12,0 – 15,9 prosentilla ajanjakson aikana. Kaupungin kehitys olisi vahvinta korkeamman maahanmuuton skenaariossa (Kansainvälistyvä Suomi). Vuosittain laskua ennakoidaan tapahtuvan skenaariosta riippuen keskimäärin 240 – 310 henkilöllä.

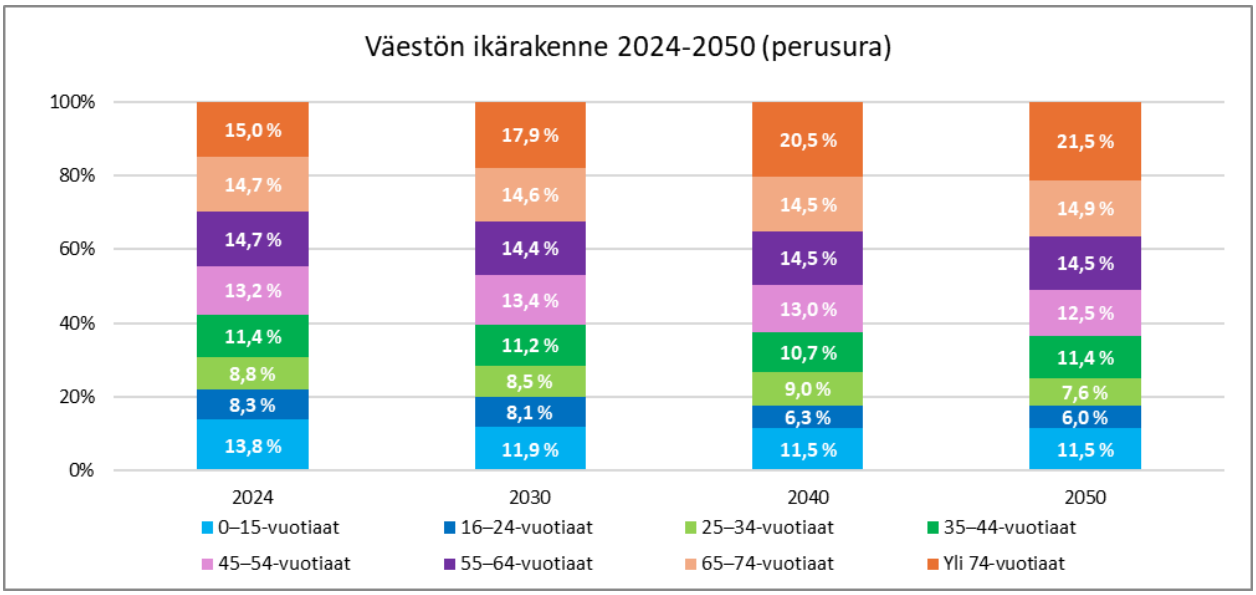
Salon voimakkaan väestönlaskun taustalla ennakoidaan olevan negatiivinen luonnollinen väestönlisäys ja muuttotappiot maan sisäisestä muuttoliikkeestä. Erityisesti luonnollisen väestönlisäyksen negatiivisuus korostuu ennustejakson aikana.

Salossa lasten (0–15-vuotiaat) osuuden väestöstä ennakoidaan laskevan perusuran skenaariossa 2,3 prosenttiyksiköllä ja määrä noin 2 010 henkilöllä eli 28,5 prosentilla vuosien 2024-2050 aikana. Hyvin heikkoa kehitystä selittää Salon syntyvyyden huomattava lasku 2010- ja 2020-lukujen aikana.

Salossa työikäisten (16–64-vuotiaat) osuuden väestöstä ennakoidaan laskevan perusuran skenaariossa 4,4 prosenttiyksiköllä ja määrä noin 6 060 henkilöllä eli 21,1 prosentilla ajanjakson aikana. Laskua tapahtuu kaikissa tarkastelluissa ikäryhmässä. Heikkoa kehitystä selittää erityisesti pienenevät työikään siirtyvät ikäluokat, mutta myös muuttotappiot maan sisällä.

Salossa eläkeikäisten (65-vuotta täyttäneet) osuuden väestöstä ennakoidaan kasvavan perusuran skenaa-

riossa 6,7 prosenttiyksiköllä ja määrä noin 750 henkilöllä eli 4,9 prosentilla ajanjakson aikana. Kasvua ennakoidaan tapahtuvan yli 74-vuotiaiden ikäryhmässä, mutta laskua 65–74-vuotiaiden määrissä.

Kaupungin väestönkehitys voi vahvistua relevantisti ennakoidusta, mutta tämä vaatisi etenkin Salon veto- ja pitovoiman vahvistumista. Etenkin 25–44-vuotaiden maan sisäinen muuttoliike sekä maahanmuutto voivat vahvistaa merkityksellisesti Salon tulevaa kehitystä. Tämä kuitenkin vaatisi muutoksia esimerkiksi kaupungin työpaikkakehityksessä tai saavutettavuudessa Helsingin ja Turun seudun välisen liikkuvuuden näkökulmasta. Väestönkasvu on kuitenkin suhteellisen epätodennäköistä Salossa ennustejakson aikana, vaikka kaupungin veto- ja pitovoima vahvistuisivat merkittävästi.

Ikäryhmittäiset väestönmuutokset ovat ennustejakson aikana huomattavia Salossa. Suurin liikkumavara liittyy työikäisen väestön kehitykseen: jos kaupungin veto- ja pitovoima vahvistuvat, etenkin työikäisen väestön kehitys Salossa vahvistuu. Nykyisen kehityksen jatkuminen supistaisi Salon työikäistä väestöä 6 000 henkilöllä, mikä voi haastaa esimerkiksi Salon aluetalouden toimintaa. Muuttoliikkeen tasosta riippumatta pienenevät ikäkohortit tulevat heikentämään työikäisen väestön kehityksen mahdollisuuksia.

Hyvin iäkkään väestön määrä kasvaa Salossa merkittävästi, vaikka itse eläkeikäisen väestön kasvu on aiempaa hillitympää ennustejakson aikana. 2020-luvulla etenkin 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa nopeasti, 2030-luvulta eteenpäin yli 84-vuotiaiden määrä kasvaa hyvin nopeasti. Iäkkään väestön hyvin nopea kasvu heijastuu etenkin asumisen tarpeisiin Salossa.

Lähde: MDI raportti Salon väestöennuste 2025, syyskuu 2025

2.3.2 Työllisyys

Salon kaupunki on toiminut vuoden 2025 alusta Salon työllisyysalueen vastuukuntana. Kaupunki järjestää lakisääteiset työ- ja elinkeinopalvelut sekä kotoutumisen edistämisen palvelut Salon, Someron, Kosken Tl ja Marttilan alueella.

Työllisyystilanne on pysynyt vaikeana, mutta syyskuussa 2026 työttömyysaste oli hieman edellisvuotta alempi. Salon työllisyysalueen työttömyysaste oli 10,8 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 11,1 prosenttia. Työnhakijoita oli yhteensä 5 066, mikä oli 339 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli 2 967 eli yhdeksän henkilöä vähemmän kuin syyskuussa 2025. Avoimia työpaikkoja oli 183, mikä oli 54 enemmän kuin vuotta aiemmin. Salon työttömyysaste oli syyskuussa 11,1 %, kun se vuotta aiemmin oli 11,3 %.

Pitkäaikaistyöttömyys on edelleen merkittävä haaste. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi kevään 2024 noin 700 henkilöstä noin 1 300 henkilöön vuoden 2026 alkuun mennessä. Tämän jälkeen määrä pysyi pääosin ennallaan, kunnes se kääntyi syksyllä lievään laskuun. Syyskuussa 2026 pitkäaikaistyöttömiä oli 1 268. Pitkäaikaistyöttömyyden korkea taso lisää palvelutarpeita ja edellyttää toimenpiteitä myös tulevina vuosina. Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys heijastuu kaupungin rahoitusosuuteen työttömyysetuuksista. Tammi–syyskuussa 2026 Salon kaupungin rahoitusosuus oli keskimäärin 603 390 euroa kuukaudessa. Toteumaan perustuva koko vuoden ennuste on noin 7,24 miljoonaa euroa, kun vuoden 2025 toteuma oli 6,412 miljoonaa euroa. Kasvua olisi siten noin 828 000 euroa eli noin 12,9 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömiä oli Salossa syyskuussa 1042 henkilöä, vuotta aiemmin 967 henkilöä (+75 henk.)

Kuntaliiton ennusteen mukaan vuoden 2026 rahoitusosuus on Somerolla noin 860 000 euroa, Koskella Tl noin 228 000 euroa ja Marttilassa noin 239 000 euroa. Vuonna 2025 vastaavat määrät olivat Somerolla 770 000 euroa, Koskella Tl 203 000 euroa ja Marttilassa 195 000 euroa.

Nuorisotyöttömyys on kasvanut lievästi syksystä 2023 lähtien. Syyskuussa 2026 alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 362, mikä oli 35 enemmän kuin vuotta aiemmin. Nuorten työllistymistä on edistetty muun muassa nuorten rekrytointituella, Boost-tuella. Sen avulla on työllistetty 37 nuorta alueen yrityksiin. Nuoria työttömiä oli Salossa syyskuussa 312 henkilöä, vuotta aiemmin 267 (+45).

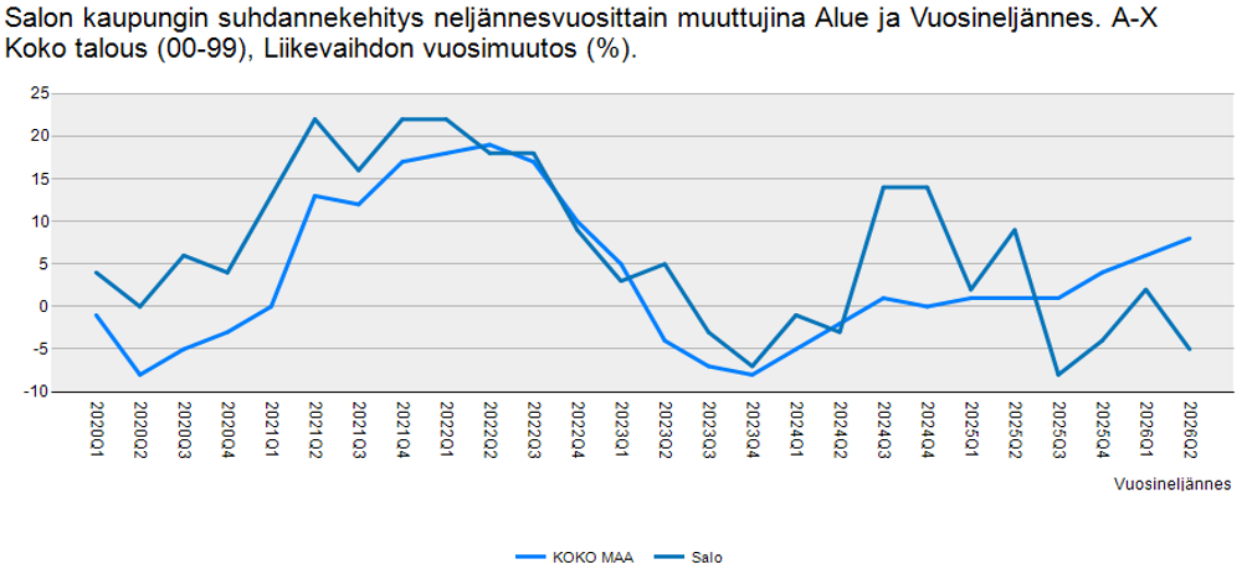
Vieraskielisiä työttömiä työnhakijoita oli syyskuussa 2026 yhteensä 647, mikä oli 47 enemmän kuin vuotta aiemmin. Määrä on kasvanut viime vuosina.

2.3.3 Elinkeinoelämä

Salon yritysten suhdannetilanne

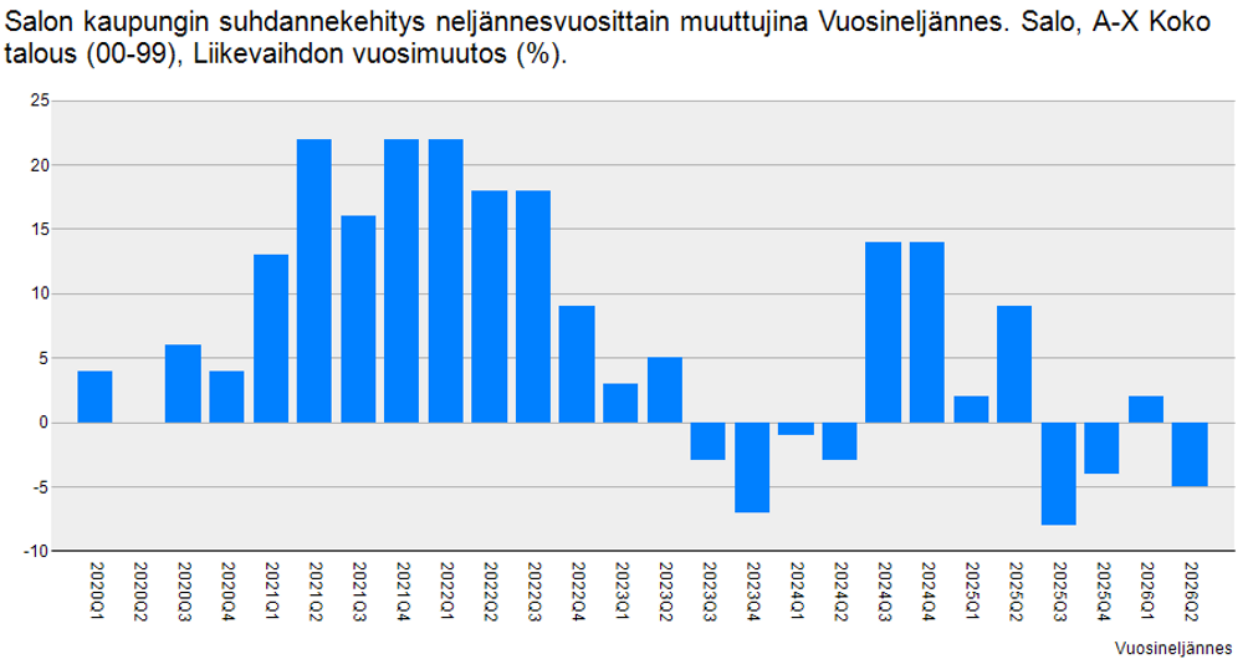
Salon yritysten suhdannekehityksessä on nähty voimakkaita muutoksia, ja vaihtelut ovat olleet ajoittain koko maata suurempia. Vuoden 2024 jälkipuoliskon ja vuoden 2025 alkupuoliskon vahvan kasvun jälkeen Salon yritysten yhteenlasketun liikevaihdon kehitys on heikentynyt. Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi vielä edellisvuodesta, mutta toisella neljänneksellä se kääntyi jälleen laskuun. Salon kokonaiskehitystä painoi erityisesti ICT-alan voimakas liikevaihdon lasku, mikä näkyy koko kaupungin luvuissa alan suuren merkityksen vuoksi.

Toimialojen kehitys on ollut selvästi kaksijakoista. ICT-alan heikkenemisen vastapainona rakentamisen ja muun valmistuksen liikevaihto kasvoi vahvasti vuoden 2026 toisella neljänneksellä. Myös metalli- ja meriteollisuuden sekä matkailun liikevaihdon kehitys oli myönteistä. Salon suhdannekuva onkin kokonaislukua myönteisempi: useilla toimialoilla on nähtävissä elpymistä ja kasvua samaan aikaan, kun ICT-alan kehitys painaa kaupungin yhteenlaskettua liikevaihtoa alaspäin.

Henkilöstömäärän kehitys on ollut Salossa viime vuosina maltillista. Vuonna 2025 henkilöstömäärä väheni läpi vuoden, mutta vuoden 2026 alkupuolella lasku on selvästi hidastunut. Toisella neljänneksellä henkilöstömäärä jäi enää hieman edellisvuoden tasosta. Salon kehitys oli tällöin hieman koko maata parempaa. Toimialojen välillä on kuitenkin selviä eroja. Henkilöstömäärä kasvoi erityisesti metalli- ja meriteollisuudessa sekä maatalouden ja elintarviketeollisuuden toimialalla. Myös muun valmistuksen pitkään jatkunut henkilöstömäärän lasku pysähtyi. Sen sijaan ICT-alalla ja matkailussa henkilöstömäärä jatkoi laskuaan.

Kokonaisuutena henkilöstökehityksessä on nähtävissä vakautumisen merkkejä, vaikka selkeää yleistä käännettä kasvuun ei vielä ole tapahtunut. Kehitys on liikevaihtoa tasaisempaa ja kertoo siitä, että Salon yritysten tilanteessa on toimialakohtaisesti jo myönteisiä muutoksia.

ICT-alalla suuret vaihtelut ovat jatkuneet. Vuoden 2024 jälkipuoliskolla ja vielä vuoden 2025 alkupuolella liikevaihto kasvoi erittäin voimakkaasti, mutta tämän jälkeen suunta muuttui nopeasti. Vuoden 2026 alkupuolella liikevaihto jäi edellisvuotta pienemmäksi, ja lasku voimistui toisella neljänneksellä. Myös henkilöstömäärä on vähentynyt jo usean neljänneksen ajan, vaikka henkilöstön supistuminen hieman tasaantui kevään aikana. Koska ICT muodostaa suuren osan Salon yritysten liikevaihdosta, alan voimakkaat muutokset näkyvät suoraan koko kaupungin suhdanneluvuissa.

Kaupan alan kehitys on tasaantunut vaikeamman vuoden 2025 jälkeen. Liikevaihto kääntyi vuoden 2026 alkupuolella jälleen hienoiseen kasvuun, mutta henkilöstömäärä jatkoi laskuaan. Henkilöstön väheneminen oli kuitenkin toisella neljänneksellä maltillisempaa kuin edeltävänä vuonna. Kokonaisuutena kaupan liikevaihto on pysynyt viime vuosina melko vakaana, mutta henkilöstökehitys kertoo alan jatkuvista sopeutumispaineista. Alan suuri työllistävä rooli tekee sen kehityksestä merkittävän koko Salon elinkeinoelämälle.

Rakentamisessa on näkyvissä selvä käänne parempaan. Pitkään jatkuneen laskukauden jälkeen alan liikevaihto kasvoi voimakkaasti vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla. Myös liikevaihdon pidempi trendi on lähtenyt nousuun. Henkilöstömäärä on edelleen hieman edellisvuotta pienempi, mutta henkilöstön lasku on hidastunut huomattavasti. Kehitys viittaa siihen, että rakennusalan suhdannetilanne on vähitellen vahvistumassa, vaikka elpyminen ei vielä näy täysimääräisesti työllisyydessä.

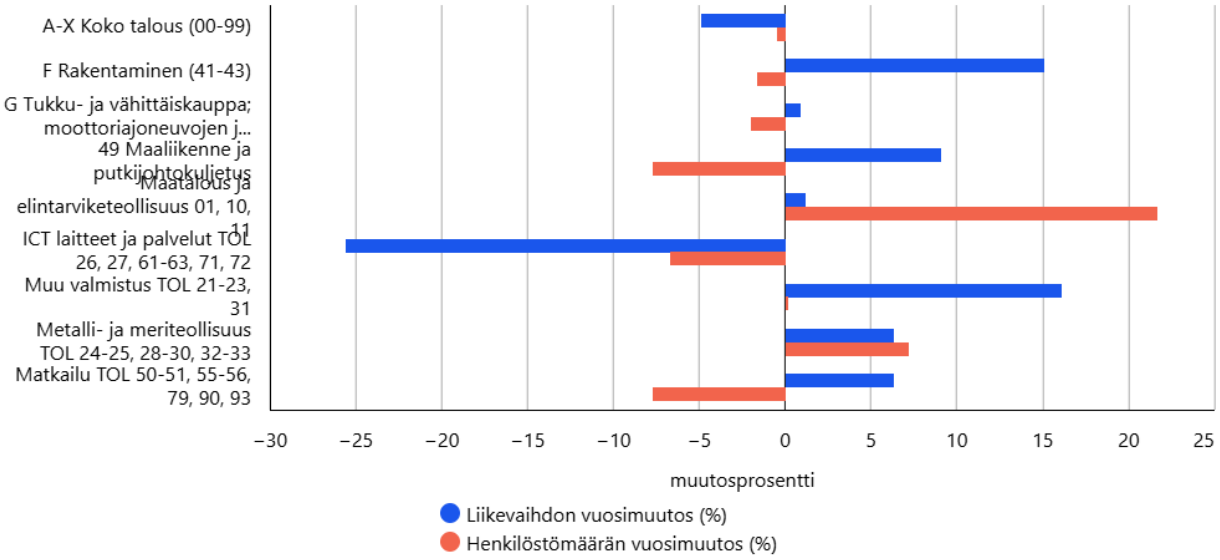
Metalli- ja meriteollisuuden kehitys on jatkunut vahvana. Alan liikevaihto on kasvanut usean neljänneksen ajan, vaikka kasvuvauhti on hieman tasaantunut vuoden 2025 poikkeuksellisen voimakkaan kehityksen jälkeen. Myös henkilöstömäärä on noussut selvästi ja kasvu vahvistui edelleen vuoden 2026 toisella neljänneksellä. Toimialan kehitys on tällä hetkellä yksi Salon myönteisimmistä suhdannesignaaleista. Ala vahvistaa kaupungin teollista perustaa ja tarjoaa työtä monipuolisesti tuotannon, teknologian ja teollisten palvelujen osaajille.

Matkailualan liikevaihto on palannut kasvuun, mutta henkilöstökehitys on edelleen heikkoa. Vuoden 2025 aikana liikevaihto pääosin laski, mutta vuoden lopulla alkanut myönteinen käänne jatkui vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla. Samanaikaisesti henkilöstömäärä on vähentynyt jo pitkään ja jäi edelleen selvästi edellisvuotta pienemmäksi. Kehitys kertoo siitä, että alan kysyntä ja liikevaihto ovat vahvistumassa, mutta elpyminen ei ole vielä siirtynyt työpaikkojen määrään.

Maatalouden ja elintarviketeollisuuden tilanne on kohentunut selvästi. Vuoden 2025 vaihtelevan kehityksen jälkeen liikevaihto kasvoi maltillisesti vuoden 2026 alkupuolella. Henkilöstömäärässä tapahtui toisella neljänneksellä voimakas nousu, joka poikkeaa selvästi alan aiempien vuosien melko tasaisesta kehityksestä. Toimiala on liikevaihdoltaan muita tarkasteltuja aloja pienempi, mutta sen työllistävä merkitys on huomattava. Lisäksi ala on tärkeä paikallisen elintarvikeketjun, alkutuotannon ja huoltovarmuuden kannalta.

Muun valmistuksen, kuten muovi-, puu- ja kemianteollisuuden, tilanne on vahvistunut alkuvuonna 2026. Liikevaihto kääntyi kasvuun vuoden 2025 vaihtelevan ja pääosin vaisun kehityksen jälkeen, ja kasvu voimistui selvästi toisella neljänneksellä. Myös henkilöstömäärän pitkään jatkunut lasku pysähtyi, ja henkilöstökehitys oli jälleen lievästi myönteistä. Muutos viittaa toimialan suhdannetilanteen kohentumiseen, vaikka pidemmän aikavälin kehitys on edelleen ollut melko vaihtelevaa.

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän uusimman neljänneksen (2026Q2) vuosimuutokset

Päivitetty: 19.10.2026
Lähde: Tilastokeskus, suhdannepalvelut. Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Datakeskus: Saloon sijoittuva datakeskus on alueelle merkittävä investointi, jonka vaikutukset voivat ulottua varsinaista datakeskustoimintaa laajemmalle. Rakentamisvaiheessa investointi luo kysyntää rakentamisen, talotekniikan, sähkö- ja automaatioratkaisujen, logistiikan sekä muiden palveluiden osaajille. Salon ja lähialueen yrityksille tämä tarjoaa mahdollisuuksia päästä mukaan investoinnin toimitusketjuihin aliurakoitsijoina ja palveluntarjoajina.
Pidemmällä aikavälillä datakeskus voi vauhdittaa uusien energia- ja teknologiaekosysteemien syntymistä. Hukkalämmön hyödyntäminen, energian varastointi, kulutusjousto ja säätövoima voivat synnyttää uutta liiketoimintaa, ja hukkalämmölle voidaan löytää käyttökohteita esimerkiksi elintarviketeollisuudesta, kasvihuoneista tai maauimalan lämmityksestä. Samalla datakeskus vahvistaa mahdollisuuksia kehittää tekoälyyn ja digitaalisiin palveluihin liittyvää tutkimusta, osaamista ja uusia sovelluksia yhteistyössä yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Parhaimmillaan investointi vahvistaa koko Salon teknologia-, energia- ja osaamisekosysteemiä.

Puolustusteollisuuden kasvanut potentiaali on herättänyt kiinnostusta Salolaisissa yrityksissä. Alueella on innovaatioita ja osaamista, jotka on pystyttävä kanavoimaan oikeisiin kohteisiin ja pystyttävä samalla konkretisoimaan alan kasvun tuomat mahdollisuudet. Kanava innovaatioiden saattamiseksi puolustusvoimien tietoon on puolustusvoimien innovaatiokeskus. Sopimusvalmistus luo mahdollisuuksia ja uusia avauksia on jo saatu aikaan. Lähitulevaisuus edellyttää panostusta järjestelmiin ja resursseihin, turvallisuus asiat niin kyber-

kuin fyysinen tilaturvallisuus on merkittävässä roolissa. Myös yritysten välinen yhteistyö tulee olemaan merkittävässä roolissa alueen.

Matkailu on Suomen kolmanneksi suurin palveluviennin ala ja Salolle merkittävä kasvupotentiaalin elinkeino. Vuonna 2025 matkailun kokonaisvaikutus Salossa oli noin 63 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 199 henkilötyövuotta. Kasvupotentiaalia on erityisesti kansainvälisessä matkailussa kotimaan matkailun muodostaessa vahvan perustan. Kasvupotentiaalin hyödyntäminen edellyttää matkailun kehittämiseen riittäviä ja pitkäjänteisiä henkilöstö- ja taloudellisia resursseja, jotka mahdollistavat kansainvälisen myynninedistämisen ja markkinoinnin, yritysten kansainvälistymisen ja tuotekehityksen sekä matkailuelinkeinon kokonaisvaltaisen koordinoinnin. Kansainvälinen matkailumarkkinointi vahvistaa ja lisää samalla Salon tunnettuutta sekä tukee kaupungin vetovoiman ja elinvoiman kehittymistä.

Sähköistymisen megatrendi ja fossiilisista irtaantuminen vaikuttavat yhteiskuntaan kokonaisvaltaisesti. **Akkutoimialalla** raskas liikenne ja työkoneet ovat lähitulevaisuuden keskeisiä kasvualueita. Sähköistymisen edetessä merkitystään nostavat ohjelmistot, latausratkaisut, energian käytön optimointi ja järjestelmäintegraatio. Salolla on vahvan akku- digitalisaatio- ja sähköistymisosaamisensa ansiosta merkittävä potentiaali hyötyä tästä kehityksestä. Tavoitteena tulee olla osaamisen monipuolistaminen ja jalostaminen uudeksi liiketoiminnaksi, uusien yritysten houkuttelu alueelle sekä yritysten välinen yhteistyö ja kytkeytyminen kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin.

Bio- ja kiertotalous: Neitseellisten raaka-aineiden saatavuus on entistä rajallisempi, ja monien materiaalien sekä energian hinnat ovat nousseet merkittävästi. Korvaavien materiaalien etsintä ja hyödyntäminen sekä käytössä olevien materiaalien tehokkaampi käyttö ja kierrättäminen sekä palveluiden tuottaminen ovat bio- ja kiertotaloustoimintojen keskiössä.

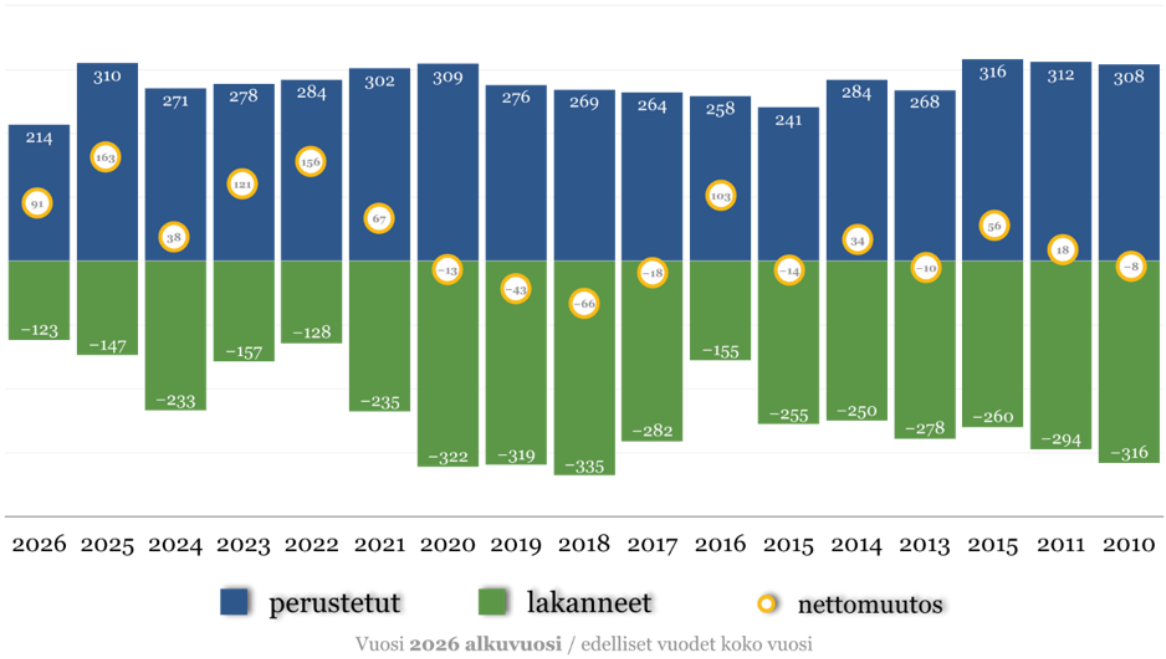
Salossa Lounapuisto kiertotalouspuisto tarjoaa alustan erilaisille bio- ja kiertotaloustoiminnoille, joissa yritykset hyödyntävät seudun resursseja soveltaen ja kehittäen teknologiaa esimerkiksi energian ja biomateriaalien tuotantoon. Sähkön ja kaukolämmön tuotannon sekä varastoinnin lisäksi Lounapuistoon on visioitu biokaasutuotantoa sekä Power to X -teknologioita. Myös vetytalouden ja -verkoston kehittyminen voi tarjota uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueelle. Lounapuiston kiertotalousekosysteemi kattaa laajasti paikallisia, seudullisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä, ja Lounapuistoa kehitetään valtakunnallisesti merkittäväksi kiertotalouden palvelu- ja tutkimuskeskukseksi.

Maatalous ja elintarvikeketju: Salo on koko Suomen mittakaavassa merkittävä maatalousalue, jossa toimii noin 750 maatilaa ja peltopinta-alaa on yhteensä noin 50 000 hehtaaria. Alueen vahvuuksia ovat kasvinviljely, viljat, öljy- ja kasviproteiinikasvit, sekä erityisesti puutarhatalous, avomaan kasvisten sekä marja- ja hedelmätuotanto. Elintarvikejalostus on alueella kasvuvaiheessa, sen kehittämiseen ja arvonlisän vahvistamiseen on paljon potentiaalia. Maataloudessa korostuvat kestävät tuotantotavat, teknologian hyödyntäminen sekä lähiruoan ja vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden kasvava kysyntä, mikä luo hyvät edellytykset alan kehittymiselle Salossa.

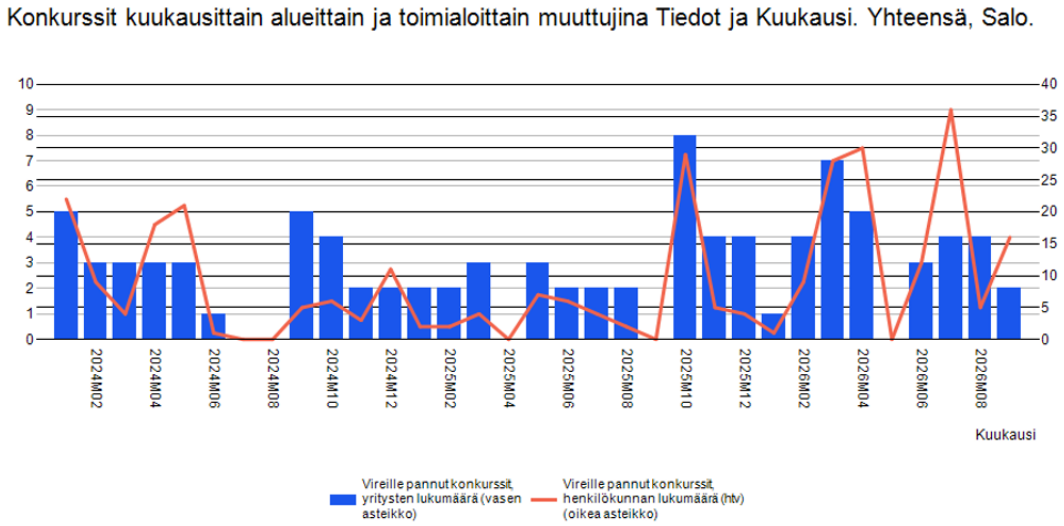
Perustetut ja lakanneet yritykset sekä konkurssit
Saloon on vuonna 2026 perustettu uusia yrityksiä edelleen varsin tasaiseen tahtiin. Syyskuun loppuun mennessä uusia yrityksiä on perustettu Yrityssalon seurannan mukaan 214 yritystä. Yritysperustanta on siten jatkunut aktiivisena myös epävarmassa suhdannetilanteessa. Pidemmällä aikavälillä uusien yritysten perustaminen on Salossa ollut suhteellisen vakaata, ja viimeisten 15 vuoden aikana kaupunkiin on perustettu tyypillisesti noin 250–300 uutta yritystä vuodessa.

Omistajanvaihdokset Salon yrityskentässä: Salossa kuten koko Suomen tasolla on iso määrä yrityksiä (tutkimuksen mukaan noin 14% yrityskannasta harkitsee omistajanvaihdosta seuraavan kahden vuoden aikana)

joihin tarvitaan lyhyelläkin aikavälillä jatkajat. Kuten aloittavien yrittäjien neuvonta on omistajanvaihdos neuvonnan oltava jatkuvaa ja kannustavaa. Omistajanvaihdoksiin liittyen haetaan vastauksia, joissa kaivataan neuvoja etenemiseen ja seuraaviin askelmerkkeihin. Myös ostajia löytyy, mutta sekä myyjille että ostajille tilanne on usein ainutkertainen ja lisätiedon tarve on suuri. Omistajanvaihdosten sujuva toteutuminen on tärkeää alueen elinvoiman ja yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta

Konkurssien määrä on Salossa kasvanut vuoden 2026 aikana aikaisempiin vuosiin verrattuna. Tammi–syyskuussa vireille pantiin 30 konkurssia, kun vastaavana aikana vuonna 2025 määrä oli 16 ja vuonna 2024 yhteensä 23. Koko maan kehityksestä poiketen konkurssien määrän selvä negatiivinen käänne näkyy Salossa vasta tänä vuonna, kun valtakunnallisesti konkurssien kasvu on alkanut jo aiemmin. Myös konkurssien henkilöstövaikutukset ovat kasvaneet. Vuoden 2026 kehitys kertoo siten sekä konkurssien määrän kasvusta että siitä, että konkurssit ovat koskettaneet aiempaa suurempaa henkilöstömäärää.

2.4. Henkilöstö

Alla on kuvattu henkilöstömäärän kehitys palvelualueittain ja palvelusuhteittain vuosina 2024-2026. Henkilöstön kokonaismäärään kehittymistä seurataan. Vuonna 2026 tehtiin yksi organisaatiomuutos, minkä perusteella elinvoimapalveluihin syntyi työllisyys- ja kotouttamispalveluiden palvelualue. Henkilöstömäärä vaihtelee kuukausittain erityisesti määräaikaisten osalta eli vakituisten osuutta seurataan erityisesti.

	2024	2025	9/2026
Konsernipalvelut	70	71	73
Hallintopalvelut	37	36	36
Talouspalvelut	23	25	27
Henkilöstöpalvelut	10	10	10
Sivistyspalveluiden toimiala	1327	1279	1375
Opetuspalvelut	724	707	682
Opistopalvelut	36	35	124
Varhaiskasvatus	456	426	439
Vapaa-aikapalvelut	111	-	-
Kulttuuripalvelut	-	62	58
Liikuntapalvelut	-	49	65
Teknisten palveluiden toimiala	355	349	347
Ravitsemis- ja puhtaanapito	245	241	230
infrapalvelut	29	28	37
Tilapalvelut	52	52	45
Liikelaitos Salon Vesi	29	28	34
Elinvoimapalveluiden toimiala	136	171	167
Elinvoima, elinkeino ja maankäyttö	92	-	-
Elinkeinopalvelut		98	93
Maankäyttöpalvelut		30	31
Rakennus- ja ympäristövalvonta	44	43	43
Kaupunkikehityspalvelut	-	-	-
Yhteensä	1 888	1 870	1962

	2024	**2025**	**9 / 2026**
Vakinaiset	1 528	1 623	1 631
Määräaikaiset	173	123	212
Sijaiset	151	123	120
Työllistetyt	27	0	0
Oppisopimussuhteinen	12	4	2
Yhteensä	1891	1 873	1965

Kunta- ja hyvinvointialan uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028. Sopimuskauden pituus on 34 kuukautta, eikä sopimusta voi irtisanoa.

Perusratkaisun palkankorotukset ovat sopimuskauden aikana yhteensä 7,37 prosenttia. Korotukset jakautuvat siten että, palkat nousevat 2,50 prosenttia vuonna 2025, 2,47 prosenttia vuonna 2026 ja 2,40 prosenttia vuonna 2027.

Lisäksi kunta- ja hyvinvointialan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma 2026–2028 tuo kunta- ja hyvinvointialalle kolmen vuoden aikana yhteensä 1,8 prosentin korotukset. Kehittämisohjelman erät ovat: 0,4 prosenttia vuonna 2026, 0,4 prosenttia vuonna 2027 ja 1,0 prosenttia vuonna 2028.

Kehittämisohjelmassa sovitut erät ovat paikallisia järjestelyeriä. Vuonna 2027 paikallinen järjestelyerä 1,2 prosenttia.

Talousarvioesitykseen on liitetty luettelo uusista vakinaisista ja määräaikaisista sekä lakkautettavista tehtävistä. Aiempien vuosien mukaisesti edellisen talousarviovuoden aikana vapautuneita tehtäviä tarkastellaan, minkä vuoksi henkilöstösuunnitelmassa esitetään perustettavaksi tehtäviä samalla, kun tehtäviä esitetään lakkautettavaksi. Henkilöstösuunnitelmassa kaikki uudet vakinaiset tehtävät eivät ole täysin uusia, vaan joiden tehtävien taustalla saattaa olla aiempi sijaisuus, määräaikaisuus tai toisen tehtävän lakkautus.

Syyskuussa 2026 käynnistettiin yhteistoimintamenettely, jonka tarkoituksena on alentaa pysyvästi henkilöstömenoja enintään 2,2 miljoonalla eurolla. Mikäli valtuusto hyväksyy talousarvion ehdotetussa muodossa, yhteistoimintaneuvottelut jatkuvat ja työnantajan toimet toteutetaan vuonna 2027.

Henkilöstösuunnitelmassa vakinaisia tehtäviä on esitetty seuraavasti:

Toimielin	LTK 2027	TA 2027
Elinvoimajaosto	2	0
Tekninen lautakunta	1	0
Yhteensä	3	0

Talousarvion henkilöstömenot ovat lautakuntien esityksiä matalammat, koska lautakuntien esityksistä on karsittu joitakin esitettyjä henkilöstölisäyksiä. Lisäksi henkilöstökulujen kasvua hillitsee palkkaperusteisten eläkemaksuprosenttien alentaminen ja työnantajakohtaisen tasausmaksun laskeminen sekä sopeuttamiseen liittyvät toimet.

Työelämän laadun mittaaminen käynnistyi syksyllä 2020. Työelämän laatu (QWL) sisältää johtamisen, esimiestoiminnan, prosessien, toimintakulttuurin ja osaamisen tarkastelun. Työelämän laadun mittaamisen avulla todennetaan työhyvinvointi tärkeäksi kestävän talouskehityksen mittariksi. Työelämän laadun parantamista tuetaan esimiestyön itsearvioinnin perusteella järjestetyillä koulutuksilla. QWL-kyselyn tulokset ja niiden perusteella laadittu kehittämissuunnitelma, esimiestyön itsearviointi, työterveyshuollon tuottama työpaikkaselvitys sekä työturvallisuuslain mukainen riskien arvioinnin toimintaohjelma muodostavat laajan ja kattavan aineiston työyhteisöjen toiminnan kehittämiseksi. Vuonna 2025 käynnistyi Työsuojelurahaston rahoittamana esihenkilötyön ja organisaatiokulttuurin kehittämishanke, jonka keskeiset osat esihenkilöille toteutuivat keväällä 2026.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu sairauspoissaolot vuosilta 2024-2025.

	2024	2025	1-9/2026
Konsernipalvelut	674	696	510
Hallintopalvelut	235	301	8
Talouspalvelut	414	288	60
Henkilöstöpalvelut	25	107	82
Sivistyspalvelut	21 354	18 699	12 607
Opetuspalvelut	9 052	7 765	5 500
Opistopalvelut	488	739	439
Varhaiskasvatus	9 631	8 467	5 490
Vapaa-aikapalvelut	2 183		-
Kulttuuripalvelut		869	592
Liikuntapalvelut		859	586
Teknisten palveluiden toimiala	7 644	6 499	4 199
Ravitsemis- ja puhtaanapito	5 625	4 808	3 179
Infrapalvelut	512	603	202
Tilapalvelut	1 056	863	589
Liikelaitos Salon Vesi	451	225	229
Elinvoimapalveluiden toimiala	1 300		1 623
Elinvoima, elinkeino ja maankäyttö	1 015	2 312	-
Elinkeinopalvelut		1930	951
Maankäyttöpalvelut		102	49
Rakennus- ja ympäristövalvonta	285	280	623
Kaupunkikehityspalvelut			-
Yhteensä	30 962	28 214	18 939

Henkilöstökulut	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Salon kaupunki					
Henkilöstökulut	-101 196 279	-103 082 971	-103 608 379	-100 812 647	-2,3 %
Palkat	-81 617 807	-83 203 584	-83 322 379	-82 253 378	-1,2 %
Eläkekulut	-16 865 116	-17 232 045	-17 218 583	-15 530 929	-9,9 %
Muut henkilösivukulut	-2 713 357	-2 647 342	-3 067 417	-3 028 340	14,3 %
Tarkastuslautakunta					
Henkilöstökulut	-30 416	-44 725	-45 732	-37 649	-15,8 %
Palkat	-28 760	-42 898	-43 871	-36 608	-14,7 %
Eläkekulut	-1 574	-1 799	-1 823	-1 008	-44,0 %
Muut henkilösivukulut	-82	-28	-38	-33	17,9 %
Keskusvaalilautakunta					
Henkilöstökulut	-228 946	-7 220	-201 738	-198 670	2 651,7 %
Palkat	-197 881	-2 040	-173 420	-173 420	8 401,0 %
Eläkekulut	-27 113	-5 180	-24 376	-21 308	311,4 %
Muut henkilösivukulut	-3 952	0	-3 942	-3 942	0,0 %
Kaupunginvaltuusto					
Henkilöstökulut	-144 438	-207 818	-211 975	-211 244	1,6 %
Palkat	-137 718	-205 198	-209 302	-209 302	2,0 %
Eläkekulut	-6 202	-2 444	-2 464	-1 733	-29,1 %
Muut henkilösivukulut	-518	-176	-209	-209	18,8 %
Kaupunginhallitus					
Henkilöstökulut	-5 483 894	-5 789 213	-5 883 563	-5 616 067	-3,0 %
Palkat	-4 415 259	-4 692 232	-4 739 973	-4 598 240	-2,0 %
Eläkekulut	-909 092	-953 665	-973 551	-853 004	-10,6 %
Muut henkilösivukulut	-159 544	-143 316	-170 039	-164 823	15,0 %
Opetuslautakunta					
Henkilöstökulut	-63 973 584	-64 948 891	-64 777 484	-63 699 018	-1,9 %
Palkat	-51 912 430	-52 698 133	-52 341 542	-52 085 216	-1,2 %
Eläkekulut	-10 353 921	-10 563 295	-10 496 293	-9 683 585	-8,3 %
Muut henkilösivukulut	-1 707 233	-1 687 463	-1 939 649	-1 930 217	14,4 %
Vapaa-ajan lautakunta					
Henkilöstökulut	-5 085 328	-4 942 497	-5 092 858	-4 932 472	-0,2 %
Palkat	-4 119 046	-3 968 381	-4 075 716	-4 014 515	1,2 %
Eläkekulut	-833 378	-847 388	-866 554	-769 621	-9,2 %
Muut henkilösivukulut	-132 905	-126 728	-150 588	-148 336	17,1 %
Elinvoimajaosto					
Henkilöstökulut	-7 783 923	-8 044 791	-7 945 950	-7 384 258	-8,2 %
Palkat	-6 097 281	-6 386 332	-6 280 533	-5 968 671	-6,5 %
Eläkekulut	-1 472 839	-1 455 551	-1 434 857	-1 196 503	-17,8 %
Muut henkilösivukulut	-213 803	-202 908	-230 560	-219 084	8,0 %
Tekninen lautakunta					
Henkilöstökulut	-13 826 783	-14 019 655	-14 269 641	-13 696 533	-2,3 %
Palkat	-11 023 437	-11 163 137	-11 322 409	-11 089 613	-1,1 %

Eläkekulut	-2 434 148	-2 497 835	-2 526 304	-2 194 560	-12,5 %
Muut henkilösivukulut	-369 197	-358 683	-420 928	-412 360	14,5 %
Rakennus- ja ympäristölautakunta					
Henkilöstökulut	-2 692 763	-2 953 443	-3 059 790	-2 954 716	0,0 %
Palkat	-2 154 066	-2 364 444	-2 439 868	-2 382 048	0,7 %
Eläkekulut	-464 655	-514 185	-530 594	-485 468	-5,6 %
Muut henkilösivukulut	-74 042	-74 814	-89 328	-87 200	16,6 %
Vesihuoltolaitoksen johtokunta					
Henkilöstökulut	-1 946 205	-2 124 718	-2 119 648	-2 082 020	-2,0 %
Palkat	-1 531 929	-1 680 789	-1 695 745	-1 695 745	0,9 %
Eläkekulut	-362 194	-390 703	-361 767	-324 139	-17,0 %
Muut henkilösivukulut	-52 082	-53 226	-62 136	-62 136	16,7 %

2.5 Kuntastrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 106 Salon kaupunkistrategian 2030 ”Avaimet kaikkiin oviin”. Päivitetty kaupunkistrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 1.12.2025 § 66. Talousarvio ja taloussuunnitelmavuosien strategiset linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan.

Salon kaupungin visio 2030

Salo – kestävän menestyksen koti.

Salon kaupungin arvot

Oikeudenmukaisuus, Rohkeus, Vastuullisuus, Ystävällisyys.

Salon kaupungin päämäärät

Salon kaupunkistrategia asettaa suuntaviivat vuoteen 2030. Strategiassa on kolme asetettua päämäärää: Elinvoimainen Salo, Hyvinvoiva Salo ja kestävän talouden Salo.

Elinvoimainen Salo on Suomen yritysystävällisin kaupunki, joka houkuttelee niin uusia asukkaita kuin yrityksiäkin. Lujittava elinvoima kumpuaa osaavista tekijöistä, monipuolisesta yrityskentästä, todellisesta yhteistyöstä, viihtyisästä keskustasta ja vireistä kylistä.

Mittarit:
- Työttömyysprosentti ja työllisyysaste, kehitys positiivista
- Avoimen sektorin työpaikkojen määrä kasvaa
- Sijoitus Kuntabarometrissa ja Kuntarankingissa paranee
- Paikun nousujen määrä kasvaa
- Kaavoitettuja tontteja viiden vuoden ja luovutettavissa olevia rakentamiskelpoisia tontteja kahden vuoden kysyntää vastaava määrä

Hyvinvoiva Salo tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään, jatkuvaan oppimiseen, mielekkääseen vapaa-aikaan sekä sujuvaan ja turvalliseen arkeen. Hyvinvoiva Salo pitää huolta henkilöstöstään ja edistää asukkaidensa hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Mittarit:
- Esimiesosaamisen QWL-indeksi – johtamisen alaindeksi vähintään tasolla 60% ja esimiestoiminnan alaindeksi vähintään tasolla 65 %
- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden eteneminen (raportoidaan omanaan vuosittain, laaja kertomus valtuustokausittain)
- TEA-viisari on hyvällä tasolla
- Kouluterveyskyselyn mittarit:
    - Itsensä yksinäiseksi kokeneiden osuus vähenee
    - koulukiusaamista kokeneiden osuus vähenee ja kaupunki sijoittuu kiusaamisen indeksissä parhaimpaan kymmenykseen kuntien joukossa
    - kokemus itselle tärkeään ryhmään tai yhteisöön kuulumisesta kasvaa.
- Hyvinvointiprofiilin vahvuudet ja voimavarat osio kehittyy positiivisesti.
- Huoltajien antama yleisarvosana lapsen saamasta varhaiskasvatuksesta Salon kaupungin

varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskyselyssä on vähintään 4 asteikolla 1-5.

Kestävän talouden Salossa verotulopohjaa vahvistavat menestyvät yritykset sekä muuttovoitto. Talouden tasapainoa edistävät kustannustehokkaat, vaikuttavat ja ennalta ehkäisevät palvelut. Salo toimii ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi sekä pitää hyvää huolta laajasta rakennetun ympäristön omaisuudestaan.

Mittarit:

- Hyte-kerroin kehittyy positiivisesti
- Asukasluvun kehitys, nettomuutto positiivinen
- Kuntatalous on tasapainossa
- Vuosikate
- Tilikauden tulos
- Taseen ylijäämä
- Kaupungin omaisuuden korjausvelka vähenee
- CO2 –päästöt vähenevät

2.6 Riskienhallinta ja keskeisimmät riskit

Riskienhallinnan keskeinen tavoite on tukea kaupunkikonsernia sen perustehtävän toteuttamisessa, asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä kuntalaisten, henkilöstön ja omaisuuden turvaamisessa erilaisilta riskeiltä.

Riskienhallinnan toimintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.2.2017 § 39. Toimintaohjeessa on määritelty riskienhallinnan perusteet ja vastuut. Riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti tavoitteena on, että riskienhallinta on osa kaupungin kaikkia prosesseja ja mukana läpi koko toimintavuoden. Riskienhallinta on osa toiminnan suunnittelua ja se tukee osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista. Riskienhallinta on järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kaupungin ohjeistusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta päivitettiin syksyn 2026 aikana ja valtuusto hyväksyi Salon kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 2.11.2026 kokouksessaan.

Toimialat laativat omat riskienhallintasuunnitelmansa ja ne käsitellään lautakunnissa talousarvion yhteydessä. Talousarvion liitteenä on laadittu koonti näistä riskienhallintasuunnitelmista. Riskienhallintatyöryhmä on käynyt läpi laaditut riskienhallintasuunnitelmat ja nostanut esiin kaupunkitasoisesti erityistä huomiota vaativat asiat. Jatkossa tavoitteena on hankkia riskienhallinnan hallinnointiin järjestelmä, jonka avulla pystytään järjestelmällisemmin hallinnoimaan ja seuraamaan riskienhallintaan liittyvää työtä. Lisäksi jatkossa tehdään aiempaa systemaattisemmin riskianalyysi keskeisistä hankkeista valmistelun tueksi.

2.7 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla mahdollinen alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupungin taseeseen aikaisemmilta tilikausilta kertynyt ylijäämä huomioon ottaen taloussuunnitelmakauden alijäämäiset tilikaudet eivät tällä suunnitelmakaudella aiheuta kuntalain 110 §:ssä tarkoitettua kattamisvelvoitetta. Kaupungin viime vuosien tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä ja taseeseen on kertynyt ylijäämää 48,7 miljoonaa euroa. Kaupungin tämänhetkinen tulevien vuosien ennakoitu talouskehitys kuitenkin edellyttää suunnitelmallisia ja vaikuttavia talouden tasapainottamistoimenpiteitä jo tulevalla suunnitelmakaudella.

Suunnitelmavuosien arvioitu tuloskehitys ja kaupungin talouden tasapainosta huolehtiminen edellyttää, että talouden menokehitys, palvelurakenne, henkilöstöresurssit ja investointitasot sopeutetaan tulevien vuosien aikana kaupungin tulorahoituksen mahdollistamalle tasolle.

Kesäkuussa laaditussa kaupunkitasoisessa talousarviokehyksessä tilikausi 2027 jäi alijäämäiseksi noin -4,3 miljoonaa euroa. Myös suunnitelmavuodet olivat alijäämäisiä, vuonna 2028 alijäämän arvioitiin olevan noin -15 miljoonaa euroa ja vuonna 2029 alijäämä olisi ollut noin -18,7 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa talousarviokehyksen käsittelyn yhteydessä edellyttää, että toimialat alkavat talousarviovalmistelun yhteydessä selvittämään toimielinkohtaisia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi suunnitelmakaudella. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti toimialoja suhtautumaan hyvin kriittisesti loppuvuoden rekrytointeihin sekä hankintoihin ja toteuttamaan niiden osalta vain välttämättömimmät tarpeet.

Vuoden 2027 talousarviovalmistelun edetessä todettiin tarve toteuttaa merkittäviä talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Valmistelun perusteella arvioitiin, että talouden tasapainottaminen suunnitelmakaudella edellyttää sekä tuloja lisääviä että toimintakuluja vähentäviä toimenpiteitä.

Syyskuussa kaupunginhallitus hyväksyi lopullisen kaupunkitasoisen talousarviokehyksen, jossa sopeutustoimina suunnitelmavuosille hyödynnetään tulojen lisäämistä sekä toimintakulujen vähentämistä. Talousarvion valmistelussa henkilöstöön kohdistuvien sopeutustoimenpiteiden osalta tavoitteena oli enintään 2,2 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella. Muiden toimintakulujen osalta tavoiteltiin noin 2,0 miljoonan euron sopeuttamista. Talouden tasapainottamiseen sisältyy myös 4,0 miljoonan euron verotulojen lisäys vuodelle 2028, mikä tarkoittaa kunnallisveroprosentin nostoa 0,4 prosenttiyksikköä. Sopeutustoimet huomioon ottaen syyskuussa hyväksytty kaupunkitasoinen talousarviokehys oli vuodelle 2027 noin 0,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vuonna 2028 noin 5,1 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuonna 2029 noin 7,5 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talousarvioesitykseen sisältyvät sopeuttamistoimet 2027-2028

Henkilöstömenojen sopeuttaminen

Kaupungin yhteistoimintaneuvottelut ovat päättyivät 5.11.2026.

Neuvotteluiden jälkeen esitetään henkilöstösäästöjä 2,0 miljoonaa euroa, josta 928 200 euroa vuoden 2027 ja 1 092 800 euroa vuoden 2028 aikana. Talousarvioesitys ei pidä sisällään uusia vakituisia palvelussuhteita eikä määräaikaisten tehtävien vakinaistamista, mikä mahdollistaa asetetun tavoitteen saavuttamisen.

Vuosille 2027–2028 sopeuttamistoimien arvioidaan kohdistuvan toimialoille seuraavasti:

- sivistyspalvelut 26 htv (henkilötyövuosi)
- tekniset palvelut 11 htv
- elinvoimapalvelut 1 htv
- konsernipalvelut 4 htv

Muut sopeutustoimet

Talousarvioesitykseen sisältyvät muut sopeuttamistoimet vähentävät toimintakatetta yhteensä noin 0,9 miljoonaa euroa. Vähennykset kohdistuvat toimialoille seuraavasti:

- Konsernipalvelut 100.000
- Elinvoimapalvelut 260.000 euroa
- Sivistyspalvelut 420.000 euroa
- Tekniset palvelut 160.000 euroa

Talousarviomuutokset

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on tehty toimielinten talousarvioesityksiin myös muita muutoksia. Nämä muutoksen perustuvat esimerkiksi joko toiminnassa tapahtuviin muutoksiin tai määrärahoja on tarkistettu vastaamaan arviota vuoden 2027 tasosta. Tällaiset muutokset ovat osa tavanomaista talousarviolaadintaa, eivätkä tehdyt muutokset perustu toiminnan sopeuttamiseen. Näistä muutoksista on kerrottu tarkemmin kyseisen toimialan tuloslaskeman, henkilöstösuunnitelman tai investointisuunnitelman yhteydessä.

2.9 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. omistajapolitiikka. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu. Talousarviosta ja –suunnitelmasta säädetään 110 pykälässä, että valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tytäryhteisön tulee laatia vuosittain talousarvio omaa toimintaansa varten. Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee pyydettäessä toimittaa kaupungin talouspalveluihin seurantaa varten. Tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia.

Konserniin kuuluvien strategisten yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana valtuustolle tehtävän raportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen. Lisäksi kaupungin ja sen tytäryhteisöjen välillä pidetään vuodessa vähintään yksi suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus yhteisten päämäärien ja strategioiden määrittelemiseksi. Tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä.

Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon on otettu seuraavat merkittävimmät konserniyhtiöt, joihin kaupungilla on määräysvaltaa tai jotka ovat strategisia konserniyhtiöitä. Yhtiöiden tavoitteet on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita.

Salon Vuokratalot Oy 100 %
Yrityssalo Oy 100 %
Salon Kaukolämpö Oy 100 %
Salon seudun koulutuskuntayhtymä 88,85 %
Salon IoT Park Oy 36 %

Tilinpäätöksen yhteydessä julkaistaan konsernia koskevat laskelmat ja tunnusluvut.

3. Konserniyhtiöt

3.1 Salon vuokratalot Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on vuokra-asuntojen ylläpitäminen. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kohtuuhintaisten asuntojen tarjoaminen kunnan eri alueilla.

Kytkentä kaupungin strategiaan

Salon Vuokratalot Oy tukee Salon kaupunkistrategian 2030 tavoitetta vahvistaa Saloa kestävän menestyksen kotina tarjoamalla kohtuuhintaista, turvallista ja toimivaa vuokra-asumista eri elämäntilanteissa oleville asukkaille. Yhtiön toiminta liittyy erityisesti asukkaiden hyvinvointiin, viihtyisiin asuinympäristöihin sekä kaupungin elinvoiman ja väestökehityksen tukemiseen.

Asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti tavoitteena on, että Salossa on tarjolla eri elämäntilanteisiin sopivia asuntoja sekä viihtyisiä ja toimivia asuinympäristöjä. Salon Vuokratalot Oy toteuttaa tätä tavoitetta ylläpitämällä ja kehittämällä kaupungin omistamaa vuokra-asuntokantaa sekä tukemalla asukkaiden asumisen jatkuvuutta ja arjen sujuvuutta.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2027

Talouden hoidon peruspilarina on omakustannusperiaate, jonka perusteella yhtiö kerää varat, joilla yhtiö ylläpitää rakennusten kuntoa, suorittaa peruskorjaamista sekä asuntojen korjauksia vahinkojen sattuessa. Tuottojen pitää kattaa ylläpitokustannukset ja lainojen lyhennykset ja korot.
Kaupungin omistamaa vuokra-asumista kehitetään alueilla, joilla luonnolliseen kysyntään perustuvat vuokratulot kattavat asuntojen ylläpitokustannukset. Salon Vuokratalot Oy:n näkökulmasta tämä tarkoittaa, että toiminnan tulee olla taloudellisesti kestävää ja tarpeettomista tai kannattamattomista kohteista luovutaan suunnitelmallisesti. Näistä kohteista pyydetään konserniohjeen mukainen ennakkokäsitys erikseen. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa asukastoimikuntien aktiivisuutta, lisätä asukasviihtyvyyttä ja tukea yhteisöllisyyttä. Lähtökohtana on ajatus yhteisestä asuinympäristöstä, jonka viihtyisyyteen asukkaat voivat itse vaikuttaa.

Merkittäviä kehittämistoimia

Salon Vuokrataloissa on käynnissä vuokranmäärityksen uudistaminen, jonka tavoitteena on parantaa yhtiön käyttöastetta, vahvistaa kannattavuutta ja luoda aiempaa läpinäkyvämpi hinnoittelumalli. Uudistuksessa vapaarahoitteiset kohteet ja rajoitusten alaiset kohteet käsitellään erikseen. Tavoitteena on, että uudet vuokrat ja yhtenäistetyt vuokrasopimukset tulevat voimaan 1.1.2027.
Vuonna 2026 yhtiössä on käynnissä useita samanaikaisia muutoksia, jotka vaikuttavat asiakaspalveluun, sisäisiin toimintatapoihin ja päivittäiseen työhön. Nämä toimet jatkuvat vuonna 2027. Kehittämisessä korostuvat asukasviestinnän yhtenäistäminen, palveluprosessien selkeyttäminen sekä henkilöstön osaamisen vahvistaminen. Yhtiön toimipiste on muuttanut lokakuun alkupäivinä uuteen osoitteeseen Asemakatu 7.

Merkittävimmät hankinnat ja järjestelmäuudistukset etenevät hankintalain ja yhtiön sisäisten päätösten mukaisesti. Kiinteistöhallinnan toiminnanohjausjärjestelmän sekä taloushallinnon järjestelmäuudistuksen käyttöönotot ajoittuvat vuoden 2026 ja vuoden 2027 alun väliselle ajalle. Kenno-järjestelmän ja Netvisorin käyttöönotolla tuetaan tiedolla johtamista, prosessien yhtenäistämistä ja järjestelmien välisten tiedonsiirtojen

selkeyttämistä. Urakkahankintojen lisäksi seuraavaksi valmistelussa ovat huoneistoremontteihin ja siivouspalveluihin liittyvät hankinnat. Henkilöstöä koulutetaan hankintojen toteuttamisessa sekä uusien järjestelmien ja toimintatapojen käyttöönotossa.

Kiinteistökannan kehittämistä ohjataan kuntoarvioiden, kohdekohtaisen tarkastelun ja 10 vuoden pitkän tähtäimen suunnitelman eli PTS:n avulla. Kuntotietoa käytetään kunnossapidon, korjausten ja peruskorjausten suunnitteluun sekä kohteiden tulevaisuutta koskevan päätöksenteon tukena. Konserniohjeen mukainen ennakkokanta pyydetään erikseen silloin, kun kohteen säilyttämiseen, peruskorjaamiseen, myyntiin tai purkamiseen liittyy omistajaohjauksen kannalta merkittävä ratkaisu. Vuoden 2026 painopisteinä ovat poistuvan asuntokannan hallittu korvaaminen, myynti- ja purkukohteiden eteneminen sekä tulevien peruskorjausten rahoitus- ja aikataulusuunnittelu.

Uuden, 36 asuntoa käsittävän Isohärjänkadun kerrostalohankkeen tavoitteena on korvata poistuvaa asuntokantaa ja uudistaa yhtiön asuntotarjontaa. Hanketta edistetään suunnittelun, lupaprosessin ja kilpailutusten kautta, ja rakentamisen käynnistyminen ajoittuu valmistelun etenemisen mukaan.
Käyttöasteen parantamiseksi jatketaan vuokrauksen, hinnoittelun ja markkinoinnin toimenpiteitä. Viestintä ja markkinointi ovat osa-alueena kehittymässä ja hakemassa käytännössä yhtiölle sopivaa toimintamallia. Tavoitteena on yhtenäistää viestintää, kohdentaa markkinointitoimia ja tukea asuntokysyntää. Markkinointia toteutetaan pääosin oman henkilöstön voimin, ja tarpeen mukaan yhteistyötä voidaan tehdä myös eri sidosryhmien, kuten kaupungin, kanssa.

Lisäksi yhtiössä tunnistetaan vastuullisuusraportoinnin ja saavutettavuuden kehittämistarpeet. Näiden kokonaisuuksien tarkempi valmistelu ajoittuu arviolta vuoteen 2027, kun käynnissä olevat järjestelmä-, hankinta- ja toimintatapamuutokset ovat edenneet.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Henkilöstömäärä 31.12.	9	9	11
Taloudelliset tavoitteet			
Nettoinvestoinnit (€)	1 832 182	1 200 000	1 000 000
Korkotulot kaupungille (€)	148 249	400 000	400 000
Liikevaihto (€)	9 804 652	980 000	10 800 000
Liikevoitto (€)	40	50	50
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	-1 924 293	300 000	300 000
Toiminnalliset tavoitteet			
Käyttöaste	92	93	93
Vaihtuvuusprosentti	20	20	20
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	42	35	37
Velan määrä (t€)	16 230 253	14 400 000	13 100
Lainat kaupungilta (t€)	4 122 413	11 112 413	11 112

3.2 Yrityssalo Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Edistää Salon alueen yritysten kestävää kasvua, uudistumista ja kansainvälistymistä, uusien yritysten ja investointien sijoittumista Saloon sekä osaavan työvoiman saatavuutta. Yrityssalo tuottaa elinkeinopalveluja yrityksille, yrittäjille ja yrittäjyyttä harkitseville yhteistyössä kaupungin, työllisyysalueen, oppilaitosten ja muiden kumppaneiden kanssa.

Kytkentä kaupungin strategiaan

Yrityssalon vuoden 2027 tavoitteet edistävät erityisesti Salon kaupunkistrategian Työavainta ja strategista tavoitetta tehdä Salosta Suomen yritysystävällisin kaupunki. Tavoitteet tukevat myös Kotiavainta, Palveluavainta ja Vapaa-ajan avainta sekä strategian yleisavaimia: viestintää, yhteisöä, henkilöstöä ja ympäristöä.

Tavoitteet perustuvat Salon kaupunginvaltuustossa 2.3.2026 hyväksyttyyn elinvoimaohjelman kuuteen tukipilariin: hyvä sijainti, osaava työvoima, hyvä yritysilmapiiri, pehmeä lumovoima, kestävä kehitys ja kansainvälisyys.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2027

1. Salo on yritysystävällinen toimintaympäristö
   - Yritysten ja kaupungin välinen vuoropuhelu vahvistuu ja yritysten tarpeet välittyvät kaupungin päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen.
   - Yritysten kokemus Salon yritysystävällisyydestä, palvelujen sujuvuudesta ja yhteistyön toimivuudesta kehittyy myönteisesti.

2. Salolaiset yritykset kasvavat, uudistuvat ja luovat työpaikkoja
   - Yritysten valmiudet kasvuun, uudistumiseen, tuottavuuden parantamiseen ja investointeihin vahvistuvat.
   - Kasvuhakuisten yritysten määrä ja edellytykset synnyttää uusia työpaikkoja lisääntyvät.
   - Salon elinkeinorakenne monipuolistuu ja yritysten välinen yhteistyö vahvistuu eri puolilla kaupunkia.
   - Yritysten omistajanvaihdosten onnistumisen edellytykset paranevat ja elinkelpoisen yritystoiminnan jatkuvuus vahvistuu.

3. Salo houkuttelee uusia yrityksiä ja investointeja
   - Salon tunnettuus kilpailukykyisenä yritysten sijoittumis- ja investointikohteena lisääntyy.
   - Saloon sijoittuvien yritysten ja investointien määrä kasvaa ja ne vahvistavat kaupungin työpaikka- ja verotulopohjaa.

4. Yritykset saavat tarvitsemaansa osaavaa työvoimaa
   - Työvoiman kysyntä ja tarjonta kohtaavat nykyistä paremmin Salon yritysten tarpeissa.
   - Yritysten tarpeisiin vastaavat koulutus- ja osaamisen kehittämisen mahdollisuudet vahvistuvat.
   - Salon yritysten ja työmahdollisuuksien tunnettuus opiskelijoiden, valmistuvien, paluumuuttajien sekä kotimaisten ja kansainvälisten osaajien keskuudessa lisääntyy.
   - Kansainvälisten osaajien rekrytoinnin ja Saloon asettautumisen edellytykset paranevat.

5. Yrittäjyys lisääntyy ja yrityspalvelut ovat vaikuttavia

- Yrittäjyyttä harkitsevien ja aloittavien yrittäjien edellytykset käynnistää kannattavaa ja kestävää yritystoimintaa vahvistuvat.
- Nuorten kiinnostus yrittäjyyteen ja valmiudet toimia yrittäjinä lisääntyvät.
- Yrityspalvelujen saavutettavuus, asiakaslähtöisyys, laatu ja vaikuttavuus kehittyvät.
- Yritysten on helppo löytää tarpeeseensa sopiva palvelu ja edetä sujuvasti eri palveluntuottajien välillä.

6. Salo vahvistuu kiertotalouden ja kestävän liiketoiminnan keskittymänä
- Lounapuiston ja Lounavoiman ympärille kehittyvä kiertotalouden yritys- ja innovaatioekosysteemi vahvistuu.
- Saloon syntyy ja sijoittuu kiertotalouteen, resurssiviisauteen ja vihreään siirtymään liittyvää yritystoimintaa ja investointeja.
- Salolaisten yritysten valmiudet parantaa energia- ja materiaalitehokkuutta sekä hyödyntää kestävän kasvun liiketoimintamahdollisuuksia lisääntyvät.

7. Salolaiset yritykset kansainvälistyvät ja hyötyvät kaupungin vetovoimasta
- Yritysten valmiudet kansainvälistyä, kasvattaa vientiä ja rakentaa kansainvälisiä kumppanuuksia vahvistuvat.
- Salo tunnetaan nykyistä paremmin kansainvälisenä yritys-, investointi-, opiskelu- ja työympäristönä sekä kansainvälisenä matkailukohteena
- Paikallisten yritysten mahdollisuudet hyötyä tapahtumista, matkailusta ja Salon pehmeästä lumovoimasta vahvistuvat.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Laadulliset tavoitteet			
Henkilöstömäärä 31.12.	14,5	14	15
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto	1 078 634	1 160 000	1 148 000
Liikevoitto (€)	1 968	0	0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	1 802	0	0
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	74	74	74
Velan määrä (t€)	0	0	0
Lainat kaupungilta (t€)	0	0	0

3.3 Salon Kaukolämpö Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito -, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia -alan liiketoiminta.

Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytär- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. (Salon Kaukolämpö Oy:n yhtiöjärjestys 2014).

Yhtiön toiminta-ajatuksena on harjoittaa toimialansa mukaista toimintaa Salon kaupungin konsernin kokonaisedun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla osakeyhtiön toimintaedellytykset huomioiden. Yhtiö omistaa yhdessä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa mankala-periaatteella toimivan Lounavoima Oy:n, jonka omistama Korvenmäen ekovoimalaitos tuottaa pääosan yhtiön tarvitsemasta lämpöenergiasta.

Kytkentä kaupungin strategiaan

Salon yhtenä kärkihankkeena on olla kiertotalouden edelläkävijä. Lounavoima ja ympärille rakentuva Lounapuisto mahdollistavat kiertotalouden pitkäjänteisen kehittämistyön Salossa.
Salon kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Salon Kaukolämpö on vahvasti mukana tukemassa tavoitetta.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2027

Lämmöntoimituksessa ei ole asiakkaille näkyviä keskeytyksiä.

Kaukolämmön verkon rakentamisessa painopiste on ennakkohuollossa ja verkon korjauksissa. Uusien asiakkaiden määrä vuonna 2027 on korkeintaan 30.

Yhtiö maksaa vuosittain tuloa kaupungille korkoina kaupungilta saaduista lainoista. Yhtiö maksaa osinkoa hyvästä tuloksesta huomioiden yhtiön oman rahoitustarpeen.

Merkittäviä kehittämistoimia

Datakeskuksen hukkalämmön hyödyntämisen selvitys ja mahdollisen lämpöpumppulaitoksen investointipäätöksen tekeminen.

Lämmön tuotannon ja kaukolämpöverkon automaatiojärjestelmän uudistaminen 2026 -2027

Automaatiojärjestelmän integrointi Lounavoiman valvomoon.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Henkilöstömäärä 31.12.	8	8	8
Laadulliset tavoitteet			
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia 0 h/v	1	< 1	< 1
Taloudelliset tavoitteet			
Nettoinvestoinnit	1 089 546	2 900 000	1 600 000
Korkotulot kaupungille (€)	482 215	400 000	433 000
Liikevaihto (€)	14 190 424	15 800 000	16 600 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	1 528 267	2 200 000	2 800 000
Toiminnalliset tavoitteet			
Laskutettu GWh	188,01	200	195
Laskutus €/MWh (alv 0 %)	67,14	72,06	75,65
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	39,4	30	30
Velan määrä (milj. €)	12,2	14	12,1
Lainat kaupungilta (milj. €)	8,5	8	7,8

3.4 Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä

Omistus: Salon kaupunki 88,85 %.

Toiminta-ajatus

Toimialana on ammatillinen koulutus. Toiminta-ajatuksena on osaamista työelämän tarpeisiin.

Kytkentä kaupungin strategiaan

SSKKY:n omaan tuloskorttiin kirjatut strategiset painopisteet tavoitteineen tukevat kaupungin strategian päämääriä. Laajat ammatillisen koulutuksen palvelut ja niiden laatu tukevat sekä kaupungin elinvoimaisuutta että kaupunkilaisten hyvinvointia. Tasapainossa oleva kuntayhtymän talous taas tukee kaupungin talouden kestävyyttä.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2027

1980 opiskelijavuotta; tutkintojen määrä 820; tutkinnon osien suoritusmäärä 6350, opiskelijapalaute 4,4; työnantajapalaute 4,3; työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen määrän nosto 85 prosenttiin.

Merkittäviä kehittämistoimia

Kuntayhtymän strategia on uudistettu maaliskuussa 2025.

Uuden strategian tavoitteet ovat:

- Asiakastyytyväisyys paranee.
  Tavoitetta mitataan opiskelija- ja työelämäpalautteella.
  2027: opiskelijapalaute 4,4, työelämäpalaute 4,3

- Työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen on valtakunnallisesti kymmenen parhaan joukossa verrattuna muihin monialaisiin ammatillisen koulutuksen järjestäjiin.
  Tavoitetta mitataan Vipusessa julkaistavilla, rahoitusperusteina
  toimivilla, työllistymis- ja jatko-opintomittareilla.
  2027: 85 %

- Oppimistulokset johtavat valtakunnallisessa vertailussa kolmen parhaan joukossa olevaan opiskelija- ja työelämäpalautteeseen.
  2027: opiskelijapalaute 4,4, työelämäpalaute 4,3

- Opintojen keskeyttäminen pysyy alle valtakunnallisen keskiarvon.
  Tavoitetta mitataan vertaamalla kokonaiskeskeyttämisastetta
  opiskelijavirtaumaan.
  2026: alle 9 %

- Opintojen läpäisyaste kolme vuotta opintojen aloittamisesta on valtakunnallisesti kymmenen parhaan joukossa verrattuna muihin monialaisiin ammatillisen koulutuksen järjestäjiin.
  Tavoitetta mitataan oppivelvollisten opiskelijoiden osalta vertaamalla
  Vipusessa julkaistaviin läpäisytietoihin.
  2026: 74 %

- Henkilöstön tyytyväisyys työpaikkaan paranee tasaisesti.
  Tavoitetta mitataan henkilöstökyselyn tulosten sekä henkilöstön vaihtuvuuden perusteella.
  2026: henkilöstökysely 3,8, vaihtuvuus alle 10 %

Strategiaa laadittaessa on tunnistettu runsaasti erilaisia organisaation ja toiminnan kehittämistarpeita. Niistä on valikoitu vuoden 2027 toimenpiteiksi:

Opetus ja oppiminen

- Vahvistetaan koulutuksen houkuttelevuutta ja asiakashankintaa.
- Varaudutaan oppivelvollisten koulutuksen toteuttamiseen pienenevällä opiskelijamäärällä.
- Varmistetaan toiminnan menestystekijät ja laatu esim. opiskelijalähtöiset polut ja pedagogiset ratkaisut, ohjaus ja oppimisen tuki opiskelun eri vaiheissa, opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen, työllistymisvalmiudet ja työllistymisen tukeminen, jatko-opintopolut ja jatko-opintoihin ohjaaminen, saavutettavuus, aktiivinen markkinointi, toimivat tukipalvelut.
- Arvioidaan toiminnan onnistumista säännöllisesti.

Asiakaslähtöisyys

- Kehitetään aikuisten koulutusta vahvemmaksi kilpailutekijäksi.
- Vahvistetaan koulutustarjontaa eri asiakasprofiileille: työvoimakoulutus, omaehtoinen, työttömyysetuudella opiskelevat, alanvaihtajat, työssä olevat, kotoutumiskoulutuksessa olevat.
- Laajennetaan työelämäyhteistyöverkostoa ja vahvistetaan yritysyhteistyötä uusien asiakkuuksien hankkimiseksi ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi.
- Tuotteistetaan uusia koulutuksia tutkinnonosista aikuisille sopivilla pedagogisilla ratkaisuilla: esim. verkkokoulutus, ilta- ja viikonloppuopetus, oppisopimus, varmistetaan joustavuus opintojen suorittamisessa.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys

- Yhteistyön kehittäminen mm. poikkialaisten ryhmien toiminnassa sekä onnistumisen arviointi.
- Kestävän kehityksen sisältöjen ja käytäntöjen näkyväksi tekeminen opetuksessa, opetussisällöissä (ytot ja ammatilliset) sekä eri työtehtävissä.
- Toiminnan vastuullisuuden arviointi.
- Okka-sertifikaatin hakeminen sovituilla aloilla.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Henkilöstömäärä 31.12.	229	240	223
Taloudelliset tavoitteet			
Nettoinvestoinnit	722 000	1 363 000	1 115 000
Korkotulot kaupungille (€)	0	0	0
Liikevaihto	23 778 000	25 365 000	25 809 000
Toimintakate (€)	2 046 000	1 736 000	2 193 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	- 61 000	- 415 000	2 000
Vakavaraisuus			
Omavaraisuusaste %	86	86	86
Velan määrä (t€)	2 267 000	2 000 000	2 000 000
Lainat kaupungilta (t€)	0	0	0

3.5 Salo IoT Park Oy

Omistus: Salon kaupungin osakkuusyhteisö 40%

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Salon kaupungissa sijaitsevaa kiinteistöä, vuokrata kiinteistöä ja sen tiloja sekä luovuttaa kiinteistön käyttöoikeuksia. Yhtiö voi tuottaa aula-, posti- ja cateringpalveluita, start up -valmennuksen palveluita, huolehtia yritysten tukipalveluiden organisoinnista sekä tuottaa asiakkaittensa toimintaa tukevia palveluja. Lisäksi yhtiö voi tuottaa ja tarjota liiketoimintaa tukevaa tutkimusta, koulutusta, yritysrahoitusta, tapahtumia ja muita yhteistyöhankkeita. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää Salo IoT Campuksesta maailmanluokan innovaatioyhteisö.

Kytkentä kaupungin strategiaan

Elävä ja kehittyvä Salo IoT Campus tuo elinvoimaa, työpaikkoja ja sen myötä asukkaita Saloon. Kampuksen toiminta tukee erityisesti kaupunkistrategian työavainta tuottaen yrityksille ja työnantajille maailmanluokan ympäristön, johon kuuluminen tuottaa lisäarvoa sekä yrityksille että heidän työntekijöilleen. Salo IoT Campus pyrkii houkuttelemaan Saloon uusia yrityksiä ja huippuosaajia sekä tarjoaa yrityksille palveluja ja edellytyksiä yritysten kasvun ja kehittymisen tueksi.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2027

Kasvattaa yritysmäärää kampuksella, nostaa vuokrausastetta ja vastata kampuksella jo olevien ja kampukselle tulevien yritysten tarpeisiin kehittämällä tiloja ja palveluita kampuksella. Luoda tila- ja palvelumahdollisuuksia uusille yrityksille ja toimialoille.

Merkittäviä kehittämistoimia

Salo IoT Campus pyrkii kasvamaan vuoden 2027 aikana asiakasyritysten lukumäärän ja työntekijämäärän sekä käytössä olevien tilojen suhteen.

Myynnin tavoitteena on saada kasvatettua kaikkien asiakassegmenttien määrää; start-up yritykset, kasvuyritykset, ankkurivuokralaiset, oppilaitokset ja palvelut. Kampuksen vuokrattavia tiloja modernisoimalla mahdollistetaan epäkäytännöllisten avotoimistojen vuokraus. Kammassa saneeraan Campuskodin laajennus 86 paikkaiseksi. Investointi valmistuu loppuvuonna 2027.

Kampuksella toimiva ylläpito- ja palveluverkosto on luotu ja sen laatua ja tehokkuutta mitataan säännöllisesti. Kampuksen asiakasyritysten päättäjiltä saama suositteluindeksi NPS on erittäin hyvällä tasolla. Tavoitteena on säilyttää korkea taso. Ylläpidon tavoitteeksi on asetettu laadun lisäksi palvelumyynti asiakkaille sekä ylläpidon kustannus- ja energiansäästö.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027
Laadulliset tavoitteet			
Asiakastyytyväisyys (NPS)	82	60	60
Henkilöstömäärä 31.12.	4	4	5
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto	8 373 202	8 428 500	8 800 000
Käyttökate (€)	3 205 728	3 019 700	3 300 000
Liikevoitto (€)	2 156 136	1 919 700	2 400 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	1 760 219	1 459 700	2 000 000
Vakavaraisuus			
Velan määrä (milj. €)	9,8	15	15
Lainat kaupungilta (milj. €)	4,5	4,5	4,5

4. Käyttötalousosa

4.1 Henkilöstösuunnitelma

4.1.1 Uudet tehtävät

Toimielin Palvelualue, kustannuspaikka	Kaupunginjohtajan esitys	Tehtävänimike	Alkaen	Tehtäväkohtainen palkka/kk	Vuosikustannus 2027 sis. lisät ja sivukulut	Vuosikustannus/ vuosi sis. lisät ja sivukulut
Elinvoimajaosto				**toimielin yhteensä**	**0,00**	**0,00**
Kaupungin kehittäminen						
6510 elinkeinokehittäminen	Poistetaan	tapahtumakoordinaattori	1.1.2027			
Työllisyys- ja kotouttamispalvelut						
6534 Monialaiset palvelut (työllisyysalue)	Poistetaan	palvelukoordinaattori	1.1.2027			
Tekninen lautakunta				**toimielin yhteensä**	**0,00**	**0,00**
Infrapalvelut						
5221 Puistot	Poistetaan	rakennuttajahortonomi	1.1.2027			

Kaikki yhteensä	0,00

4.1.2 Lakkautettavat tehtävät

Toimielin Palvelualue, kustannuspaikka	Kaupungin- johtajan esitys	Tehtävänimike	Alkaen	Tehtäväkohtainen palkka/kk	Vuosikustannus 2027 sis. lisät ja sivukulut	Vuosikustannus/ vuosi sis. lisät ja sivukulut
Opetuslautakunta				**toimielin yhteensä**	**-37 767,78**	**-37 767,78**
Varhaiskasvatus						
3111 Varhaiskasvatuspalvelut, 3130 Lampola	ei muutosta	leikinohjaaja	1.1.2027	-2393,87	-37 767,78	-37 767,78
Tekninen lautakunta				**toimielin yhteensä**	**-124 023,71**	**-124 023,71**
Infrapalvelut						
5221 Puistot	ei lakkauteta	puistomestari	1.1.2027			
Tilapalvelut						
5313 Kiinteistöjen hoito tilavuokrauspalvelu	ei muutosta	Talonmies	1.1.2027	-1 889,08	-35 168,38	-35 168,38
5314 Rakenn.vuosikorj tilavuokrauspalvelu, tili 4012	ei muutosta	Rakennustyöntekijä	1.1.2027	-2 372,75	-44 172,87	-44 172,87
5313 Kiinteistöjen hoito tilavuokrauspalvelu 60%, 40%	ei muutosta	Kiinteistönhoitaja	1.1.2027	-2 400,13	-44 682,46	-44 682,46

Kaikki yhteensä	-161 791,49	-161 791,49

4.1.3 Määräaikaiset tehtävät

Toimielin Palvelualue, kustannuspaikka	Kaupunginjohtajan esitys	Tehtävänimike	Ajanjakso	Tehtäväkohtainen palkka/kk	Vuosikustannus 2027 sis. lisät ja sivukulut	Vuosikustannus/ vuosi sis. lisät ja sivukulut
Kaupunginhallitus				**toimielin yhteensä**	**11 387,10**	**11 387,10**
Konsernipalvelut						
1413 Konsernipalvelut	ei muutosta	Korkeakouluharjoittelijat	1.6.-31.8.2027	2 446,64	11 387,10	11 387,10
Opetuslautakunta				**toimielin yhteensä**	**103 690,80**	**103 690,80**
Nuorisopalvelut						
3367 Nuorten työpaja	ei muutosta	työvalmentaja/hanke	1.1.-31.12.2027	2 717,67	50 617,72	50 617,72
3367 Etsivä nuorisotyö	ei muutosta	etsivä nuorisotyöntekijä/hanke	1.1.-31.12.2027	2 849,55	53 073,08	53 073,08
Vapaa-ajan lautakunta				**toimielin yhteensä**	**162 653,24**	**162 653,24**
Museopalvelut						
4022 Salon historiallinen museo	ei muutosta	museoassistentti, Perniö	1.5.2027-30.9.2027	2 386,96	18 515,56	18 515,56
4022 Salon historiallinen museo	ei muutosta	museoassistentti, Meritalo	1.5.2027-30.9.2027	2 386,96	18 515,56	18 515,56
4023 Museot yhteiset	ei muutosta	museoassistentti, elektroniikkamuseon asiakaspalvelu	1.6.2027-31.7.2027	2 386,96	7 406,22	7 406,22
4021 Taidemuseo Veturitalli	ei muutosta	museoassistentti, taidemuseon asiakas-palvelu	1.6.2027-31.8.2027	2 386,96	11 109,33	11 109,33
Liikuntapalvelut						
4514 Ulkoliikuntapaikat	ei muutosta	Liikuntapaikkojen hoitaja 5kpl	1.5.-31.10.2027	2 301,30	107 106,57	107 106,57

Elinvoimajaosto				**toimielin yhteensä**	**21 421,30**	**21 421,30**
Maankäyttöpalvelut						
5114 Paikkatietopalvelut	ei muutosta	Kartoittajaharjoittelija	1.6.2027-31.8.2027	2 301,30	10 710,66	10 710,66
5110 Maankäyttöpalvelujen hallinto	ei muutosta	Suunnittelijaharjoittelija	1.6.2027-31.8.2027	2 301,30	10 710,64	10 710,64
Kaupungin kehittäminen						
5315 tori	poistetaan	torivalvojan lomasijainen	1.1.2027(vuosiloman ajan 2kk)			
Työllisyys- ja kotouttamispalvelut						
6550 Kunnan kotoutumisohjelma (kotoutumisalue)	poistetaan	kotoutumisohjaaja	1.1.-31.12.2027			
Tekninen lautakunta				**toimielin yhteensä**	**167 800,29**	**167 800,29**
Infrapalvelut						
5221 Puistot	ei muutosta	puistotyöntekijä 6kpl	1.4.-31.10.2027	2 301,30	149 949,20	149 949,20
Tilapalvelut						
5314 Rakenn.vuosikorj tilavuokrauspalvelu	ei muutosta	Työnjohtoharjoittelija	1.4 - 31.8.2027	2 301,30	17 851,09	17 851,09
Rakennus- ja ympäristölautakunta				**toimielin yhteensä**	**24 788,07**	**24 788,07**
Rakennusvalvonta						
Rakennusvalvontapalvelut, 7011	ei muutosta	rakennusvalvonnan harjoittelija 4 kk	1.5.-31.8.2027	2 301,30	14 280,88	14 280,88
Ympäristönsuojelu						
Ympäristönsuojelupalvelut, 7111	poistetaan	ympäristönsuojelutarkastaja	1.5.-31.8.2027			
Ympäristöterveydenhuolto						
Terveysvalvonta 7211	poistetaan	terveystarkastaja	1.6.-31.8.2027			
Maaseutupalvelut						
Maaseutupalvelut 7301	ei muutosta	toimistosihteeri, 1hlö, 2,5 kk	10.5.2027 - 25.7.2027	2 709,10	10 507,19	10 507,19

Liikelaitos Salon vesi				**toimielin yhteensä**	**23 882,86**	**23 882,86**
8111/8131	ei muutosta	korkeakouluharjoittelija	1.6.-30.8.2027	2 446,64	11 387,10	11 387,10
8113/8137	ei muutosta	työnjohtoharjoittelija (korkeakoulu)	15.5.-30.8.2027	2 301,30	12 495,77	12 495,77
Keskusvaalilautakunta				**toimielin yhteensä**	**60 504,30**	**60 504,30**
1114 vaalit	ei muutosta	vaalitoimitsija (45kpl)	1.3.2027-18.4.2027		28 468,05	28 468,05
1114 vaalit	ei muutosta	vastuuhenkilövaalitoimitsija (20kpl)	1.3.2027-18.4.2027		32 036,25	32 036,25
			Määräaikaiset yhteensä		576 127,95	576 127,95

4.2 Henkilöstösuunnitelman perustelut

4.2.1 Uudet tehtävät

Elinvoimajaosto

Elinkeinopalvelut, kaupungin kehittäminen

6628 Tapahtumakoordinaattori
Esitetään tapahtumakoordinaattorin työsuhteen vakinaistamista. Tapahtumakoordinaattori on keskeisessä roolissa Salon kaupungin elinvoiman kehittämisessä edistäen houkuttelevien tapahtumien saamista kaupunkiin ja olemassa olevien tapahtumien kehittämistä. Koordinaattori huolehtii tapahtumiin liittyvästä yhteistyöstä tapahtumajärjestäjien kanssa, valmistelee rahoituspäätökset ja vastaa kaupungin puolelta sujuvasta yhteistyöstä myös organisaation sisällä. Tehtävä on ollut täytettynä määräaikaisesti neljän vuoden ajan. Mikäli tapahtumakoordinaattoria ei ole, tarkoittaa tämä käytännössä kehittämistyön loppumista.

Kaupunginjohtajan esitys: Henkilöstösuunnitelmasta poistetaan tapahtumakoordinaattorin tehtävä.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

6534 Palvelukoordinaattori, Ohjaamo
Työllisyysalueen nuorten Ohjaamon toiminnasta vastaavan palvelukoordinaattorin viran vakinaistaminen. Nuorten Ohjaamon toiminnasta vastaavan palvelukoordinaattorin tehtävä on ollut määräaikaisena ajalla 10.3.2025–31.12.2026 työ- ja elinkeinoministeriön myöntämän kannustinrahoituksen turvin. Määräaikaisuuden aikana Ohjaamon toimintaa, palveluverkostoja ja tunnettuutta on kehitetty suunnitelmallisesti. Palvelukoordinaattorin tehtävänä on jatkossakin kehittää ja koordinoida Salon työllisyysalueen nuorten monialaista yhteispalvelua, joka on lakisääteinen palvelu. Tehtävään kuuluu nuorten yksilö- ja ryhmäohjausta sekä työllisyyspalvelujen tehtäviä. Asiakkaina ovat alle 30-vuotiaat Salon työllisyysalueen työnhakijat, ja toiminnan erityisenä kohderyhmänä ovat tukea tarvitsevat nuoret. Viran vakinaistamisella turvataan Ohjaamon toiminnan jatkuvuus, palvelujen kehittäminen sekä nuorten monialaisen tuen toteutuminen koko työllisyysalueella.

Kaupunginjohtajan esitys: Henkilöstösuunnitelmasta poistetaan palvelukoordinaattorin tehtävä.

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

5221 Puistot

V. 2027 (1 kpl) Rakennuttajahortonomi
Salon kaupungin Infrapalvelualueen viherrakennuskohteiden toteutuksesta ja johtamisesta on tähän saakka vastannut puistomestari. Tehtävää hoitanut puistomestari eläköityy vuoden 2026 lokakuun lopulla. Tämä luo mahdollisuuden kehittää Viheraluetiimin toimintaa.

Uusi rakennuttajahortonomin tehtävä korvaa lakkautettavan puistomestarin tehtävän. Rakennuttajahortonomi vastaa viherrakentamisen investointikohteiden rakennuttamisesta. Käytännössä rakennuttajahortonomi suunnittelee ja valvoo investointikohteiden toteutuksen, huolehtii tarvittavista resursseista, kilpailuttaa hankkeet ja hankkeisiin kuuluvat materiaalit ja laatii tarvittavat sopimukset. Rakennuttajahortonomi vahvistaa Infrapalvelualueen asiantuntijuutta nykyaikaisten ja luonnon monimuotoisuutta edistävien ratkaisujen toteutuksien onnistumisessa ja tasaa samalla kaupunginpuutarhurin tämänhetkistä työn määrää.

Rakennuttajahortonomi vastaa myös Infrapalvelualueen puistojen leikkipaikkojen turvallisuudesta ja niiden kunnossapidon suunnittelusta ja toteutuksesta. Lisäksi rakennuttajahortonomi vastaa viheralueiden omaisuuden hallinnasta siihen tarkoitetulla ohjelmistolla.

Kaupunginjohtajan esitys: Henkilöstösuunnitelmasta poistetaan rakennuttajahortonomin tehtävä.

4.2.2 Lakkautettavat tehtävät

Opetuslautakunta

Varhaiskasvatuspalvelut

3111 Varhaiskasvatuspalvelut

v.2027 (1kpl) leikinohjaaja, avoin päiväkotitoiminta
Perniön avoin päiväkotitoiminta on päättynyt ja leikinohjaajan tehtävä on vapautunut

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

5221 Puistot

v. 2027 (1kpl) puistomestari
Eläköitymisen vuoksi Infrapalvelualueen Viheraluetiimin toimintaa on mahdollista kehittää ja toimintaa tehostaa ilman, että yksikön henkilöstömäärä lisääntyisi. Tähän saakka viherrakentamisesta vastannut puistomestari eläköityy syksyllä 2026. Avoimeksi jäävä puistomestarin tehtävä voidaan lakkauttaa samalla, kun esitetään perustettavaksi uusi rakennuttajahortonomin tehtävä.

Kaupunginjohtajan esitys: Puistomestarin tehtävää ei lakkauteta.

Tilapalvelut

5313 Kiinteistöjen hoito tilanvuokrauspalvelut

V. 2027 (1 kpl) kiinteistönhoitaja
Irtisanoutumisten takia yksi (100 %) kiinteistöhoitajan paikka on jäänyt avoimeksi, joka voidaan lakkauttaa. Rakennuksien vähentyessä kiinteistöhoidon alueita on mahdollista jakaa uudestaan ja toimintaa tehostaa. Paikka voidaan lakkauttaa ja lisätä resursseja asiantuntijapuolelle.

V. 2027 (1 kpl) talonmies
Irtisanoutumisten takia yksi (100 %) talonmiehen paikka on jäänyt avoimeksi, joka voidaan lakkauttaa. Rakennuksien vähentyessä kiinteistöhoidon alueita on mahdollista jakaa uudestaan ja toimintaa tehostaa. Paikka voidaan lakkauttaa ja lisätä resursseja asiantuntijapuolelle.

5314 Rakennusten vuosikorjaus

V. 2027 (1 kpl) rakennustyöntekijä
Irtisanoutumisten takia yksi (100 %) rakennustyöntekijän paikka on jäänyt avoimeksi, joka voidaan lakkauttaa.

4.2.3 Määräaikaiset tehtävät

Keskusvaalilautakunta

1114 Vaalit

Vaalitoimitsija (45 kpl)
Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Vaalilain mukaan ennakkoäänestyksestä kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa sekä kotiäänestyksestä huolehtivat vaalitoimitsijat, jotka kunnan keskusvaalilautakunta määrää. Vaalitoimitsijat määrätään vaalikohtaisesti. Yleisessä ennakkoäänestyspaikassa on vaalilain mukaan oltava ainakin kaksi vaalitoimitsijaa, mutta ennakkoäänestyspaikan sijainnista ja aukioloajoista sekä ennakoidusta äänestäjämäärästä riippuen vaalitoimitsijoita tarvitaan paikoin enemmän. Vaalitoimitsijoita osallistuu myös ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelyyn ja vaalipäivän työskentelyyn. Vaalitoimitsijat voivat työskennellä vaihtelevin vuoroin ja vaalitoimitsijoita tulee määrätä riittävästi vaalien sujuvuuden varmistamiseksi.

Vastuuhenkilövaalitoimitsija (20 kpl)
Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Vaalilain mukaan ennakkoäänestyksestä kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa sekä kotiäänestyksestä huolehtivat vaalitoimitsijat, jotka kunnan keskusvaalilautakunta määrää. Vaalitoimitsijat määrätään vaalikohtaisesti. Yleisessä ennakkoäänestyspaikassa on vaalilain mukaan oltava ainakin kaksi vaalitoimitsijaa, mutta ennakkoäänestyspaikan sijainnista ja aukioloajoista sekä ennakoidusta äänestäjämäärästä riippuen vaalitoimitsijoita tarvitaan paikoin enemmän. Vaalitoimitsijoita osallistuu myös ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelyyn ja vaalipäivän työskentelyyn. Vaalitoimitsijat voivat työskennellä vaihtelevin vuoroin ja vaalitoimitsijoita tulee määrätä riittävästi vaalien sujuvuuden varmistamiseksi. Vaalien sujuvuuden varmistamiseksi yleisille ennakkoäänestyspaikoille ja ennakkoäänestysasiakirjojen käsittelyä varten on tarkoituksenmukaista määrätä riittävä määrä vastuuhenkilöinä toimivia vastuuhenkilövaalitoimitsijoita.

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelut

1413 Konsernipalvelut

Korkeakouluharjoittelija
Konsernipalveluiden toimialan yhteinen määrärahavaraus mahdollistamaan yhteystyön tekemisen oppilaitosten kanssa muun muassa korkeakouluharjoittelijoiden osalta.

Opetuslautakunta

Nuorisopalvelut

3369 Nuorten työpaja

V. 2027 (1 kpl) työvalmentaja 12kk.
Kohdennettu valtionavustus/OKM. Mediapajan työvalmentaja.

(1kpl) etsivä nuorisotyöntekijä 12kk.
Kohdennettu valtionavustus/OKM. Painopisteenä ovat vieraskieliset nuoret ja nuoret aikuiset.

Vapaa-ajan lautakunta

4022 Salon historiallinen museo

Museoassistentit Perniön ja Meritalon museot (2)
Perniön museota on ennen sen korjausta ja uudistusta pidetty avoinna kolmannen sektorin yhteistyösopimuksella. Paikallismuseoiden aukipitoa koskevat yhteistyösopimukset kilpailutettiin keväällä 2020, eikä Perniön museota koskien saatu yhtään tarjousta. Toisin kuin muissa kylissä Perniössä ei paikallisella kotiseutuyhdistyksellä ole resursseja hoitaa museon avoinna pitoa. Tehdyn selvitystyön perusteella Perniön museota on jatkossa mahdollista pitää avoinna vain palkatulla työvoimalla. Meritalon museota on aiemmin pidetty avoinna kesäisin työllistettyjen ja kaupungin kesätyöläisten voimin. Kesäksi 2022 palkattiin ensimmäistä kertaa määräaikaiset, museoammatilliset työntekijät molempiin museoihin. Näin saatiin nostettua palvelun tasoa, järjestettyä tapahtumia ja kursseja sekä markkinoitua kohteita huomattavasti aiempaa paremmin. Vuosia jatkunut aukipito samalla tavalla on vahvistanut entisestään museoiden tunnettuutta ja asiakasmäärät ovat nousussa. Perniön museo ja Meritalon museo liittyivät Museokorttikohteiksi kesällä 2025. Museoiden aukioloajat ja kesän tapahtumat määritellään jo talvella ilman varmuutta, onko avoinna pitoon lainkaan henkilöresursseja. Museoiden auki pito täytyy olla varmalla pohjalla, muuten sisältöihin tehtävä työ menee hukkaan. Pätevää ja asiantuntevaa museotyön osaamista ei pysty ostopalveluna hankkimaan, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Määräaikainen (5 kk) museoassistentti palkataan kesäkaudeksi, jolloin hän pitää museota avoinna, opastaa ryhmiä, laatii pedagogista materiaalia, osallistuu tapahtumien järjestämiseen, siistii museon sisätilat sekä huolehtii Meritalon museopuutarhan kevyistä hoitotöistä sekä Perniössä museon istutuksista. Museoassistentti organisoi ja opastaa myös kulttuurikasvatusohjelma Nappulan koululaisryhmät kohteissa touko- ja elo-syyskuun aikana. Näin Nappulaa varten ei tarvitse erikseen palkata oppaita Meritalon ja Perniön museoiden osalta.

4021 Taidemuseo Veturitalli

Museoassistentit Elektroniikkamuseo (1) ja Veturitalli (1)
Museoiden nykyiset aukioloajat vaativat työvuorojen sovittamiseen viikkotyöaikaan taidemuseossa minimissään kolme henkilöä samanaikaisesti ja elektroniikkamuseossa kaksi. Tällä järjestelyllä tauotus ja työvuorojen kesto saadaan lain vaatimalle tasolle. Kesälomakaudella lomasijaisiksi tarvitaan taidemuseoon yksi henkilö kolmeksi kuukaudeksi ja elektroniikkamuseoon yksi henkilö kahdeksi kuukaudeksi, minkä lisäksi vakinaisen henkilöstön kesälomat täytyy suunnitella toisiinsa limittyviksi. Määräaikaiset kesälomasijaiset työskentelevät 1.6.–31.8. välisen ajan.

Liikuntapalvelut

4514 Ulkoliikuntapaikat

Liikuntapaikkojen hoitaja, kausityöntekijä (5 kpl) 6kk
Ulkoliikuntapaikkojen hoidossa on vuosittain kausityöntekijöitä vakituisen henkilöstön lomittamiseen sekä kesäajan töiden tekemiseen.

Elinvoimajaosto

Maankäyttöpalvelut

5110 Maankäyttöpalvelujen hallinto

Suunnittelijaharjoittelija, 3kk
Maankäyttöpalveluilla on aiempina vuosina ollut diplomityöntekijä, 6 kk. Tällä hetkellä sopivia lopputyöaiheita ei ole. Sen sijaan maankäyttöpalveluille tulee vuosittain tiedusteluita opiskelijoiden harjoittelupaikoista. Vuoden 2027 talousarviossa onkin syytä varata erikseen rahaa tähän tarkoitukseen.

Suunnittelijaharjoittelijan työpanos tarvitaan kesäaikana tehtäviin selvitystöihin mm. luontokartoituksiin ja rakennusinventointeihin. Koulutustaustan ja osaamisen perusteella työtehtävät voivat olla myös eriasteisia kesäajalla tehtäviä suunnittelutöitä (3 kk:n henkilötyöpanos). Maankäyttöpalvelujen rekrytoinneissa on ollut haasteita. Jotta jatkossa rekrytointihaasteilta vältyttäisiin, olisi hyvä päästä markkinoimaan kaupunkia työnantajana jo opiskeluvaiheessa.

5114 Paikkatietopalvelut

Kartoittajaharjoittelija, 3kk
Maankäyttöpalveluille tulee vuosittain tiedusteluita opiskelijoiden harjoittelupaikoista. Vuoden 2027 talousarviossa onkin syytä varata erikseen rahaa tähän tarkoitukseen.
Paikkatietopalvelut tarvitsevat kartoittajaharjoittelijan, jotta kesäaikanakin mittaustoimintaa voidaan jatkaa keskeytymättä kesälomista huolimatta (3 kk:n henkilötyöpanos). Kartoittaja-rekrytoinneissa on ollut haasteita. Jotta jatkossa rekrytointihaasteilta vältyttäisiin, olisi hyvä päästä markkinoimaan kaupunkia työnantajana jo opiskeluvaiheessa.

Elinkeinopalvelut

Kaupungin kehittäminen

5315 torialueet

Torivalvojan lomasijaisuus
Palkkavaraus torivalvojan vuosilomasijaiselle, joka työskentelee noin kaksi kuukautta vuoden aikana. Sijainen tarvitaan torin päivittäisten toimintojen turvaamiseksi myös vuosilomien aikana.

Kaupunginjohtajan esitys: Poistetaan henkilöstösuunnitelmasta.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

6550 Kotoutumisalue

Kotoutumisohjaaja
Kotoutumisalueella työskentelee 2,5 HTV kotoutumisohjaajaa. Palvelu on ollut jo pitkään hyvin kuormittunut, mikä on johtunut erityisesti alueen tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten runsaasta määrästä. Kotoutumisohjaajan tehtävä liittyy kotoutumislain mukaisiin kunnan velvoitteisiin ja palvelee sopimuksen mukaisesti myös Salon työllisyysalueen muita kuntia. Tehtävän tavoitteena on edistää kotoutujien ja muiden maahanmuuttajien mahdollisimman nopeaa ja sujuvaa integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Kotoutumisohjaajan keskeisiin tehtäviin kuuluu kotoutumissuunnitelmien laatiminen sekä maahanmuuttajien ohjaus, neuvonta ja tuki arjen eri tilanteissa. Työ painottuu asiakaslähtöiseen palveluohjaukseen, viranomais- ja verkostoyhteistyöhön sekä kotoutumista edistävien palvelujen ja toimenpiteiden suunnitteluun, koordinointiin ja toteuttamiseen. Määräaikaisen kotoutumisohjaajan virkasuhteella varmistetaan lakisääteisten palvelujen saatavuus, kotoutumisprosessin sujuvuus sekä kasvaneeseen palvelutarpeeseen vastaaminen koko työllisyysalueella.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta.

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

5221 Puistot

(6kpl) puistotyöntekijä, 7kk
Ammattitaitoiset kausityötä tekevät puistotyöntekijät ovat arvokas ja tärkeä ammattiryhmä viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapidon sekä viherrakentamisen tehtävien hyvässä suorittamisessa. Seitsemän kuukauden kausityöjakso on osoittautunut sopivaksi, koska viime vuosina syksyiset sääolosuhteet ovat kestäneet yhä pidemmälle loppuvuoteen, jolloin syyskauden kunnossapidon ja viherrakentamisen tehtäviä puistoissa on jäljellä vielä marraskuussakin. Viheraluetiimin palveluksessa on viime vuosina ollut vuosittain kuusi kausityötä tekevää puistotyöntekijää. Tämä määrä on osoittautunut jo useana vuotena riittämättömäksi. Tilanne huonontui merkittävästi vuodesta 2025 alkaen, koska Viheraluetiimissä oli siihen saakka ollut vuosittain säännöllisesti 2-3 työllistettyä työntekijää. Työllistettyjä ei ole tämän jälkeen enää saatu tasaamaan Viheraluetiimin suurta työmäärää.

Useiden viime vuosina toteutuneiden hankkeiden seurauksena on hoidettavien viheralueiden pinta-alojen määrät kasvaneet eri hoitopiireissä. Tavallisesti uutta hoidettavaa viheraluetta on muodostunut vuosittain n. 0,1-0,3 hehtaaria. Etenkin asuntomessuihin liittyvät puistojen rakentamiskohteet tulevat lisäämään muutamassa vuodessa uutta hoidettavaa viheraluetta 2-3 hehtaaria. Uusien viheralueiden hoidon tavoitetaso on kohteiden sijainnin takia tavallista korkeampi. Vuodelle 2027 esitetään kuutta kausityötä tekevää puistotyöntekijää seitsemän kuukauden työjaksolla.

Tilapalvelut

5313 Kiinteistöjen hoito tilavuokrauspalvelu

(1kpl) Työnjohtoharjoittelija, 5kk
Salon kaupungin investointien kasvaessa myös henkilöstöresurssien tarve kasvaa. Pienet vuosikorjaustyöt jäävät tekemättä, jos henkilöstöresursseja ei lisätä. Pienet vuosikorjaustyöt ovat tärkeitä tehdä, jotta rakennuksen tekninen käyttöikä pitenee tai pysyy suunnittelussa. Tällöin tehdyt vuosikorjaukset tuovat tulevaisuuden säästöjä, siirtää kalliita suurempia investointeja tulevaisuuteen sekä pitää korjausvelkaa paremmin kurissa. Työnjohtoharjoittelijalle nämä pienet vuosikorjaukset sopivat hyvin. Vuodeksi 2027 esitetään yhtä työnjohtoharjoittelijaa viiden kuukauden ajaksi.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakennusvalvonta

7011 Rakennusvalvonta

(1 kpl) Rakennusvalvonnan harjoittelija 4 kk
Rakennusalan korkeakouluopiskelijat tarvitsevat pakollisissa opinnoissaan työharjoittelujakson. Rakennusvalvonta on kiinnostanut monia rakennusalan opiskelijoita, mutta kiinnostusta heikentää harjoittelun palkattomuus. Rakennusvalvonnassa on hyviä kokemuksia etenkin opiskeluidensa loppuvaiheessa olevien harjoittelijoiden palkkaamisesta ja harjoittelu rakennusvalvonnassa sopii hyvin monen rakennusalan korkeakoulun opinto-ohjelmaan. Onnistuneelle harjoittelulla luodaan positiivista tietoutta kunta-alan työpaikoista ja näin helpotetaan yleisesti kunta-alan teknisen sektorin työnhakijapulaa. Harjoittelijan työtehtävät räätälöidään aina oppilaan koulutuksen ja kokemuksen mukaan, mutta tehtäviin kuuluu yleisesti esimerkiksi toimisto-, arkisto- ja asiakaspalvelutehtävät sekä lupakäsittelyn ja jatkuvan valvonnan avustavat tehtävät. 1.1.2025 voimaan tullut rakentamislaki mahdollistaa työsuhteisen käyttämisen avuksi rakennusvalvonnan rakennetun ympäristön valvontatehtävien suorittamisessa.

Ympäristönsuojelu

7111 Ympäristönsuojelu

(1 kpl) Ympäristönsuojelutarkastaja 4 kk

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien toimenpiteisiin kuuluu haja-asutuksen jätevesien valvonta. Tähän ei ole nykytilanteessa resurssia. Vuonna 2021 aloitettu suunnitelmallinen valvonta on jäänyt kesken akuutimpien valvonta-asioiden takia. Kesätarkastajan tehtäviin kuuluu tämän valvonnan uudelleen käynnistäminen.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman huonoon toteumaan. Kesätarkastajan tehtäviin kuuluvat myös valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset, joten tehtävä auttaa pääsemään valvonnoissa parempaan tulokseen. Suunnitelmallinen valvonta on tehokkainta suorittaa sulan maan aikaan.

Kesäaikaan ympäristönsuojelussa työmäärä lisääntyy erityisesti roskaantumisasioissa, jätevesineuvonnassa ja -lausunnoissa, meluhaitta-asioissa sekä meluilmoitusten käsittelyssä. Samaan aikaan on menossa lomakausi ja kaikkien viranhaltijoiden tulisi pitää kesälomansa. Monet edellä mainitut tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät voi odottaa pitkiä aikoja esim. viranhaltijan lomalta paluuta. Jätevesilausuntojen viipyminen viivästyttää rakentamislupia ja siten rakentamista, roskaantumisilmoituksiin tai meluvalituksiin reagoimattomuus huonontaa kaupunkilaisten asuinviihtyvyyttä ja meluilmoitusten käsittelyyn on jo lainsäädännön kautta rakennettu nopea reagointitarve. Kesäisin mm. järjestetään keskusta-alueella useita ulkoilmakonsertteja, joihin
meluilmoitusmenettelyä sovelletaan.

Touko-elokuulle ajoittuvalla määräaikaisella viralla pystyttäisiin vastaamaan valvonnan resurssivajeeseen sekä kesäajan lisääntyneisiin ja kiireisiin työtehtäviin vaarantamatta vakituisen henkilöstön normaalien tehtävien edistymistä. Samalla turvataan ympäristönsuojelun palvelutaso loma-ajasta huolimatta. Tehtävien hoitamiseen tarvitaan nimenomaan virkasuhde, jotta lain mukaiset tarkastusoikeudet ovat olemassa.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta.

Ympäristöterveydenhuolto

7211 Terveysvalvonta

(1 kpl) Terveystarkastaja 3 kk
Kesäaika on terveysvalvonnassa kiireinen. Yleiset uimarannat työllistävät runsaasti, sillä ne tarkastetaan uimakauden kynnyksellä, ja lisäksi uimavesinäytteenottokäyntejä ajoittuu kesäkuukausille vähintään 84 kpl. Terveyshaittaepäilyt, kuten uimarannan sinilevä, ulostesaastumiset ja järvisyyhy, työllistävät poikkeuksetta joka vuosi ja siksi myös ylimääräisiä uimarantakäyntejä, lisänäytteenottoa ja neuvontaa joudutaan tekemään. Monet matkailu- ja majoitustoiminnanharjoittajat avaavat palveluja vain kesäksi, mistä syystä niiden tarkastus ajoittuu rajatulle aikavälille. Lisäksi erilaiset yleisötapahtumat ja juhlat lukumäärällisesti lisääntyvät kesäkautena kasvattaen vähintäänkin ohjeistuksen ja neuvonnan tarvetta terveysvalvonnassa.

Terveyshaittaa aiheuttaviin tilanteisiin on reagoitava viipymättä. Samaan aikaan kun työmäärä kesäksi lisääntyy, on menossa lomakausi ja vakituisten viranhaltijoiden tulisi pitää kesälomansa. Kesä-elokuulle ajoittuvalla määräaikaisella terveystarkastajan viralla pystytään vastaamaan kesäajan kiireisiin ja lisääntyneisiin työtehtäviin vaarantamatta vakituisen henkilöstön normaalien tehtävien edistymistä. Samalla turvataan ympäristöterveydenhuollon riittävä palvelutaso loma-ajasta huolimatta ja varmistetaan, että terveyshaittoihin ja muihin valvontatehtäviin voidaan reagoida asianmukaisesti ja oikea-aikaisesti. Tehtävien hoitamiseen tarvitaan virkasuhde, jotta lain mukainen toimivalta on olemassa.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta.

Maaseutupalvelut

7301 Maaseutupalvelut

(1 kpl) toimistosihteeri 2,5 kk
Toimistosihteeri täyttää laissa (210/2010) määriteltyä viidennen henkilön henkilöstövahvuutta maaseutupalveluissa. Maaseutupalveluiden työmäärä ruuhkautuu kevään peltotukihaun, hallinnan tarkastusten ja satelliittitarkisteiden aikaan. Määräaikainen kesäapulainen purkaa työruuhkia, tarkastaa sähköisesti saapuneiden hakemusten sisällön, poimii niistä virheitä, säädöstenvastaisuuksia ja puutteita sekä raportoi niistä maaseutuasiantuntijoille. Toimistosihteeri varmistaa osaltaan aikatauluvaatimusten mukaiset tukimaksatukset.

Vesiliikelaitos Salon Vesi

8113 vesijohtoverkosto, 8137 viemäriverkosto

Työnjohtoharjoittelija 3,5 kk
Harjoittelijaa sijaistaa kesälomakaudella verkoston työnjohdon ja teknisen asiakaspalvelun tehtävissä, ja näin auttaa pitämään toiminnan ja palvelun keskeytymättömänä.

8111, 8131 hallinto

Korkeakouluharjoittelija 3kk
Harjoittelijaa sijaistaa kesälomakaudella asiakaspalvelussa ja toimistotehtävissä, ja näin auttaa pitämään toiminnan ja asioinnin keskeytymättömänä.

4.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopisteet ja perustelut

4.4 Tarkastuslautakunta

4.4.1 Tarkastustoimi

Palvelualue: Tarkastuslautakunta
Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta
Toiminnan kuvaus: Tarkastuslautakunta vastaa ulkoisen tarkastuksen toteuttamisesta mukaan lukien lakisääteinen tilintarkastus.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tarkastuslautakunta toteuttaa kuntalain mukaista arviointitehtäväänsä. Lautakunnan työ perustuu ennalta laadittuun koko valtuustokauden arviointisuunnitelmaan, jonka mukaisesti kaikki kaupungin toimialat arvioidaan valtuustokauden aikana.

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on tuoda arvioinnissaan esiin toiminnan ja talouden kannalta merkittäviä havaintoja sekä edistää niiden kautta kaupungin toiminnan ja talouden kehittämistä. Lautakunta julkaisee vuosittain keväällä arviointikertomuksen, jossa raportoidaan arviointityön keskeiset havainnot sekä johtopäätökset tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu arviointitoiminnan jatkuvaan kehittämiseen. Tavoitteena on tuottaa päätöksenteon tueksi riippumatonta arviointitietoa, joka tukee kaupungin toimintaprosessien kehittämistä. Lisäksi lautakunta pyrkii omalla toiminnallaan lisäämään avoimuutta sekä kuntalaisten tietoisuutta organisaation eri toiminnoista.

Tilinpäätöksen hyväksymiseen ja tilintarkastuskertomuksen käsittelyyn liittyvä valmistelu toteutetaan lainsäädännön ja viranomaisohjeiden mukaisesti. Kaupungin lakisääteinen tilintarkastus toteutetaan suunnitelmallisesti. Tilintarkastuspalveluiden hankinta kilpailutettiin loppuvuodesta 2024. Kaupunginvaltuusto valitsi 2.12.2024 pidetyssä kokouksessaan tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n kaudelle 2024-2026. Hankinnassa on mahdollisuus kahdelle optiovuodelle. Päätös tilintarkastuspalveluiden kilpailutuksesta tai optioiden käyttöönotosta tehdään loppuvuoden 2026 aikana.

Merkittävimmät riskit

Keskeisenä riskinä on, että tarkastuslautakunnan vastuulla oleva arviointitoiminta ja ulkoinen valvonta eivät tunnista toiminnassa ja taloudessa olevia olennaisia virheitä, puutteita tai tavoitteiden vastaista toimintaa. Tällöin kaupungin toiminnan ja talouden kehittämisen kannalta merkittäviä havaintoja voi jäädä tunnistamatta, mikä voi heikentää toiminnan tuloksellisuutta tai taloudellisuutta.

Painopisteet

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman painopistealueina arviointivuonna 2026 ovat teknisten palveluiden toimialalta teknisen lautakunnan alaiset infrapalveluiden palvelualue, ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden palvelualue sekä tilapalveluiden palvelualue. Lisäksi arvioinnin kohteena ovat Liikelaitos Salon Veden johtokunnan alainen Liikelaitos Salon Vesi sekä elinvoimapalveluiden toimialalta elinvoimajaoston alainen maankäyttöpalveluiden palvelualue.

Vuoden 2026 arviointityö jatkuu vielä kevätkaudella 2027, jolloin tarkastuslautakunta kokoaa arviointihavaintonsa, laatii johtopäätöksensä ja viimeistelee arviointikertomuksensa. Vuotta 2026 koskeva arviointikertomus julkaistaan keväällä 2027.

Tarkastuslautakunnan vuosittaiset arviointikohteet perustuvat koko valtuustokauden kattavaan arviointisuunnitelmaan, jonka lautakunta vahvistaa valtuustokauden alussa. Vuoden 2026 arviointikohteiden arvioinnin päätyttyä lautakunta aloittaa syyskaudella 2027 uuden arviointisuunnitelman mukaisen arviointityön uusine painopistealueineen.

Edellä mainittujen arviointikohteiden lisäksi tarkastuslautakunta arvioi kuntastrategian toteutumista, tuottavuuden parantamista, investointien toteutumista, konserniyhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä henkilöstöhallintoa.

Tarvittaessa lautakunta kutsuu arviointityönsä tueksi myös muita asiantuntijoita ja kuultavia henkilöitä.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimintamenot muodostuvat tarkastuslautakunnan toiminnasta aiheutuvista kustannuksista sekä tilintarkastuspalveluiden hankinnasta. Toiminnasta ei kerry toimintatuloja.

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**135**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	135	0	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	**-108 203**	**-121 000**	**-127 759**	**-113 849**	**-5,9 %**
Henkilöstökulut	-30 416	-44 725	-45 732	-37 649	-15,8 %
Palkat	-28 760	-42 898	-43 871	-36 608	-14,7 %
Henkilösivukulut	-1 656	-1 827	-1 861	-1 041	-43,0 %
Palvelujen ostot	-77 761	-76 275	-82 027	-76 200	-0,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18	0	0	0	0,0 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-8	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	**-108 069**	**-121 000**	**-127 759**	**-113 849**	**-5,9 %**

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**135**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-108 203**	**-121 000**	**-127 759**	**-113 849**	**-5,9 %**
TOIMINTAKATE	**-108 069**	**-121 000**	**-127 759**	**-113 849**	**-5,9 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-4 431**	**-4 790**	**-4 790**	**-4 790**	**0,0 %**
TOIMINTAKATE	**-4 431**	**-4 790**	**-4 790**	**-4 790**	**0,0 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Tarkastuslautakunnan talousarvioesityksen henkilöstökuluihin tehtiin noin 7.000 euron tarkennus alaspäin koskien kokouspalkkioita vastaamaan arviota vuoden 2027 tasosta. Lisäksi henkilösivukuluissa Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu vajaa 1.000 euroa alaspäin. Toimintakuluja (pl. henkilöstökulut) on tarkistettu alaspäin noin 6.000 euroa. Tarkastuslautakunnan talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 14.000 euroa alaspäin.

4.5 Keskusvaalilautakunta

Palvelualue: Keskusvaalilautakunta
Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Toiminnan kuvaus: Keskusvaalilautakunta on vaalilakiin perustuva lakisääteinen toimielin, joka toteuttaa vaalilaissa säädettyjä tehtäviään ja huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

Keskusvaalilautakunnan keskeisenä tavoitteena on järjestää toimivat ja lainmukaiset vaalit sekä samalla mahdollisuuksien mukaan pyrkiä kehittämään vaalijärjestelyitä entistä toimivammiksi.

Merkittävimmät riskit

Keskusvaalilautakunnan toimintaan liittyvänä riskinä tunnistetaan käytettävissä oleva henkilöstöresurssien määrä ja tietotaidon keskittyneisyys.

Vaalijärjestelyiden käytännön valmistelusta vastaava vaalitiimi on kooltaan varsin pieni, ja vaalien järjestämiseen liittyvä ja tarvittava tietotaito on vaalitiimiin keskittynyttä. Odottamattomat esteet, sairastapaukset ja henkilöstömuutokset johtavat herkästi haasteisiin vaalien järjestämisessä.

Painopisteet

Keskusvaalilautakunta toteuttaa vaalilaissa säädettyjä tehtäviään ja huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Keskusvaalilautakunnan työskentely vuonna 2027 keskittyy eduskuntavaalien järjestämiseen. Painopisteet vaalien järjestämisessä ovat järjestettävien vaalien lainmukaisuuden, luotettavuuden ja saavutettavuuden ohella vaalien sujuvuudessa ja tehokkuudessa.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Vaalilain mukaan kunta huolehtii kunnan vaaliviranomaisten kustannuksista. Toimintamenot koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista sekä vaaleihin tarvittavien välineiden, materiaalien ja tilojen kuluista. Toimintatuotot muodostuvat eduskuntavaaleissa oikeusministeriön kunnille suorittamasta kertakorvauksesta.

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**58 773**	**0**	**101 000**	**101 000**	**0,0 %**
Myyntituotot	58 773	0	101 000	101 000	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	**-268 463**	**-26 720**	**-249 338**	**-246 270**	**821,7 %**
Henkilöstökulut	-228 946	-7 220	-201 738	-198 670	2 651,7 %
Palkat	-197 881	-2 040	-173 420	-173 420	8 401,0 %
Henkilösivukulut	-31 065	-5 180	-28 318	-25 250	387,5 %
Palvelujen ostot	-22 208	-2 500	-23 200	-23 200	828,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 648	-1 100	-10 100	-10 100	818,2 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-10 662	-15 900	-14 300	-14 300	-10,1 %
TOIMINTAKATE	**-209 689**	**-26 720**	**-148 338**	**-145 270**	**443,7 %**

Ulkoinen/Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	58 773	0	101 000	101 000	0,0 %
Toimintakulut	-268 463	-26 720	-249 338	-246 270	821,7 %
TOIMINTAKATE	-209 689	-26 720	-148 338	-145 270	443,7 %
Sisäinen					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-37 692	-13 810	-13 810	-13 810	0,0 %
TOIMINTAKATE	-37 692	-13 810	-13 810	-13 810	0,0 %

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Keskusvaalilautakunnan talousarvioesityksen henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 3.000 euroa.

4.6 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Myyntituotot	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	**-201 266**	**-313 168**	**-316 594**	**1,1 %**
Henkilöstökulut	-144 438	-207 818	-211 244	1,6 %
Palkat	-137 718	-205 198	-209 302	2,0 %
Henkilösivukulut	-6 720	-2 620	-1 942	-25,9 %
Palvelujen ostot	-38 392	-75 800	-75 800	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 421	-13 550	-13 550	0,0 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-11 015	-16 000	-16 000	0,0 %
TOIMINTAKATE	**-201 266**	**-313 168**	**-316 594**	**1,1 %**

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen				
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-201 266**	**-313 168**	**-316 594**	**1,1 %**
TOIMINTAKATE	**-201 266**	**-313 168**	**-316 594**	**1,1 %**
Sisäinen				
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-97 930**	**-99 540**	**-99 540**	**0,0 %**
TOIMINTAKATE	**-97 930**	**-99 540**	**-99 540**	**0,0 %**

4.7 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuudenvalvonnasta.

Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestävalvonnasta ja riskienhallinnan, sopimushallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvistä yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

4.7.1 Sisäinen tarkastus

Toiminnan kuvaus: Tarkastustoimen kokonaisuus muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä tarkastuksesta. Ulkoista tarkastusta toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Sisäinen tarkastus toteuttaa ja tukee omalta osaltaan sisäistä valvontaa, josta toimialueet vastaavat. Sisäisen valvonnan toteuttamisen vastuu on kullakin esihenkilöllä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on kouluttaa ja lisätä esihenkilöiden tietoisuutta sisäisestä valvonnasta sekä toteuttaa tarkastuksia kaupungin eri toimintoihin.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Sisäinen tarkastus toteuttaa tarkastustoimintaa kaupunginjohtajan hyväksymän vuosisuunnitelman ja mahdollisten erillistoimeksiantojen pohjalta. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnittelussa otetaan huomioon ulkoisen tarkastuksen työohjelma ja toimintasuunnitelma koko kaupungin kattavan kokonaistarkastelun aikaansaamiseksi. Sisäinen tarkastus tekee yhteistyötä kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Merkittävimmät riskit

Riskinä on, että toiminnassa ei osata ennakoida riittävästi tarkastusta vaativia kohteita. Lisäksi sisäisessä valvonnassa ilmenevät puutteet voivat mahdollistaa väärinkäytöksiä tai ohjeiden ja sääntöjen vastaista toimintaa. Resurssien rajallisuus mahdollistaa vain tietyn määrän tarkastuksia vuosittain.

Painopisteet

Sisäinen tarkastus tekee työtään vuosisuunnitelman pohjalta ja tekee erikseen määrättyjä erillistoimeksiantoja.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimintamenot koostuvat sisäisen tarkastuksen toimintamenoista, tuloja ei ole.

Tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
130 (Kaupunginhallitus)				
Toimintatuotot	**274 972**	**95 035**	**95 000**	**0,0 %**
Myyntituotot	1 725	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	1 715	40 035	40 000	-0,1 %
Muut toimintatuotot	271 532	55 000	55 000	0,0 %
Toimintakulut	**-1 096 861**	**-1 605 757**	**-1 655 562**	**3,1 %**
Henkilöstökulut	-571 749	-673 632	-623 982	-7,4 %
Palkat	-458 193	-575 532	-530 454	-7,8 %
Henkilösivukulut	-113 557	-98 100	-93 528	-4,7 %
Palvelujen ostot	-715 263	-736 895	-766 350	4,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 218	-105 520	-175 520	66,3 %
Avustukset	-19 800	-20 000	-20 000	0,0 %
Muut menot	292 169	-69 710	-69 710	0,0 %
TOIMINTAKATE	**-821 888**	**-1 510 722**	**-1 560 562**	**3,3 %**

Tuloslaskelma ulkoinen ja sisäinen

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen				
Toimintatuotot	**274 972**	**95 035**	**95 000**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-1 096 861**	**-1 605 757**	**-1 655 562**	**3,1 %**
TOIMINTAKATE	**-821 888**	**-1 510 722**	**-1 560 562**	**3,3 %**
Sisäinen				
Toimintatuotot	**112**	**0**	**0**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-2 136 784**	**-2 012 860**	**-1 798 290**	**-10,7 %**
TOIMINTAKATE	**-2 136 672**	**-2 012 860**	**-1 798 290**	**-10,7 %**

4.8 Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden tehtävä on tuottaa sisäisiä tukipalveluja muille toimialoille. Lisäksi konsernipalvelut tukee ja luo edellytyksiä muiden toimialojen tulokselliselle toiminnalle ja seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Konsernipalvelut vastaa kaupungin sisäisestä kehittämisestä sekä strategian valmistelusta ja seurannasta. Konsernipalvelut vastaa kaupungintalon tilojen käytöstä sekä tilajärjestelyistä.

Konsernipalvelujen toimintastrategia

- Sujuvien hallinnollisten tukipalveluiden ja asiantuntija-avun tuottaminen toimialoille.
- Tiedonhallinnan, tietosuojan ja tietoturvan jatkuva parantaminen.
- Tiedolla johtamisen kehittäminen.

Toimialan keskeisenä tavoitteena on yhtenäistää toimintatapoja ja käytänteitä, saada purettua palvelualueiden väliset mahdolliset päällekkäisyydet ja raja-aidat sekä kehittää verkostomaista toimintatapaa toimialan sisällä.

4.8.1 Hallintopalvelut

Palvelualue: Hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja
Toiminnan kuvaus: Hallintopalveluiden palvelualue huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimintaedellytyksistä ja päätösten täytäntöönpanoista, hallintomenettelyn ohjaamisesta, asianhallinnan ja asiakirjahallinnon johtamisesta, virastopalveluista, oikeudellisesta edunvalvonnasta, viestinnästä, markkinoinnista, hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuustyön edistämisestä, ehkäisevästä päihdetyöstä ja mielenterveyden edistämisestä sekä muista hallinnon asiantuntijapalveluista.

Lisäksi hallintopalveluiden alaisuudessa toimii edunvalvontayksikkö, joka huolehtii yleisen edunvalvojan palveluista.

Laki- ja asiantuntijapalvelut

Laki- ja asiantuntijapalvelut toimii koko kaupunginhallinnon päätöksenteon oikeellisuuden varmistajana ja tuottaa päätöksenteossa tarvittavat toiminnot asioiden valmisteluun, esityslista- ja päätöspöytäkirjaprosesseihin. Lakipalvelut neuvoo ja kouluttaa henkilökuntaa, huolehtii oikeudellisesta edunvalvonnasta, käyttää kaupungin puhevaltaa eri menettelyissä, laatii asiakirjoja ja päätösvalmisteluja, sekä hoitaa muutoksenhakuasioita.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Tavoitteena on käyttäjäystävällinen ja laadukas asiantuntijapalvelu. Palvelun laadulla ja vaikuttavuudella on myönteistä vaikutusta kaupunginhallinnon julkisuuskuvaan. Salon arvoina ovat vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus, mitkä ovat erityisen hyvin toteutettavissa kaupunkitasolla kaupunginhallinnon toimivuuden kautta.

Merkittävimmät riskit

Palvelussa on henkilöresursseihin liittyvä riski, jossa mahdolliset henkilövajaukset aiheuttavat alikapasiteettitilanteen ja myös katkoksen osaamisen siirtymiseen. Riski realisoituu myös, jos osaamistaso vastavan lainsäädännön riittävässä hallinnassa laskee. Tästä aiheutuu virheitä päätöksentekoon, viivyttäen päätösten

käytännön vaikutuksia ja aiheuttaen osaltaan lisäkustannuksiakin. Riskiä hallitaan henkilöresurssia suuntaamalla ja tekemällä siihen liittyvää varautumissuunnittelua kriittisten tehtävien kohdalla.

Painopisteet

Toiminnan painopiste on toimielinpäätöksenteon valmistelun tukemisessa ennakollisella neuvonnalla ja toisaalta täsmällisessä päätöksentekoprosessissa. Tavoitteita tukevat toimenpiteet saadaan aikaan strukturoiduissa ja tilanteenmukaisissa johtoryhmätyöskentelyissä palvelualueilla, sekä asianhallinnalla ja vireillä olevien asioiden hyvällä yhteensovittamisella.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Virastotyöaikaan ja samoina arki-iltoina tapahtuva toiminta edellyttää riittävän, toimialoille jaettavan henkilöresurssin. Palvelusta tuotetaan yhdeksän toimielimen päätöksentekoprosessin tuki ja koko kaupunginhallinnon lainalaisuuden takeet. Lisäksi palvelusta muodostetaan vaalitiimin ydinkokoonpano. Palvelu huolehtii osaltaan konserniohjauksen tukipalveluista ja tietosuojavastuista.

Keskitetyt hallinto- ja toimistopalvelut

Keskitetyt hallinto- ja toimistopalvelut tuottavat päätöksenteon ja palvelutuotannon hallinnollisia asiantuntija- ja tukipalveluja henkilöstö- ja toimielinorganisaatiolle ja vastaavat luottamushenkilöorganisaation toimintaympäristöstä. Keskitettyihin hallinto- ja toimistopalveluihin kuuluvat kirjaamo, toimistopalvelut, kaupunginarkisto- ja tiedonhallinta, Halikon virastotalon hallintopalvelut, monistamo-, postitus ja vahtimestaripalvelut sekä kaupungintalon ja Halikon virastotalon infopisteet.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit

Tavoitteet

Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää organisaation hallinnollisia tukipalveluja sekä hallinnon osaamista. Palveluja tuotetaan sekä luottamushenkilöorganisaatiolle että sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Tavoitteena on, että palvelut toteutetaan asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti ja asiantuntevasti.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit vuonna 2027 liittyvät järjestelmien toimivuuteen, henkilöresursseihin sekä hankintalain muutoksiin. Hankintalain sidosyksikkötulkinnan muutos vaikuttaa siten, että kaupungin sähköinen säilytysjärjestelmä (sähköinen arkisto) tulee kilpailuttaa. Talousarviossa on varauduttu kilpailutuksen toteuttamiseen vuonna 2027. Tämä tulee sitomaan henkilöresursseja ja aiheuttaa arkisto- ja tiedonhallintatyön ruuhkautumista. Henkilöresurssien osalta riskinä ovat mahdolliset pitkät poissaolot tai henkilövaihdokset, jotka toteutuessaan vaikuttaisivat yksikön palvelutarjontaan.

Painopisteet

- hallinnollisen osaamisen ylläpito ja kehittäminen
- sähköisen säilytysjärjestelmän (sähköisen arkiston) kilpailutus ja sujuva käyttöönotto
- tiedonhallinnan ylläpito ja tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi
- hallinnon asiakasprosessien kehittäminen, mm. Suomi.fi -viestejä hyödyntämällä

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Talousarvion kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökustannuksista. Palvelujen ostoihin varatuilla

kustannuksilla huolehditaan sähköisen arkiston ylläpidosta ja uuden järjestelmän hankinnasta, asianhallintajärjestelmän päivityksistä ja kehittämisestä sekä tiedonohjaussuunnitelman ajan tasalla pitämisestä. Tuloja kertyy pääosin sisäisestä myynnistä kuten toimistotarvikemyynnistä, postin kuljetus-, lajittelu- ja vahtimestaripalvelusta, postituspalvelusta sekä monistuspalvelusta.

Yhteisöpalvelut

Yhteisöpalvelut huolehtii kaupunkitason viestinnästä ja markkinoinnista sekä tukee toimialoja niiden viestintä- ja markkinointitoimenpiteissä. Yhteisöpalvelujen vastuulle kuuluu myös hyvinvointia, terveyttä ja osallisuustyötä sekä ehkäisevää päihdetyötä ja mielenterveyttä edistävien toimenpiteiden kehittäminen ja koordinointi.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Viestintä ja markkinointi

- Asukas- ja palveluviestintä on monikanavaista ja monikielistä sekä teknisesti ja sisällöllisesti saavutettavaa.
- Kehitetään sisäistä viestintää, työantajamielikuvaa ja rekrytointiviestintää osaavan työvoiman pysyvyyden sekä saatavuuden varmistamiseksi.
- Vahvistetaan kaupungin tunnettuutta liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina sekä luontomatkailukohteena kaupunkistrategian mukaisesti.
- Kasvatetaan kaupungin tunnettuutta erilaisia asumisvaihtoehtoja tarjoavana kaupunkina.

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä toteutetaan lakisääteiseen Salon hyvinvointisuunnitelmaan 2026–2030 kirjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä. Suunnitelma sisältää toimenpiteet lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden osalta kolmessa eri teemassa, jotka ovat Hyvinvoivien asukkaiden Salo, Viihtyisä ja turvallinen Salo ja Yhteisöllinen Salo.
- Kaupunkistrategian kärkihankkeen Elävä ja yhteisöllinen kaupunki toteuttaminen yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden sekä kaupungin eri palveluiden kanssa

Merkittävimmät riskit

Viestintä ja markkinointi

Häiriö- ja poikkeustilanteissa kriisiviestintäosaamista tarvitaan koko organisaatiossa, eikä ainoastaan viestintäpalveluissa. Informaatiovaikuttamisen tunnistaminen vaatii jatkuvaa valppautta ja osaamisen päivittämistä. Tämän lisäksi viestinnän henkilöityminen ja maalittaminen lisäävät työn henkistä kuormitusta.

Uuden kehittämiselle ei varata riittävästi resursseja, mikä johtaa pintapuolisiin tai vanhoihin ratkaisuihin. Näin esimerkiksi kehittämistyö saattaa jäädä yksittäisten kanavien varaan, vaikka monikanavaisuus ja monikulttuurisuus vaatisi kokonaisvaltaista otetta. Myös uusien toimintamallien käyttöönotto tai esimerkiksi lakisääteisen teknisen saavutettavuuden sekä muun saavutettavuuden (helppokäyttöisyys, sisällön ymmärrettävyys) edistäminen saattavat jäädä vajaaksi, kun organisaation laaja sitoutuminen puuttuu.

Nykyisillä viestintäresursseilla ei ole mahdollista tehdä nykyisen työllisyystilanteen edellyttämää kattavaa ja jatkuvaa viestintää.

Yleisen taloustilanteen heikentyessä ja esim. hyvinvointialueen ja valtion avustusmäärärahojen pienenemisen vuoksi ennaltaehkäisevän yhdistystoiminnan edellytykset saattavat heiketä merkittävästi ja tarve kaupungin tuelle kasvaa. Riskinä on myös soteyhdistysten toimintojen alasajo. Toimintaa ei voida korvata kaupungin resurssein.

Hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteillä on haastavaa tavoittaa tukea eniten tarvitsevia.

Painopisteet

Viestintä ja markkinointi

- Viestinnän ja markkinoinnin sisäisten ja ulkoisten verkostojen vahvistaminen sekä yhteistyön lisääminen kaupungin tavoitekulttuurin sekä yhtenäisen ja positiivisen Salo-mielikuvan edistämiseksi.
- Toimintamallin käyttöönotto saavutettavuusosaamisen lisäämiseksi. Teknisen saavutettavuuden lisäksi malli kattaa helppokäyttöisyyden ja selkokielisyyden.
- Verkkopalveluiden ja digitaalisten ratkaisujen kehittäminen osana saavutettavaa asukas- ja palveluviestintää sekä markkinointia. Käynnistetään verkkosivu-uudistuksen valmistelu ja lisätään käyttäjäymmärrystä verkkopalveluiden käyttäjien kuulemisella.
- Monikulttuurista viestintää lisäämällä edistetään koko kaupungin kotouttamistyötä.
- Intranetin tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen sisäisen viestintäkulttuurin kehittämisessä.
- Vuoden 2028 Asuntomessutapahtuman suunnitelmallinen viestintä ja markkinointi, joka tukee kaupungin muita strategisia tavoitteita.
- Asukas- ja tonttimarkkinoinnin lisääminen Asuntomessutapahtuman toimenpiteiden rinnalla.

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen

- Koko kaupunkiorganisaation sitoutuminen hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin sekä suunnitelman toteuttamiseen
- Päihdekasvatuksen kokonaisuuden suunnittelu
- Mielenterveyttä edistävien ja vaikuttavien toimintamallien tuominen käytäntöön
- Kaupungin tilojen yhdistyskäytön sujuvoittaminen ja tehostaminen sekä yhdistysten tasapuolinen kohtelu tiloja luovutettaessa

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Kokonaisuudessaan viestinnän ja markkinoinnin osalta toimintamenot laskevat. Suurin yksittäinen vähennys koskee luopumista Länsi-Suomen elokuvakomission jäsenyydestä. Vuoden 2026 alussa toteutettu kaupunkitiedotteen jakelun kilpailutus on laskenut toimintamenoja kesästä alkaen. Myös markkinointitarvikkeiden ja messukalusteiden varastotilojen uudelleen järjestely sekä intranetin ylläpidon siirto omaksi toiminnaksi vähentävät menoja.

Markkinoinnin toimintamenoissa on hienoista nousua, sillä on haluttu varmistaa Asuntomessuja tukevan asukasmarkkinoinnin toteutuminen sekä vahvistaa kaupungin tunnettuutta liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina ja luontomatkailukohteena kaupunkistrategian kirjausten mukaisesti.

Suomen 110-vuotisjuhlavuoden takia kaupungissa järjestettäviin itsenäisyyspäiväjuhliin on varattu hieman tavallista enemmän määrärahoja. Tuleviin juhlavuosiin eli Salon elektroniikkateollisuuden 100-vuotisjuhlavuoteen vuonna 2028 ja Salon 20-vuotisjuhlavuoteen vuonna 2029 varaudutaan suunnittelutyöllä kaupungin kehittämisen kanssa.

Toimintatuotot vähenevät, sillä kaupungin matkailuesitteeseen ei enää tulla myymään mainostilaa yrityksille, vaan esitteestä on tulossa enemmän imagoesitteen kaltainen. Tämä nopeuttaa olennaisesti esitteen toimitusprosessia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta toimintakulut pienenevät, koska ikäkeskustoiminta on siirretty vuokratiloista kaupungin omiin tiloihin vuoden 2026 keväällä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen saadaan mahdollisesti tuloja hakuun tulevista perintövaroista, joissa keskeisenä myöntökriteerinä on varojen käyttäminen kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen.

Edunvalvonta

Edunvalvonnassa hoidetaan edunvalvontatehtäviä holhoustoimilain (442/1999) mukaisesti.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Tavoitteena on tarjota ammattimaista, yksilöllistä ja itsemääräämisoikeutta kunnioittavaa edunvalvontaa. Toiminnassa korostuvat yleisen edunvalvonnan arvot: laatu ja vahva asiantuntemus, oikeudenmukaisuus sekä toiminnan tuloksellisuus.

Merkittävimmät riskit

Riskitekijöitä ovat asiakastietojärjestelmän toimintavarmuus sekä henkilöstöresurssien rajallisuus.

Painopisteet

Painopisteenä on laadukas ja ammattitaitoinen palvelu. Toimintaa pyritään tehostamaan ja kehittämään esimerkiksi asiakastietojärjestelmän ja muiden järjestelmien avulla sekä hyödyntämällä monikanavaisuutta toiminnassa.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimintamenot muodostuvat pääasiassa henkilöstökustannuksista. Tulot koostuvat Oikeuspalveluviraston maksamasta korvauksesta edunvalvontapalvelujen tuottamisesta sekä päämiehiltä veloitettavista edunvalvontapalkkioista. Oikeuspalveluvirasto on irtisanonut Salon kaupungin kanssa solmitun edunvalvontapalvelujen tuottamisen ostopalvelusopimuksen päättymään 31.12.2027. Päämiehet tullaan siirtämään vuoden 2027 aikana Oikeuspalveluviraston edunvalvontatoimistoon. Tämä tulee todennäköisesti vähentämään palkkiotuottoja viime vuoteen verrattuna, sillä päämiehiltä ei veloiteta edunvalvontapalkkiota koko vuodelta.

4.8.2 Talouspalvelut

Palvelualue: Talouspalvelut
Vastuuhenkilö: Talousjohtaja
Toiminnan kuvaus: Palvelualue huolehtii kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta, omistajaohjauksesta, hankintatoimesta, rahoituksesta ja tietohallinnosta.

Talous-, rahoitus-, strategia- ja hankintapalvelut

Talouspalvelut vastaa talouden kokonaisuudesta, kaupunkitasoisten talousprosessien ohjeistuksesta ja

koordinoinnista. Keskeisimmät prosessit vuoden aikana ovat lakisääteinen talousraportointi, talousarvio, tilinpäätös sekä talouden raportointi. Lisäksi talouspalvelut tuottaa pääosan kaupungin osto- ja myyntireskontraan liittyvistä tehtävistä.

Hankintapalvelut valmistelee yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden kanssa kynnysarvot ylittävät hankinnat sekä myös pienhankintoja. Hankintapalvelut opastaa ja avustaa kaupungin yksikköjä hankintaprosessin eri vaiheissa, myös pienhankinnoissa. Lisäksi hankintapalvelut koordinoi kaupungin keskitettyjen hankintojen valmistelua.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Tavoitteena on tuottaa toimialoille laadukkaita sekä ammattitaitoisia talouden tukipalveluita, jotka vastaavat toimialojen palvelutarpeita.

Merkittävimmät riskit

Talouspalveluiden suurimmat riskit liittyvät henkilöstö- ja järjestelmäriskeihin. Talouspalveluiden toimivuuden varmistamiseksi tulee turvata tietojärjestelmien toimivuus sekä tarvittavat sijaisjärjestelyt ja riittävät henkilöstöresurssit. Merkittävimmät riskit hankintojen osalta ovat kilpailuttamatta jättäminen, äkilliset muutokset resursseissa, hankintojen liian lyhyt valmisteluaika ja suunnittelemattomuus.

Painopisteet

- Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuuden hankinta
- Hankintaprosessin sujuvoittamisen edistäminen organisaatiossa

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Talouspalveluiden budjetti koostuu pääasiassa noin 13 henkilötyövuoden henkilöstökuluista. Suurimmat erät ovat Sarastia Oy:n tuottamat taloushallinnon palvelut sekä kunnan osuus verotuskustannuksiin.

Tietohallinto

Tietohallinto vastaa kaupungin digitaalisen toimintaympäristön toimivuudesta ja kehittämisestä. Se tuottaa, ylläpitää ja kehittää tieto- ja viestintäteknisiä palveluja, jotka tukevat kaupungin toimintaa sekä mahdollistavat palveluiden tuottamisen kuntalaisille. Yhdessä palvelualueiden kanssa tietohallinto edistää tietojärjestelmien kehittämistä, sähköisiä asiointipalveluja ja toimintaprosessien digitalisointia. Keskeisiä palveluja ovat käyttäjä- ja tukipalvelut, kapasiteetti- ja konesalipalvelut, päätelaite-, tietoliikenne-, viestintä-, tulostus- ja tietojärjestelmäpalvelut.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Tavoitteena on varmistaa kaupungille laadukas, toimintavarma ja tarkoituksenmukainen digitaalinen toimintaympäristö sekä kustannustehokas palvelutuotanto, joka tukee kaupungin toimialojen toimintaa ja vastaa käyttäjien tarpeisiin. Tietohallinto edistää kehittämistyöllään palveluprosessien digitalisointia, toiminnan tehostamista ja sähköisten palvelujen kehittämistä.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit kohdistuvat henkilöstöresurssien riittävyyteen, toimintaympäristön muutoksiin sekä kasvaviin palvelu- ja kehittämistarpeisiin, joiden hallittua toteuttamista voivat heikentää puutteellinen valmistelu ja liian lyhyet toteutusaikataulut.

Painopisteet

- Digi-, kyber- ja tietoturvallisuuden jatkuva parantaminen
- Keskitetyn tietovaraston ja raportoinnin kehittäminen
- Tekoälypalveluiden kehittäminen ja käyttöönotto

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Talousarvion kustannukset ovat pääosin henkilöstökustannuksia ja palvelujen ostoa, joista suurimman osan muodostavat tietoliikennepalvelut sekä ohjelmistolisenssit.

4.8.3 Henkilöstöpalvelut

Palvelualue: Henkilöstöpalvelut
Vastuuhenkilö: Henkilöstöjohtaja
Toiminnan kuvaus: Henkilöstöpalveluiden palvelualue huolehtii henkilöstöpolitiikan valmistelusta, johtamisen ja esihenkilötyön kehittämisestä, osaamisen johtamisesta ja kehittämisestä, henkilöstösuunnittelun toimintatavoista, työhyvinvointi- ja työturvallisuusprosessien ohjaamisesta, HR-prosessien ohjaamisesta, työnantajatoiminnasta, kehittämispalveluista ja muutosjohtamisen henkilöstöhallinnollisesta tuesta.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Henkilöstöpalvelut vastaa palvelussuhteen elinkaaren prosesseista ja niihin liittyvistä ohjeistuksista. Työsuojelutoiminnan tavoitteena on työn tekeminen terveellisesti ja turvallisesti huomioimalla työntekijän fyysinen ja psykososiaalinen hyvinvointi.

Vuodesta 2020 alkaen henkilöstöpalveluissa on jouduttu keskittymään poikkeustilanteiden (koronasta aiheutuvat ohjeistukset ja mm. palkanmaksun keskeytys ja muun työn tarjoamisvelvoitteen täyttäminen, Ukraina, johtajarekryt ja niihin liittyneet sijaisjärjestelyt, työtaistelut, soten mutta myös muiden toimialojen henkilöstöpula, hyvinvointialueuudistus, työterveyshuollon palvelutuottajamuutos) ja niiden aiheuttamien kuormitusongelmien akuuttiin ohjaukseen, minkä vuoksi monet uudistusta tarvitsevat toimintatavat ovat jääneet hoitamatta. Tämän henkilöstöpalvelujen perustyön ajantasaistamiseksi laadittua työsuunnitelmaa on toteutettu syksystä 2023 alkaen, mutta menneiden vuosien aikana ei rästityötä ole saatu uusien toimeksiantojen ja muutosten johdosta saatu kuntoon. Palkkahallinnossa on toteutettu sekä henkilökohtaisen lisä ”sulatus” että uudet periaatteet ja niiden käytännön toteutus että KVTES:n ja OVTES:n osion G tasopalkkauudistus. Lähitulevaisuudessa valmisteluun tulee uusi TATES-sopimus. Työsuunnitelman toteuttaminen jatkuu edelleen.

Työhyvinvointityössä keskeinen tavoite on sairauspoissaolojen vähentäminen, minkä saavuttaminen edellyttää työhyvinvointijohtamiselta pitkäjänteistä työtä. Syksyllä 2020 käyttöön otettu työelämän laadun menetelmä on osoittanut havainnollisuutensa. Syksyllä 2025 yhteistyössä tietohallinnon kanssa menetelmä muuntui esihenkilöille käytännöllisemmäksi ja havainnollisemmaksi. Suunnitelmissa on edelleen saada kerättyä organisaatiosta keskeiset luvut, joiden analysoinnin avulla saadaan näkyviin kehittämisen taloudelliset hyödyt. Tietojen saaminen riittävän tarkalla tasolla on osoittautunut haasteelliseksi ja osa henkilöstötuottavuuden laskennasta odottaa raportointityökalun ratkaisua. Vuosi 2026 ei tuonut tähän edelleenkään ratkaisua. Valmisteilla oleva talous- ja henkilöstöpalveluiden ohjelmistouudistus tuo tähän mahdollisesti

ratkaisun.

Keväällä 2025 kaupunki pääsi mukaan työsuojelurahaston rahoittamaan hyvinvointihankkeeseen, jonka nimeksi valikoitui ”Yhteinen suunta”. Hanke päättyi elokuun lopussa 2026. Ulkopuolisella rahoituksella hanke saatiin käyntiin ja ensimmäiset kehittämistoimet tehtyä. Tavoitekulttuurin, johtamisen kulmakivien ja yhteisten johtamiskäytänteiden vieminen työyhteisöjen arkeen jatkuu.

Merkittävimmät riskit

Henkilöstöpalveluiden suurimmat riskit liittyvät henkilöstö- ja järjestelmäriskeihin. Muutosten läpiviemisen varmistamiseksi tulee turvata tietojärjestelmien toimivuus sekä tarvittavat sijaisjärjestelyt ja riittävät henkilöstöresurssit. Edellä kuvatusta ohjeistusten ajantasaistamishaasteen takia henkilöstöhallinnolliset prosessiriskit ovat myös aktivoituneet.

Painopisteet

- Henkilöstöhallinnon ohjelmistouudistuksen varmistaminen
- Raportoinnin kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia järjestelmiä ja uusia ratkaisuja osana henkilöstöhallinnon ohjelmistouudistusta
- Sairauspoissaolojen vähentäminen työelämän laadun parantamisella, työhyvinvointitoiminnalla, psykologisen turvallisuuden esimiestyön tukemisella ja kannustamalla työntekijöitä terveellisiin elämäntapoihin
- Työelämän laadun systemaattisen seurannan laajentaminen henkilöstötuottavuuden laskentaan
- Esihenkilöiden kouluttaminen työnantajamielikuvan mukaisesti
- Työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu virka- ja työehtosopimusten määräysten ja kaupungin ohjeistusten noudattamisella

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Henkilöstöpalveluiden budjetti koostuu 12 henkilötyövuoden henkilöstökuluista. Suurimmat erät ovat Sarastia Oy:n tuottamat henkilöstöhallinnon palvelut, työterveyshuollon palvelut sekä henkilöstön hyvinvointiin tarkoitettu määräraha.

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**812 090**	**866 396**	**1 010 750**	**16,7 %**
Myyntituotot	566 306	429 550	365 740	-14,9 %
Maksutuotot	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	233 149	400 436	608 600	52,0 %
Muut toimintatuotot	12 635	36 410	36 410	0,0 %
Toimintakulut	**-8 958 714**	**-10 383 186**	**-10 750 835**	**3,5 %**
Henkilöstökulut	-4 912 145	-5 115 581	-4 992 085	-2,4 %
Palkat	-3 957 066	-4 116 700	-4 067 786	-1,2 %
Henkilösivukulut	-955 079	-998 881	-924 299	-7,5 %
Palvelujen ostot	-3 356 583	-4 528 395	-5 169 040	14,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106 680	-93 290	2 060	-102,2 %
Avustukset	-345 818	-341 500	-341 500	0,0 %
Muut menot	-237 487	-304 420	-250 270	-17,8 %
TOIMINTAKATE	**-8 146 624**	**-9 516 790**	**-9 740 085**	**2,3 %**

Konsernipalvelujen tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen				
Toimintatuotot	**812 090**	**866 396**	**1 010 750**	**16,7 %**
Toimintakulut	**-8 958 714**	**-10 383 186**	**-10 750 835**	**3,5 %**
TOIMINTAKATE	**-8 146 624**	**-9 516 790**	**-9 740 085**	**2,3 %**
Sisäinen				
Toimintatuotot	**2 328 572**	**2 721 380**	**2 718 620**	**-0,1 %**
Toimintakulut	**-411 404**	**-420 360**	**-413 960**	**-1,5 %**
TOIMINTAKATE	**1 917 168**	**2 301 020**	**2 304 660**	**0,2 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Konsernipalveluiden talousarvioesitys sisältää työterveyshuoltopalveluiden toimintatuotot ja toimintakulut koko kaupungin osalta. Toimintakulut on tarkistettu vastaamaan arviota vuoden 2027 tasosta.

4.9 Opetuslautakunta

Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2027–2030

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: varhaiskasvatuspalvelut, opetuspalvelut ja opistopalvelut sekä vapaa-ajanpalvelut. Opetuslautakunnan alaisuudessa toimivat kolme edellä mainittua. Vapaa-aikapalvelut toimii vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa.

4.9.1 Sivistyspalvelut

Vastuuhenkilö: Sivistyspalveluiden johtaja
Toiminnan kuvaus: Sivistyspalveluiden toimiala toimii opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa. Toimiala huolehtii varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen sekä yleissivistävän aikuiskoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä, nuorisopalveluiden, musiikkiopiston, kansalaisopiston, kirjastopalveluiden, kulttuuripalveluiden ja liikuntapalveluiden palveluista.

Tavoitteet

Sivistyspalvelut ovat yhteisiä hyvän arjen palveluita, joilla edistetään osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta.

Kouluverkon tarkoituksenmukaisuuden edistäminen sekä laadukkaan opetuksen, riittävien resurssien ja yhdenvertaisten digitaalisten oppimisedellytysten turvaaminen.

Merkittävimmät riskit

- Laaja palveluverkko suhteessa lapsi/oppilasmääriin
- Laadukkaan opetuksen ja yhdenvertaisten oppimisedellytysten turvaaminen laajassa palveluverkossa edellyttää riittäviä resursseja ja toimivia digitaalisia oppimisympäristöjä

Painopisteet

- Palveluverkon tarkoituksenmukaisuuden ja taloudellisen kestävyyden arviointi suhteessa oppilasmäärän kehitykseen.
- Laadukkaan opetuksen ja yhdenvertaisten oppimisedellytysten turvaaminen koko kouluverkossa.
- Digitaalisten oppimisympäristöjen ja oppilaslaitteiden saatavuuden turvaaminen osana yhdenvertaisia oppimisedellytyksiä.
- Riittävien henkilöstö- ja opetusresurssien kohdentaminen oppilaiden tarpeiden mukaisesti.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Hallinnon kustannuksiin varattavat määrärahat ovat samalla tasolla kuin edellisessä talousarviossa.

4.9.2 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja
Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalveluiden palvelualue huolehtii varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta sekä lastenhoidon tuista, varhaiskasvatuksen palvelusetelistä ja yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta.

Tavoitteet

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat osa kasvatus- ja koulutuspalvelujen kokonaisuutta. Lakisääteistä palvelua järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Ei-lakisääteistä avointa varhaiskasvatusta järjestetään avoimessa päiväkodissa perheille, joilla ei ole tarvetta lapsen kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen ja toiminta on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille. Tulosidonnainen palveluseteli ja lastenhoidon tuet mahdollistavat huoltajille valinnanvapauden lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseen yksityisessä palvelussa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuspaikkojen täyttöasteen tavoite on 100 %. Tavoitteena on saada päiväkoteihin varhaiskasvatuslain edellyttämä uusi henkilöstörakenne vuoteen 2030 mennessä. Henkilöstöä tuetaan hyvällä johtamisella ja täydennyskoulutuksella.

Strategian mukaisesti tavoitteena on tarjota ja toteuttaa asiakaslähtöiset, laadukkaat ja lasten sekä perheiden hyvinvointia tukevat varhaiskasvatuspalvelut, joita kehitetään rohkeasti ja innovatiivisesti. Palvelut edistävät lasten kehitystä, oppimista ja hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Kokonaisvaltaisena opetusmenetelmänä edistetään lasten leikkiä sekä edistetään liikunnallista elämäntapaa ja vahvistamalla lasten luontosuhdetta.
Tuetaan lasten tunnetaitojen ja osallisuuden vahvistumista ja kiusaamisen ennaltaehkäisyä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Merkittävimmät riskit

- Varhaiskasvatuksen kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus
- Lapsilukumäärän heikko ennustettavuus ja palvelutarpeiden ennakoimattomuus aiheuttavat nopeita haasteita palveluiden suunnitteluun sekä varhaiskasvatuspaikkojen alueelliseen kohdentumiseen

Painopisteet

- Asiakaslähtöinen varhaiskasvatuksen aloitus ja pienten lasten pedagogiikan vahvistaminen tukevat lasten hyvinvointia (palveluavain)
- Leikki, liikunnallinen elämäntapa sekä luontosuhteen edistäminen kokonaisvaltaisena opetusmenetelmänä (palveluavain, yleisavain: luonto)
- Henkilöstön psykologisen turvallisuuden vahvistaminen mahdollistamalla osallisuus ja vahva toimijuus (työavain)
- Yhteisopettajuuden vahvistaminen (palveluavain, työavain)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa tapahtuneet indeksitarkistukset ja tulorajojen nostot ovat vähentäneet varhaiskasvatusmaksujen tulokertymää entisestään. Asiakasmaksua maksavien huoltajien osuus on vähentynyt ja maksamattomien osuus on kasvanut, ollen noin 70 % asiakkaista. Nämä muutokset aiheuttavat asiakasmaksutuottojen arviointiin haasteita ja vähentävät tuloja.

Riittävällä ja oikea-aikaisella tuella ja resurssoinnilla vahvistetaan lapsen hyvinvointia ja oppimisen tukea sekä tasoitetaan oppimiseroja. Resurssoinnin tulee vastata lasten tarpeisiin sekä turvallisen oppimis- ja työympäristön järjestämiseen lapsille ja henkilöstölle. Ulkoinen hankerahoitus on vähentynyt ja valtion erityisavustuksia on aiempaa vähemmän haettavana.

Investointisuunnitelmassa varaudutaan tulevien vuosien osalta päiväkotien peruskorjauksien ja uudisrakentamisen osalta tilojen kalustamiseen.

4.9.3 Opetuspalvelut

4.9.3.1 Perusopetuspalvelut

Vastuuhenkilö: Opetusjohtaja
Toiminnan kuvaus: Opetuspalvelut tuottavat perusopetusta opetussuunnitelman mukaisesti.

Tavoitteet

Opetussuunnitelman ja OPPIVA SALO-kehittämisohjelman myötä toteutetaan strategian tavoitetta laadukkaista opetuspalveluista (strategian palveluavain). Kehittämisohjelman kolmivuotisen toimintakauden avulla mahdollistetaan perusopetuspalvelujen rohkea, innovatiivinen ja tarkoituksen mukainen kehittäminen. OPPIVA SALO-kehittämisohjelman tavoitteet on jaettu seuraaviin neljään osa-alueeseen: 1. yhteisöllisyyden kehittäminen ja vahvistaminen, 2. lukutaidon kehittäminen ja vahvistaminen, 3. oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen ja 4. eheät oppimispolut varhaiskasvatuksesta lukioon. Tavoitteiden toteutuminen tapahtuu oppilaiden oppimisen edistämisenä, henkilöstön osaamisen kehittämisenä ja rehtorien johtamisen kehittämisenä. Kehittämistyö toteutuu yhteistyössä yliopiston kanssa tutkittuun tietoon perustuen. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan osana koulujen arviointikertomuksia ja lisäksi erilaisilla kyselyillä ja keskusteluilla.

Strategian mukaisesti tavoitteena on toteuttaa perusopetuspalvelut niin, että ne tukevat oppilaiden hyvinvointia sekä niin, että oppilaat saavat riittävää ja oikea-aikaista tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin (strategian palveluavain). Lukuvuonna 2026–2027 oppimisen tuen uudistuksen siirtymävaihe on päättynyt ja uudistus on täysimääräisesti voimassa. Opetuksen tuen yhteysopettajien oppivan yhteisön tavoitteena on kehittää koko perusopetuksen oppimisen tukea. Kouluyhteisöjen turvallisuuden kehittäminen on lukuvuosien 2026–2027 ja 2027–2028 keskeinen kehittämistyön tavoite. Koulujen systeemistä johtamista kehitetään edelleen rehtoriyhteisön vuosikellon mukaisissa toiminnoissa.

Merkittävimmät riskit

Opetuspalvelujen palveluverkon tulee olla oikeassa suhteessa palvelujen tarpeeseen ja tarvitsijoihin. Laskevat oppilasmäärät haastavat opetuspalvelujen palveluverkkoa. Palveluverkon kehittämisessä tulee huomioida ennakoivasti oppilasmääräkehitys, opetuksen laatu, saavutettavuus sekä kaupungin taloudellinen kantokyky huomioiden. Kouluverkon tulee olla maantieteellisesti kattava, mutta samanaikaisesti on huolehdittava opetuksen laadusta ja oppilaiden hyvinvoinnista.

Riskinä tunnistetaan oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeeseen vastaaminen. Erityisopetus tulee olla kaikkien sitä tarvitsevien oppilaiden saatavilla säännöllisesti kaikissa kouluyksiköissä. Lisäksi S2-oppilaiden määrä edellyttää riittävää resurssointia. S2-oppilaiden oppimisvalmiuksien tukemiseen ja erityisesti suomen kielen taidon kehittämiseen on kiinnitettävä riittävästi huomiota. Lisäksi on huomioitava koulupoissaolojen puuttumiseen tarvittava monialainen yhteistyö. Yhteenvetona todetaan, että resurssien jakaminen laajaan kouluverkkoon tuottaa monenlaisia haasteita. Esimerkiksi pienen kouluyksikön oppilasmäärään perustuvat määrärahat rajoittavat opetusmateriaalien hankintaa. Koulunkäyntiohjaajien resurs-

sien kohdentaminen laajan kouluverkon tarpeisiin hajauttaa resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista.

Oppilasmäärän vähenemisen myötä ryhmäkokojen vaihteluväli laajenee entisestään. Opetusryhmien yhdistäminen edellyttää pedagogista harkintaa. Opetusryhmän koossa on huomioitava opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteutuminen, oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja opetusryhmään opetukseen osittain osallistuvat ja mahdollisesti kokonaan siirtyvät oppilaskohtaisen tuen oppilaat.

Riskinä tunnistetaan myös kelpoisen opetus- ja ohjaushenkilöstön saatavuus erityisesti erityisopetuksen, S2-opetuksen sekä koulunkäynnin ohjauksen tehtävissä.

Painopisteet

- Oppilaitosturvallisuuden kehittäminen (palveluavain)
- Yhteisöllisyys, yhteisöllisen johtamisen ja yhteisöllisyyden kehittäminen (palveluavain)
- Lukutaito, Salon lukutaitomallin vahvistaminen (palveluavain)
- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttaminen (palveluavain)
- Eheät oppimispolut varhaiskasvatuksesta lukioon, painotetun opetuksen ja opetuksen nivelkohtien kehittäminen (palveluavain)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Oppimisen tuen toteuttaminen lakisääteisen resurssoinnin näkökulmasta edellyttää 0,144 vuosiviikkotunnin resurssointi per oppilas. Oppimisen tuen uudistuksen täysimääräinen toimeenpano sekä lakisääteisten oppilaskohtaisten tukitoimien järjestäminen edellyttävät riittävää opettaja- ja erityisopettajaresursointia kaikissa kouluyksiköissä.

Laaja kouluverkko edellyttää riittävää resurssointia, jotta laadukas opetus ja yhdenvertaiset digitaaliset oppimisympäristöt muodostavat tasavertaiset oppimisedellytykset kaikille. Samanaikaisesti taloudelliset haasteet vaikeuttavat riittävää resurssointia. Kuntatalouden kiristyminen ja mahdolliset valtionosuuksiin kohdistuvat muutokset voivat heikentää mahdollisuuksia ylläpitää nykyistä palvelutasoa ja vastata kasvaviin tuen tarpeisiin.

4.9.3.2 Lukiokoulutus

Vastuuhenkilö: opetusjohtaja
Toiminnan kuvaus: Lukiokoulutus tuottaa lukio-opetusta opetussuunnitelman mukaisesti.

Tavoitteet

Opetussuunnitelman ja OPPIVA SALO-kehittämisohjelman myötä toteutetaan strategian tavoitetta laadukkaista opetuspalveluista (strategian palveluavain). Kehittämisohjelman kolmivuotisen toimintakauden avulla mahdollistetaan lukiokoulutuksen rohkea, innovatiivinen ja tarkoituksen mukainen kehittäminen. OPPIVA SALO-kehittämisohjelman tavoitteet on jaettu seuraaviin neljään osa-alueeseen: 1. yhteisöllisyyden kehittäminen ja vahvistaminen, 2. lukutaidon kehittäminen ja vahvistaminen, 3. oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen ja 4. eheät oppimispolut varhaiskasvatuksesta lukioon. Lukiokoulutuksessa tavoitteita toteutetaan opiskelijoiden oppimisen edistämisenä, henkilöstön osaamisen kehittämisenä ja rehtorien johtamisen kehittämisenä.

Strategian mukaisesti tavoitteena on toteuttaa lukiokoulutuspalvelut niin, että ne tukevat opiskelijoiden hyvinvointia sekä niin, että opiskelijat saavat riittävää ja oikea-aikaista tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin (strategian palveluavain).

Lukioiden toimintakulttuurin jatkuvalla kehittämisellä tavoitellaan yhteistyömallien ja työmuotojen käyttöönottoa (esim. yhteisopettajuus) sekä tuen toimijoiden roolien selkeyttämistä ja osaamisen kehittämistä (strategian palveluavain). Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanolla varmistetaan opiskelijoille yhdenvertaiset mahdollisuudet suorittaa lukio-opinnot ja saada tarvitsemansa tuki oikea-aikaisesti.

Lukiokoulutuksessa valmistaudutaan Abitti2-järjestelmän käyttöönotto ylioppilastutkinnossa ja taito- ja taideaineiden (KU, LI, MU) tuloon osaksi ylioppilastutkintoa.

Merkittävimmät riskit

Mikäli opiskelijoiden riittävä ja oikea-aikainen tuki ei toteudu, opiskelijoiden opinnot voivat viivästyä, keskeytyä väliaikaisesti tai jäädä kokonaan suorittamatta. Lisäksi kuntatalouden kiristyminen voi vaikeuttaa opetuksen ja opiskelijoiden tuen riittävää resursointia.

Aikuislinjalla riskin muodostaa opetusryhmien pieni koko, mikä vaikeuttaa toiminnan suunnittelua ja aiheuttaa opintojaksojen peruuntuessa opiskelijoille riskin oppimisvajeen syntymiseen tai opintojen hidastumiseen.

Painopisteet

- Oppilaitosturvallisuuden kehittäminen
- Laadukas oppiminen, opiskelijoiden toimijuuden vahvistaminen ja opetuksen kehittäminen (palveluavain)
- Hyvinvointi ja osallisuus, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja hyvinvoinnin lisääminen (palveluavain)
- Lukiokoulutuksen saavutettavuus, opiskelun tuen kehittäminen ja saavutettavuuden parantaminen (palveluavain)
- Jatko-opinto- ja työelämävalmiuksien vahvistaminen sekä korkeakouluyhteistyön kehittäminen (palveluavain

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Opetuksen riittävä resursointi mahdollistaa opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisen, opiskelijoiden oppimisen tuen järjestämisen sekä opiskelijoiden hyvinvointia tukevat palvelut.

4.9.3.3 Nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: Nuorisopalvelupäällikkö
Toiminnan kuvaus: Salon kaupungin nuorisopalveluiden palvelukokonaisuuksia on useita ja palveluiden kohderyhmien ikäskaala on 4-vuotiaista alle 29-vuotiaisiin salolaisiin lapsiin, nuoriin ja nuoriin aikuisiin. Nuorisopalveluiden nuorimmat asiakkaat ovat Liikennepuisto Alangon kävijät ja vanhimmat asiakkaat ovat etsivässä nuorisotyössä sekä nuorten työpajatoiminnassa. Nuorisopalveluiden tila- ja toimintaverkosto on laaja; palveluita tuotetaan kaikissa ns. vanhoissa kuntakeskuksissa. Lisäksi kylien lapsi/nuorisotoimintaa toteuttavat palvelusopimuksilla erilaiset yhdistykset.

Tavoitteet

Tila- ja palveluverkkoselvityksen linjaukset sovitetaan yhteen käytettävissä olevien taloudellisten resurssien kanssa. Samalla selkeytetään nuorisotyön ydintehtävät palvelukokonaisuuden kehittämisen tueksi.

Sisäistä ja ulkoista yhteistyötä vahvistetaan osana palvelutuotannon suunnittelua, kehittämistä ja toteuttamista.

Keskeisenä riskinä on henkilöstön vaihtuvuuden kasvu sekä työhyvinvoinnin heikkeneminen taloudellisten paineiden ja palveluverkon muutosten seurauksena.

Painopisteet

Sisäistä ja ulkoista yhteistyötä vahvistetaan palveluiden kehittämiseksi ja tuottamiseksi nykyistä laajemmassa kokonaisuudessa. Nuorisotyön toimintatapoja kehitetään joustaviksi ja muuttuviin tarpeisiin vastaaviksi. (Palveluavain)

Nuorisotyön peruspalvelut ja kohderyhmät selkeytetään. Palvelut mitoitetaan käytettävissä oleviin resursseihin, ja uusia työmuotoja kehitetään sekä kokeillaan osana palvelutuotannon uudistamista. (Palveluavain)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Nuorisopalveluiden keskeisimmät tulot muodostuvat kohdennetuista valtionosuuksista, jotka kohdistuvat erityisesti henkilöstömenoihin. Valtionavustuksia saadaan etsivään nuorisotyöhön, nuorten työpajatoimintaan, Suomen harrastamisen malliin sekä koulujen kerhotoimintaan. Muita tuloja ovat nuorten työpajatoiminnan tuotemyyntitulot sekä leirien ja retkien osallistumismaksut. Toimintamenoista merkittävimmät ovat henkilöstökustannukset ja tilavuokrat. Suurin tilakustannus kohdistuu nuorisokeskus Steissiin, joka ei ole kaupungin omistama kiinteistö. Muut toimintamenot kohdentuvat suoraan nuorille ja nuorille aikuisille tarjottaviin palveluihin.

4.9.4 Opistopalvelut

4.9.4.1 Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: Kansalaisopiston rehtori
Toiminnan kuvaus: Kansalaisopiston opinnot on tarkoitettu kaikille asuinpaikasta ja pohjakoulutuksesta riippumatta. Opiston toiminta-alueena on Salon kaupunki ja tehtävänä on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä. Taiteen perusopetuksesta (TPO) säädetty laki määrittää kuvataidekoulun, käsityökoulun, teatterikoulun, sirkuskoulun ja tanssikoulun toimintaa. Maahan muuttaneille suunnatut koulutukset perustuvat perusopetuslakiin ja -asetukseen ja lakiin kotoutumisen edistämisestä. Kaikille kursseille voivat osallistua 15 vuotta täyttäneet, mutta osa opinnoista on suunnattu myös alle 15-vuotiaille. Lisätietoa saa kurssikuvauksista https://uusi.opistopalvelut.fi/salo/fi/ tai soittamalla toimistoon.

Tavoitteet

- Opiskelijoiden jatkuvan oppimisen, henkisen kriisinkestävyyden ja yhdessä toimimisen valmiuksien edistäminen
- Opiskelijoiden turvallisuuden kokemuksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistaminen
- Taiteen perusopetuksen tulevaisuustyö
- Yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden sekä kestävän elämäntavan toteutuminen
- Ekososiaalista kestävyyttä edistävän ja laadukkaan opintotarjonnan ylläpitäminen
- Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen kehittäminen

Merkittävimmät riskit

- Vapaana sivistystyönä toteutuvan jatkuvan oppimisen mahdollisuudet kaventuvat
- Ekososiaalisen kestävyyden vaaliminen ei onnistu, koettu hyvinvointi ei kasva tai jakautuu yhä epätasaisemmin

Painopisteet

- Vapaan sivistystyön vaikuttavuuden varmistaminen resurssiviisaalla toiminnalla, pedagogisilla ratkaisuilla, järjestämällä toimintaa koko toiminta-alueella sekä monipuolisella yhteistyöllä tarjonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa (Elinvoima, hyvinvointi, vapaa-ajan avain)
- Erityistä huomiota kiinnitetään henkisen kriisinkestävyyden, osallistujien oman toimijuuden ja yhdessä toimimisen taitojen vahvistamiseen (Hyvinvointi, palveluavain, työavain)
- Maahan muuttaneiden, kotoutujien ja pidempään työttömänä olleiden koulutuspalvelujen suunnittelu ja toteuttaminen yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa (Hyvinvointi, palveluavain, työavain)
- Taiteen perusopetuksen kehittäminen muutostilanteessa (Hyvinvointi, palveluavain)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Valtionosuutta saadaan opiston vapaana sivistystyönä toteutettaviin opetustunteihin ja aikuisten perusopetukseen. Valtionosuudella järjestettävän koulutuksen lisäksi opisto toteuttaa koulutuksia myyntipalveluna ulkoisille ja sisäisille asiakkaille, joista erityisesti työllisyys- ja nuorisopalveluille.

Opiston maksutuotot koostuvat kurssimaksuista. Myyntituotot muodostuvat sopimusten mukaisista kaupungin muille yksiköille myytävistä koulutuksista, ulkopuolisille järjestettävistä myyntikoulutuksista ja yliopisto-opiskelijoiden tenttien valvontamaksuista sekä asiakkailta laskutettavista materiaalimaksuista ja pääsylipputuloista. Tuet ja avustukset koostuvat valtionavustuksista, joita mahdollisesti myönnetään erillisestä hakemuksesta.

Kansalaisopiston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, 8 opettajaa, liikuntasuunnittelija, kurssisihteeri ja 1,75 toimistosihteeriä. Suurimman osan opiston opetuksesta hoitavat määräaikaiset, kurssien ajaksi palkattavat tuntiopettajat ja luennoijat, joita on lukuvuodessa yhteensä noin 140. Työsuhteen kesto vaihtelee yhdestä opetuskerrasta koko lukukauden kestäviin kursseihin.

4.9.4.2 Musiikkiopisto

Vastuuhenkilö: Musiikkiopiston rehtori
Toiminnan kuvaus: Salon musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Musiikkiopistossa voi opiskella salolainen henkilö.

Tavoitteet

- Laadukkaan ja monipuolisen opetuksen järjestäminen ensisijaisesti lapsille ja nuorille.
- Opetussuunnitelman päivitys OPH:n ohjeistuksen mukaan.
- Taiteen perusopetuksen tulevaisuustyö.
- Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen kehittäminen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.
- Tulevaisuuden tilaratkaisujen edistäminen.
- Turvallisuuden huomioiminen osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä.

Merkittävimmät riskit

- Oppilasmäärän vuosittainen vaihtelu ja palvelutarjonnan oikeanlainen suuntaaminen hakeutuvien oppilaiden kiinnostuksen mukaisesti haastaa toiminnan järjestämistä.
- Taiteen perusopetuksen lakiuudistus ja muutokset rahoitusmalliin saattavat heikentää musiikkiopistoille kohdistuvaa valtionosuusrahoitusta.

- Opetustilojen toiminnalliset haasteet ja sisäilma-asiat.

Painopisteet

- Tarjonnan saatavuuden ja monipuolisuuden varmistaminen uudistamalla pedagogiikkaa ja oppiaineita, kehittämällä oppimisympäristöjä sekä kohdentamalla toimintaa eri osallistujaryhmille (Elinvoimainen ja hyvinvoiva Salo, palvelu- ja vapaa-ajan avain).
- Yhteistyömallien vahvistaminen paikallisissa ja alueellisissa verkostoissa (Elinvoimainen Salo, palvelu- ja vapaa-ajan avain).
- Aktiivinen rooli kaupungin kulttuurikentällä musiikkiopiston tapahtuma- ja konserttitarjonnan kautta (Elinvoimainen ja hyvinvoiva Salo, vapaa-ajan avain).
- Koettujen hyvinvointivaikutusten arvioinnin toteuttaminen osana perus- ja syventävien opintojen palautekyselyitä (Hyvinvoiva Salo, palveluavain).
- Taiteen perusopetuksen edellytysten turvaaminen muutostilanteessa (Hyvinvoiva Salo, palveluavain).

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta, johon saadaan opetustuntiperusteista valtionosuutta. Opiston maksutuotot koostuvat pääosin opintomaksuista, jotka laskutetaan oppilailta kaksi kertaa lukuvuodessa. Opintojen alkuvaiheessa olevilla oppilailla on mahdollisuus vuokrata soitin musiikkiopistolta, joten soitinvalikoiman pitää vastata oppilaiden tarpeita ja olla asianmukaisessa kunnossa.

Musiikkiopiston henkilökunta käsittää rehtorin, toimistosihteerin ja 19 opettajaa. Lisäksi opistopalveluilla on yhteinen toimistosihteeri, josta musiikkiopiston osuus on 0,25. Koko henkilöstö työskentelee toistaiseksi voimassa olevissa virka- ja työsuhteissa.

Opettajien osaamisen jatkuva kehittäminen opetussuunnitelman painotuksia huomioiden edistää koko opiston pedagogista toimintaympäristöä, mahdollistaa oppiainevalikoiman monipuolisuuden sekä vahvistaa harrastustoiminnan saavutettavuutta. Oppimisympäristön tulee vastata tiloiltaan, työvälineiltään, materiaaleiltaan ja teknologian käyttömahdollisuuksiltaan opetussuunnitelman vaatimuksia. Tilojen tulee olla toiminnan ja terveyden kannalta turvallisia.

Opetuslautakunnan tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**5 399 439**	**4 867 596**	**4 309 700**	**4 309 700**	**-11,5 %**
Myyntituotot	1 539 965	1 436 520	1 511 800	1 511 800	5,2 %
Maksutuotot	1 943 503	1 909 000	1 922 000	1 922 000	0,7 %
Tuet ja avustukset	1 830 334	1 476 476	843 800	843 800	-42,9 %
Muut toimintatuotot	85 636	45 600	32 100	32 100	-29,6 %
Toimintakulut	**-77 793 357**	**-79 214 918**	**-78 259 319**	**-76 638 693**	**-3,3 %**
Henkilöstökulut	-63 973 584	-64 948 891	-64 777 484	-63 699 018	-1,9 %
Palkat	-51 912 430	-52 698 133	-52 341 542	-52 085 216	-1,2 %
Henkilösivukulut	-12 061 154	-12 250 758	-12 435 942	-11 613 802	-5,2 %
Palvelujen ostot	-8 658 561	-8 624 441	-7 951 470	-7 581 470	-12,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 821 765	-1 905 906	-1 831 275	-1 694 115	-11,1 %
Avustukset	-1 461 939	-1 534 000	-1 454 000	-1 454 000	-5,2 %
Muut menot	-1 877 508	-2 201 680	-2 245 090	-2 210 090	0,4 %
TOIMINTAKATE	**-72 393 918**	**-74 347 323**	**-73 949 619**	**-72 328 993**	**-2,7 %**

Opetuslautakunnan tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**5 399 439**	**4 867 596**	**4 309 700**	**4 309 700**	**-11,5 %**
Toimintakulut	**-77 793 357**	**-79 214 918**	**-78 259 319**	**-76 638 693**	**-3,3 %**
TOIMINTAKATE	**-72 393 918**	**-74 347 323**	**-73 949 619**	**-72 328 993**	**-2,7 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**68 877**	**67 750**	**89 630**	**89 630**	**32,3 %**
Toimintakulut	**-29 629 908**	**-30 406 355**	**-30 599 178**	**-30 599 178**	**0,6 %**
TOIMINTAKATE	**-29 561 032**	**-30 338 605**	**-30 509 548**	**-30 509 548**	**0,6 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 0,8 miljoonaa euroa. Lisäksi opetuslautakunnan palkkamäärärahoja on tarkastettu vastaamaan enintään 2 % palkkojenkorotusta kaikkien palvelualueiden osalta, jonka vaikutus on noin 100.000 euroa. Palvelujenostojen osalta palvelusetelinmenojen ja tulkkauspalveluiden tasoa on tarkastettu uusimpien ennusteiden mukaisesti alaspäin yhteensä noin 370.000e. Aineet, tarvikkeet, tavarat on tarkistettu alaspäin noin 30.000 euroa. Opetuslautakunnan talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 1,4 miljoonaa euroa.

4.10 Vapaa-ajan lautakunta

Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2027-2030

Sivistyspalvelut ovat yleisiä hyvän arjen palveluita, joilla edistetään osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta. Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: varhaiskasvatuspalvelut, opetuspalvelut ja opistopalvelut sekä vapaa-ajanpalvelut. Opetuslautakunnan alaisuudessa toimivat kolme edellä mainittua. Vapaa-aikapalvelut toimii vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa.

4.10.1 Vapaa-aikapalvelut

Tavoitteet

Vapaa-ajanpalveluiden tavoitteet perustuvat kaupunkistrategiassa kirjattuihin tavoitteisiin elinvoimaisesta ja hyvinvoivasta Salosta, joka tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään sekä mielekkääseen vapaa-aikaan edistämällä mm. asukkaiden hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Vapaa-ajan palvelutavoitteet liittyvät hyvinvoinnin edistämisen lisäksi niin kulttuurisen kuin liikunnallisen elämäntavan mahdollisimman kattavaan saatavuuteen sekä palveluiden turvaamiseen kaikille ja kaikenikäisille salolaisille.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit liittyvät vanhenevaan vapaa-ajan palveluiden käytössä olevan kiinteistökannan korjausvelan ja sen uudistamiseen liittyviin kustannuksien kasvuun ja palvelusaatavuuden varmistamiseen.

Kulttuuripalveluissa on ollut henkilöstöön suhteutettuna suuri määrä työllistämisvaroin ja testamenttivaroin palkattua henkilöstöä. Tätä resurssia ei kaikilta osin ole voitu vakinaistaa, mikä vaikuttaa henkilöstön riittävyyteen ja jaksamiseen.

Painopisteet

- Ympärivuotisen käytön mahdollistavan jalkapallohallin ja monitoimihallin suunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Luontoliikunnan ja virkistyskäytön suunnitelman 2026–2030 poikkihallinnollinen toteuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Perheiden liikuttaminen ja voima- ja tasapainoryhmät sekä niihin ohjautuminen. Kunnan liikuntaneuvonnan ja Varhan välisen yhdyspinnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Liikuntapalveluiden toiminnanohjauksen, resurssienhallinnan ja digitaalisten palveluprosessien kehittäminen (kestävän talouden Salo)
- Museoiden yhteisvaraston rakentaminen (kestävän talouden Salo)
- Esittävän taiteen tilan hankesuunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Viestinnän kehittäminen (elinvoimainen Salo)

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Hallinnon kustannuksiin varattavat määrärahat ovat samalla tasolla kuin viime vuoden talousarviossa.

4.10.1.2 Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuuripäällikkö
Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalveluiden yhteisenä tavoitteena on kulttuuriohjelman periaatteitten toteuttaminen yleisen kulttuurityön lisäksi museo- ja kirjastopalveluissa. Näillä tavoitellaan kulttuurin itseisarvoisten hyötyjen lisäksi salolaisten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin edistämistä, vetovoiman lisäämistä sekä asuinpaikkana että vierailukohteena ja laajan osallisuuden kehittämistä. Osana tätä työtä on julkisen taiteen aseman kehittäminen ja etenkin lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden tehostaminen.

Kulttuuripalvelut toteuttaa osaltaan Salon kaupunkistrategiaa 2030. Keskeisimmät toimintaa ohjaavat strategiatavoitteet ovat ”Profiloituminen liikunta- ja kulttuurikaupungiksi” sekä ”Tapahtumien vetovoimainen kaupunki”.

4.10.1.2.1 Yleisen kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: Kulttuuripäällikkö
Toiminnan kuvaus: Yleiset kulttuuripalvelut toteuttavat kuntien kulttuuritoimintalain (166/2019) mukaista toimintaa. Toimintaa tuotetaan järjestämällä tapahtumia, osallistumalla muiden järjestämiin tapahtumiin ja tukemalla salolaisia tai salolaisille suunnattuja tapahtumia. Toiminta on luonteeltaan mahdollistavaa ja toimintaa edistävää, eli resursseista suurin osa käytetään muiden tuottaman toiminnan tukemiseen.

Tavoitteet

Kulttuuripalveluiden yhteisenä tavoitteena vuonna 2027 on kulttuuripalveluiden viestinnän kehittäminen, kulttuuripalveluiden tunnettuuden parantaminen ja erityisryhmien huomioiminen viestinnässä. Yleiset kulttuuripalvelut edistää toiminnallaan kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja luovan talouden kasvulle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi yksikkö edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa. Toimintaa ohjaa kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019).

Kulttuuriluotsi-toiminta on käynnistynyt hyvin ja vaatii vakiintuakseen vielä kulttuurihyvinvointiin keskittyvän kulttuurituottajan tehtävän vakiinnuttamisen. Kulttuuriluotsi-toiminta vaikuttaa suoraan kaupungin saamaan hyte-kertoimeen ja sitä kautta valtion rahoitukseen. Kulttuurihyvinvointiin keskittyvä kulttuurituottaja on luotsien kanssa osallistumassa Varhan vetämään OmaVoima-hankkeeseen. Osin hankkeen takia vuoden aikana koulutetaan lisää kulttuuriluotseja.

Esittävän taiteen tilan suunnittelulla tullaan vastaamaan pitkään podettuun tarpeeseen saada monia käyttäjiä palveleva, sopivan kokoinen tila kaupungin järjestämille ja mahdollisuuksien mukaan myös kaupallisille kulttuuritapahtumille.

Merkittävimmät riskit

- Rahoituksen ja asenneilmapiirin ennakoimattomuus osin valtion tekemien päätösten vuoksi. Päätökset vaikuttavat sekä suoraan kulttuurin rahoitukseen että välillisesti, kuntatalouden kehityksen kautta.
- Kulttuurin ja taiteen vaikutuksia kaupunkikehitykseen, elinvoimaan ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ei tunnisteta kaupunkiorganisaation sisällä.
- Avustusbudjetin riittämättömyys kulujen kasvun ja hakijoiden määrän lisääntymisen vuoksi.

Painopisteet

Toiminnalla vastataan kaupunkistrategian päämääriin, edistetään kärkihankkeita sekä strategiaa tukevia hankkeita ja ohjelmia.

- Esittävän taiteen tilan hankesuunnitelma (elinvoimainen Salo).
- Salon kulttuuriohjelman jalkauttaminen laajasti, painopisteenä viestintä (elinvoimainen Salo). Vuoden 2027 aikana tämä tarkoittaa erityisesti yhteistyömuotojen markkinoinnin kehittämistä ja avustusten kehittämistä.
- Kulttuurihyvinvointia edistävien palveluiden kehittäminen ja säännönmukaistaminen, Kulttuuriluotsi-toiminnan juurruttaminen (kestävän talouden Salo).

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Kulttuurin toimintamenot kohdistuvat eri reittejä suoraan kuntalaisiin ja vierailijoihin. Avustuksiin ja palveluostoihin sidotut määrärahat kohdistuvat suoraan kuntalaisille ja kaupungissa vieraileville suunnattujen palveluiden sisällöntuotantoon, toteutukseen ja viestintään. Yleisen kulttuurityön omia peruspalveluita ovat muun muassa kaupunkikulttuuria elävöittävät tapahtumat ja festivaalit, kaupunginosa- ja kylätoiminta, lapsille ja nuorille suunnattu tapahtuma- ja harrastustoiminta sekä kulttuurikasvatus, hyvinvointia edistävät palvelut yhteistyössä sotetoimijoiden kanssa ja paikallista identiteettiä ja omaleimaisuutta vahvistava yhteisöllinen kulttuuri- ja taidetoiminta.

Valtaosa toiminnasta on osallistujille ilmaista ja toteuttaa siten ihmisten kulttuuristen oikeuksien toteutumista matalan kynnyksen periaatteella. Palveluiden hiilijalanjälki on pieni ja ne edistävät kestävää kehitystä ja kulutusta. Tuloja muodostuu pääsymaksuista, joita peritään osasta tapahtumia.

Yleisten kulttuuripalveluiden henkilöstön muodostavat kulttuuripalveluista, museopalveluista ja kirjastopalveluista vastaava kulttuuripäällikkö, kaksi vakituista kulttuurituottajaa, jotka kehittävät, toteuttavat ja koordinoivat palveluita yhteistyössä kaupungin eri toimialojen sekä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä määräaikainen kulttuurihyvinvoinnin kulttuurituottaja. Kulttuuripäällikkö ja -tuottajat toimivat lisäksi asiantuntijoina paikallisissa ja alueellisissa, monialaisissa verkostoissa ja yhteistyöelimissä.

4.10.1.2.2 Museopalvelut

Vastuuhenkilö: Museonjohtaja
Toiminnan kuvaus: Museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittymistä ja esille saattamista. Samalla museopalvelut vahvistaa ihmisen identiteetin kasvua ja muotoutumista.

Tavoitteet

Museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittymistä ja esille saattamista. Valtionosuutta saavan museon työtä säätelevät Museolaki (314/2019) ja -asetus (2005/1192) ja sitä ohjaa Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in antamat museotyön eettiset ohjeet. Salon museopalvelut tuottaa laadukasta museosisältöä matkailijoille ja Salon kaupungin asukkaille sekä toimii aktiivisena osana Suomen museokentän ammatillista verkostoa ja sisällöntuotantoa. Museopalveluiden tavoitteena on tehdä kuvataiteesta, historiasta ja kulttuuriperinnöstä helposti lähestyttävää ja ymmärrettävää. Työllä vahvistetaan ihmisen identiteetin kasvua ja muotoutumista. Salon museopalvelut haluaa olla Salon kiinnostavimpien matkailukohteiden joukossa.

- Museoesineistön säilytysolosuhteet ovat huomattavan puutteelliset, esineistöä on tuhoutunut ja kulttuuriperintöä menetetään koko ajan lisää. Tilojen huono kunto ja esineistön hajallaan olo vaikeuttavat ja suorastaan estävät työtä merkittävästi, eikä toimintaa voida kauaa pyörittää valtionosuusjärjestelmän vaatimalla tavalla ilman museovaraston rakentamista.

- Museopalvelut on joutunut toimimaan erittäin niukoilla vakinaisen henkilöstön resursseilla hyvin pitkään, lähes 15 vuotta. 2025 talousarviossa henkilöstöresursseja saatiin lisättyä historiallisen museon vakinaista museomestaria lukuun ottamatta ja työyhteisöt opettelevat uusia toimintatapoja ja -prosesseja. Paikallismuseoiden niukkaa henkilöresursointia on yritetty tukea työnohjauksella (2025–2026), mutta samalla on todettu, että vaikea tilanne ei voi aueta ilman teknistä henkilökuntaa. Museomestarin työpanos on edelleen keskeinen historiallisen museon työtaakan purkamiseksi, kokoelmaesineistön suojaamiseksi sekä toiminnan kehittämiseksi. Ilman museomestaria historiallisen museon amanuenssi ja intendentti joutuvat pääosin tekemään museomestarin työtä ja museotoiminta taantuu. Tällöin ei voida puhua valtionosuudenkin edellyttämästä ammatillisesti hoidetusta museotyöstä.

Painopisteet

Museopalveluissa vuoden 2027 painopisteet museotyön eri muodoissa jakautuvat seuraavasti:

- Sisällöntuotanto: perustoiminnan ylläpitäminen esine- ja työterveysturvallisesti (kestävän talouden Salo) sekä houkuttelevat taidesisällöt (elinvoimainen Salo).
- Paikallismuseosuunnitelman ja elektroniikkamuseon kehityssuunnitelmien ja päätettyjen toimenpiteiden edistäminen (kestävän talouden Salo).
- Yleisötyö: kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan toteuttaminen museokohteissa (uutena myös Elektroniikkamuseo), uusien kumppanuuksien vakiinnuttaminen, poikkihallinnolliset, palvelua vahvistavat ja monipuolistavat käytännöt, kuten esimerkiksi kahvila Metkan toiminta yhteistyössä nuorisopalveluiden ja SSKYn kanssa sekä kansalaisopiston kurssit museopalveluiden eri kohteissa (elinvoimainen Salo).
- Kokoelmien hallinnointi: Museoiden yhteisvarastohankkeen rakentamisen edistäminen, kaupungin eri toimipisteisiin sijoitettujen taideteosten huolto- ja talletuskäytäntöjen edistäminen sekä Salon uuden sairaalan taidehankkeeseen osallistuminen. (kestävän talouden Salo).

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Museoissa toimintavuonna 2027 Veturitallissa järjestetään kolme päätilanäyttelyä sekä kaksi pienempää gallerianäyttelyä. Näyttelyiden ohessa Veturitallissa voidaan järjestää myös konsertteja tai muita tapahtumia näyttelyn sisällön niin salliessa. Julkisen taiteen huoltosuunnitelman mukaisesti kohteita käydään lävitse ja edistetään käynnissä olevien rakennushankkeiden prosenttitaidehankintoja. Teosten kunto- ja huoltokartoitus sekä huoltotyöt työllistävät oman henkilökunnan lisäksi asiantuntijoita. Työtä ostetaan myös näyttelyiden tuotanto- ja rakennustehtävissä sekä yleisötyön opastuspalveluissa.

Historiallisessa museossa pääpaino on kehitys- ja kokoelmatyössä. Museossa tehtävä työ suuntautuu kohti yhteisvaraston valmistumista ja kokoelmien muuttoa. Elektroniikkamuseossa 2025 tapahtuneiden henkilöstömuutosten myötä arvioidaan ja laaditaan museon uusi kehityssuunnitelma. Perniön asenäyttely avataan uudistettuna kesäksi 2027, jolloin museossa avataan myös uusi vaihtuva näyttely. Perniön ja Meritalon museoiden museoammatillisten kesäassistenttien avulla toteutetaan aktiivista yleisötyötä erilaisten tapahtumien muodossa.

Tuotot koostuvat pääosin taidemuseo Veturitallin ja elektroniikkamuseon lipunmyynnistä sekä museokaupan tuotoista. Museoiden saama valtionosuus (vuonna 2026: 255.713 euroa) ei näy museoiden omassa talousarviossa.

Museopalveluissa työskentelee (2026) taidemuseossa intendentti, amanuenssi, kolme museoassistenttia kassa- ja yleisötyötehtävissä ja museomestari sekä museosihteeri, joka hoi taa myös historiallisen museon toimistotyöt ja avustaa koko kulttuuripalveluiden toimistotöissä. Salon historiallisen museon paikallismuseoissa työskentelee intendentti ja amanuenssi sekä elektroniikkamuseossa amanuenssi ja kaksi museoassistenttia kassa-, yleisötyö- ja kokoelmatehtävissä sekä siviilipalvelusmies asiakaspalvelussa. Kesäaikana Meritalon ja Perniön museoita hoitavat kaksi määräaikaista museoammatillisesti koulutettua museoassistenttia. Kokonaisuutta johtaa museonjohtaja.

4.10.1.3 Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuuhenkilö: Kirjastopalvelupäällikkö
Toiminnan kuvaus: Kirjastotoiminta Salossa perustuu lakiin yleisistä kirjastoista (1292/2016). Toimintaa järjestetään pääkirjastossa, yhdeksässä lähikirjastossa ja kirjastoautossa. Salon kirjastot kuuluvat Varsinais-Suomen Vaski-kirjastoihin.

Tavoitteet

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuntalaisille (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastuksen ja monipuolisen lukutaidon tukeminen on merkittävä osa kirjaston toimintaa. Kirjastopalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä edistää ajantasaisen tiedon saatavuutta ja käyttöä. Kirjaston palvelut ovat lakisääteisesti asiakkaille maksuttomia. Yleisillä kirjastoilla on merkittävä tehtävä aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämisessä. Tavoitteena on mahdollistaa mukana pysyminen osana suomalaista yhteiskuntaa myös työttömille ja muille heikommassa asemassa oleville ehkäisemällä syrjäytymistä. Kirjastopalveluilla on tutkitusti suuri merkitys maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisessä. Aktiivisella kokoelmanhoitotyöllä kirjastot turvaavat mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen. Aineistovalinnoilla kirjastot myötävaikuttavat asiakkaiden kielitaidon kehittymiseen sekä äidinkielen että vieraiden kielten osalta. Kielitaidolla on merkitystä myös kotoutumisen onnistumisessa, työllistymisessä ja sosiaalisten kontaktien luomisessa. Salossa kirjastopalvelut ovat helposti saavutettavissa. Pääkirjaston ja kirjastoauton lisäksi asiakkaita palvelevat yhdeksän lähikirjastoa. Osa lähikirjastoista toimii kaupungin palvelupisteinä, jotka mahdollistavat myös kaupungin eri palveluiden tavoitettavuuden keskusta-alueen ulkopuolella.

Merkittävimmät riskit

- Yleinen kustannusten nousu (aineistot, leasingmaksut, erilaiset käyttömaksut, ALV:n korotukset, kirjastopalveluiden käytössä olevat laitteet)
- Ajantasaisen, kirjastokäyttöön soveltuvan aineiston saatavuus kirjaston kokoelman kehittämisen näkökulmasta
- Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen ja osaamisen tason turvaaminen. Sairauspoissaolot merkitsevät haastetta asiakaspalvelun turvaamiselle. Sairastuneiden työntekijöiden tilalle ei saada palkattua sijaisia tiukan taloustilanteen vuoksi.
- Palveluiden haavoittuvuus (häiriöt kirjastossa käytettävissä käyttöjärjestelmissä, tietoverkoissa, sähkökatkot, ohjelmistojen ja laitteiden heikentynyt saatavuus kansallisten tai kansainvälisten konfliktien vuoksi)
- Kaluston ja kiinteistöjen lisääntyvät huolto- ja korjauskustannukset. Käytössä olevan laitteiston käyttöön liittyvät ongelmat, kuten tietoturvariskit etenkin vanhenevan konekannan osalta

- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhteistyössä koulujen kanssa. Kouluyhteistyön suunnittelussa ja toteutuksissa otetaan huomioon alueen koulut ja oppilaitokset. Myös toisen asteen opiskelijat huomioidaan (kestävän talouden Salo).
- Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ajantasaisia aineistoja tarjoamalla (kokoelmatyö, hankinnat). Elektronisten aineistojen tarjonta tapahtuu kuntien yhteisen e-kirjaston ja Vaski-yhteistyön kautta. E-aineistojen lisäksi myös perinteisen painetun aineiston tarjonnasta pidetään huolta (hyvinvoiva Salo).

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Kuntien yhteiseen e-kirjastoon osallistuminen huomioidaan talousarvioesityksessä. E-kirjaston palveluihin kuuluu e-kirjoja ja aikakauslehtiä. Vaski-kirjastojen palveluihin sisältyy perinteistä painettua materiaalia sekä äänitteitä. Näiden lisäksi palveluihin kuuluu elektronisia aineistoja. E-kirjojen, sanoma- ja aikakauslehtien lisäksi tarjolla on elokuvia ja musiikkia suoratoistopalveluina. Elektroniset aineistot täydentävät kirjastojen palveluita ja ne parantavat palveluiden saavutettavuutta.

Asiakaspalvelun ja kokoelmanhoitotyön kannalta kriittisiä menestystekijöitä ovat henkilökunnan työhyvinvoinnista ja ammatillisesta osaamisesta huolehtiminen. Henkilöstön täydennyskoulutukseen osoitetaan resursseja, jotta voimme varmistaa työssä tarvittavan osaamisen ajantasaisuuden.

Palveluiden ostot sisältävät muun muassa IT-palvelut (tietoliikenneverkkojen käyttömaksut ja ohjelmistojen lisenssit). Talousarvioesityksessä huomioidaan kirjastojen konekannan (lainaus- ja palautusautomaatit, omatoimikirjastojen ohjausyksiköt ja valvontakamerat) uusiminen ja päivittäminen. Kopiokoneiden ja tulostimien sekä tietokoneiden leasingvuokrat huomioidaan talousarviossa.

Talousarviossa huomioidaan myös yksittäisten kirjastojen palveluiden kehittäminen. Kirjastoauton renkaat uusitaan. Pääkirjaston ja lähikirjastojen palveluiden kehittämiseksi varataan määrärahaa suunnittelua varten. Kehittämiskohteina ovat kalusteiden ja tilojen uusiminen palveluiden sujuvoittamisen näkökulmasta. Vuonna 2027 kilpailutetaan sanoma- ja aikakauslehtien hankinnat.

4.10.1.4 Liikuntapalvelut

Palvelualue: Liikuntapalvelut
Vastuuhenkilö: Liikuntapalvelupäällikkö
Toiminnan kuvaus: Salon liikuntapalveluiden toimintaa ohjaa liikuntalaki sekä kaupungin strategia hyvinvoinnin edistämisestä ja palveluiden tuottamisesta kuntalaisille fyysisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Näitä palveluja tuotetaan mm. ylläpitämällä liikuntatiloja –ja alueita, tiedottamalla niistä sekä luovuttamalla niitä harrastajien käyttöön sekä tarjoamalla liikunnallisen elämäntavan tukipalveluja liikunnanohjauksen ja –neuvonnan keinoin.

Tavoitteet

Liikuntapalveluiden tehtäviin kuuluu liikuntaolosuhteiden ja palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden tasavertainen turvaaminen sekä kuntalaisten liikunnan mahdollistaminen ja edistäminen. Toimintavuoden 2027 tavoitteena on vahvistaa liikuntapalvelujen toimintamalleja ja kuntalaisten arkeen vaikuttavia palveluita ja toimintoja. Vuoden aikana tullaan selvittämään muun muassa tilavarausjärjestelmän kehittämistä sekä kehittämään sisäistä ja poikkihallinnollista työnjakoa liikunnan osalta sujuvammaksi ja tehokkaammaksi.

Vuonna 2027 jatketaan työskentelyä myös useamman laajan hankkeen osalta. Tulevan toimintavuoden

merkittäviä suunnittelukokonaisuuksia ovat jalkapallohalliin ja uimahallin peruskorjaukseen liittyvät suunnittelutyöt sekä monitoimihallin ja areenakatsomoiden tarveselvitystyö.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit kohdistuvat edellisvuosien tavoin liikuntaolosuhteiden korjausvelkaan sekä epäsuhtaan palvelutarpeiden ja nykyisten resurssien välillä.

- Vanhenevan rakennuskannan korjausvelka lisää sekä taloudellisia että toiminnallisia riskejä
- Henkilöstö- sekä talousresurssien niukkuus suhteessa kasvaviin palvelu- ja ylläpitotarpeisiin

Liikuntapalvelujen palvelutuotanto on henkilöstövetoista, minkä vuoksi henkilöstöresurssit vaikuttavat suoraan palvelutarjonnan laajuuteen ja laatuun. Esimerkiksi luontoliikuntasuunnitelman toteuttaminen edellyttää henkilöstöresurssia kokonaisuuden koordinointiin. Riittävien henkilöstöresurssien puuttuessa suunnitelmien ja palvelujen toteutusta joudutaan muuttamaan, siirtämään tai jättämään toteuttamatta.

Painopisteet

- Ympärivuotisen käytön mahdollistavan jalkapallohallin ja monitoimihallin suunnittelu (elinvoimainen Salo)
- Luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelman 2026–2030 poikkihallinnollinen toteuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Perheiden liikuttaminen ja voima- ja tasapainoryhmät sekä niihin ohjautuminen. Kunnan liikuntaneuvonnan ja Varhan välisen yhdyspinnan vahvistaminen ja vakiinnuttaminen (hyvinvoiva Salo)
- Liikuntapalveluiden toiminnanohjauksen, resurssienhallinnan ja digitaalisten palveluprosessien kehittäminen (kestävän talouden Salo)

Luontoliikunnan edistämistä jatketaan vuonna 2026 hyväksytyn suunnitelman mukaisesti, jos käytettävissä olevat resurssit säilyvät nykyisellään. Vuonna 2026 aloitettu liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma valmistellaan loppuun vuonna 2027 ja sen perusteella suunnitellaan tulevien vuosien toimenpiteitä ja painopisteitä eri liikuntaolosuhteille. Olosuhdesuunnitelman perusteella tarkastellaan niin nykyistä olosuhdeverkostoa kuin myös uusien investointien ja perusparannusten tarvetta.

Vuonna 2027 jatketaan liikuntapalvelujen toiminnanohjauksen ja käytännön toimintamallien kehittämistä. Painopisteenä tämän teeman osalta ovat tilavaraus- ja kulunvalvontaratkaisujen kartoittaminen ja yhteensovittaminen, liikuntapaikkojen ylläpidon työnohjauksen kehittäminen sekä henkilöstön tehtävä- ja vastuualueiden täsmentäminen. Tavoitteena on parantaa toiminnan sujuvuutta, resurssien tehokasta hyödyntämistä sekä selkeyttää toiminnan suunnittelua ja johtamista.

Määrällisesti liikuntaolosuhteisiin kohdistuvia uusia investointeja tehdään vähemmän kuin edellisvuosina. Liikuntapalveluilla on käynnissä sekä laajoja tarveselvityksiä (monitoimihalli ja areenakatsomot) että suunnitteluhankkeita yhteistyössä tilapalvelujen kanssa (jalkapallohalli, uimahallin peruskorjaus). Edellä mainitut kehittämiskokonaisuudet vaativat henkilöstöltä merkittävää työpanosta. Käytettävissä olevilla henkilöstöresursseilla kaikkia kehittämistarpeita ei ole mahdollista edistää samanaikaisesti, minkä vuoksi toimenpiteitä ja hankkeita on priorisoitava ja vaiheistettava.

Perheiden yhdessä liikkumiseen kannustamista ja tukemista jatketaan. Varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön lisäämisellä perheiden tavoittaminen ja asioista tiedottaminen paranee. Perheliikuntaneuvonta on tarkoitus käynnistää vuoden 2027 aikana. Palvelun markkinointia ja tunnettavuutta tehostetaan varhaiskasvatuksen lisäksi Varhan lastenneuvoloiden kautta.

Ikääntyneiden voima - tasapainokurssit (Voitas) eri muodoissaan vakiinnuttavat paikkansa palvelutarjonnassa ja Varhan kanssa tehtävänä yhteistyömuotona. Palvelua kehitetään tarpeen mukaan.

Liikuntaneuvonnan lähetekäytännössä tapahtui Varhan toimesta muutos vuoden 2026 alussa ja rajatuilla oikeuksilla potilastietojärjestelmään pääsystä luovuttiin. Koko Varhan alueella asiakasohjauksessa otettiin vuoden 2026 ajaksi käyttöön hyvinvointiopastaja. Hyvinvointiopastaja ei ole saatujen kokemusten perusteella vuorovaikutteinen lähetekäytäntö, jossa kunnan ja Varhan yhteistyö toteutuu asiakkaan parhaaksi. Vuoden 2026 lopulla tulemme antamaan palautteen hyvinvointiopastajan käytöstä ja sen toimivuudesta, sillä Salolle muutos on tuonut mukanaan haasteita. Tavoitteena on jatkossa löytää Salolle paremmin sopiva käytäntö, jossa vuoropuhelu Varhan liikuntaneuvontaan lähettävien tahojen kanssa toteutuu nykyistä paremmin. Liikuntaneuvonnan keskiössä on asiakas/kuntalainen, jonka palvelupolku aktiivisempaan arkeen ja liikunnallisempaan elämään tulee toteutua tarvittaessa moniammatillisesti, vuorovaikutteisella yhteistyöllä Varhan kanssa.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Merkittäviä menolisäyksiä ei esitetä verrattuna vuoteen 2026. Valtaosa kululisäyksistä johtuu henkilöstön palkkakulujen lisääntymisestä (mm. valtakunnalliset yleiskorotukset). Muita menokohtia on harkittu tarkkaan ja uusia suuria käyttötalouden lisäyksiä ei ole tehty, palvelujen ja tavaroiden hintojen kallistumisesta huolimatta.

Toimintatuloja lisättiin talousarvioon useamman eri kustannuspaikan osalta. Uudistetussa, 1.8.2026 voimaan tulleessa, hinnastossa useiden eri liikuntatilojen hintoja korotettiin. Hintojen korotusten lisäksi hinnastoon tehtiin laajasti rakenteellisia muutoksia. Koska rakenteellisten muutosten vaikutusta palvelujen käyttöön ja ostoihin ei pystytä aukottomasti mallintamaan, toimintatuloja on lisätty vuoden 2027 talousarvioon maltillisesti (vrt. 2026). Maltillisissa lisäyksissä on huomioitu myös se, että osa korotuksista näkyy vasta viiveellä (esim. uimahallin sarja- ja kausikortit).

Hinnastouudistuksen vaikutuksia ja toimintatulojen kehitystä seurataan systemaattisesti. Uudistus ei poista tarvetta arvioida liikuntapalveluiden talouden kokonaisuutta myös tulevina vuosina. Tulopohjan riittävyyttä ja siihen liittyviä kehittämis- ja muutostarpeita tarkastellaan osana talouden ja palveluverkon kokonaisuutta.

Muita, perustoiminnasta poikkeavia ja pelkästään vuoteen 2027 vaikuttavia, kertaluonteisia menoja tulee esimerkiksi liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman laadinnasta. Lisäksi Kokkilan saunarakennuksen rakennusprojekti vähentää saunojen talviuinnin vakiovuoroista saatuja tuloja.

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**1 896 460**	**1 470 899**	**1 452 265**	**1 452 265**	**-1,3 %**
Myyntituotot	901 774	915 200	930 200	930 200	1,6 %
Maksutuotot	24 707	20 000	20 000	20 000	0,0 %
Tuet ja avustukset	474 722	142 199	90 065	90 065	-36,7 %
Muut toimintatuotot	495 257	393 500	412 000	412 000	4,7 %
Toimintakulut	**-8 652 883**	**-8 586 343**	**-8 726 053**	**-8 540 665**	**-0,5 %**
Henkilöstökulut	-5 085 328	-4 942 497	-5 092 858	-4 932 472	-0,2 %
Palkat	-4 119 046	-3 968 381	-4 075 716	-4 014 515	1,2 %
Henkilösivukulut	-966 282	-974 116	-1 017 142	-917 957	-5,8 %
Palvelujen ostot	-1 681 414	-1 737 816	-1 667 545	-1 667 543	-4,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 166 712	-1 130 780	-1 183 980	-1 163 980	2,9 %
Avustukset	-431 631	-436 000	-436 000	-436 000	0,0 %
Muut menot	-287 798	-339 250	-345 670	-340 670	0,4 %
TOIMINTAKATE	**-6 756 422**	**-7 115 443**	**-7 273 788**	**-7 088 400**	**-0,4 %**

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**1 896 460**	**1 470 899**	**1 452 265**	**1 452 265**	**-1,3 %**
Toimintakulut	**-8 652 883**	**-8 586 343**	**-8 726 053**	**-8 540 665**	**-0,5 %**
TOIMINTAKATE	**-6 756 422**	**-7 115 443**	**-7 273 788**	**-7 088 400**	**-0,4 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**168 068**	**144 980**	**144 980**	**144 980**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-5 239 686**	**-5 307 890**	**-5 294 800**	**-5 294 800**	**-0,2 %**
TOIMINTAKATE	**-5 071 618**	**-5 162 910**	**-5 149 820**	**-5 149 820**	**-0,3 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 100.000 euroa. Henkilöstökulujen osalta on teknisenä korjauksena poistettu kaksinkertaisena kirjatun palkkamäärärahan tuplakirjaus noin 60.000 euroa. Toimintakuluja (pl. henkilöstökulut) on tarkistettu alaspäin yhteensä 25.000 euroa. Vapaa-ajan lautakunnan talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 190.000 euroa.

4.11 Elinvoimajaosto

Elinvoimajaoston toimintastrategia 2027–2030

Elinvoimapalvelujen talousarvioehdotus jakaantuu toimialan kahden toimielimen, kaupunginhallituksen elinvoimajaoston sekä rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Elinvoimapalvelujen toimiala luo edellytyksiä kaupungin ja kaupungissa toimivien sidosryhmien toiminnan kehittämiselle. Tarkoituksena on, että ihmiset voivat toteuttaa unelmiaan ja yritykset suunnitelmiaan. Toimintaa ohjaa kaupungin strategia ja sen pohjalta johdetut tarkemmat tavoitteet.

Keskeisenä tavoitteena on, että rakentamiskelpoisia ja tavoiteltuja tontteja on riittävästi tarjolla niin asumiseen kuin yritystoimintaan, niin että edellytykset ovat olemassa kaupungin asukasluvun kasvun jatkumiselle tai ainakin muuttovoitolle.

Salo on yhteistyöhaluinen kumppani ja reagoi nopeasti, kun ilmenee tarve kaavoitushankkeisiin tai perusrakenteen kehittämiseen. Julkinen toimintaympäristö edistää kaikkien väestöryhmien liikkumista ja yhdessäoloa sekä työllisyyden paranemista.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan strategia pohjautuu kaupungin strategiaan, sen tavoitteisiin ja painopisteisiin. Viranomaisen toiminnassa korostuu lupien käsittelyn ja valvonnan toteuttamisen sujuvuus. Viranomaisluonteesta huolimatta toiminnan asiakaspalveluun kiinnitetään huomiota. Asiantuntijaorganisaation henkilöstön koulutukseen ja osaamiseen kiinnitetään huomiota. Hyvällä johtamisella mahdollistetaan henkilöstön toimintakyky kiireisessä ja ajoittain henkisesti raskaassa toimintaympäristössä. Johtamisessa painotetaan päivittäisjohtamisen -mallia. Palveluissa tavoitteet tulee olla painopistealueilla selkeät ja niiden seurantaan tulee muodostaa riittävät mittarit.

Elinvoimajaoston painopisteet

Toimialan tärkeä yhteinen painopiste on toimialan kehittäminen palvelujen yhteistyössä ja menettelytapojen kehittäminen siihen suuntaan, että tarvittavat eri näkökulmat ja vaikutukset otetaan toiminnoissa huomioon riittävän varhaisessa vaiheessa ja asian edellyttämällä vakavuudella. Tässä jokaisen palvelun aloitteellisuus ja alttius huomioida esiin tulevat seikat ovat onnistumisen edellytys. Toimialan viranomaispalvelut ja elinkeinojen kehittämiseen panostavat palvelut ovat jo tottuneet toimimaan hyvässä yhteistyössä ja jatkossa menettelytapoja on hyvä kehittää yhdessä.

Työllisyys- ja kotoutumisalueen toiminta Salon ja Someron kaupunkien sekä Koski Tl:n ja Marttilan kuntien alueella muodostaa sekä henkilöstömäärältään että taloudeltaan elinvoimapalvelujen suurimman palvelualueen. Sen toiminnan kolmas vuosi käynnistyy edelleen heikentyneessä työllisyystilanteessa, joka toisaalta tuo kunnille merkittäviä taloudellisia paineita, että lisää palvelujen kysyntää. Irtisanomisuutisten lomassa on kuitenkin esillä paljon myös merkkejä paremmasta kehityksestä, joten lupa on olla varovaisen toiveikas.

Valmistautuminen Salossa vuonna 2028 pidettäviin asuntomessuihin näkyy sekä elinvoimapalvelujen että teknisten palvelujen talousarviossa. Investointikohteiden suunnittelu ja toteutus etenee yhteistyönä teknisten palvelujen päävastuulla, mutta kaupungin kehittämispalveluihin on esitetty määrärahavarauksia hankkeelle.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnan painopisteet esitetään rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvion yhteydessä.

4.11.1 Maankäyttöpalvelut

Vastuuhenkilö: Maankäyttöjohtaja
Toiminnan kuvaus: Maankäyttöpalvelut huolehtii kaupungin maaomaisuudesta maanhankinnalla ja maa-alueiden luovutuksilla. Tehtävänä on myös talous- ja virkistysmetsien hoito ja puunmyynti, paikkatietojärjestelmän ylläpito ja kiinteistönmuodostus ja sen edellyttämät maastomittaukset sekä yksityistie- ja osoiteasiat. Yleis- ja asemakaavoituksella luodaan edellytykset kaupunkikehittämiselle kaavoituskatsauksen mukaisten kaavojen edistämisellä. Kehittämissuunnitelmia laaditaan tarpeen mukaan asemakaavoituksen pohjaksi. Salon keskustaa kehitetään viihtyisämmäksi ja elävämmäksi kaupunkiympäristöksi sekä valmistaudutaan asuntomessujen toteuttamiseen. Yritysalueiden kehittämiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin varaudutaan osayleiskaavoin ja asemakaavamuutoksin. Maanhankintaa tehdään aktiivisesti tukemaan kaupungin kehittymistä. Asemakaavoituksen painopisteenä on Salo-Halikko keskustaajama. Muita taajamia ja maaseutualueiden asumista ja palvelujen sekä elinkeinotoimintojen kehittymistä edistetään pääosin suunnittelutarveratkaisuin ja poikkeamismenettelyjen kautta.

Tavoitteet

Maankäyttöpalvelut huolehtii kaupungin maaomaisuudesta maanhankinnalla ja maa-alueiden luovutuksilla. Tehtävänä on myös talous- ja virkistysmetsien hoito ja puunmyynti, paikkatietojärjestelmän ylläpito ja kiinteistönmuodostus ja sen edellyttämät maastomittaukset sekä yksityistie- ja osoiteasiat.

Yleis- ja asemakaavoituksella luodaan edellytykset kaupunkikehittämiselle kaavoituskatsauksen mukaisten kaavojen edistämisellä.

Kehittämissuunnitelmia laaditaan tarpeen mukaan asemakaavoituksen pohjaksi. Salon keskustaa kehitetään viihtyisämmäksi ja elävämmäksi kaupunkiympäristöksi sekä valmistaudutaan asuntomessujen toteuttamiseen. Yritysalueiden kehittämiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin varaudutaan osayleiskaavoin ja asemakaavamuutoksin. Maaseutualueiden asumista ja palvelujen sekä elinkeinotoimintojen kehittymistä edistetään alueidenkäyttölain mahdollistamien lupamenettelyjen ja tarvittaessa kaavoituksen keinoin.

Merkittävimmät riskit

Henkilöresurssit ovat parantuneet aiempaan nähden. Uusien henkilöiden perehdytykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Painopisteet

Resurssit priorisoidaan siten, että palvelutasoa pystytään ylläpitämään kokonaisuuden kannalta kriittisimmissä toiminnoissa. Maanvuokra-, palvelujen myynti- ja puunmyyntitulojen hankkimiseen sekä kaavoituksen yhteydessä tehtäviin maankäyttösopimuksiin kiinnitetään koko ajan huomiota.

Maanhankintaa tehdään aktiivisesti tukemaan kaupungin kehittymistä. Yritysalueiden, kaupallisten palveluiden ja työpaikka-alueiden laajenemista mahdollistetaan asemakaavoituksen avulla. Asuinrakentamismahdollisuuksia lisätään täydennysrakentamisen keinoin Salo-Halikko -keskustaajamassa. Yleiskaavoitusta edistetään kaavoitusohjelman mukaisesti. Muita taajamia ja maaseutualueiden asumista ja palvelujen sekä elinkeinotoimintojen kehittymistä edistetään pääosin poikkeamismenettelyjen kautta.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Maankäyttöpalveluissa kulut syntyvät suurimmaksi osaksi lakisääteisten perustehtävien tekemisestä. Kuluissa ovat mukana mm. yksityisteiden avustukset. Tuloista suurimman osan muodostavat maanvuokratulot ja maankäyttösopimuksiin perustuvat kaavoituskorvaukset sekä maan myyntitulot.

4.10.2 Elinkeinopalvelut

4.11.2.1 Liikennepalvelut

Palvelualue: Elinkeinopalvelut
Vastuuhenkilö: Liikennepalvelupäällikkö
Toiminnan kuvaus: Liikennepalvelut vastaa kaupungin lakisääteisistä oppilaskuljetuksista, ruokakuljetuksista ja joukkoliikenteestä. Salon kaupunki on alueensa toimivaltainen tieliikenteen viranomainen. Joukkoliikenteen osalta liikennepalvelut vastaa joukkoliikenteen organisoinnista sekä joukkoliikenteeseen liittyvien viranomaisasioiden valmistelusta päätöksentekoon ja näiden päätösten toimeenpanosta. Kaupungin kutsuohjattu palveluliikenne on osa joukkoliikennettä. Oppilaskuljetusten osalta liikennepalvelut toimii tukipalveluna sivistyspalveluille vastaten sekä kuljetusetuuspäätöksistä että kuljetusten organisoinnista. Ruokakuljetusten osalta liikennepalvelut puolestaan toimii tukipalveluna kaupungin ravitsemuspalveluille huolehtien kuljetushankinnoista ja kuljetuslaskutuksen seurannasta.

Tavoitteet

Liikennepalvelut keskittyy huolehtimaan vastuullaan olevien joukkoliikenne- ja oppilaskuljetuspalvelujen toimivuudesta ja kehittämisestä sekä ruokakuljetusten laskutuksen seurannasta. Sen lisäksi vuoden 2027 pääpaino on sujuvan joukkoliikenteen sopimuskauden vaihtumisen varmistamisessa. Tavoitteena on myös kehittää palveluliikennettä ja jatkaa matkaketjuyhteistyötä muiden henkilöliikennetoimijoiden kanssa. Oppilaskuljetusten osalta jatketaan syksyllä 2025 käyttöön otetun oppilaskuljetusten toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä.

Salon ilmasto- ja ympäristöohjelmaan on kirjattu, että joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja palvelutasoa tulee edistää ja kaupungin kuljetuksia tehostaa. Vuonna 2027 kaupungin joukkoliikenteen palvelutaso paranee uuden sopimuskauden käynnistyessä kesäkuun alussa, ja aamu- ja iltavuorojen määrän kasvaessa vanhaan sopimukseen verrattuna. Lisäksi keskusta-alueen linjasto muuttuu: päällekkäiset linjat vähenevät ja joukkoliikenteen linjasto kattaa aiempaa laajemmin keskustan eri osia. Paikun markkinointiin ja tiedotukseen panostetaan aktiivisesti, Paikkua esitellään tapahtumissa ja kuntalaisia kannustetaan ilmasto- ja ympäristöstrategian mukaisesti liikkumaan kestävällä tavalla.

Liikennepalvelut huolehtii lisäksi toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen lakisääteisiin tehtäviin liittyvästä valmistelusta siitä vastaavalle luottamushenkilötoimielimelle sekä liikennettä koskevien laki- ja direktiivimuutosten huomioimisesta kaupungin kuljetuksissa. Tiimin asiantuntijat osallistuvat myös aktiivisesti maakunnalliseen ja valtakunnalliseen joukkoliikenteen, matkaketjujen sekä viranomaisten kustantamien henkilökuljetusten kehittämisyhteistyöhön.

Merkittävimmät riskit

Vuonna 2027 liikennepalvelujen vastuulla olevien kuljetuspalvelujen sujuvuuden varmistamisen kannalta merkittävin yksittäinen riski on edelleen liikennepalvelun asiantuntijoiden jaksaminen. Henkilöstön työkuormitus on ollut useita vuosia huolestuttavalla tasolla. Jokainen tiimin asiantuntija vastaa omasta vastuukokonaisuudestaan itsenäisesti, joten myös hiljaisen tiedon määrä on suuri ja kenen tahansa tiimiläisen poissaolo rampauttaa tiimin toimintaa merkittävästi. Riskinä ovat irtisanoutumiset, mikä oppilaskuljetuskoordinaattorin osalta jo realisoitui keväällä 2026. Riski on vakava, sillä osaavista kuljetusalan ammattilaisista on suuri kysyntä valtakunnallisesti.

Oppilaskuljetusten osalta taloudellinen riski liittyy harkinnanvaraisten erityiskuljetettavien määrän jatkuvaan kasvuun. Kuljetuksia anotaan terveydellisiin syihin vedoten aikaisempaa enemmän, kuljetettavien tarpeet ovat haasteellisempia ja vaativat poikkeuksellisempia kuljetusratkaisuja. Myös alueen petoeläintilanteen kehitys on epävarmuustekijä oppilaskuljetusten osalta.

Joukkoliikenteen osalta merkittävin riski kohdistuu kustannuskehitykseen. Kaupungin kokonaistalouden näkökulmasta on tärkeää, että joukkoliikenteen palvelutaso vastaa kuntalaisten tarpeita ja joukkoliikenteen käytön kehitys ja sitä kautta lipputulojen kasvu jatkuu vahvasti positiivisena. Tuottojen osalta tunnistetaan myös, että valtion taloustilanne aiheuttaa epävarmuutta sekä joukkoliikenteen valtionavustuksiin että kuntarajat ylittävien yhteislinjojen tulevaisuuteen. Pienenevät ikäluokat puolestaan tulevat vaikuttamaan alentavasti KELA:lta toisen asteen opiskelijoista saataviin lipputuloihin.

Kaikkien kuljetuspalvelujen osalta merkittävän riskin muodostaa edelleen epävarma maailmantilanne ja sen vaikutukset muun muassa polttoaineen hintoihin ja indeksitarkastusten kautta kaupungin kuljetuskustannuksiin.

Painopisteet

Liikennepalvelujen työn painopiste on tiimin vastuulla olevien kuljetuspalvelujen saatavuuden varmistamisessa normaalioloissa ja arjen häiriötilanteissa. Vuoden 2027 painopisteenä on erityisesti joukkoliikenteen uuden sopimuskauden sujuva käynnistäminen sekä oppilaskuljetusten osalta seurannan ja kuljetusten optimoinnin kehittäminen. Lisäksi tullaan panostamaan Paikun ja palveluliikenteen markkinointiin, jotta joukkoliikenteen palvelut tulevat kaikille salolaisille tutuiksi, joukkoliikenteen käyttö kasvaa ja kaupungin kustannukset pienenevät.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Talousarvion perusteena on käytetty olemassa olevia kuljetus- ja palvelusopimuksia, kesällä 2026 tehdyn joukkoliikennehankinnan voittanutta tarjousta, joukkoliikenteen matkamäärä- ja lipputulotietoja sekä kuluvan vuoden 2026 palveluostojen toteumaa ja indeksikehitystä.

Liikennepalvelujen talousarvioon kirjatut palveluostojen menot perustuvat joukkoliikenteen osalta tammitoukokuun osalta nykyisten sopimusten mukaisiin kustannuksiin ja kesä-joulukuun osalta kesällä 2026 kilpailutettuihin tarjoushintoihin. Kustannuksissa on huomioitu sopimusten mukainen indeksitarkistus. Palveluostoihin on varattu määrärahat vain maanantai-perjantailiikenteelle. Joukkoliikenteen toimintatuotot on arvioitu tammi-kesäkuun 2026 lipputulototeutuman perusteella ottaen huomioon uuden, aikaisempaa laajemman palvelutason arvioitu positiivinen vaikutus matkustukseen ja lippuhintojen tarkistuksen vaikutus. Joukkoliikenteen valtionavustuksen ja KELA:lta saatujen lipputulojen osalta tuottojen arvioidaan pysyttävän vuoden 2026 tuottojen tasolla.

Ruoka- ja oppilaskuljetusten sekä palveluliikenteen osalta kustannusarvio perustuu voimassa oleviin sopimuksiin. Indeksitarkistukset korottavat hieman sekä oppilaskuljetuksiin, ateriakuljetuksiin että palveluliikenteeseen tarvittavaa määrärahaa. Kokonaisuudessaan liikennepalvelujen toimintamenot kasvavat toimintatuottoja enemmän, joten toimintakate heikkenee vuoteen 2026 nähden.

4.11.2.2 Kaupungin kehittäminen

Palvelualue: Elinkeinopalvelut
Vastuuhenkilö: Yhteyspäällikkö
Toiminnan kuvaus: Kehittämispalvelut vastuualueelle kuuluvat tapahtumien kehittäminen, kansainväliset asiat, kestävä kehitys, Salon kauppatorin hallinto ja kehittäminen sekä Asuntomessut Salossa 2028 - hankkeen valmistelu. Lisäksi palveluista koordinoidaan useita kaupungin ohjelmatöitä, edunvalvontaa ja strategiaa.

Tavoitteet

1. Asuntomessujen edistäminen yhdessä muiden toimialojen kanssa

2. Kaupunkistrategian kärkihankkeiden edistäminen.
3. Kaupungin edunvalvonnan terävöittäminen ja verkostoyhteistyön kehittäminen.

Merkittävimmät riskit

1. Asuntomessuihin liittyvät aikatauluhaasteet on tunnistettu merkittäväksi riskiksi.
2. Kehittämistyön riippuvuus ulkoisista tekijöistä, jotka saattavat vaikuttaa aikatauluihin ja resurssitarpeisiin.
3. Henkilöriskit, mikäli tiimissä sattuu yllättävä ja pidempiaikainen henkilöstövajaus.

Painopisteet

Tapahtumien Salo ja tori

Tapahtumien Salo -kärkihankkeen vuoden 2027 painopisteenä on uusien tapahtumien hankinta ja markkinointiyhteistyön kehittäminen edelleen. On kuitenkin huomioitava, että kehittämistyö on kriittisesti riippuvainen henkilöstöresurssista. Ilman henkilöresurssia kärkihankkeen työ typistyy käytännössä markkinointiyhteistyösopimusten käsittelyyn.

Torin toiminnassa merkittävin muutos on syysmarkkinoiden järjestämisen mahdollinen ulkoistus. Tarkoituksena on aloittaa pilotoimalla mallia vuoden 2027 markkinoilla.

Mahdollistava maankäyttö (Asuntomessut)

Monipaikkaiset Asuntomessut edistävät kestävää kaupunkikehitystä keskustan täydennysrakentamisen avulla ja tuovat elinvoimaa Saloon. Kehittämisen palvelut ovat mukana kärkihankkeen edistämisessä ja asuntomessutiimi on osa kehittämispalveluita. Vuoden 2025 aikana perustettu

Asuntomessujen laaturyhmä jatkaa toimintaansa. Se on messuhankkeen tärkein laatutasoa valvova, hanketta suunnitteleva ja toimeenpaneva taho, joka koostuu Salon kaupungin viranhaltijoista, Suomen Asuntomessujen henkilökunnasta ja muista erityisasiantuntijoista. Rakennushankkeet käynnistyvät alkuvuonna 2027.

Tonttimarkkinoinnista siirrytään vuoden aikana itse messutapahtuman markkinointiin sekä tapahtuman käytännön suunnitteluun. Suunnitteilla on osallistumisia sekä paikallisille että valtakunnalliselle messuille sekä Siuntion Pickalan Asuntomessuille.

Kiertotalouden edelläkävijä ja kestävä kehitys

Salon kaupunki edistää kiertotaloutta, ilmasto- ja ympäristötavoitteita sekä kestävää kehitystä yhteistyössä alueellisten sidosryhmien kanssa ja kehittämällä resurssiviisaita toimintatapoja omassa organisaatiossaan. Toimintaa ohjaavat kaupunkistrategia, kestävän kehityksen tavoitteet sekä valmistelussa oleva Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma. Kaupunki edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä, vastuullisia hankintoja, luonnon monimuotoisuutta sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Toiminnan keskeisiä painopisteitä ovat Saaristomeren ja lähivesien tilaa parantavat hankkeet, sekä kestävän kehityksen ja kiertotalouden edistäminen viestinnän, tapahtumien ja yhteistyöverkostojen kautta. Kestävän elinkeinokehittämisen tueksi järjestetään vuosittainen maatalousfoorumi.

Osaava ja kansainvälinen Salo
Aloitetaan työskentely Eurotowns-verkostossa osallistumalla kokouksiin ja tapahtumiin. Määritellään Salon kaupungille toimintamalli, jossa nimetään Eurotowns-yhteistyön keskeiset osallistujat.

Ystävyyskaupunkitoiminnassa painopiste on Salon vierailuissa ystävyyskaupunkeihin, koska Salossa vastaanotettiin useita valtuuskuntia vuosina 2025 ja 2026. Vieraillaan Ukrainan ystävyyskaupungissa Stryissa. Myös yritysvierailua Stryihin valmistellaan vuodeksi 2027. Kutsutaan Puchheimin uusi pormestari vierailulle Saloon.

Osallistutaan Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston EU-verkoston toimintaan sekä Brysselissä järjestettäviin EU-tapahtumiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Ollaan mukana Kuntaliiton EU- ja kv-verkoston työssä sekä Ukraina-verkostossa.

Toteutetaan EU City Twinning - hanke yhdessä Nagykanizsan ja Puchheimin kaupunkien kanssa. Haetaan rahoitusta kansainväliselle romanihankkeelle, mikäli sopiva rahoituskanava aukeaa.

Jatketaan monikulttuurisuusneuvoston toimintaa.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Talousarvio kasvaa vuodesta 2026 Asuntomessujen hankemaksujen vuoksi noin 400 000 euroa. Palkkoja lukuun ottamatta talousarvio on muilta osin laadittu taloustilanne huomioiden sopeuttavaksi.

Kehittämisen talousarvio sisältää Turun Yliopiston hankkeiden omarahoitusosuuden ja Leader –kuntarahoituksen. Kehittämispalvelut vastaa myös kaupunkiverkostojen sekä tutkimustoiminnan rahoituksesta. Vuonna 2027 on tarkoitus toteuttaa muuttohalukkuustutkimus sekä mahdollisesti tapahtumien vaikuttavuustutkimus toistettaisiin.

4.11.3 Työllisyyden ja kotoutumisen edistäminen

Palvelualue: Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Vastuuhenkilö: Työllisyyspäällikkö
Toiminnan kuvaus: Julkiset työvoima- eli TE-palvelut työnhakijoille ja työnantajille sekä kotoutumisen edistämisen palvelut Salon työllisyysalueella (Salo, Somero, Koski Tl. ja Marttila). Salon kaupungin muut työllisyyspalvelut kuten työpajatoiminta, hankkeet sekä työttömyystukien ja Salon Seudun Työkeskus Oy:n toiminnan rahoitus. Salon kaupungin muut kotoutumispalvelut kuten kiintiöpakolaisten vastaanotto, kotivanhempitoiminta ja hanketoiminta.

Tavoitteet

Tavoitteet muodostuvat pääosin Salon kaupungin strategian alaisesta työllisyysohjelmasta Työavain 2030. Tavoitteena on TE- ja KOTO-uudistusten jälkeisenä kolmantena vuotena edelleen kehittää prosesseja ja palveluja. Työllisyystilanne on jatkunut pitkään haasteellisena ja siihen odotetaan positiivista muutosta vuoden 2027 aikana. Tulevat lakimuutokset tulee huomioida palveluissa, muun muassa kotoutumislain ja sen rahoituksen muutokset, kuntouttavan työtoiminnan muutos, pitkäaikaistyöttömien osaamisseteli, työllisyyspoliittinen tuki, Keha-keskuksen tarjoaman tuen päättyminen ja nuorten työllistymissetelin jatkuminen. Osaan lakimuutoksista liittyy erillisiä rahoituksia. Työvoiman kohtaantoa parannetaan selvittämällä työnantajien tarpeita ja työnhakijoiden osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia. Suunnittelussa kiinnitetään huomiota työnantajien tuleviin työvoimatarpeisiin, koska toiveissa on, että työpaikkojen määrä kääntyisi vihdoin nousuun. Alueen kotoutumispalveluja kehitetään edelleen tarpeita vastaaviksi, ja niillä myötävaikutetaan integroitumiseen ja asettautumiseen alueelle.

<u>Työllisyysalueen TE-palvelut</u>

Salon työllisyysalueen haastava työllisyystilanne edellyttää eri kohderyhmien palvelutarpeiden sekä resurssien kohdentamisen systemaattista tarkastelua. Työttömien suuri määrä ja työttömyysjaksojen pitkittyminen aiheuttavat alueen kunnille merkittäviä työttömyysturvakustannuksia, joiden hillitsemiseksi tarvitaan

uusia vaikuttavia keinoja. Pitkäaikaistyöttömyys on viime vuosien aikana kaksinkertaistunut alueella, minkä vuoksi sen kielteisten vaikutusten ehkäisemiseen ja työllistymisen edistämiseen on tarpeen löytää uusia ratkaisuja.

Työvoimakoulutuksiin varataan 1,7 miljoona euroa. Tästä kotoutumiskoulutusten osuus on edelleen merkittävä, 1,5 miljoona euroa, mutta muuhun kuten yhteishankintakoulutuksiin varattavaa osuutta lasketaan odotettua pienemmän kysynnän takia. Uutena työvoimaviranomaisen lakisääteisenä tehtävänä työvoimakoulutuksiin tulee maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaitokoulutus, jonka osalta tehdään yhteistyötä Salon kansalaisopiston kanssa.

Palkkatukityöllistämisen kohdentamista tulee kehittää. Palkkatukeen aiemmin varatusta 1,5 miljoonasta eurosta esitetään siirrettäväksi puolet (yhteensä 750 000 euroa) Salon työllisyysalueen kuntien työllistämislisiin. Tavoitteena on tällä tavoin edistää työllistymistä sekä varmistaa korkeimmassa työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuluokassa (700 päivää) olevien henkilöiden työssäoloehdon täyttyminen, mikä ei palkkatukityössä toteudu. Työllistämisen Salo-lisään liittyvä pilotointi on käynnistetty kesällä 2026 ja siitä saatavia kokemuksia aiotaan hyödyntää mallin jatkokehittämisessä koko työllisyysalueella. Palkkatukeen varataan edelleen 750 000 euroa.

Starttirahan budjettia nostettiin vuodelle 2026, koska edellisenä vuotena rahoitus loppui kesken ja starttirahan jatkoja ei voitu myöntää. Tämän hetken käyttöön perustuen määrää voidaan kuitenkin pudottaa (50 000 eurolla) ja starttirahaan varataan 550 000 euroa.

Nuorten työllisyystilanne on vaikeutunut huolimatta siitä, että Salon työllisyysalueella on kaiken aikaa panostettu erityisesti tämän kohderyhmän työllistymiseen. Ohjaamo-palvelupisteen toimintaa on kehitetty vuosina 2025–2026 Salossa ja Somerolla. Palkatun määräaikaisen palvelukoordinaattorin työn avulla toimintaa on lisätty, sisältöjä on kehitetty ja Ohjaamon toimintaa on tehty tunnetuksi. Tällä on kehitetty työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun mukaista nuorten monialaista palvelua. Ohjaamo-toiminnan jatkaminen edellyttää palvelukoordinaattorin palvelussuhteen vakinaistamista talousarvioesityksen yhteydessä.

Kuntouttavaa työtoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ollaan muuttamassa, mutta valmistelun nykyinen suunta ei enää vastaa hallitusohjelman alkuperäisiä kirjauksia. Tämänhetkisen arvion mukaan palvelu jatkuisi hyvinvointialueilla kevennettynä ja nykyistä suppeampana toimintana. Työllisyysalueen näkemyksen mukaan jatkossa tarvitaan myös TE-viranomaisen järjestämää palvelua, jonka avulla voidaan aiempaa vaikuttavammin varmistaa vaikeasti työllistyvien kuntalaisten työllistymisen edistäminen. Tässä kokonaisuudessa uravalmennus on osoittautumassa työllistämisen tukien rinnalla merkittäväksi keinoksi.

Ostettavien valmennuspalveluiden rinnalle on vuoden 2026 aikana kehitetty ja pilotoitu omana toimintana työpajaympäristössä toteutettavaa uravalmennuspalvelua. Tähän mennessä saadut tulokset ovat olleet myönteisiä, ja ne tukevat palvelun jatkamista sekä edelleen kehittämistä. Oman tuotannon valmennuksen kohderyhmänä ovat vaikeimmin työllistyvät työnhakijat. Pilottiryhmiin on alkuvaiheessa valittu haastavassa työmarkkina-asemassa olevia nuoria työnhakijoita korkean nuorisotyöttömyyden vuoksi, ja tulokset ovat tähän mennessä erittäin lupaavia.

<u>Kotoutumisalue</u>

Salon työllisyysalueella kotoutujien sekä erityisesti tilapäisen suojelun piirissä olevien ukrainalaisten määrä on pysynyt korkeana, mikä kuormittaa edelleen ohjaus- ja neuvontapalveluja. Etenkin Saloon tulee kaiken aikaa uusia kotoutujia, ukrainan lisäksi myös muista maista. Tilanteeseen vastaaminen edellyttää henkilöstöresurssien vahvistamista sekä ostopalvelujen lisäämistä. Vuodelle 2027 esitetään yhden henkilötyövuoden lisäystä kotoutumispalveluihin. Esitystä perustelee osaltaan kahden kotoutumispalveluja tukeneen hankkeen päättyminen alkuvuoden 2027 aikana, minkä seurauksena palvelukokonaisuudesta poistuu yhteensä viiden henkilötyövuoden työpanos.

Lisäksi kotoutumispalveluja kehitetään ja asiakkaiden palvelutarve varmistetaan ostopalveluilla. Kielikursseja toteutetaan yhdessä kansalaisopiston kanssa ja niihin voi osallistua koko alueelta. Yhteiskuntaorientaatiotehtävä siirretään TE-palveluista kotoutumisalueelle ja sen budjetti pienenee aiemmasta (33 600 euroa). Työvoimapalvelujen ulkopuolella olevien kotoutujien kotoutumiskoulutusten käyttöä ei ole ollut, joten siihen ei varata enää erikseen rahaa.

Kotoutumispalvelut Salo

Kotoutumiseen liittyviin kuntakorvauksiin on tulossa muutoksia, ja kuntien suoraan saamat laskennalliset korvaukset pienenevät. Samalla kotoutumiskoulutuksen rahoitus siirtyy osaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoitusta. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027. Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnön asetusmuistion mukaan kunnille ehdotetaan jatkossa seuraavia laskennallisia korvauksia.

Henkilöryhmä	**2026, €/hlö/vuosi**	**2027, €/hlö/vuosi**	**Muutos euroina**	**Muutos %**
Alle 7-vuotias	2 741 €	**3 007 €**	+266 €	**+9,7 %**
7–17-vuotias	2 052 €	**2 252 €**	+200 €	**+9,7 %**
18 vuotta täyttänyt, ensimmäinen vuosi	9 793 €	**2 816 €**	−6 977 €	**−71,2 %**
18 vuotta täyttänyt, toisesta vuodesta alkaen	2 052 €	**2 167 €**	+115 €	**+5,6 %**

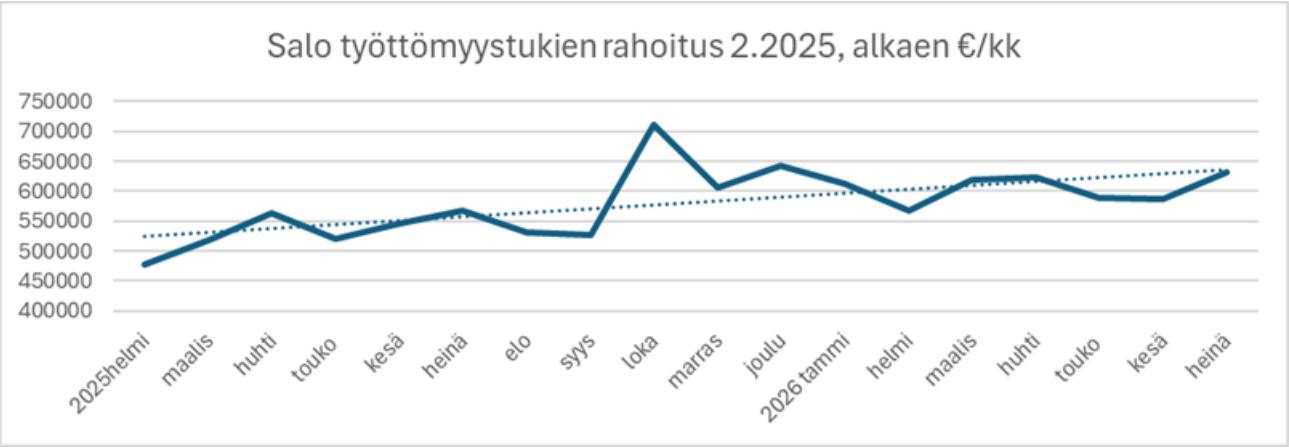
(Lähde: TEM muistio 19.8.2026, yhteenveto AI)

Huomioiden 18 vuotta täyttäneiden, ensimmäisen vuoden ryhmän suuri koko sekä jaksojen päättyminen, korvausten arvioidaan putoavan merkittävästi myös Salon osalta.

Kotivanhemmille tarkoitettua kotoutumista edistävää ryhmätoimintaa jatketaan ja se onkin osoittautunut hyväksi väyläksi edistää kohderyhmän siirtymistä työvoimapalveluihin. Tässä vaiheessa ei ole tiedossa, että Saloon saapuisi ensi vuonna kiintiöpakolaisia, mutta tilanne voi vielä muuttua. Kotoutumishankkeissa uusia suunniteltuja hankkeita ei saatu rahoituksen puuttuessa käyntiin vuoden 2026 aikana. Myös Yhteisöllisen kotoutumisen startti (YKS)-hanke päättyy helmikuussa 2026.

Työllisyyspalvelut kunnan omat

Salon kaupungin työttömyysetuusmaksut ovat edelleen lievässä nousussa. Maksujen määrään vaikuttaa eniten korkeimman maksuluokan (50 %, 700 pv) kohderyhmän määrän tasainen nousu. Elokuun 2026 tilanteessa ennuste vuoden 2026 maksuille on 7,25 miljoonaa euroa (oma seuranta) ja Kuntaliiton ennustemallin mukaan 7,3 miljoonaa euroa.

Työpajatoimintaan ei esitetä tässä tilanteessa lisäresursseja ja kaksi määräaikaista työsuhdetta päättyy vuoden vaihteessa. Lisäksi yhdestä autosta luovutaan. Työpajatoimintaa suunnataan jatkossa uravalmennukseen. Mikäli kuntouttavan työtoiminnan lakimuutos etenee, purkautuu hyvinvointialueen kanssa tehty sopimus samassa aikataulussa.

Yrityssalon ja Someron kaupungin kanssa toteutettu yhteinen kolmevuotinen työllisyyshanke KotoSalo ja KotoSomero – Tehokkuutta kotoutumiseen Salon seudulla, päättyy 31.1.2027. Syksyllä 2026 käynnistyy uusi ESR+-hanke yhdessä Salon seudun kuntayhtymän kanssa. Parempaa kohtaantoa Salon työllisyysalueella-hankkeen tavoitteena on vahvistaa Salon työllisyysalueen elinvoimaa kehittämällä yhtenäinen työnantajapalveluverkosto, tukemalla yrittäjän alkuvaihetta sekä pieniä yrityksiä rekrytoinneissa sekä luomalla uusia malleja työnhakijoiden ja opiskelijoiden työllistymisen edistämiseksi. Hankkeella haetaan uusia työmahdollisuuksia ja Yrityssalo toimii siinä yhteistyökumppanina.

Merkittävimmät riskit

Työllisyyden edistämisessä merkittävimmät riskit liittyvät erilaisiin muutoksiin työllisyystilanteen kehityksessä, kuten talouden taantumaan, rakennemuutokseen, työpaikkamäärien vähenemiseen, kohtaanto-ongelmaan ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Työnhakijoiden määrä ja työttömyysjaksojen pitkittyminen vaikuttavat kaupungin rahoittamaan työttömyysetuuteen. Palvelutoimintaan vaikuttavat myös erilaiset lakimuutokset, joita on viime vuosina ollut runsaasti ja jotka voivat nopeastikin muuttaa toiminnan suuntaa. Nopeissa muutostilanteissa vaaditaan myös nopeaa reagointikykyä.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelujen riskiluokituksessa suurimmat riskit ovat

- Työttömyysturvamaksut kasvavat
- Palvelut eivät ole vaikuttavia
- Hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö ja soten lakisääteiset palvelut heikentyvät työllisyysyhdyspinnassa
- Vaikeimmin työllistyvien työnhakijoiden palvelut heikkenevät (erityisesti kuntouttavan työtoiminnan muutos)
- Henkilöstön ja johdon kuormittuminen, työssäjaksamisen haasteet

Lisäksi huomioitavia riskejä ovat muun muassa uhkaavat asiakastilanteet, tietosuojariskit sekä työtehtävien laaja-alaisen osaamisen vaade. Kaikkiin arvioituihin riskeihin on suunniteltu hallintatoimia, mutta osaan riskeistä on vaikea suunnitella ennaltaehkäiseviä tai korjaavia toimenpiteitä.

Painopisteet

Uudistuksen jälkeisenä kolmantena vuotena painopisteenä on lakisääteisten TE- ja kotoutumispalvelujen sujuvuuden varmistaminen sekä palvelujen ja prosessien kehittäminen. Huomio kohdistuu vaikuttaviin ja kustannustehokkaisiin palveluihin sekä tiedolla johtamisen kehittämiseen. Nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja vieraskielisten työnhakijoiden palveluihin kiinnitetään erityistä huomiota. Työpajatoimintaa kehitetään kuntouttavan työtoiminnan muutos huomioiden, ja vaikuttava uravalmennuspalvelu vakiinnutetaan osaksi toimintaa. Myös muut tulevat lakimuutokset huomioidaan palveluissa, ja niiden edellyttämät toimet suunnitellaan ja toteutetaan. Työnantajapalveluja ja työvoiman kohtaantoa kehitetään uuden ESR+-hankkeen avulla. Henkilöstö on avainroolissa, ja työssäjaksamiseen sekä kuormitukseen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota. Muutosten jälkeen pyritään varmistamaan työn hyvä ja sujuva arki.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Suurin osa työllisyyden ja kotoutumisen edistämiseen liittyvistä työtehtävistä on lakisääteisiä viranomaistehtäviä ja ne tulee järjestää ja toteuttaa asianmukaisesti lain edellyttämällä tavalla. Onnistuneella työllisyyden ja kotoutumisen edistämisellä lisätään paikallisesti elinvoimaa, työllisyyttä ja hyvinvointia.

Elinvoimajaoston tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**11 208 258**	**13 737 960**	**9 469 860**	**9 749 078**	**-29,0 %**
Myyntituotot	5 319 197	4 202 320	3 690 270	3 700 488	-11,9 %
Maksutuotot	133 606	64 900	64 900	64 900	0,0 %
Tuet ja avustukset	675 454	792 350	475 800	570 800	-28,0 %
Muut toimintatuotot	5 080 001	8 678 390	5 238 890	5 412 890	-37,6 %
Toimintakulut	**-30 528 846**	**-33 283 936**	**-35 606 525**	**-34 560 818**	**3,8 %**
Henkilöstökulut	-7 783 923	-8 044 791	-7 945 950	-7 384 258	-8,2 %
Palkat	-6 097 281	-6 386 332	-6 280 533	-5 968 671	-6,5 %
Henkilösivukulut	-1 686 642	-1 658 459	-1 665 417	-1 415 587	-14,6 %
Palvelujen ostot	-12 677 699	-14 949 210	-16 673 415	-16 380 015	9,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-280 828	-267 360	-263 565	-161 815	-39,5 %
Avustukset	-9 084 471	-9 054 000	-9 924 145	-9 915 280	9,5 %
Muut menot	-701 924	-968 575	-799 450	-719 450	-25,7 %
TOIMINTAKATE	**-19 320 588**	**-19 545 976**	**-26 136 665**	**-24 811 740**	**26,9 %**

Elinvoima jaoston tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**11 208 258**	**13 737 960**	**9 469 860**	**9 749 078**	**-29,0 %**
Toimintakulut	**-30 528 846**	**-33 283 936**	**-35 606 525**	**-34 560 818**	**3,8 %**
TOIMINTAKATE	**-19 320 588**	**-19 545 976**	**-26 136 665**	**-24 811 740**	**26,9 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**4 631 140**	**5 036 380**	**5 326 000**	**5 326 000**	**5,8 %**
Toimintakulut	**-352 050**	**-331 830**	**-355 650**	**-355 650**	**7,2 %**
TOIMINTAKATE	**4 279 090**	**4 704 550**	**4 970 350**	**4 970 350**	**5,6 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Elinvoimajaoston talousarvioesityksen toimintatuottoja on tarkastettu noin 0,3 miljoonaa euroa ylöspäin vastaamaan kuluvan vuoden toteumaa ja arviota vuoden 2027 tasosta, suurimmat muutokset koskivat maankäyttöpalveluiden pysyvien vastaavien luovutusvoittoja sekä liikennepalveluiden saamaa avustusta. Henkilöstösuunnitelman osalta talousarvioesityksestä on poistettu tapahtumakoordinaattorin tehtävän vakinaistaminen sekä palvelukoordinaattorin vakituinen tehtävä. Lisäksi määräaikainen kotoutumisohjaaja on poistettu. Myös määräaikainen torivalvojan lomasijainen on poistettu, tälle tehtävälle varattu henkilöstömääräraha siirrettiin sijaisten palkkoihin, joten tällä muutoksella ei ollut kustannusvaikutusta. Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 0,2 miljoonaa euroa. Toimintakuluja (pl. henkilöstökulut) on tarkistettu alaspäin vastaamaan kuluvan vuoden toteumaa ja arviota vuoden 2027 tasosta yhteensä vajaa 0,4 miljoonaa euroa. Elinvoimajaoston talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 0,8 miljoonaa euroa alaspäin.

4.12 Tekninen lautakunta

Teknisten palvelujen toimintastrategia 2027–2030

Tekniset palvelut vastaa kaupungin perusinfran, kuten katujen, teiden ja puistojen, kunnossapidosta, kaupungin tilapalveluiden tuottamisesta sekä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluista. Teknisten palvelujen toimiala jakaantuu kahden toimielimen, teknisen lautakunnan ja Liikelaitos Salon Veden johtokunnan alaisuuteen. Tekniset palvelut huolehtii kaupungin kiinteän omaisuuden kunnosta, tarkoituksenmukaisuudesta ja uudistamisesta. Tämän omaisuuden suunnitelmallisessa hoitamisessa olennaista on pitkän aikavälin strateginen ajattelu ja tätä tukee mm. kaupungin kiinteistöstrategia huomioiden käynnissä olevat ja tulevat muutostarpeet.

Tekniset palvelut luovat ja varmistavat kaupunkistrategian mukaiset toimintaedellytykset kaupungin eri toiminnoille ja palveluille sekä kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien sujuvalle ja turvalliselle arjelle. Lisäksi tekniset palvelut toteuttaa kaupunkia kehittäviä investointihankkeita vastaten erityisesti rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kaupungin kiinteän omaisuuden ylläpidosta.

4.12.1 Tekniset palvelut

Palvelualue: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja
Toiminnan kuvaus: Tekniset palvelut vastaa teknisen lautakunnan alaisena kaupungin perusinfran, kuten katujen, teiden ja puistojen, kunnossapidosta, kaupungin tilapalveluiden tuottamisesta sekä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluista. Operatiivisesti teknisiin palveluihin kuuluu myös liikelaitos Salon Veden toiminta. Tekniset palvelut luovat ja varmistavat kaupunkistrategian mukaiset toimintaedellytykset kaupungin eri toiminnoille ja palveluille sekä kaupunkilaisten ja muiden sidosryhmien sujuvalle ja turvalliselle arjelle. Lisäksi tekniset palvelut toteuttaa kaupunkia kehittäviä merkittäviä investointihankkeita vastaten erityisesti rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kaupungin kiinteän omaisuuden ylläpidosta.

Tavoitteet

Teknisten palvelujen hallinnon tavoitteena on tiivistää yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen ja sidosryhmien kanssa, jotta toimiala pystyy palvelemaan ja toteuttamaan palvelualueiden tavoitteita entistä paremmin ja nopeammin.

Merkittävimmät riskit

Toimialan merkittävimmät riskit liittyvät kiinteän omaisuuden kuntoon, korjaustarpeisiin ja ylläpitoon. Lisäksi riskeinä nähdään palveluiden ja energian kustannusten nousuun sekä epätietoisuus kaupungin toimintojen tulevista tilatarpeista.

Painopisteet

Teknisten palvelujen hallinnon painopisteitä ovat kaupungin kiinteistöstrategian toimeenpano, laajan investointisalkun hallinta sekä hyvinvointialueen käytössä olevien rakennusten ja tilojen vuokrasopimukset ja yhtiöittäminen.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimialan toimintakatteeseen vaikuttavat erityisesti energian hinnan nousu, infran ja kiinteistöjen kunnossapitokustannusten ja -indeksien kasvu sekä hyvinvointialueelta saatavien vuokratuottojen supistuminen.

4.12.2 Infrapalvelut

Palvelualue: Infrapalvelut
Vastuuhenkilö: Infrapäällikkö
Toiminnan kuvaus: Infrapalvelualue vastaa kaupungin hallinnoimien katujen, venereitin, puistojen sekä muiden yleistenalueiden suunnittelusta, rakentamisesta sekä kunnossapidosta.

Tavoitteet

Tavoitteena on pitää kaupungin kunnossapitovastuulla olevat kadut, tiet ja viheralueet lain vaatimassa kunnossa sekä toteuttaa palvelualueelle tulevat investointihankkeet kustannustehokkaasti.

Merkittävimmät riskit

Suurimpana riskinä on normaalia kovemmat sääolosuhteet, jotka kasvattavat kunnossapidon kustannuksia. Työkonepalvelujen, materiaalien sekä energian hinnat ovat nousseet huomattavasti ja niiden huomioiminen/ennustaminen talousarvioon on ollut haastavaa. Talousarvio on laadittu normaalien sääolosuhteiden mukaisesti sekä hintojen nousu on huomioitu maltillisesti.

Painopisteet

Maailmantilanteesta johtuvasta epävarmuudesta, materiaalien ja energian poikkeuksellisen korkeasta hintatasosta toiminnan pääpaino on nykyisen infran kunnossapitämisessä. Samoin kevyenliikenteenväylien palvelutason parantamiseen on esitetty lisää panostusta. Suurimmat investoinnit keskittyvät asuntomessujen toteuttamisesta syntyneisiin tarpeisiin Salon keskusta-alueella.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Palvelualue vastaa koko kaupungin katuinfran, hulevesien ja puistoalueiden kunnossapidosta, saneerauksista, uusien katujen ja viheralueiden suunnittelusta ja rakentamisesta. Palvelualueen tulot syntyvät katu- ja puistoalueille myönnetyistä kaivuluvista ja tilapäisistä liikennealueen käyttöluvista. Tuloja muodostuu myös puistometsien hoitohakkuiden myötä saatavista tukki- ja energianpuun myyntituloista.

4.12.3 Tilapalvelut

Palvelualue: Tilapalvelut
Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Toiminnan kuvaus: Tilapalvelut vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta, kunnossapidosta, vuokrauksesta, korjausrakentamisesta sekä uusien kiinteistöjen rakennuttamisesta lukuun ottamatta kaupungin osakeyhtiöiden, kiinteistöosakeyhtiöiden, liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden rakennuksia.

Tavoitteet

Tilapalveluiden keskeisenä tavoitteena on tarjota tarkoituksen mukaiset terveet ja turvalliset tilat kaupungin henkilöstön ja ulkoisten toimijoiden käyttöön sekä toteuttaa rakennusten energiatehokkuutta ja hiilineutraalisuutta kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman mukaisesti.

Merkittävimmät riskit

Suurimmat riskitekijät liittyvät henkilöstöresursseihin. Pitkät sairaslomat ja tulevat eläköitymiset tulevat haastamaan palvelutasoa.

Maailman tilanne nostaa materiaalikustannuksia.

Painopisteet

Tilapalveluiden pääpaino on nykyisten rakennusten kunnossapidossa sekä energiatehokkuuden Parantamisessa. Tilapalvelut seuraavat Salon kaupungin kiinteistöstrategiaa vuosina 2025–2029. Rakennuksen asetettu eri salkkuihin ja eri salkuilla on eri rooli.

Pitkäntähtäimensuunnitelmana on saada nouseva korjausvelka kuriin. Älykkään taloautomaation lisäämisen kautta saadaan säästöjä mm. Energiankulutuksessa. Myös sisäilmaston olosuhteiden seuraamiseen aletaan panostamaan enemmän, jotta tiedetään mitä sisäilmastossa tapahtuu.

Yhtenä tärkeänä painopisteenä on tilojen tehostaminen mm. toteuttamalla suunnitelmaa rakennusten luopumisesta myymällä tai purkamalla.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Keskeiset toimintamenot muodostuvat henkilöstökuluista, rakennusten kunnossapidosta, energiakustannuksista, vuosikorjauksista ja investoinneista sekä uudisrakentamisesta. Palvelualueen tulot muodostuvat sisäisistä sekä ulkoisista vuokrista. Tavoitteena on, että toiminnan tuotot kattavat toiminnasta aiheutuvat kulut.

RaPu-palveluiden koneiden ja kaluston huolto siirretty Tilapalveluiden vastuulle. Kymmenen rakennusta yhtiöitetään 1.1.2027 alkaen.

4.12.4 Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

Palvelualue: Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut
Vastuuhenkilö: Ravitsemis- ja puhtaanapitopäälllikkö
Toiminnan kuvaus: Ruokapalvelu vastaa ateriapalveluiden tuottamisesta kaupungin sisäisille asiakkaille asiakaslähtöisesti, korkealaatuisesti ja ravitsemussuositusten mukaisesti. Palvelun tavoitteena on edistää terveellistä ruokakulttuuria kaikissa ikäryhmissä. Puhtauspalvelut tarjoavat siivous- ja asiantuntijapalveluita kaupungin eri toimialojen tarpeisiin.

Tavoitteet

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden tavoitteena on tuottaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluita asiakkaille palvelusopimusten, lainsäädännön ja valtakunnallisten suositusten mukaisesti. Toiminta perustuu Salon kaupungin strategiaan ja arvoihin, jotka ohjaavat palveluiden suunnittelua, toteutusta ja kehittämistä. Tavoitteena on tuottaa palveluita asiakaslähtöisesti, vastuullisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla hyödyntäen käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tehokkaasti.

Palvelun ja toiminnan kehittämisessä osallistutaan mahdollisuuksien mukaan valtakunnallisiin, alueellisiin tai ammatillisiin kehittämishankkeisiin. Tavoitteena on varmistaa toiminnan uudistuminen sekä osaamisen vahvistaminen.

Merkittävimmät riskit

Toiminnan merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu henkilöstön työkyvyn heikkeneminen, henkilöstön korkea ikärakenne sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksien aiheuttamat poissaolot. Työkyvyn ylläpitäminen, ennakoiva työhyvinvoinnin tukeminen sekä työn kuormitustekijöiden hallinta ovat keskeisiä toiminnan sekä palvelutuotannon jatkuvuuden turvaamisessa. Pitkittyvät poissaolot ja mahdolliset työkyvyn rajoitteet voivat lisätä sijaistarvetta sekä aiheuttaa haasteita työn organisoinnille.

Merkittävä riski liittyy myös kaupungin suurimman valmistuskeittiön, Salon keskuskeittiön, rakennuksen ikääntymiseen ja siitä mahdollisesti aiheutuviin toiminnallisiin sekä teknisiin haasteisiin. Lisäksi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakasmäärien muutokset edellyttävät palvelutuotannon henkilöstöresurssin ja tuotantokapasiteetin jatkuvaa arviointia ja sopeuttamista tulevaisuuden palvelutarpeita vastaavaksi.

Painopisteet

Toimintaa kehitetään jatkuvasti siten, että palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeita, tukevat hyvinvointia sekä edistävät toiminnan taloudellisuutta sekä kestävää kehitystä. Palvelutuotannon kehittämisessä painottuvat toimintatapojen uudistaminen, prosessien sujuvoittaminen sekä palveluiden laadun, tuottavuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen.

Keskeisenä painopisteenä on palvelutuotannon ja työskentelyprosessien jatkuva kehittäminen hyödyntämällä nykyaikaisia toimintamalleja, tuotantomenetelmiä sekä digitaalisia ratkaisuja ja järjestelmiä. Tavoitteena on parantaa tuotettujen palveluiden laatua, vaikuttavuutta, tuottavuutta sekä henkilöstön työn sujuvuutta sekä työhyvinvointia.

Palveluiden kehittämisessä korostuu tiivis yhteistyö kaupungin eri palvelualueiden, asiakkaiden, henkilöstön sekä muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Yhteistyö mahdollistaa palvelutarpeiden ennakoimisen sekä yhteisten kehittämiskohteiden tunnistamisen. Sen avulla pystytään myös varmistamaan tarjottavien palveluiden tarkoituksenmukainen kehittäminen sekä käytössä olevien resurssien tehokas hyödyntäminen.

Tärkeä toiminnan painopiste on myös henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä työhyvinvoinnin tukeminen ja työssäjaksamisen kehittäminen. Näihin vaikuttavat positiivisesti työyhteisön tavoitekulttuurin kehittäminen, ergonomiset työskentelytavat sekä työn fyysisen kuormituksen hallinta.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut tuottavat ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluita kaupungin toimialoille palvelusopimusten mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on kattaa palvelutuotannosta aiheutuvat kustannukset toiminnasta saatavilla tuloilla.

Toiminnan tuottojen muodostuminen perustuu pääosin ravitsemis- ja puhtaanpitopalveluiden myyntiin sisäisille asiakkaille. Toimintakulujen merkittävin erä on henkilöstökulut, jotka muodostavat noin 60 prosenttia kokonaiskuluista. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osuus on noin 20 prosenttia toimintakuluista. Loput kustannuksista muodostuvat palveluiden ostoista, muista toimintakuluista sekä kaupungin yhteisten palveluiden kustannusosuuksista.

Teknisen lautakunnan tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**10 551 597**	**8 194 020**	**5 067 906**	**5 417 906**	**-33,9%**
Myyntituotot	805 768	744 220	764 250	764 250	2,7 %
Maksutuotot	27 606	80 000	80 000	80 000	0,0 %
Tuet ja avustukset	230 405	174 315	107 456	107 456	-38,4 %
Muut toimintatuotot	9 487 818	7 195 485	4 116 200	4 466 200	-37,9 %
Toimintakulut	**-32 449 380**	**-33 577 184**	**-32 899 506**	**-31 942 508**	**-4,9 %**
Henkilöstökulut	-13 826 783	-14 019 655	-14 269 641	-13 696 533	-2,3 %
Palkat	-11 023 437	-11 163 137	-11 322 409	-11 089 613	-0,7 %
Henkilösivukulut	-2 803 345	-2 856 518	-2 947 232	-2 606 920	-8,7 %
Palvelujen ostot	-7 674 973	-8 041 489	-7 945 140	-7 924 740	-1,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 101 522	-10 692 890	-10 180 835	-9 817 345	-8,2 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-846 102	-823 150	-503 890	-503 890	-38,8%
TOIMINTAKATE	**-21 897 783**	**-25 383 163**	**-27 831 600**	**-26 524 602**	**4,5 %**

Teknisen lautakunnan tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**10 551 597**	**8 194 020**	**5 067 906**	**5 417 906**	**-33,9 %**
Toimintakulut	**-32 449 380**	**-33 577 184**	**-32 899 506**	**-31 942 508**	**-4,9 %**
TOIMINTAKATE	**-21 897 783**	**-25 383 163**	**-27 831 600**	**-26 524 602**	**4,5 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**32 209 068**	**32 202 735**	**31 886 598**	**31 886 598**	**-1,0 %**
Toimintakulut	**-1 439 340**	**-1 513 310**	**-1 523 330**	**-1 523 330**	**0,7 %**
TOIMINTAKATE	**30 769 729**	**30 689 425**	**30 363 268**	**30 363 268**	**-1,1 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Teknisen lautakunnan talousarvioesityksen toimintatuottoja on tarkastettu 0,35 miljoonaa euroa ylöspäin pysyvien vastaavien luovutusvoittojen osalta vastaamaan arviota vuodelle 2027 ajoittuvaksi arvioitujen myyntien luovutusvoitoista. Teknisen lautakunnan talousarvioesityksen henkilöstösuunnitelman uusista tehtävistä on poistettu rakennuttajahortonomi. Lakkautettavista tehtävistä on poistettu puistomestari. Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 0,3 miljoonaa euroa. Toimintakuluja (pl. henkilöstökulut) on tarkistettu alaspäin vastaamaan arviota vuoden 2027 tasosta yhteensä reilu 0,2 miljoonaa euroa. Teknisen lautakunnan talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 0,5 miljoonaa euroa alaspäin.

4.13 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toimintastrategia 2027-2030

Rakennus- ja ympäristövalvonnan strategia pohjautuu kaupungin strategiaan, sen tavoitteisiin ja painopisteisiin. Toimintakulttuuria ohjaa kaupungin Yhteinen suunta -hankkeen periaatteet. Viranomaisen toiminnassa korostuu lupien käsittelyn ja valvonnan toteuttamisen sujuvuus. Hyvään asiakaspalveluun kiinnitetään huomiota.

Asiantuntijaorganisaation henkilöstön koulutukseen ja osaamiseen kiinnitetään huomiota. Hyvällä johtamisella mahdollistetaan henkilöstön toimintakyky kiireisessä ja ajoittain henkisesti raskaassa toimintaympäristössä.

Strategiassamme korostuu viihtyisän asuinympäristön mahdollistaminen. Vaikutamme palveluidemme kautta lähivesien tilan parantamiseen. Panostamme nykyaikaisiin ja kehittyviin toimintatapoihin ja -järjestelmiin.

Johtamisessa painotetaan päivittäisjohtamisen -mallia. Palveluissa tavoitteet tulee olla painopiste alueilla selkeät ja niiden seurantaan tulee muodostaa riittävät mittarit.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan painopisteet

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnassa painottuvat vuonna 2027 palvelujen kehittäminen, vaikuttava viranomaisvalvonta sekä kaupungin strategisten tavoitteiden tukeminen.

Rakennusvalvonnassa merkittäviä tehtäviä ovat uuden rakennusjärjestyksen sujuva käyttöönotto, lupa- ja valvontaprosessien kehittäminen sekä valmistautuminen Salon vuoden 2028 asuntomessuihin aktiivisella neuvonnalla, ohjauksella ja lupakäsittelyllä.

Ympäristönsuojelussa keskeisenä tavoitteena on kaupungin strategian mukainen lähivesistä huolehtiminen sekä valvontasuunnitelman mukaisen tarkastusohjelman hyvä toteutuminen. Valvonnassa painotetaan vesistöjen ja pohjavesien suojelua sekä jätevesivalvontaa.

Ympäristöterveydenhuollossa korostuvat vaikuttava ja tietoperusteinen valvonta, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä viranomaisyhteistyö. Erityisenä kehittämiskohteena ovat eläinlääkintähuollon toimitilojen uudistaminen vastaamaan nykyisiä tarpeita ja turvaamaan laadukkaat eläinlääkintäpalvelut sekä eläintautien torjunta. Lisäksi haittaeläintorjuntaan panostetaan aiempaa enemmän.

Maaseutupalveluissa painopisteenä ovat viljelijöiden neuvonta ja lakisääteisten tehtävien hoitaminen sekä kaupungin vuokrapeltojen hallinnoinnin kehittäminen. Vuonna 2027 käyttöön otetaan peltojen kunnostamiseen kohdennettuja kannustimia, joilla edistetään maatalousalueiden kestävää käyttöä ja viljelyolosuhteiden parantamista.

4.13.1 Rakennus- ja ympäristövalvonta

Palvelualue: Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
Toiminnan kuvaus: Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueeseen kuuluu rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja maaseutupalvelut. Palvelualeen tehtävät ovat lakisääteisiä lupa- ja valvontaviranomaisen tehtäviä. Palveluihin kuuluu myös asiakkaiden yleinen ohjaus ja neuvonta. Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelut toimii rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa. Lautakunta toimii palveluiden erityislainsäädännön mukaisena viranomaisena.

4.13.2 Rakennusvalvonta

Palvelualue: Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
Toiminnan kuvaus: Rakennusvalvonnan lakisääteinen tehtävä on rakentamislain mukaisten lupien valmistelu ja päättäminen sekä lupiin liittyvä työmaa-aikainen valvonta. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu myös rakennetun ympäristön valvonta, kuten luvattoman rakentamisen tai säädösten vastaisen rakentamisen valvonta. Rakennusvalvonnan lakisääteisiin tehtäviin kuuluu myös rakentamisen yleinen ohjaus ja neuvonta. Toiminta-alueena on Salon kaupungin alue.

Tavoitteet

- Uudistuneen rakennusjärjestyksen käyttöönotto
- Lupapisteen asioinnin kehittäminen päätöksenteko-ominaisuuden (PATE) käyttöönotolla
- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) asteittainen käyttöönotto
- Rakentamislain muutokset otetaan käyttöön (rakennuttajavalvonta, etäkatselmukset, lupapisteen käyttöliittymäuudistus)
- Ulkoisena hankintana toteutettava digitointiprojekti
- Valvontakohteiden käsittelyajan lyhentäminen

Merkittävimmät riskit

Rakennusjärjestyksen käyttöönottoon liittyvät suurimmat riskit ovat tulkintojen yhdenmukaisuus, henkilöstön osaaminen, asiakkaiden tiedotus, valitusten lisääntyminen ja asiakasneuvonnan kuormittuminen.

Lupapisteen päätöksenteko-ominaisuuden käyttöönotto vaatii lupakäsittelyprosessiin uudistamista. Keskeisiä riskejä ovat eri ohjelmistojen yhteensopivuus ja mahdollisten virheiden havaitseminen sekä henkilöstön osaamisen ja toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistaminen uudessa toimintatavassa.

Ryhti-järjestelmän käyttöönottoon liittyviä keskeisiä riskejä ovat järjestelmäintegraatioiden viivästyminen, tiedonsiirron ja tiedon laadun virheet, henkilöstön osaamisvaje, asiakkaiden puutteelliset valmiudet tuottaa koneluettavaa aineistoa sekä järjestelmätoimittajista riippuvat kustannus- ja aikatauluriskit.

Rakentamislain muutoksen myötä tulevat uudet valvontamallit ja etäkatselmukset voivat aiheuttaa varsinkin alussa lisätyötä, koulutus- ja järjestelmäkustannuksia sekä riskejä valvonnan yhdenmukaisuudelle.

Lupapiste asioinnin uusi käyttöliittymä edellyttää uusien toimintatapojen omaksumista niin rakennusvalvonnan henkilöstössä kuin asiakkaissakin. Käyttöliittymäuudistuksen tavoite on pitkällä tähtäimellä sujuvoittaa lupakäsittelyä, mutta varsinkin alkuvaiheessa se saattaa hieman lisätä lupien käsittelyaikaa ja kasvattaa asiakkaille annettavan ohjauksen määrää.

Painopisteet

Rakennusvalvonnassa painotetaan uuden rakennusjärjestyksen käyttöönottoa etenkin alkuvuodesta 2027.

Valvontakohteiden käsittelyn tehostamista jatketaan henkilökunnan osaamisen parantamisella ja prosessien ja tietojärjestelmien kehittämisellä. Myös asiakaspalvelun laatuun kiinnitetään enemmän huomiota.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmäuudistuksen (Ryhti) vaiheittainen käyttöönotto aloitetaan vuoden 2027 loppupuoliskolla ja käyttöönotto jatkuu vuoden 2028 aikana.

Salossa vuonna 2028 järjestettävät asuntomessut edellyttävät rakennusvalvonnalta aktiivista osallistumista messujen valmisteluun. Rakennusvalvonta antaa rakentamiseen liittyvää yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä

käsittelee rakentamislain mukaiset lupa-asiat.

Rakennusvalvonnan paperiarkiston digitointia jatketaan hankkimalla skannauspalvelua ulkoiselta toimijalta. Muu osa projektia tehdään omana työnä.

Rakennusvalvonta panostaa Lupapisteen uuden käyttöliittymän tehokkaaseen käyttöönottoon vuoden 2027 aikana.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Rakentamisluvista kertyvien lupamaksujen oletetaan kasvavan vuonna 2027. Lupamaksuja kasvattaa yleisesti rakentamisen lupien aikaisempaa suurempi määrä. Rakennusvalvonnan taksan maltillinen korottaminen lisää lupamaksuista saatavia tuottoja. Lupapiste Kaupan tuotot oletetaan myös pysyvän aikaisemmalla tasolla.

ICT-kustannuksissa huomioidaan aikaisempaa suurempi paperiarkiston projektiluonteinen digitointi, joka teetetään osaksi ulkoisella toimijalla. Lisäämällä paperiarkiston digitointia valmistaudutaan Halikon virastotalon tiloista luopumiseen osana pitkän tähtäimen suunnitelmaa.

Talousarviossa varaudutaan merkittäviin teettämiskustannuksiin rakennetun ympäristön valvonta-asioissa.

4.13.3 Ympäristönsuojelu

Palvelualue: Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Ympäristönsuojelupäällikkö Heidi Veck
Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelupalvelut vastaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisistä tehtävistä.

Tavoitteet

- Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ja muu valvonta toteutetaan suunnitellusti.
- Luodaan kirjallinen sisäinen ohjeistus, jotta toiminnan laatu voidaan turvata henkilöstömuutoksissa
- Toteutetaan Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteitä
- Toteutetaan ympäristönsuojeluviranomaisen edistämistehtäviä mm. vesiensuojelussa, perinnebiotooppien suojelussa ja vieraslajien leviämisen ehkäisyssä

Merkittävimmät riskit

- Lupahakemusten määrän ennustamisen mahdottomuus. Erilaisten lupahakemusten suuri määrä voi aiheuttaa käsittelyaikojen pidentymistä ja vaikeuttaa valvontasuunnitelman toteutusta. Toisaalta tavanomaista pienempi hakemusmäärä voi romahduttaa ympäristönsuojelun tulot.
- Henkilöresurssi. Toiminta ei kestä yllättäviä muutoksia henkilöresurssissa. Ilman lisäresurssia toiminta ruuhkautuu kesälomakaudella.

Painopisteet

- Kaupungin strategian mukainen lähivesistä huolehtiminen. Tätä toteutetaan laajamittaisella vesistöjen tilan seurannalla, haja-asutuksen jätevesien valvonnalla ja pohjavesien suojelulla. Suunnitteilla on uusi hanke Halikonlahti 2024-2025 selvityshankkeen jatkoksi.
- Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Vuoden 2027 arvio tuloista perustuu aikaisempina vuosina toteutuneeseen tulokseen. Lupamäärää on vaikea ennustaa ja tuloarviota onkin nostettu taksan korottamisen perusteella. Lähes puolet tuloista tulee maa-ainesten oton valvontamaksuista. Valvontakohteiden määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia vuosittain ja valvontamaksutuotto ympäristöluvanvaraisten toimintojen valvonnasta on melko pieni.

Asiantuntijapalveluihin on varattu hankerahaa, vakiintuneita kampanjakustannuksia, vesinäytteidenanalysointikuluja ja kaupungin osuus ilmanlaatumittauksen kustannuksista. Koulutusten kustannukset kasvavat joka vuosi ja vaikka ympäristönsuojelun alalla on paljon myös maksuttomia koulutuksia, laadukkaammat koulutukset maksavat ja niihin on voitava osallistua, jotta asiantuntemus säilyy riittävänä. Koulutusmäärärahaa on tämän vuoksi hieman nostettu.

Muilta osin menot ovat pysyneet pääosin ennallaan.

4.13.4 Ympäristöterveydenhuolto

Palvelualue: Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Ympäristöterveyspäällikkö
Toiminnan kuvaus: Ympäristöterveydenhuollon avulla kunta pyrkii turvaamaan asukkailleen terveellisen elinympäristön. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta sekä eläinlääkintähuolto. Ympäristöterveydenhuolto valvoo ja ehkäisee ympäristöperäisiä terveysriskejä, jotka liittyvät mm. talous- ja uimaveteen, asumisterveyteen, elintarvikkeisiin ja tupakkatuotteisiin, sekä vastaa kunnaneläinlääkäripalveluista, löytöeläimistä ja eläinten hyvinvoinnin valvonnasta.

Tavoitteet

- Eläinlääkintähuollon tilaratkaisut vastaamaan nykyistä tarvetta
- Riittävät henkilöstöresurssit: vakituisten virkojen täyttö ja määräaikainen terveystarkastaja helpottamaan työmäärän kausivaihtelua, kaupungineläinlääkäreille lomasijaiset
- Kaupunkirottien lisääntymisen hallinta
- Henkilöstön jatkuvan kouluttautumisen kautta ajantasaisen ja käytännönläheisen asiantuntijuuden vahvistaminen
- Ydintehtävään keskittyminen: valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset toteutuvat suunnitellusti (tavoite 90 %)

Merkittävimmät riskit

- Eläinlääkintähuollon tilaratkaisujen pitkittyminen
- Eläinlääkintähuollon rekrytointivaikeudet
- Henkilöstöresursseissa tapahtuvat äkilliset muutokset
- Eläintautitilanteen äkillinen heikentyminen alueella
- Laajat vesivälitteiset epidemiat

Painopisteet

Ympäristöterveydenhuollon ohjelmakauden 2025-2028 yhteinen valtakunnallinen teema on vaikuttava valvonta ja ydintehtävät. Teemaa pyritään edistämään tietoperusteisella valvonnalla, oman osaamisen kehittämisellä ja varautumisella. Yhteisen ohjelman alle sijoittuvat toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontaohjelmat huomioidaan yksikön omissa valvontasuunnitelmissa ja niiden pohjalta asetettavissa valvontatavoitteissa.

Ohjelmakauden teema tukee kaupungin strategiaa osaavasta henkilöstöstä. Yksikössä olevan osaamisen tunnistaminen ja kehittäminen sekä viranomaisyhteistyö ovat tulevan vuoden painopisteitämme. Lisäksi

eläinlääkintähuollossa osaavan työvoiman saatavuushaasteeseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tätä painopistettä edesauttaa myös eläinlääkintähuollon tilaratkaisujen päivittäminen vastaamaan nykyistä tarvetta. Hyvin toimiva kaupungin eläinlääkintähuolto on tärkeä osa myös eläintautien torjuntatyössä.

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Eläinlääkintähuollolle on pitkään etsitty uusia vastaanottotiloja korvaamaan Halikon toimipiste. Tämä tila on alun perin suunniteltu yhden eläinlääkärin käyttöön, mutta nykyisin siellä työskentelee vakituisesti kaksi eläinlääkäriä. Tila ei enää vastaa toiminnan tarpeita muun muassa työsuojelun ja eläintautien torjunnan näkökulmasta. Tarkoituksenmukaisemmat ja turvallisemmat toimitilat ovat erityisesti tarpeen huomioiden maan heikentynyt eläintautitilanne, sillä nykyinen vastaanotto ei mahdollista riittävää eläintautien leviämisen ennaltaehkäisevää tautisulkua ja välinehuoltoa.

Uusi vastaanottotila olisi mahdollista toteuttaa kaupungin omistamaan kiinteistöön osoitteessa Ylhäistentie 2. Uusien tilojen kalustamiseen ja muuttoon liittyy kertaluonteisia kustannuksia.
Muutoksen yhteydessä olisi mahdollista luopua Perniön vastaanotosta ja sijoittaa siihen liittyvä kaupungineläinlääkärin virka uudelle yhteisvastaanotolle. Yhteisvastaanotto parantaa eläinlääkäripalvelujen saatavuutta ja toiminnan sujuvuutta mahdollistamalla keskitetyn ajanvarauksen, joustavamman työnjaon sekä laitteiden ja tilojen tehokkaamman yhteiskäytön. Samalla kollegoiden välinen yhteistyö ja mahdollisuus saada tukea työssä paranevat. Lisäksi yhteisvastaanotot tukevat eläinlääkintähuollon henkilöstön saatavuutta. Useamman eläinlääkärin muodostama työyhteisö on rekrytoinnissa houkuttelevampi vaihtoehto kuin yksittäisen eläinlääkärin vastaanotto.

Rottien torjunta on tärkeä ennaltaehkäisevä toimenpide terveellisen, turvallisen ja viihtyisän kaupunkiympäristön ylläpitämiseksi. Kaupunkiympäristö tarjoaa rotille runsaasti ravintoa, suojaa ja kulkureittejä, minkä vuoksi rottakannat voivat kasvaa nopeasti ilman riittävää torjuntaa. Rottien runsas esiintyminen lisää hygienia- ja terveysriskejä, voi aiheuttaa vahinkoja rakennuksille, rakenteille ja viemäriverkostolle sekä heikentää kaupunkiympäristön viihtyisyyttä. Samalla runsas rottakanta lisää asukkaiden yhteydenottoja sekä viranomaisten selvitys- ja valvontatarvetta. Tällä hetkellä runsas rottakanta näkyy terveysvalvonnassa alati lisääntyvinä yhteydenottoina ympärivuotisesti.

Oikea-aikainen ja suunnitelmallinen rottatorjunta on kustannustehokkainta. Ennaltaehkäisevä torjunta on taloudellisesti tarkoituksenmukaisempaa kuin jo laajaksi muodostuneen rottaongelman jälkikäteinen hallinta. Määrärahan (15 000 euroa) avulla torjuntatoimenpiteet voidaan vuonna 2027 kohdentaa tiedossa oleviin ongelmakohtiin. Vuosina 2028-2029 torjuntatoimia tulisi jatkaa.

Ympäristöterveydenhuollon laaja, monialainen ja alati muuttuva toimintaympäristö vaatii jatkuvaa kouluttautumista ja uuden tiedon omaksumista. Kouluttautumisen tavoitteena on ajantasaisen ja käytännönläheisen asiantuntijuuden vahvistaminen, jotta muuttuvan lainsäädännön, riskienhallinnan ja monialaisen valvonnan vaatimukset osataan soveltaa suoraan arjen viranomaistyöhön. Päätavoitteena vuodelle 2027 on saada yksikköön koulutettua rakennusterveysasiantuntijan pätevyyden omaava työntekijä. Koulutus alkoi vuonna 2026 ja koulutuskustannukset jakautuvat molemmille vuosille (n. 5000 €/v).

4.13.5 Maaseutupalvelut

Palvelualue: Rakennus- ja ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Maaseutupalvelupäällikkö
Toiminnan kuvaus: Maaseutupalveluiden keskeisenä tehtävänä on hallinnoida maataloustukijärjestelmää maksajavirastosopimuksen mukaisesti, huolehtia peto- ja hirvieläinvahinkojen arvioinnista ja hukkakauratarkastuksista, hallinnoida kaupungin pellonvuokrasopimuksia sekä palvella asiakkaita aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.

Tavoitteet

- Maataloustukijärjestelmän hallinnointi maksajavirastosopimuksen mukaisesti
- Peto- ja hirvieläinvahinkojen arvioinnit ja hukkakauratarkastukset
- Kaupungin vuokrapeltojen kestävä ja kannattava vuokraustoiminta
- Asiakkaiden palvelu aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti

Merkittävimmät riskit

- Henkilöstön riittävyys kiireaikoina ja pieni henkilöstömäärä, jolloin yksittäisellä poissaololla on suuri merkitys
- Yksityiskohtaisten tukiehtojen käsittely tarkkojen aikatauluvaatimusten puitteissa

Painopisteet

- Maataloustukijärjestelmän hallinnointi maksajavirastosopimuksen mukaisesti
- Viljelijöiden koulutus ja tiedotus ajankohtaisista, huomioitavista vastuista, velvoitteista ja mahdollisuuksista
- Lakisääteiset peto- ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen arvioinnit
- Hukkakauravalvonta
- Salon kaupungin vuokrapeltojen kilpailutus, hallinnointi ja peltojen kunnostamiseen kohdennettujen kannustimien käyttöönotto

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimintamenot syntyvät pääosin henkilöstökuluista. Henkilöstömäärää sitoo maksajavirastosopimuksen velvoitteet ja lakisääteiset vaatimukset.

Pääosa tuloista muodostuu kaupungin omistamien peltojen vuokrauksesta. Peltojen hehtaarikohtaisen vuokran on arvioitu hieman laskevan peltoviljelyn kannattavuushaasteiden vuoksi. Kestävä pellonvuokraustoiminta edellyttää vuokrapeltojen kasvukunnon ylläpitotoimia. Kannustusjärjestelmä vuokrapeltojen kunnostukseen aiheuttaa toimintamenoja.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma ulkoinen

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**1 591 961**	**1 596 724**	**1 657 948**	**1 662 681**	**4,1 %**
Myyntituotot	429 413	513 000	512 948	496 681	-3,2 %
Maksutuotot	758 369	705 000	797 000	810 000	14,9 %
Tuet ja avustukset	54 359	12 724	0	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	349 820	366 000	348 000	356 000	-2,7 %
Toimintakulut	**-3 271 461**	**-3 682 172**	**-3 772 810**	**-3 657 736**	**-0,7 %**
Henkilöstökulut	-2 692 763	-2 953 443	-3 059 790	-2 954 716	0,0 %
Palkat	-2 154 066	-2 364 444	-2 439 868	-2 382 048	0,7 %
Henkilösivukulut	-538 697	-588 999	-619 922	-572 668	-2,8 %
Palvelujen ostot	-474 892	-525 259	-517 100	-507 100	-3,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 637	-39 350	-43 170	-43 170	9,7 %
Avustukset	-19 926	-20 000	-20 000	-20 000	0,0 %
Muut menot	-61 242	-144 120	-132 750	-132 750	-7,9 %
TOIMINTAKATE	**-1 679 499**	**-2 085 448**	**-2 114 862**	**-1 995 055**	**-4,3 %**

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma ulkoinen / sisäinen

Ulkoinen / Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Ulkoinen					
Toimintatuotot	**1 591 961**	**1 596 724**	**1 657 948**	**1 662 681**	**4,1 %**
Toimintakulut	**-3 271 461**	**-3 682 172**	**-3 772 810**	**-3 657 736**	**-0,7 %**
TOIMINTAKATE	**-1 679 499**	**-2 085 448**	**-2 114 862**	**-1 995 055**	**-4,3 %**
Sisäinen					
Toimintatuotot	**63 441**	**62 650**	**62 650**	**62 650**	**0,0 %**
Toimintakulut	**-120 052**	**-125 130**	**-125 130**	**-125 130**	**0,0 %**
TOIMINTAKATE	**-56 611**	**-62 480**	**-62 480**	**-62 480**	**0,0 %**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

Rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvioesityksen toimintatuottoihin tehtiin pieniä tarkennuksia ylöspäin vastaamaan viimeisimpiä arvioita vuoden 2027 tasoista ja lisäksi on huomioitu ympäristöterveydenhuollon kustannuksiin tehtyjen muutosten vaikutus tuottoihin Somerolta laskutettavan yhteistoimintakorvauksen samalla pienentyessä. Rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarvioesityksen henkilöstösuunnitelmassa olleista määräaikaisista tehtävistä on poistettu 4 kk ympäristönsuojelutarkastaja ja 3 kk terveystarkastaja. Lisäksi talousarvioon on henkilöstökulujen osalta päivitetty väliaikaisista osa-aikaisuuksista vuodelle 2027 ajoittuvien kuukausien vaikutukset sekä tarkennettu sijaiskulujen määrää. Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 0,03 miljoonaa euroa. Toimintakuluja (pl. henkilöstökulut) on tarkistettu alaspäin 0,01 miljoonaa euroa. Rakennus- ja ympäristö lautakunnan talousarvioesitykseen tehdyt toimintakuluihin kohdistuvat muutokset ovat yhteensä noin 0,1 miljoonaa euroa alaspäin.

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**31 967 548**	**31 005 460**	**23 341 259**	**23 975 210**	**-22,7 %**
Myyntituotot	9 796 784	8 417 640	8 053 038	8 046 989	-4,4 %
Maksutuotot	2 887 791	2 778 900	2 883 900	2 896 900	4,2 %
Tuet ja avustukset	3 500 274	3 038 535	2 165 721	2 260 721	-25,6 %
Muut toimintatuotot	15 782 700	16 770 385	10 238 600	10 770 600	-35,8 %
Toimintakulut	**-163 329 466**	**-170 794 383**	**-172 666 028**	**-168 423 530**	**-1,4 %**
Henkilöstökulut	-99 250 075	-100 958 253	-101 488 731	-98 730 627	-2,2 %
Palkat	-80 085 878	-81 522 795	-81 626 634	-80 557 633	-1,2 %
Henkilösivukulut	-19 164 197	-19 435 458	-19 862 097	-18 172 994	-6,5 %
Eläkekulut	-16 502 922	-16 841 342	-16 856 816	-15 206 790	-9,7 %
Muut henkilösivukulut	-2 661 275	-2 594 116	-3 005 281	-2 966 204	14,3 %
Palvelujen ostot	-35 377 746	-39 298 079	-40 843 087	-40 171 458	2,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 596 473	-14 249 746	-13 799 935	-13 077 535	-8,2 %
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	-12 153 145	-12 186 780	6,9 %
Muut menot	-3 741 587	-4 882 805	-4 381 130	-4 257 130	-12,8 %
TOIMINTAKATE	**-131 361 918**	**-139 788 923**	**-149 324 769**	**-144 448 320**	**3,3 %**
Verotulot	112 384 905	115 927 000	121 217 000	121 217 000	4,6 %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	28 742 701	27 824 485	-11,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 906 946**	**882 900**	**401 450**	**401 450**	**-54,5 %**
Korkotuotot	815 980	600 000	1 200 000	1 200 000	100,0 %
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	1 218 550	1 218 550	-39,1 %
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	-2 000 000	-2 000 000	17,6 %
Muut rahoituskulut	-14 437	-17 100	-17 100	-17 100	0,0 %
VUOSIKATE	**14 372 112**	**8 539 411**	**1 036 382**	**4 994 615**	**-41,5 %**
Poistot	-13 283 039	-12 496 210	-13 468 560	-13 398 560	7,2 %
Satunnaiset erät	0	0	5 000 000	5 000 000	0,0 %
Arvonalentumiset	-68 193				
TILIKAUDEN TULOS	**1 020 881**	**-3 956 799**	**-7 432 145**	**-3 403 945**	**-14,0 %**
Poistoeron muutos	461 672	461 670	461 670	461 670	0,0 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	**1 482 553**	**-3 495 129**	**-6 970 508**	**-2 942 275**	**-15,8 %**

Ulkoinen ja Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**71 436 826**	**71 241 335**	**63 569 737**	**64 203 688**	**-9,9 %**
Myyntituotot	30 899 723	30 402 530	30 317 808	30 311 759	-0,3 %
Maksutuotot	2 944 437	2 841 550	2 946 550	2 959 550	4,2 %
Tuet ja avustukset	3 500 274	3 038 535	2 165 721	2 260 721	-25,6 %
Muut toimintatuotot	34 092 391	34 958 720	28 139 658	28 671 658	-18,0 %
Toimintakulut	**-202 798 743**	**-211 030 258**	**-212 894 506**	**-208 652 008**	**-1,1 %**
Henkilöstökulut	-99 250 075	-100 958 253	-101 488 731	-98 730 627	-2,2 %
Palkat	-80 085 878	-81 522 795	-81 626 634	-80 557 633	-1,2 %
Henkilösivukulut	-19 164 197	-19 435 458	-19 862 097	-18 172 994	-6,5 %
Eläkekulut	-16 502 922	-16 841 342	-16 856 816	-15 206 790	-9,7 %
Muut henkilösivukulut	-2 661 275	-2 594 116	-3 005 281	-2 966 204	14,3 %
Palvelujen ostot	-56 466 822	-61 360 819	-63 185 707	-62 514 078	1,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 654 577	-14 249 746	-13 799 935	-13 077 535	-8,2 %
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	-12 153 145	-12 186 780	6,9 %
Muut menot	-22 063 684	-23 055 940	-22 266 988	-22 142 988	-4,0 %
TOIMINTAKATE	**-131 361 918**	**-139 788 923**	**-149 324 769**	**-144 448 320**	**3,3 %**
Verotulot	112 384 905	115 927 000	121 217 000	121 217 000	4,6 %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	28 742 701	27 824 485	-11,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 906 946**	**882 900**	**401 450**	**401 450**	**-54,5 %**
Korkotuotot	815 980	600 000	1 200 000	1 200 000	100,0 %
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	1 218 550	1 218 550	-39,1 %
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	-2 000 000	-2 000 000	17,6 %
Muut rahoituskulut	-14 437	-17 100	-17 100	-17 100	0,0 %
VUOSIKATE	**14 372 112**	**8 539 411**	**1 036 382**	**4 994 615**	**-41,5 %**
Poistot	-13 283 039	-12 496 210	-13 468 560	-13 398 560	7,2 %
Satunnaiset erät	-68 193			5 000 000	
TILIKAUDEN TULOS	**1 020 881**	**-3 956 799**	**-7 432 178**	**-3 403 945**	**-14,0 %**
Poistoeron muutos	461 672	461 670	461 670	461 670	0,0 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	**1 482 553**	**-3 495 129**	**-6 970 508**	**-2 942 275**	**-15,8 %**

4.14 Liikelaitos Salon Vesi

Vastuuhenkilö: Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2027

Tavoitteet

Tavoitteena on tuottaa vesihuoltopalvelut kestävästi, kustannustehokkaasti ja toimintavarmasti. Tämän päivän ratkaisujen tulee mahdollistaa vastaavat palvelut asiakkaillemme myös tulevaisuudessa. Toiminnan kehittämisen painopisteissä on huomioitu Salon kaupunkistrategian painotukset sekä lainsäädännön vaatimukset ja toimintaympäristön kehitys. Keskitettyjen vesihuoltopalveluiden saatavuutta kehitetään maankäytön kehityksen mukaisesti.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit ovat omaisuuden kunnon ja sen myötä palvelutason heikkeneminen sekä jätevedenpuhdistamoiden puhdistuskyky. Muuttuva ilmasto ja erityisesti rankkasateiden yleistyminen lisäävät entisestään erityisesti viemäriverkoston ja puhdistamoiden toimintahäiriöitä. Lisäksi tiedonhallinnassa on tunnistettu kehitystarpeita. Maailmantilanne voi nostaa materiaalien ja ostopalveluiden kustannuksia enemmän, kuin mihin talousarviossa on varauduttu. Riskit ja niiden hallinnan toimenpiteet on esitetty yksityiskohtaisemmin Salon Veden riskienhallintasuunnitelmassa, ja vuodelle 2027 esitetyt toimenpiteet sisältyvät talousarvioesitykseen. Toimenpiteillä pyritään mm. hillitsemään korjausvelan kasvua.

Painopisteet

Kriittisimmät toiminnan painopisteet ja niihin liittyvät tehtävät vuonna 2027 noudattavat edellisten vuosien painopisteitä. Suluissa on esitetty kaupunkistrategian päämäärä, jota painopiste tukee.

1. Suunnitelmallinen ja tietoon perustuva omaisuudenhallinta (Kestävän talouden Salo)

Ylläpidettävää vesihuolto-omaisuutta on Salossa paljon suhteessa asukasmäärään. Korjausvelkaa on kertynyt runsaasti etenkin keskuspuhdistamon ja viemäriverkon osalta, ja vikaantumisten määrän arvioidaan kasvavan. Vesihuoltolain muutos edellyttää omaisuudenhallintasuunnitelman laatimista 31.12.2027 mennessä ja jatkossa sen ylläpitämistä. Suunnitelma koostaa yhteen omaisuudenhallinnan toimitavat ja sisältää pitkän aikavälin saneeraussuunnitelman sekä suunnitelman toimenpiteiden rahoittamisesta. Vuonna 2027 muodostetaan ja yhtenäistetään omaisuustiedon kerryttämisen ja saneeraustarpeiden priorisoinnin periaatteet, sekä laaditaan priorisoidut kunnossapito – ja saneerausohjelmat. Ohjelmien laatiminen edellyttää mittaus-, tarkastus- ja tutkimustietojen uudenlaista hyödyntämistä. Vuonna 2026 on jo lisätty tarkastusten ja korjausten määrää, ja vuonna 2027 näitä on määrä lisätä edelleen sekä kohdentaa toimet entistä tarkemmin. Keskuspuhdistamon osalta koostetaan selvitys laitoksen saneeraustarpeista sekä arvioidaan jätevedenpuhdistuksen ja lietteenkäsittelyn vaihtoehdot pitkällä aikavälillä. Kaikki edellä mainittu kehitystyö ja jatkossa näiden toimintojen ylläpito ja seuranta edellyttää uuden kunnossapitoinsinöörin tehtävän perustamista. Suurin osa vuoden 2027 investoinneista on saneerauksia, ja hankkeet on kohdennettu erityisesti keskuspuhdistamoon, jätevesiviemäreihin ja vesitorneihin.

Painopisteen erityiset kehityshankkeet vuonna 2027 ovat:
- Keskuspuhdistamon pitkän aikavälin vaihtoehtoselvitys
- Omaisuudenhallintasuunnitelma

2. Toimintavarma ja vastuullinen vesihuolto (Hyvinvoiva Salo, Elinvoimainen Salo)

Toimintavaroilla vesihuoltopalveluilla mahdollistetaan sujuva arki ja elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Talousveden laatu on Salossa erinomainen. Vuonna 2027 päivitetään ja täydennetään vedentuotannonriskienhallintasuunnitelma sekä jatketaan veden laatua ja riittävyyttä turvaavien investointeja vesitorneilla ja vedenottamoilla. Saneerausten kokonaistarvetta arvioidaan osana omaisuudenhallinnan suunnittelua. Lisäksi jatketaan fyysisen turvallisuuden toimia ja vahvistetaan kyberturvallisuuden kyvykkyyttä CER- ja NIS2direktiivien vaatimusten mukaisesti.

Jätevedenpuhdistus ei vastaa ympäristölupien vaatimuksia. Vuonna 2027 käynnistyy keskuspuhdistamonpuhdistuskykyä parantavien investointien toteutus. Laitokselle rakennetaan kolmas puhdistuslinjasto sekä tulevan jäteveden tasaus. Rakentaminen tapahtuu vuosina 2027-28. Jätevesiverkostoon sisään vuotavien hule- ym. vesien jäljitystä ja korjauksia lisätään vuonna 2027. Näillä toimilla ja laitoksen hyvällä ylläpidolla voidaan vähentää Halikonlahden ravinnekuormitusta. Keskuspuhdistamon ja Perniön jätevedenpuhdistamoiden osalta ympäristölupien päivittämisen hakemukset on jätettävä 31.12.2026. Lupapäätökset voivat edellyttää toimia, joihin ei ole talousarviossa varauduttu.

Painopisteen kehityshankkeet vuonna 2027 ovat:
- Vedentuotannon riskienhallintasuunnitelma (terveydensuojelulaki)
- Kyberriskien arviointi (CER ja NIS2 -direktiivit)
- Omaisuudenhallintasuunnitelma

3. Hyvä asiakaskokemus (Hyvinvoiva Salo, Elinvoimainen Salo)
Laskutuksen toimintavarmuutta ja asiakaspalvelun sujuvuutta parannetaan vuonna 2027 seuraavilla toimilla.
Asiakaspalvelutiimin muodostamisen tavoitteena on parantaa asiakaspalvelua, varmistaa tehtävien hoito kaikissa tilanteissa riittävillä varahenkilöjärjestelyillä sekä mahdollistaa kehitystoimien toteutus.
Asiakassopimusten hallintaa nykyaikaistetaan ja edistetään sähköistä asiointia. Mekaanisten vesimittareiden vaihto etäluettaviksi mahdollistaa asiakkaiden ajantasaisen laskutuksen ja vähentää manuaalista työtä.
Vuonna 2027 tehdään vastaanoton valmistelut ja selvitykset niiden osuuskuntien osalta, jotka on sitouduttu vastaanottamaan vuonna 2028.

Vesihuoltolain muutos edellyttää kuntaa laatimaan suunnitelman, jonka tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva vesihuollon kehittämisestä kunnan alueella 10–20 vuoden aikajänteellä. Salon Vesi osallistuu suunnitelman valmisteluun ja Elinvoimapalvelut vastaa suunnitelman laatimisesta.

Painopisteen kehityshankkeet vuonna 2027 ovat:
- Sähköisen asioinnin ja sopimushallinnan kehittäminen
- Kyberriskien arviointi
- Kolmen vesiosuuskunnan vastaanoton valmistelevat tehtävät
- Kunnan vesihuoltosuunnitelman valmisteluun osallistuminen

4. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö (Hyvinvoiva Salo, Elinvoimainen Salo)
Henkilöstön hyvinvointia seurataan QWL-mittauksilla. Osaamisen kehittäminen on tärkeää jokaisessa työtehtävässä. Lakisääteisten korttikoulutusten lisäksi henkilöstölle mahdollistetaan tasapuoliset ja tehtäviä tukevat koulutukset. Toiminnan suunnittelu, toteutus ja seuranta tuotannon ja verkoston tiimeissä on koettu toimivaksi. Myös asiakaspalvelun kokonaisuudelle muodostetaan tiimi vuonna 2027. Vuonna 2027 osallistutaan teknisen toimialan rakennussuunnitelmien ym. teknisten dokumenttien hallinnan kehittämiseen. Tiedonhallinnan parantaminen tehostaa työtehtävien suorittamista.

Painopisteen kehityshankkeet vuonna 2027 ovat:
- Sähköisen asioinnin ja sopimushallinnan kehittäminen
- Teknisten asiakirjojen hallinnan kehittäminen

Keskeiset toimintamenojen ja –tulojen perustelut

Toimintatulot

Toimintatulot kasvavat vuoden 2026 talousarviosta ja toteumaennusteesta noin 880 000 euroa. Veden myynnin ja laskutetun jäteveden kokonaismäärän ennakoidaan laskevan hieman, ja tulojen kasvu saavutetaan maksukorotuksilla. Maksujen korottaminen on välttämätöntä, jotta tuloilla voidaan kattaa käyttö-, investointi- ja rahoituskulut pitkällä aikavälillä. Maksujen korotuksia on tarpeen jatkaa myös tulevina vuosina. Veden käyttömaksuun esitetään talousarviovuodelle 4 prosentin korotusta ja jäteveden käyttömaksulle 7 prosentin korotusta. Veden ja jäteveden perusmaksuihin esitetään 30 prosentin korotusta. Korotukset ovat prosentuaalisesti yhtä suuret kuin vuoden hintamuutokset. Keskimääräinen korotus asiakkaan vuosilaskuun on noin 9 prosenttia.

Keskuspuhdistamolle vastaanotettavien kaivolietteiden vastaanottomaksuja esitetään korotettavaksi samansuuruisesti kuin jäteveden käyttömaksua eli 7 %.

Uusien asiakkaiden liittymismaksuihin esitetään 15 prosentin tasokorotusta. Liittymismaksujen korotuksen vaikutus kokonaistuloihin on pieni, mutta liittymismaksut ovat alikatteisimpia kuin muut maksut. Työtilausmaksuihin esitetään muutoksia kustannustason nousun mukaisesti.

Toimintamenot

Vuodelle 2027 esitetyt toimintakulut ovat noin 190.000 euroa suuremmat kuin vuoden 2026 toimintamenojen toteumaennuste, ja noin 830.000 euroa suuremmat kuin vuoden 2026 talousarvion mukaiset toimintamenot. Kuluvan vuoden 2026 kustannuksia ovat nostaneet maailmantilanteen aiheuttamat hinnannousut sekä myös kunnossapito- ja korjaustoimien määrän väistämätön kasvu. Nousseiden hintatasojen ei uskota laskevan vuonna 2027, päinvastoin on riski, että ne nousevat enemmän kuin palveluiden ja materiaalien osalta budjetoitu hinnannousu 1 %. Henkilöstömenoihin sisältyy 2 % yleiskorotus sekä nettona yhden toimen lisäys.

Toimintamenoarviossa on lisäksi huomioitu vuoden 2026 kertaluonteisten kustannusten poistuminen (mm. ympäristölupahakemusten ostopalvelut). Vastaavasti uusina toimintakuluina on huomioitu seuraavat tavanomaisesta toiminnasta poikkeavat selvitykset ja kehityshankkeet, joihin sisältyy ostopalveluita:
- Keskuspuhdistamon pitkän aikavälin vaihtoehtoselvitys
- Omaisuudenhallintasuunnitelma
- Vedentuotannon riskienhallintasuunnitelma
- Kyberriskien arviointi
- Sopimushallinnan kehittäminen
- Vesiosuuskuntien vastaanoton valmistelut

Lainsäädännön muutosten ja valvontaviranomaisten päätösten vuoksi vuosina 2026 ja 2027 on käynnistetty ja tullaan käynnistämään suuri määrä tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia selvityksiä.

Kaupunginvaltuusto päätti 27.10.2025 § 45 huleveden viemäröinnin vastuista. Huleveden runkoviemärit ovat Salon Veden taseessa ja ylläpidossa, mutta käyttökustannukset ja saneerausinvestoinnit katetaan kokonaan verovaroin. Uudisinvestoinneista pyritään kattamaan 20 prosenttia Salon Veden veloittamilla huleveden
liittymismaksuilla. Salon Veden investointiohjelmaan on sisällytetty nämä 20 % huleveden investointikustannuksista.

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	KJ 2027	Ero %
Toimintatuotot	**9 762 118**	**10 025 723**	**10 900 000**	**10 920 000**	**8,9 %**
Myyntituotot	9 709 174	10 020 000	10 900 000	10 920 000	9,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	48 665	5 723	0	0	-100,0 %
Muut toimintatuotot	4 280	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	**-6 882 464**	**-7 212 619**	**-7 271 578**	**-7 233 950**	**0,3 %**
Henkilöstökulut	-1 946 205	-2 124 718	-2 119 648	-2 082 020	-2,0 %
Palkat	-1 531 929	-1 680 789	-1 695 745	-1 695 745	0,9 %
Henkilösivukulut	-414 276	-443 929	-423 903	-386 275	-13,0 %
Palvelujen ostot	-2 627 100	-2 709 069	-2 689 510	-2 689 510	-0,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 099 189	-2 075 432	-2 218 450	-2 218 450	6,9 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut menot	-209 971	-303 400	-243 970	-243 970	-19,6 %
TOIMINTAKATE	**2 879 654**	**2 813 104**	**3 628 422**	**3 686 050**	**31 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	**-1 563 034**	**-1 562 900**	**-781 450**	**-781 450**	**-50,0 %**
VUOSIKATE	**1 316 620**	**1 250 204**	**2 846 972**	**2 904 600**	**132,2 %**
Poistot	**-2 755 598**	**-2 803 790**	**-2 803 790**	**-3 003 790**	**7,1 %**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**
TILIKAUDEN TULOS	**-1 438 978**	**-1 533 586**	**43 182**	**-99 190**	**-93,6 %**
Poistoeron muutos	72 852	72 850	72 850	72 850	0,0 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	**-1 366 126**	**-1 480 736**	**116 032**	**-26 340**	**-98,2 %**

Liikelaitos Salon Vesi, rahoituslaskelma		TP 2025	MTA 2026	LTK 2027	TA 2027
Toiminnan rahavirta					
	Liikeylijäämä (-alijäämä)	124 057	9 314	824 632	682 260
	Poistot ja arvonalentumiset	2 755 598	2 803 790	2 803 790	3 003 790
	Rahoitustuotot ja -kulut	-1 563 034	-1 562 900	-781 450	-781 450
		1 316 621	1 250 204	2 846 972	2 904 600
Investointien rahavirta					
	Investointimenot	-4 954 471	-6 480 000	-7 767 000	-6 750 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-3 637 850**	**-5 229 796**	**-4 920 028**	**-3 845 400**
Rahoituksen rahavirta					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
	Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	3 349 804	0	0	0
	Saamisten muutos muilta	102 923	0	0	0
	Korottomien velkojen muutos muilta	185 123	0	0	0
Rahoituksen rahavirta		3 637 850			
Rahavarojen muutos		**0**	**-5 229 796**	**-4 920 028**	**-3 845 400**

Kaupunginjohtajan esitys

Liikelaitos Salon Veden johtokunnan talousarvioesityksen toimintatuottoihin on lisätty 20.000 euroa, lisäys aiheutui yhden kustannuspaikan tuottotilille toimielinvaiheessa vääränmerkkisenä tallennetun summan etumerkin korjaamisesta oikeaksi. Henkilösivukulujen laskentaa on talousarvioesityksessä tarkennettu vastaamaan päivitettyjä palkkaperusteisia eläkemaksuprosentteja. Lisäksi Kevan tasausmaksun tasoa on tarkistettu alaspäin. Nämä muutokset pienentävät henkilösivukuluja aiempaan laskelmaan verrattuna noin 38.000 euroa. Poistokustannukset on päivitetty koko kaupungin poistoarvion päivityksen yhteydessä, liikelaitoksen osalta 200.000 euroa ylöspäin.

5. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma ulkoiset

(sisältää vesiliikelaitoksen)

	TP 2025	MTA 2026	M-%	LTK 2027	M-%	KJE 2027	M-%	SV2028 1 000 €	M-%	SV2029 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	**41 729 668**	**41 031 183**	**-1,67 %**	**34 241 259**	**-16,55 %**	**34 895 210**	**-14,95 %**	**33 148**	**-5,0 %**	**33 148**	**0,0 %**
Myyntituotot	19 505 958	18 437 640	-5,48 %	18 953 038	2,8 %	18 966 989	2,9 %	18 622	-1,8 %	18 622	0,0 %
Maksutuotot	2 887 791	2 778 900	-3,8 %	2 883 900	3,78 %	2 896 900	4,2 %	2 807	-3,1 %	2 807	0,0 %
Tuet ja avustukset	3 548 939	3 044 258	-14,2 %	2 165 721	-28,9 %	2 260 721	-25,7 %	3 044	34,6 %	3 044	0,0 %
Muut toimintatuotot	15 786 980	16 770 385	6,23 %	10 238 600	-38,95 %	10 770 600	-35,8 %	8 675	-19,5 %	8 675	0,0 %
Toimintakulut	**-170 211 930**	**-178 007 002**	**4,58 %**	**-179 937 606**	**1,08 %**	**-175 657 480**	**-1,32 %**	**-176 703**	**0,6 %**	**-179 993**	**1,9 %**
Henkilöstökulut	-101 196 280	-103 082 971	1,9 %	-103 608 379	0,5 %	-100 812 647	-2,2 %	-101 651	0,9 %	-103 683	2,0 %
Palkat ja palkkiot	-81 617 807	-83 203 584	1,9 %	-83 322 379	0,1 %	-82 253 378	-1,1 %	-82 929	0,9 %	-84 587	2,0 %
Henkilösivukulut	-19 578 473	-19 879 387	1,5 %	-20 286 000	2,0 %	-18 559 269	-6,7 %	-18 722	0,9 %	-19 096	2,0 %
Palvelujen ostot	-38 004 846	-42 007 148	10,5 %	-43 532 597	3,6 %	-42 860 968	2,0 %	-42 928	0,2 %	-43 787	2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 695 662	-16 325 178	4,01 %	-16 018 385	-1,8 %	-15 295 985	-6,3 %	-15 397	0,7 %	-15 705	2,0 %
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	0,4 %	-12 153 145	6,6 %	-12 186 780	6,9 %	-12 187	0,0 %	-12 187	0,0 %
Muut toimintakulut	-3 951 557	-5 186 205	31,24 %	-4 625 100	-10,8 %	-4 501 100	-13,2 %	-4 540	0,9 %	-4 631	2,0 %
Toimintakate	**-128 482 262**	**-136 975 819**	**11,9 %**	**-145 696 347**	**6,37 %**	**-140 762 270**	**-2,1 %**	**-143 555**	**2,0 %**	**-146 845**	**2,3 %**
Verotulot	112 384 905	115 927 000	3,1 %	121 217 000	4,6 %	121 217 000	4,5 %	128 225	5,8 %	132 603	3,4 %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	0,2 %	28 742 701	-8,8 %	27 824 485	-11,7 %	27 823	0,0 %	27 822	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	343 912	-680 000	-297,7 %	-380 000	-44,1 %	-380 000	-44,1 %	-580	52,6 %	-880	51,7 %
Korkotuotot	815 980	600 000	-26,5 %	1 200 000	100,0 %	1 200 000	100,0 %	1 200	0,0 %	1 200	0,0 %
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	-14,4 %	1 218 550	-39,1 %	1 218 550	-39,1 %	1 219	0,0 %	1 219	0,0 %
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	38,1 %	-2 000 000	17,6 %	-2 000 000	17,6 %	-2 200	10,0 %	-2 500	13,6 %
Muut rahoituskulut	-1 577 471	-1 580 000	0,2 %	-798 550	-49,5 %	-798 550	-49,5 %	-799	0,1 %	-799	0,0 %
Vuosikate	**15 688 733**	**9 789 615**	**-37,6 %**	**3 883 354**	**-60,33%**	**7 899 215**	**-19,3 %**	**11 913**	**49,8 %**	**12 700**	**6,6 %**
Poistot ja arvon alentumiset	-16 106 830	-15 300 000	-5,0 %	-16 272 350	6,4 %	-16 402 350	7,2 %	-16 900	3,0 %	-20 000	18,3 %
Satunnaiset erät	0	0		5 000 000		5 000 000					
Tilikauden tulos	**-418 097**	**-5 510 385**	**1218 %**	**-7 388 996**	**34,0 %**	**-3 503 135**	**-36,4 %**	**-4 987**	**44,7 %**	**-7 300**	**46,4 %**
Poistoeron muutos	534 524	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	**116 428**	**-4 975 865**	**-4374 %**	**-6 854 476**	**37,75 %**	**-2 968 615**	**-40,3 %**	**-4 452**	**52,8 %**	**-6 765**	**52,0 %**

Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset

(sisältää vesiliikelaitoksen)

	TP 2025	MTA 2026	M-%	LTK 2027	M-%	KJE 2027	M-%	SV2028 1 000 €	M-%	SV2029 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	**81 198 944**	**81 267 058**	**0,1%**	**74 469 737**	**-8,4 %**	**75 123 688**	**-7,6 %**	**73 377**	**0,0 %**	**73 377**	**0,8%**
Myyntituotot	40 608 897	40 422 530	-0,5 %	41 217 808	2,0 %	41 231 759	2,0 %	40 887	0,0 %	40 887	0,0 %
Maksutuotot	2 944 437	2 841 550	-3,5 %	2 946 550	3,7 %	2 959 550	4,2 %	2 870	0,0 %	2 870	19,7 %
Tuet ja avustukset	3 548 939	3 044 258	-14,2 %	2 165 721	-28,9 %	2 260 721	-25,7 %	3 044	0,0 %	3 044	0,0 %
Muut toimintatuotot	34 096 671	34 958 720	-24,5 %	28 139 658	-19,5 %	28 671 658	-18,0 %	26 576	-0,0 %	26 576	0,0 %
Toimintakulut	**-209 681 207**	**-218 242 877**	**4,1%**	**-220 166 084**	**0,9 %**	**-215 830 412**	**-1,1 %**	**-216 932**	**0,0 %**	**-220 222**	**1,5 %**
Henkilöstökulut	-101 196 279	-103 082 971	1,9 %	-103 608 379	0,5 %	-100 812 647	-2,3 %	-101 651	0,0, %	-103 683	2,0 %
Palkat ja palkkiot	-81 617 806	-83 203 584	1,9 %	-83 322 379	0,1 %	-82 253 378	-1,2 %	-82 929	-0,1 %	-84 587	2,0 %
Henkilösivukulut	-19 578 473	-19 879 387	1,5 %	-20 286 000	2,0 %	-18 559 269	-6,7 %	-18 722	-0,1 %	-19 096	2,0 %
Palvelujen ostot	-59 093 922	-64 069 888	8,4 %	-65 875 217	2,8 %	-65 203 588	1,8 %	-65 271	0,0 %	-66 130	1,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 753 766	-16 325 178	3,6 %	-16 018 385	-1,9 %	-15 295 985	-6,3 %	-15 397	0,0 %	-15 705	2,0 %
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	0,4 %	-12 153 145	6,6 %	-12 186 780	6,9 %	-12 187	0,0 %	-12 187	0,0 %
Muut toimintakulut	-22 273 654	-23 359 340	4,9 %	-22 510 958	-3,6 %	-22 386 958	-4,2 %	-22 426	0,0 %	-22 517	0,4 %
Toimintakate	**-128 482 263**	**-136 975 819**	**11,9 %**	**-145 696 347**	**6,4 %**	**-140 762 270**	**-2,7 %**	**-143 555**	**0,0 %**	**-146 845**	**1,9 %**
Verotulot	112 384 905	115 927 000	5,3 %	121 217 000	2,4 %	121 217 000	2,4 %	128 225	0,0 %	132 603	3,4 %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	5,0 %	28 742 701	-12,9 %	27 824 485	-15,7 %	27 823	0,0 %	27 822	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	343 912	-680 000	-297,7 %	-380 000	-44,1 %	-380 000	-44,1 %	-580	0,1 %	-880	51,7 %
Korkotuotot	815 980	600 000	-26,5 %	1 200 000	100,0 %	1 200 000	100,0 %	1 200	0,0 %	1 200	0,0 %
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	-14,4 %	1 218 550	-39,1 %	1 218 550	-39,1 %	1 219	0,0 %	1 219	0,0 %
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	38,1 %	-2 000 000	17,6 %	-2 000 000	17,6 %	-2 200	0,0 %	-2 500	13,6 %
Muut rahoituskulut	-1 577 471	-1 580 000	0,2 %	-798 550	-49,5 %	-798 550	-49,5 %	-799	0, %	-799	0,0 %
Vuosikate	**15 688 732**	**9 789 615**	**-12,7 %**	**3 883 354**	**-71,6 %**	**7 954 761**	**-41,9 %**	**11 913**	**0,1 %**	**12 700**	**11,3 %**
Poistot ja arvon alentumiset	-16 038 637	-15 300 000	-4,6 %	-16 272 350	6,4 %	-16 402 350	7,2 %	-16 900	0,0 %	-20 000	18,3 %
Satunnaiset erät	-68 193	0		5 000 000		5 000 000		0		0	
Tilikauden tulos	**-418 098**	**-5 510 385**	**283,8 %**	**-7 388 996**	**360,5 %**	**-3 503 135**	**118,3 %**	**-4 987**	**0,1 %**	**-7 300**	**35,1 %**
Poistoeron muutos	534 524	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	**116 427**	**-4 975 965**	**-1019,1 %**	**-6 854 476**	**172,2 %**	**-2 968 615**	**177,4 %**	**-4 452**	**0,1 %**	**-6 765**	**39,3 %**

5.1 Verotulot

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
Verotulot	112 384 905	115 927 000	121 217 000	2,4 %
Kunnan tulovero	86 188 673	89 334 000	92 963 000	1,3 %
Kiinteistövero	16 623 364	15 866 000	16 632 000	-1,1 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 565 625	10 720 000	11 615 000	19,2 %
Koiravero	0	0	0	0,0 %
Muut verot	7 243	7 000	7 000	0,0 %

5.2 Valtionosuudet

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	27 824 485	-15,7 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 899 823	12 921 822	8 848 729	-29,9 %
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0,0 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	13 848 000	15 268 964	15 853 625	3,5 %
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-389 393	-2 744 364	-3 662 580	266,3 %
Muut valtionosuudet	0	0	0	0,0 %
Verotulojen menetysten korvaus	6 083 748	6 072 012	6 784 711	12,2 %

5.3 Korkotulot- ja menot

Korkotulot

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
	815 980	600 000	1 200 000	100,0 %

Korkomenot

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
	-1 230 813	-1 700 000	-2 000 000	17,6 %

5.4 Rahoitustulot- ja menot

Rahoitustulot

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
	2 336 216	2 000 000	1 218 550	-39,1 %

Rahoitusmenot

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	Ero %
	-1 577 471	-1 580 000	-798 550	-49,5 %

6. Investointiosa

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
	Investointimenot									
10	**Korvausinvestoinnit**									
	101 KI/Tietokoneohjelmistot									
Kaupunginhallituksen hankkeet										
	Hallintopalvelut									
9477	Julkaisujärjestelmän uudistus	0	0	-180 000	-40 000	-40 000	-100 000	-40 000	0	0
	Kaupunginhallituksen hankkeet yhteensä	**0**	**0**	**-180 000**	**-40 000**	**-40 000**	**-100 000**	**-40 000**	**0**	**0**
	101 KI/Tietokoneohjelmistot yhteensä	**0**	**0**	**-180 000**	**-40 000**	**-40 000**	**-100 000**	**-40 000**	**0**	**0**
	111 KI/Rakennukset									
Opetuslautakunnan hankkeet										
	Opetuspalvelut									
9197	Suomusjärven koulu ja päiväkoti tilajärjesestelyt	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
	Opetuslautakunnan hankkeet yhteensä	**0**	**0**	**-100 000**	**0**	**0**	**-100 000**	**0**	**0**	**0**
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Tilapalvelut									
9094	Pääkirjaston sisätilojen saneeraus	0	0	-100 000	-100 000	0	-100 000	0	0	0
9096	Salorankatu 10 remontti	-247 543	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9111	Kokkilan saunarakennuksen peruskorjauas	-35 524	-1 000 000	-900 000	-900 000	-900 000	0	0	0	0
9113	Metsärinteen päiväkoti tilaratkaisut	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
9189	Tupurin koulun ja päiväkoti tilaratkaisut	12 437	-1 500 000	-10 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-4 000 000	0	0
9190	Paukkulan kentän pukukopit	0	-380 000	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0
9199	tilaratkaisut	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000	0	0
9203	Vuohensaaren kehittäminen	-38 816	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9204	Energiasäästökorjaukset	-1 051 507	-470 000	-2 900 000	-600 000	-500 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000
9205	Kiinteistöjen hälytysjärjestelmät	-273 227	-200 000	-720 000	-150 000	-120 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
9208	Sisäilmakorjaukset	-539 003	-500 000	-2 400 000	-500 000	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
9214	Suojeltujen ja SAMU-rakennusten korjaus	-46 073	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9224	Lämmitystapamuutokset	-820 536	-30 000	-630 000	-150 000	-30 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
9239	Kaivolan koulun ja päiväkoti tilaratkaisut	-94 661	-1 750 000	-3 750 000	-3 750 000	-3 750 000	0	0	0	0
9244	Satamakatu 9 korjaukset	-370	-70 000	0	0	0	0	0	0	0
9248	Uimahallin peruskorjaus	-85 048	-500 000	-400 000	-400 000	-400 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9249	Moision koulun valaistus	-682	0	0	0	0	0	0	0	0
9252	Urheilutalon peruskorjaus	-8 240	0	0	0	0	0	0	0	0
9257	Salohallin korjaukset	-224 574	-500 000	-300 000	-400 000	-300 000	0	0	0	0
9264	Ropina putkisaneeraus	-80 216	0	0	0	0	0	0	0	0
9265	Tappiskoulun peruskorjaus, Tehdaskatu 4	0	0	-900 000	-400 000	0	-400 000	-500 000	0	0
9266	Mustamäen koulun hulevesi	-143 155	0	0	0	0	0	0	0	0
9267	Musiikkiopiston Kärjen talon alapohja	0	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9268	Hermannin veteraanipajan julkisivu	-179 240	0	0	0	0	0	0	0	0
9269	Muurlan koulun 2.krs lattiapinnat	-54 290	0	0	0	0	0	0	0	0
9270	Moision koulun hulevesi- ja saneeraus	-236 934	-130 000	0	0	0	0	0	0	0
9273	Kiinteistöjen lukitus- ja kulunvalvontajärjestelmät	0	-250 000	-350 000	-350 000	-350 000	0	0	0	0
9274	Valaistuksen päivitys	0	-200 000	-1 000 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
9275	Varavoimakone	0	-230 000	0	0	0	0	0	0	0
9276	Alhaisten puukoulu	0	0	-900 000	-100 000	0	-900 000	0	0	0
9277	Pajulan koulun tilaratkaisut	0	-100 000	-250 000	0	0	-250 000	0	0	0
9278	Alhaisten koulun tilaratkaisut	0	0	-150 000	-150 000	0	-150 000	0	0	0
9279	Armfeltin koulun pohjaviemäri	0	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	0	0	0	0
9280	IOT-anturit	0	-30 000	0	0	0	0	0	0	0
9281	Ylhäistentie 2 ilmanvaihtokone	0	-210 000	0	0	0	0	0	0	0
9282	Ylhäistentie 2 (ent amk tilat) käyttövesijohtojen saneeraus	0	-30 000	-200 000	0	0	-200 000	0	0	0
9284	Keskuskeittiön tilaratkaisut	0	0	-100 000	-150 000	-100 000	0	0	0	0
9285	Inkereen koulun hulevedet	0	-100 000	0	0	0	0	0	0	0
9286	Inkereen koulun ikkunat	0	0	-80 000	0	0	-80 000	0	0	0
9287	Perniön liikuntahallin suunnittelu ja pereskorjaus	0	0	-450 000	-100 000	-100 000	-350 000	0	0	0
9288	Armfeltin koulu (Marian k.) julkisivu	0	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9289	Mustamäen koulun muutokset ja pintaremontti	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000	0	0
9290	Perniön museon aittarakenuksen katto	0	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
9291	Veturitallin katon saneeraus	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9292	Asema-aukio 4 ja asemapuisto	0	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
9293	Musiikkiopiston tilaratkaisut	0	-110 000	0	0	0	0	0	0	0
9295	Armfeltin kotitalousluokka	0	0	-140 000	0	0	-140 000	0	0	0
9296	Suomusjärven koulu	0	0	-150 000	0	0	-150 000	0	0	0
9297	Armfeltin hulevesi	0	0	-150 000	-30 000	-30 000	-120 000	0	0	0
9298	Salon lukion pihan saneeraus	0	0	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0
9480	Linjurin kuljettajien taukotila	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9481	Sirkkulan koulu lämmitystapamuutos	0	0	-460 000	0	0	0	-460 000	0	0
9482	Hajan koulu lämmitystapamuutos	0	0	-230 000	0	0	-230 000	0	0	0
9483	Moision koulu teknisen työn luokat ilamvaihdon ja purunpoiton uusiminen	0	0	-120 000	-120 000	-120 000	0	0	0	0
9484	Halikon liikuntahalli ilmanvaihtokoneiden uusiminen	0	0	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0
9485	Salon lukio käyttövesiputkien uusiminen	0	0	-200 000	0	0	-50 000	-150 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9486	Armfeltin koulu käyttövesiputkien uusiminen ja pannuhuone	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000	0	0
9487	Halikon liikuntahalli peruskorjaus	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000	0	0
9488	Moision koulu käyttövesiputkien uusiminen	0	0	-200 000	0	0	-50 000	-150 000	0	0
9489	Paukkulakodin tilamuutokset	0	0	-2 500 000	-2 500 000	-1 000 000	-1 500 000	0	0	0
9497	Leirisalo julkisivumaalaus	0	0	-40 000	-40 000	-40 000	0	0	0	0
9498	Meritalon museon alapohjan kunnostus	0	0	-60 000	0	0	-60 000	0	0	0
9499	Kaupungintalon tilamuutokset	0	0	-50 000	-100 000	-50 000	0	0	0	0
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-4 147 202**	**-8 860 000**	**-32 100 000**	**-14 910 000**	**-12 110 000**	**-9 530 000**	**-7 260 000**	**-1 600 000**	**-1 600 000**
	111 KI/Rakennukset yhteensä	**-4 147 202**	**-8 860 000**	**-32 200 000**	**-14 910 000**	**-12 110 000**	**-9 630 000**	**-7 260 000**	**-1 600 000**	**-1 600 000**
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet										
	Kulttuuripalvelut									
9188	Halikon museon asevitriinien uusiminen	0	-35 000	0	0	0	0	0	0	0
9680	Perniön museon asevitriinien usiminen	-102 759	0	0	0	0	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9472	Urheilupuiston kehittäminen	0	0	-30 000	0	0	-30 000	0	0	0
9547	Urheilupuisto aidat ja portit uusiminen	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9578	Halikonlahden esteetön polku, lintutorni	0	-100 000	-100 000	-150 000	-100 000	0	0	0	0
9613	Moision tekonurmi	-307 002	0	0	0	0	0	0	0	0
9678	Olosuhteiden kehitäminen Perniön Melassuo	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9679	Uimarantojen kunnostus	-111 060	-90 000	-110 000	0	0	-110 000	0	0	0
9695	Urheilupuiston tekonurmikenttä	-213 525	-90 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet yhteensä	**-734 346**	**-415 000**	**-440 000**	**-350 000**	**-300 000**	**-140 000**	**0**	**0**	**0**
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Elinkeinopalvelut									
9562	Torin sähköistyksen uusiminen	-52 833	0	0	0	0	0	0	0	0
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**-52 833**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Infrapalvelut									
9121	Lehmirannantien kunnostus	0	-200 000	0	0	0	0	0	0	0
9327	Juustomestarintien rakentaminen	-62 157	-250 000	0	0	0	0	0	0	0
9328	Putolankuja rakentaminen	-83 012	0	0	0	0	0	0	0	0
9332	Hulevesiverkoston saneraus	0	-120 000	-1 120 000	-120 000	-120 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
9333	Kauniaistenkatu	0	0	-290 000	-290 000	-290 000	0	0	0	0
9334	Asemakatu 14 ja Helenankatu	0	-50 000	-350 000	0	0	0	-250 000	-100 000	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9335	Siltavoudinkatu	0	-50 000	-400 000	-340 000	-340 000	-60 000	0	0	0
9336	Vähäsillankatu	0	0	-305 000	-305 000	-305 000	0	0	0	0
9337	Farmoksen parkkialue	0	0	-170 000	-170 000	-170 000	0	0	0	0
9338	Peuranpuiston leikkipaikan saneeraus	0	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9339	Veistämöntien leikkipaikan saneeraus	0	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
9340	Salon kantakaupungin matonpesupaikka	0	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9351	Uudelleen päällystetyt kadut	-916 453	-1 000 000	-4 000 000	-1 200 000	-1 200 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
9352	Keskustan pääväylien kehittäminen	-12 810	-250 000	-600 000	0	0	0	-250 000	-250 000	-100 000
9402	Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyenliikenteen väylät	-203 485	-200 000	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9413	Meriniityn katuympäristön parantaminen	0	-150 000	-250 000	0	0	-150 000	-100 000	0	0
9415	Olemassa olevien alueiden saneeraus	-140 852	-150 000	-550 000	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	-150 000	-150 000
9416	Muu katurakentaminen	-46 892	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9431	Uuden tieliikennelain mukukaiset liikennemerkit	-15 290	-50 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0
9432	Perniön kevyenliikenteen siltayhteyden saneeraus	-62 828	-450 000	0	0	0	0	0	0	0
9434	Tehdaskatu/Meriniitynkatu kiertoliittymä	-268 617	0	0	0	0	0	0	0	0
9436	Pyörätieverkoston kehittäminen	-13 027	-75 000	-400 000	-175 000	-175 000	-75 000	-75 000	-75 000	0
9438	Liikenneturvallisuus ja esteettömyys	-69 964	-75 000	-300 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000	0
9440	Horninkadun saneeraus	-1 117 980	-450 000	0	0	0	0	0	0	0
9441	Salon veneväylän ruoppaus	-84 186	-500 000	-1 600 000	-1 400 000	-1 400 000	-200 000	0	0	0
9446	Siltojen perusparannus	0	-75 000	-140 000	-90 000	-90 000	-50 000	0	0	0
9447	Vuohensaarensilta	-2 728	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0
9448	Passintien saneeraus	0	0	-160 000	-160 000	-160 000	0	0	0	0
9449	Korvenmäen maankaatopaikan laajennus	0	0	-250 000	-50 000	-50 000	-200 000	0	0	0
9460	Puusepänpuiston leikkipaikan saneeraus	0	0	-120 000	-120 000	-120 000	0	0	0	0
9461	Isohärjänmäen leikkipaikan saneraus	0	0	-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0	0
9462	Utiskantien leikkipaikan saneeraus	0	0	-70 000	-70 000	-70 000	0	0	0	0
9502	Katuvalaistuksen saneeraus yhdessä Lounean kanssa	-44 431	-50 000	-200 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0
9503	Katuvalaistuksen saneereeraus (SpNa)	-196 357	-50 000	-300 000	-150 000	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000	0
9512	Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa	-2 558	-50 000	-300 000	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9521	Heikkokuntoiset puistot	-140 733	-125 000	-440 000	-95 000	0	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
9525	Perhepuiston peruskunnostus	0	0	-95 000	0	0	0	-95 000	0	0
9526	Horninpuiston kunnostaminen	0	0	-155 000	0	0	-35 000	-120 000	0	0
9529	Salonjoen rantapuiston viherrakentaminen	-212 552	-1 500 000	-540 000	-300 000	-300 000	-80 000	-80 000	-80 000	0
9530	Venelaitureiden peruskunnostus	-109 272	0	-60 000	0	0	0	0	-60 000	0
9559	Ruukinlammen padon peruskunnostus	-24 138	-300 000	-270 000	0	0	-200 000	-70 000	0	0
9568	Pesälammen ja padon kunnostus	-19 308	-150 000	-230 000	-150 000	0	-150 000	-80 000	0	0
9574	Salonjoenvarren valaistuksen uusiminen	-19 739	-50 000	-300 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0
9587	Kirkkopuiston kulkuyhteyksien parantaminen	-51 906	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
9588	Viitanlaakson ja -nummen viherrakentaminen	-83 461	0	-70 000	0	0	-70 000	0	0	0
9590	Norpanpuiston leikkipaikan saneeraus	-84 057	0	0	0	0	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9591	Kuhilaspuiston leikkipaikan saneeraus	-56 672	0	0	0	0	0	0	0	0
9592	Torpanmäentien leikkipaikan saneeraus	-40 405	0	0	0	0	0	0	0	0
9594	Tiilitehtaanpuiston leikkipaikka	0	-110 000	0	0	0	0	0	0	0
	Tilapalvelut									
9492	Hermannin koulun pihan saneeraus	0	0	-350 000	0	0	-350 000	0	0	0
9494	Ylhäistentie 2 pihan saneeraus	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9496	Ainonpuiston esteetön keinu	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
9567	Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostus	-351 622	-200 000	-1 000 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-4 537 492**	**-7 195 000**	**-16 705 000**	**-6 280 000**	**-6 035 000**	**-3 555 000**	**-3 055 000**	**-2 350 000**	**-1 710 000**
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	**-5 324 671**	**-7 610 000**	**-17 145 000**	**-6 630 000**	**-6 335 000**	**-3 695 000**	**-3 055 000**	**-2 350 000**	**-1 710 000**
	116 KI/Koneet ja kalusto									
Opetuslautakunnan hankkeet										
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9696	Kaivolan päiväkodin irtain	0	0	-145 000	-145 000	-145 000	0	0	0	0
9698	Tupurin päiväkodin irtain	0	0	-435 000	0	0	-435 000	0	0	0
	Opetuspalvelut									
9115	Tupurin koulun irtain	0	0	-1 400 000	0	0	-1 400 000	0	0	0
9191	Armfeltin koulun opetustilojen av-remontti	-172 334	0	0	0	0	0	0	0	0
9192	Moision koulun opetustilojen av-remontti	0	-214 000	0	0	0	0	0	0	0
9687	Salon lukion ison auditorion äänen	-165 436	0	0	0	0	0	0	0	0
9699	Kaivolan koulun irtain	0	0	-550 000	-550 000	-550 000	0	0	0	0
	Opetuslautakunnan hankkeet yhteensä	**-337 770**	**-214 000**	**-2 530 000**	**-695 000**	**-695 000**	**-1 835 000**	**0**	**0**	**0**
Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet										
	Kulttuuripalvelut									
9450	Pääkirjaston kalusteet	0	0	-20 000	-100 000	0	-20 000	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9470	Lumetusjärjestelmä	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9471	Niinistön puiston yleisurheilun olosuhteiden parantaminen	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9473	Perniön liikuntahallin kuntosali	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000	0	0
9582	Perniön ja Halikon liikuntahallien äänentoisto	0	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
9615	Huoltokoneiden uusinta	-33 000	-60 000	-180 000	-60 000	-60 000	-40 000	-40 000	-40 000	0
9616	Jäänhoitokoneiston kylmäkontti	-581 469	0	0	0	0	0	0	0	0
9617	Jäänhoitokone	0	-180 000	0	0	0	0	0	0	0
9669	Kuntosalien kilpailuvälineet ja laitteet	-25 114	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9670	Jäähallin irtain omaisuus	0	-140 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet yhteensä	**-639 583**	**-535 000**	**-420 000**	**-280 000**	**-180 000**	**-60 000**	**-140 000**	**-40 000**	**0**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Maankäyttöpalvelut									
9691	GPS-vastaanotin maankäyttöpalvelut	0	-20 000	0	0	0	0	0	0	0
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**0**	**-20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Infrapalvelut									
9341	Puistojen kunnossapidon työkoneet	0	-65 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9442	Kunnossapitotyökone katujen kunnostus	0	0	-995 000	0	0	0	-615 000	0	-380 000
9443	Katujen kunnossapidon työlaitteet	-56 940	-60 000	-180 000	0	0	0	-60 000	-60 000	-60 000
	Tilapalvelut									
9653	Tilapalvelukeskus	0	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
	Ravitsemis-ja puhtaanapitopalv									
9651	Ravitsemispalvelut	-113 798	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9491	Ammattikeittiölaitteet	0	0	-360 000	-80 000	-40 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-170 738**	**-265 000**	**-1 585 000**	**-130 000**	**-90 000**	**-80 000**	**-755 000**	**-140 000**	**-520 000**
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	**-1 148 091**	**-1 034 000**	**-4 535 000**	**-1 105 000**	**-965 000**	**-1 975 000**	**-895 000**	**-180 000**	**-520 000**
10	**Korvausinvestoinnit yhteensä**	**-10 619 964**	**-17 504 000**	**-54 060 000**	**-22 685 000**	**-19 450 000**	**-15 400 000**	**-11 250 000**	**-4 130 000**	**-3 830 000**
20	**Laajennusinvestoinnit**									
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Infrapalvelut									
9558	Joukkoliikenteen infra ja pysäkit	-49 471	-50 000	-250 000	-90 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Tilapalvelut									
9676	Armfeltin koulu lähiliikuntapaikat	-3 630	-500 000	0	0	0	0	0	0	0
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-53 101**	**-550 000**	**-250 000**	**-90 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
	213 LI/Kiinteät rakententeet ja laitteet yhteensä	**-53 101**	**-550 000**	**-250 000**	**-90 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
	216 LI/Koneet ja kalusto									
Opetuslautakunnan hankkeet										
	Opetuspalvelut									
9584	Armfeltin entisen lukio-osan av-laitteet	-5 125	0	0	0	0	0	0	0	0
9585	Armfeltin entisen lukio-osan irtaimisto	-70 493	0	0	0	0	0	0	0	0
9620	Perusopetuspalvelujen yhteiset	-105 870	0	0	0	0	0	0	0	0
	Opetuslautakunnan hankkeet yhteensä	**-181 488**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	216 LI/Koneet ja kalusto yhteensä	**-181 488**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
20	**Laajennusinvestoinnit yhteensä**	**-234 589**	**-550 000**	**-250 000**	**-90 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
30	**Uusinvestoinnit**									
	310 UI/Maa- ja vesialueet									
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Maankäyttöpalvelut									
9050	Maa- ja vesialueet, tontit	-1 160 550	-1 000 000	-5 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**-1 160 550**	**-1 000 000**	**-5 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**
	310 UI/Maa- ja vesialueet yhteensä	**-1 160 550**	**-1 000 000**	**-5 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**
	311 UI/Rakennukset									
Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet										
	Kulttuuripalvelut									
9187	Esittävän taiteen tila	0	-100 000	0	-100 000	0	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9193	Palloiluhalli, jalkapallohalli	-2 079	-100 000	0	0	0	0	0	0	0
9271	Monitoimihalli	0	-100 000	-100 000	0	0	-100 000	0	0	0
9299	Areenakatsomot	0	0	-50 000	0	0	-50 000	0	0	0
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet yhteensä	**-2 079**	**-300 000**	**-150 000**	**-100 000**	**0**	**-150 000**	**0**	**0**	**0**
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Elinkeinopalvelut									
9272	Ollikkalan yhteisötalo	0	-30 000	0	0	0	0	0	0	0
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**0**	**-30 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Tilapalvelut									
9058	KOM ostot hallinto- ja laitosrakennukset	-470 000	0	0	0	0	0	0	0	0
9110	Uskelan varhaiskasvatus- ja koulu	-312 353	-4 000 000	-16 000 000	-8 000 000	-8 000 000	-8 000 000	0	0	0
9170	Halikon keskustan päiväkoti	-27 033	-150 000	-5 390 000	-2 695 000	-2 695 000	-2 695 000	0	0	0
9181	Museokokoelmien varasto	-1 040	-1 000 000	-6 100 000	-6 100 000	-6 100 000	0	0	0	0
9193	Palloiluhalli, jalkapallohalli	0	0	-13 050 000	-50 000	-50 000	-6 000 000	-7 000 000	0	0
9195	Perniön yhtenäiskoulun ja lukion tilat	-5 475	-250 000	-8 450 000	0	0	-3 900 000	-4 550 000	0	0
9251	Jäähallin uudisrakentaminen	-3 206 767	-5 000 000	0	0	0	0	0	0	0
9272	Ollikkalan yhteisötalo	0	0	-630 000	-30 000	-630 000	0	0	0	0
9493	Aurinkovoimala	0	0	-1 500 000	-600 000	0	-600 000	-300 000	-300 000	-300 000
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-4 022 668**	**-10 400 000**	**-51 120 000**	**-17 475 000**	**-17 475 000**	**-21 195 000**	**-11 850 000**	**-300 000**	**-300 000**
	311 UI/Rakennukset yhteensä	**-4 024 747**	**-10 730 000**	**-51 270 000**	**-17 575 000**	**-17 475 000**	**-21 345 000**	**-11 850 000**	**-300 000**	**-300 000**
	313 UI/Kiinteät rakent. ja lait.									
Opetuslautakunnan hankkeet										
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9666	Prosenttitaide	0	0	-30 000	0	0	-30 000	0	0	0
	Opetuspalvelut									
9666	Prosenttitaide	0	0	-125 000	-80 000	-80 000	0	-45 000	0	0
	Opistopalvelut									
9196	Taitoliikuntatila	-54 372	0	0	0	0	0	0	0	0
9445	Kulttuuritila Näkkärin lava	0	-20 000	0	0	0	0	0	0	0
	Opetuslautakunnan hankkeet yhteensä	**-54 372**	**-20 000**	**-155 000**	**-80 000**	**-80 000**	**-30 000**	**-45 000**	**0**	**0**
Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet										
	Liikuntapalvelut									
9575	Tupurin skeittiparkki	0	-250 000	0	0	0	0	0	0	0
9576	Lähiliikuntarakentaminen	0	-200 000	-300 000	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0
9593	Luontoliikuntaolosuhteiden kehittäminen	0	0	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet yhteensä	**0**	**-450 000**	**-500 000**	**-250 000**	**-250 000**	**-250 000**	**0**	**0**	**0**
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Infrapalvelut									
9303	Tavolan alue, Halikko	0	0	-600 000	0	0	-100 000	-250 000	-250 000	0
9311	Uudet kaava-alueet	0	-50 000	-1 600 000	-50 000	-50 000	-50 000	-500 000	-500 000	-500 000
9315	Suomusjärven uudet kaava-aluee	0	0	-1 200 000	0	0	0	0	-1 200 000	0
9316	Halikonrinne	-28 586	-200 000	-1 200 000	-200 000	-200 000	-1 000 000	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9326	Vuorelanalue, Hajala	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9329	Tammipuisto, Mathildedal	-19 415	-200 000	0	0	0	0	0	0	0
9330	Kartanorinteen alue, Teijo	-58 109	-170 000	0	0	0	0	0	0	0
9331	Salon sokerin alue	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9342	Puusepänpuiston alue	0	-500 000	-450 000	-230 000	-230 000	-220 000	0	0	0
9344	Tiilitehtaanpuiston viheralue	0	-70 000	-325 000	-270 000	-270 000	-55 000	0	0	0
9350	Uusien alueiden asfaltointi	-98 336	-100 000	0	-100 000	0	0	0	0	0
9422	Helenansilta	-108 491	-1 300 000	-3 885 000	0	-3 500 000	-385 000	0	0	0
9423	Lumenkaatopaikat	-3 094	0	0	0	0	0	0	0	0
9428	Ratapihan alikulku	0	0	-2 450 000	0	0	-150 000	-2 300 000	0	0
9453	Kantatie 52	0	0	-5 050 000	0		-5 050 000			
9500	Uuden katuvalaistuksen rakentaminen	-69 101	-100 000	-350 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
9589	Perniön kirkonkylän koirapuisto	-94 974	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tilapalvelut									
9563	Sähköautojen latauspisteiden uusiminen	-39 349	-80 000	-300 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**-519 455**	**-2 770 000**	**-12 360 000**	**-980 000**	**-4 380 000**	**-7 140 000**	**-3 180 000**	**-2 080 000**	**-630 000**
	313 UI/Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	**-573 827**	**-3 240 000**	**-13 015 000**	**-1 310 000**	**-4 710 000**	**-7 420 000**	**-3 225 000**	**-2 080 000**	**-630 000**
	316 UI/Koneet ja kalusto									
Opetuslautakunnan hankkeet										
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9117	Uskelan päiväkodin irtain	0	0	-725 000	0	0	-725 000	0	0	0
9697	Halikon keskeskustan päiväkodin irtain	0	0	-435 000	0	0	-435 000	0	0	0
	Opetuspalvelut									
9118	Uskelan koulun irtain	0	0	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	0	0	0	0
9119	Perniön yhtenäiskoulun ja lukion irtain	0	0	-1 060 000	0	0	0	-1 060 000	0	0
	Opetuslautakunnan hankkeet yhteensä	**0**	**0**	**-3 920 000**	**-1 700 000**	**-1 700 000**	**-1 160 000**	**-1 060 000**	**0**	**0**
Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet										
	Kulttuuripalvelut									
9120	Museokokoelmine yhteisvararaston irtaimisto ja laitteet	0	0	-800 000	-800 000	-800 000	0	0	0	0
	Liikuntapalvelut									
9112	Esteetön kuntosali	0	-250 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-ajan lautakunnan hankkeet yhteensä	**0**	**-250 000**	**-800 000**	**-800 000**	**-800 000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Maankäyttöpalvelut									
9451	Yhteisilmakuvaus Turun alue	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
	Elinkeinopalvelut									
9122	Torin infonäyttö	0	-25 000	0	0	0	0	0	0	0
9123	Asuntomessujen taideprojekti	0	-30 000	-160 000	-140 000	-100 000	-60 000	0	0	0
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**0**	**-55 000**	**-260 000**	**-240 000**	**-200 000**	**-60 000**	**0**	**0**	**0**
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	**0**	**-305 000**	**-4 980 000**	**-2 740 000**	**-2 700 000**	**-1 220 000**	**-1 060 000**	**0**	**0**
	320 UI/Osakkeet ja osuudet									
Kaupunginhallituksen hankkeet										
	Kaupunginhallitus									
9000	Osakkeet	0	-1 300 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Kaupunginhallituksen hankkeet yhteensä	**0**	**-1 300 000**	**-250 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
	320 UI/Osakkeet ja osuudet yhteensä	**0**	**-1 300 000**	**-250 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
30	**Uusinvestoinnit yhteensä**	**-5 759 124**	**-16 575 000**	**-74 515 000**	**-22 675 000**	**-25 935 000**	**-31 035 000**	**-17 185 000**	**-3 430 000**	**-1 980 000**
	Investointimenot yhteensä	**-16 613 677**	**-34 629 000**	**-128 825 000**	**-45 450 000**	**-45 435 000**	**-46 485 000**	**-28 485 000**	**-7 610 000**	**-5 860 000**
	Investointitulot ja rahoitusosuudet									
10	**Korvausinvestoinnit (tulot)**									
	111 KI/Rakennukset									
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Tilapalvelut									
9054	KOM myynti, muut rakennukset	49 559	0	0	0	0	0	0	0	0
9224	Lämmitystapamuutokset	396 060	0	0	0	0	0	0	0	0
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**445 619**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	111 KI/Rakennukset yhteensä	**445 619**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
	113 KI/Kiinteät rakent. ja lait.									
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Infrapalvelut									
9512	Muut yhteishankkeet ELY:n kans	0	20 000	20 000	20 000	20 000	0	0	0	0
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	113 KI/Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
10	**Korvausinvestoinnit yhteensä (tulot)**	**445 619**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
30	**Uusinvestoinnit (tulot)**									
	310 UI/Maa- ja vesialueet									
Elinvoimajaoston hankkeet										
	Maankäyttöpalvelut									
9050	Maa- ja vesialueet, tontit	233 477	0	0	0	0	0	0	0	0
	Elinvoimajaoston hankkeet yhteensä	**233 477**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	310 UI/Maa- ja vesialueet yhteensä	**233 477**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	311 UI/Rakennukset									
Teknisen lautakunnan hankkeet										
	Tilapalvelut									
9052	KOM myynti, asuinrakennukset	83 925	0	0	0	0	0	0	0	0
9181	Museokokoelmien varasto			180 000		180 000				
9251	Jäähallin uudisrakentaminen	180 000	600 000	0	0	0	0	0	0	0
	Teknisen lautakunnan hankkeet yhteensä	**263 925**	**600 000**	**0**	**0**	**180 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	311 UI/Rakennukset yhteensä	**263 925**	**600 000**	**180 000**	**0**	**180 000**	**0**	**0**	**0**	**0**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
	320 UI/Osakkeet ja osuudet									
Kaupunginhallituksen hankkeet										
	Kaupunginhallitus									
9000	Osakkeet	55 475	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunginhallituksen hankkeet yhteensä	**55 475**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	320 UI/Osakkeet ja osuudet yhteensä	**55 475**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
30	**Uusinvestoinnit yhteensä (tulot)**	**552 877**	**600 000**	**180 000**	**0**	**180 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Investointitulot ja rahoitusosuudet yhteensä	**998 496**	**620 000**	**200 000**	**20 000**	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Investoinnit, netto	**-15 615 181**	**-34 009 000**	**-128 625 000**	**-45 430 000**	**-45 235 000**	**-46 485 000**	**-28 485 000**	**-7 610 000**	**-5 860 000**
	Investointimenot									
10	**Korvausinvestoinnit**	**-10 619 964**	**-17 504 000**	**-54 060 000**	**-22 685 000**	**-19 450 000**	**-15 400 000**	**-11 250 000**	**-4 130 000**	**-3 830 000**
20	**Laajennusinvestoinnit**	**-234 589**	**-550 000**	**-250 000**	**-90 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
30	**Uusinvestoinnit**	**-5 759 124**	**-16 575 000**	**-74 515 000**	**-22 675 000**	**-25 935 000**	**-31 035 000**	**-17 185 000**	**-3 430 000**	**-1 980 000**
	Investointimenot, yhteensä	**-16 613 677**	**-34 629 000**	**-128 825 000**	**-45 450 000**	**-45 435 000**	**-46 485 000**	**-28 485 000**	**-7 610 000**	**-5 860 000**
	Investointitulot									
10	**Korvausinvestoinnit**	**49 559**	**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
20	**Laajennusinvestoinnit**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
30	**Uusinvestoinnit**	**372 877**	**0**	**180 000**	**0**	**180 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Investointitulot, yhteensä	**422 436**	**0**	**200 000**	**20 000**	**200 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Investoinnit, netto	**-15 615 181**	**-34 009 000**	**-128 605 000**	**-45 430 000**	**-45 235 000**	**-46 485 000**	**-28 485 000**	**-7 610 000**	**-5 860 000**

Liikelaitos Salon Veden investointisuunnitelma 2027-2031										
Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
	Investointimenot									
10	**Korvausinvestoinnit**									
	113 KI/Kiinteät rakent. ja lait.									
	Talousvesi									
9750	Vesijohtoverkoston saneeraus	-118 662	-200 000	-1 900 000	-200 000	-200 000	-200 000	-500 000	-500 000	-500 000
9753	Vesihuollon automaatiojärjestelmä	0	-60 000	-120 000	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
9754	Vedenottamot	-183 253	-260 000	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9773	Horninkadun vesihuollon saneereeraus	0	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9851	Vesitornien saneeraus	-1 374 336	-600 000	-820 000	-220 000	-220 000	-100 000	-300 000	-100 000	-100 000
9857	Helenansillan johtosiirrot	0	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
	Jätevesi									
9751	Viemäriverkoston saneeraus	-362 023	-1 700 000	-7 100 000	-1 800 000	-1 800 000	-600 000	-1 500 000	-1 600 000	-1 600 000
9753	Vesihuollon automaatiojärjestelmä	-251 202	0	0	0	0	0	0	0	0
9756	Pumppaamoiden saneeraus	-335 880	-150 000	-1 550 000	-150 000	-150 000	-200 000	-400 000	-400 000	-400 000
9760	Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus	-508 145	-650 000	-4 740 000	-740 000	-740 000	-400 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
9768	Pienpuhdistamoiden saneeraus	-158 414	-120 000	-280 000	-80 000	-80 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9773	Horninkadun vesihuollon saneerraus	-705 735	0	0	0	0	0	0	0	0
9857	Helenansillan johtosiirrot	0	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9825	Keskuspuhd tuloviem saneeraus	0	0	-1 600 000	-100 000	-100 000	-1 500 000	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	**-3 997 650**	**-3 890 000**	**-18 610 000**	**-3 390 000**	**-3 390 000**	**-3 180 000**	**-4 080 000**	**-3 980 000**	**-3 980 000**
	116 KI/Koneet ja kalusto									
	Talousvesi									
9850	Vesihuoltolaitoksen irtain	-101 431	-240 000	-1 450 000	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-350 000	-350 000
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	**-101 431**	**-240 000**	**-1 450 000**	**-250 000**	**-250 000**	**-250 000**	**-250 000**	**-350 000**	**-350 000**
	Korvausinvestoinnit yhteensä	**-4 099 081**	**-4 130 000**	**-20 060 000**	**-3 640 000**	**-3 640 000**	**-3 430 000**	**-4 330 000**	**-4 330 000**	**-4 330 000**

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
20	**Laajennusinvestoinnit**									
	213 LI/Kiinteät rakent. ja lait.									
	Jätevesi									
9769	Keskuspuhdistamon kapasiteetin lisääminen	0	-550 000	-4 890 000	-2 890 000	-2 890 000	-2 000 000	0	0	0
9804	Viemäriverkoston laajentaminen toiminta-alueet	-574 622	-200 000	-1 060 000	-30 000	-30 000	-30 000	-300 000	-300 000	-400 000
	Talousvesi									
9855	Vesijohtoverkoston kapasiteeti	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	213 LI/Kiinteät rakent. ja lait. yhteensä	**-574 622**	**-750 000**	**-5 950 000**	**-2 920 000**	**-2 920 000**	**-2 030 000**	**-300 000**	**-300 000**	**-400 000**
	Laajennusinvestoinnit yhteensä	**-574 622**	**-750 000**	**-5 950 000**	**-2 920 000**	**-2 920 000**	**-2 030 000**	**-300 000**	**-300 000**	**-400 000**
30	**Uusinvestoinnit**									
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Jätevesi									
9702	Tavolan alue	0	0	-300 000	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0
9711	Uusien kaava-alueiden vesihuolto	0	-5 000	-460 000	-10 000	-10 000	-50 000	-100 000	-100 000	-200 000
9716	Suomusjärven uudet kaava-alueet	0	0	-100 000	0	0	0	0	-100 000	0
9771	Tammipuisto, Mathildedal	-14 954	-45 000	0	0	0	0	0	0	0
9774	Kartanorinteen alue, Teijo	-11 208	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
9776	Osuuskuntien jätevesiverkostot	-112 500	0	-600 000	0	0	-300 000	-300 000	0	0
9777	Keskuspuhdistamon kaivolieteasema	0	-750 000	-1 500 000	-350 000	-350 000	-1 150 000	0	0	0
9778	Asuntomessualueiden vesihuolto	0	-200 000	0	0	0	0	0	0	0
9856	Vuorelan alue Hajala	0	0	-25 000	0	0	0	0	-25 000	0
9820	Kauniaistenk vesihuolto (messut)	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
9821	vesihuolto (messut)	0	0	-40 000	-40 000	-40 000	0	0	0	0
9823	Vähäsillankadun vesihuolto (messut)	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
	Hulevesi									
9820	Kauniaistenkadun vesihuolto (messut)	0	0	-15 000	-15 000	-15 000	0	0	0	0
9821	vesihuolto (messut)	0	0	-10 000	-10 000	-10 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
9823	Vähäsillankadun vesihuolto (messut)	0	0	-15 000	-15 000	-15 000	0	0	0	0
9824	Keskuspuhdistamo tulopumppaamo	0	0	-2 800 000	-600 000	-600 000	-2 200 000	0	0	0
	Talousvesi									
9711	Uusien kaava-alueiden vesihuolto	0	-5 000	-460 000	-10 000	-10 000	-50 000	-100 000	-100 000	-200 000
9771	Tammipuisto, Mathildedal	0	-45 000	0	0	0	0	0	0	0
9774	Kartanorinteen alue, Teijo	0	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
9778	Asuntomessualueiden vesihuolto	0	-200 000	0	0	0	0	0	0	0
9779	Vesihuollon fyysinen turvallisuus	0	-150 000	-40 000	-40 000	-40 000	0	0	0	0
9856	Vuorelan alue Hajala	0	0	-75 000	0	0	0	0	-75 000	0
9820	Kauniaistenkadun vesihuolto (messut)	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
9821	vesihuolto (messut)	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9822	Helenankadun vesihuolto (messut)	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9823	Vähäsillankadun vesihuolto (messut)	0	0	-20 000	-20 000	-20 000	0	0	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	**-138 662**	**-1 550 000**	**-6 650 000**	**-1 300 000**	**-1 300 000**	**-3 850 000**	**-600 000**	**-500 000**	**-400 000**
	316 UI/Koneet ja kalusto									
	Talousvesi									
9775	Vesihuoltolaitoksen irtain	-142 106	-50 000	-220 000	-20 000	-20 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	**-142 106**	**-50 000**	**-220 000**	**-20 000**	**-20 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**	**-50 000**
	Uusinvestoinnit yhteensä	**-280 768**	**-1 600 000**	**-6 870 000**	**-1 320 000**	**-1 320 000**	**-3 900 000**	**-650 000**	**-550 000**	**-450 000**
	Investointimenot yhteensä	**-4 954 471**	**-6 480 000**	**-32 880 000**	**-7 880 000**	**-7 880 000**	**-9 360 000**	**-5 280 000**	**-5 180 000**	**-5 180 000**
	Investointitulot									
9777	Keskuspuhdistamon kaivolieteasema	0	0	1 130 000	113 000	1 130 000				
	Investointitulot yhteensä	**0**	**0**	**1 130 000**	**113 000**	**1 130 000**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Investoinnit netto, Liikelaitos Salon Vesi	**-4 954 471**	**-6 480 000**	**-31 750 000**	**-7 767 000**	**-6 750 000**	**-9 360 000**	**-5 280 000**	**-5 180 000**	**-5 180 000**

	Investoinnit yhteensä (sisältäen Liikelaitos Salon Veden)									
Proj. nro	Selitys	TP 2025 €	MTA 2026 €	Kust.yht. KJE 2027-2031	LTK 2027 €	KJE 2027 €	TS 2028 €	TS 2029 €	TS 2030 €	TS 2031 €
10	Korvausinvestoinnit	-14 719 045	-21 634 000	-74 120 000	-26 325 000	-23 090 000	-18 830 000	-15 580 000	-8 460 000	-8 160 000
20	Laajennusinvestoinnit	-809 211	-1 300 000	-6 200 000	-3 010 000	-2 970 000	-2 080 000	-350 000	-350 000	-450 000
30	Uusinvestoinnit	-6 039 892	-18 175 000	-81 385 000	-23 995 000	-27 255 000	-34 935 000	-17 835 000	-3 980 000	-2 430 000
	Investointimenot, yhteensä	-21 568 148	-41 109 000	-161 705 000	-53 330 000	-53 315 000	-55 845 000	-33 765 000	-12 790 000	-11 040 000
	Investointitulot									
10	Korvausinvestoinnit	445 619	20 000	1 170 000	20 000	20 000	0	0	0	0
20	Laajennusinvestoinnit	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Uusinvestoinnit	552 877	600 000	180 000	113 000	1 310 000	0	0	0	0
	Investointitulot, yhteensä	998 496	620 000	1 350 000	133 000	1 330 000	0	0	0	0
	Investoinnit, netto	-20 569 652	-40 489 000	-160 355 000	-53 197 000	-51 985 000	-55 845 000	-33 765 000	-12 790 000	-11 040 000

7. Investointiosan perustelut

10 Korvausinvestoinnit

101 KI/Tietokoneohjelmistot

Kaupunginhallitus

9477 Julkaisujärjestelmän uudistus
Salon kaupungin verkkopalvelukokonaisuus on toteutettu vuonna 2020, ja investointiohjelmakauden alkaessa järjestelmä on saavuttamassa tavanomaisen uudistamisiän. Verkkopalvelut ovat kaupungin tärkein digitaalinen palvelu- ja viestintäkanava, mutta nykyinen tekninen toteutus perustuu WordPressin vanhempaan arkkitehtuuriin, jonka kehitys on jäämässä jälkeen järjestelmän nykyisestä kehityssuunnasta. Tämä kasvattaa teknistä velkaa sekä vaikeuttaa uusien toiminnallisuuksien käyttöönottoa.

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa verkkopalveluiden toimintavarmuus, kehittävyys ja kustannustehokkuus myös tulevina vuosina. Samalla voidaan parantaa palveluiden käytettävyyttä, saavutettavuutta ja löydettävyyttä sekä hakukoneissa että tekoälypohjaisissa hakupalveluissa. Verkkopalvelu on monelle kuntalaiselle, yritykselle ja vierailijalle ensimmäinen kosketuspinta Saloon, joten sillä on merkittävä vaikutus kaupungin palvelukokemukseen ja imagoon.
Moderni julkaisujärjestelmä tehostaa myös sisällöntuotantoa. Verkkopalveluja ylläpitää noin 80 kaupungin työntekijää, joten käytettävyyden parantaminen vähentää koulutus- ja tukitarvetta sekä nopeuttaa päivittäistä työtä. Samalla riippuvuus ulkopuolisista kehittäjistä vähenee ja ylläpidon kustannukset pysyvät paremmin hallinnassa.

Uudistus mahdollistaa uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, kehittyneiden hakutoimintojen, sähköisten palveluiden ja nykyaikaisten integraatioiden hyödyntämisen. Lisäksi tapahtumapalvelut voidaan uudistaa nykyaikaiseen SaaS-ratkaisuun, mikä vähentää ylläpitotyötä ja parantaa tapahtumatietojen näkyvyyttä eri kanavissa.

Mikäli investointia ei toteuteta, tekninen velka kasvaa edelleen, verkkopalvelun kehittäminen kallistuu ja uusien palveluiden käyttöönotto vaikeutuu. Samalla käyttäjien odotusten ja kaupungin digitaalisten palveluiden välinen kuilu voi kasvaa. Hallitusti toteutettu uudistus vuosina 2027–2029 on taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä tapa turvata kaupungin digitaalisten palveluiden kehittäminen sekä hillitä tulevia ylläpitokustannuksia.

111 KI/Rakennukset

Opetuslautakunta

Opetuspalvelut

9197 Suomusjärven koulun ja päiväkodin tilajärjestelyt (suunnittelu 2028)
Suomusjärven koulun ja päiväkodin rakennukset kunto kartoitetaan vuoden 2026 aikana. Rakennukset alkavat olemaan peruskorjaustarpeessa. Samalla lähdetään tarkastelemaan päiväkodin tilajärjestelyjä koulun yhteyteen.

Tekninen lautakunta

Tilapalvelut

9094 Pääkirjaston sisätilojen saneeraus (suunnittelu 2027)
Pääkirjaston Laurinsali on huonossa kunnossa. Sekä lattia että seinämateriaalit tulee uusia. Samalla tilan esitystekniikkaa uusitaan. Laurinsalin tilaa käyttävät kirjaston lisäksi myös kaupungin muut palvelut, kuten esimerkiksi opetuspalvelut. Lisäksi Varha tilassa ensiapukursseja ja muuta koulutusta. Laurinsalia käyttävät myös kolmannen sektorin toimijat. Pääkirjaston lisäksi myös Halikon ja Perttelin lähikirjastoissa on uudistusta ja korjauksia edellyttäviä kohteita. Nämä uudistukset liittyvät ensisijaisesti palveluiden tarjoamiseen sekä työergonomiaan.

Kaupunginjohtajan esitys: Siirretään vuodelle 2028.

9111 Kokkilan saunarakennus (2027)
Kokkilan uimalan saunarakennus on käytössä ympärivuotisesti. Kesäisin uimakauden aikana saunaa käytetään jokaisena päivänä ja talviuintikaudella syyskuusta huhtikuun loppuun kuutena päivänä viikossa. Talviuintikaudella käyttäjämäärä on noin 600 henkilöä per viikko. Erityisesti talviuintikauden käyttö asettaa vaatimuksia rakennuksen korjaukselle/uusimiselle. Rakennuksen ilmanvaihto ja pintamateriaalit ei ole nykyisen käytön vaatimalla tasolla, jolloin kosteus ei poistu riittävästi ja jää rakenteisiin.

Talviuinnin olosuhteiden kehittämisessä kaupungin ensisijainen kohde on Kokkila. Kokkilan uimaranta kohteena on talviuintiharrastuksen kehittämisen näkökulmasta kestävä, toimiva ja pitkäikäinen ratkaisu. Kokkilaan tulisi rakentaa uusi erityisesti talviuintikäyttöön soveltuva rakennus, koska alueella on jo toimivat kunnallistekniset fasiliteetit. Uusi rakennus tulisi olla materiaaleiltaan kosteusrasituksen kestävä, kunnolla lämpöeristetty ja tehokkaalla ilmanvaihdolla varustettu rakennus, joka olisi kaikkien väestöryhmien saavutettavissa.

Kaupunginjohtajan esitys: Perustelutekstiä täydennetään seuraavasti: Kokkilan saunarakennuksen rakennustyöt ovat käynnissä ja urakka valmistuu vuoden 2027 aikana.

9113 Metsärinteen päiväkodin tilajärjestelyt (suunnittelu 2028)
Rakennuksen talotekniikka kaipaa uusimista. Nykyinen ilmanvaihto ei ole riittävä nykyiselle käyttäjämäärälle. Päiväkodin mitoitus ei riitä nykyajan vaatimuksiin.

9189 Tupurin koulun ja päiväkodin tilaratkaisut (2026–2029)
Rakennus on alun perin vuodelta 1993, jolloin rakennettiin koululle 6 perusopetustilaa oheistiloineen. Koulua laajennettiin 1998 yhdeksällä perusopetustilalla tukitiloineen. 2004 koulua oli jälleen laajennettava. Tällä kertaa tehtiin kuusi perusopetustilaa sekä koulurakennukseen liittyen kolmiryhmäinen Anjalan päiväkotiosio. Rakennukseen on vuosien aikana tehty normaalit huolto- ja kunnostustehtävät sekä toiminnan muutoksista johtuneet täydennys ja muutostyöt. Rakennukseen toteutettiin maalämpö 2019–2020.

Tupurin päiväkodin Tammenrinne 2, palon takia lähdettiin selvittämään koulun ja päiväkodin yhdistämistä Taimistokadulle. Tämä aiheuttaa muutoksia myös koulun tiloissa, joten samalla Tupurin koulu ja Anjalan päiväkotiyksikön kunto kartoitetaan ja lähdetään suunnitelmaan peruskorjausta koskien koko kiinteistöä. Kiinteistön talotekniikka on vanhimmilta osin 30 vuotta vanhaa.

Päiväkodin käyttäjämäärän lisääntyessä on myös piha suunniteltava toimivaksi ja turvalliseksi saattoliikenteestä lähtien. Jos tiloja ei lähdetä korjaamaan, niin tulevaisuudessa korjaaminen tulee olemaan kalliimpaa eikä meillä ole tarjota toimivia tiloja Tupurin päiväkodin Tammenrinne 2 yksikölle.

Hankesuunnitelmaan lisättiin kaupunginhallituksen käsittelyssä maininta, että jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään mahdollisuus toteuttaa koulun muuntojoustavat tilat siten, että niitä voidaan tarvittaessa hyödyntää myös nuorisotilatoimintaan. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hankesuunnitelman joulukuussa 2025. Päätös sisältää ponsiesityksen, että Tupurin päiväkodin pihan suunnittelussa pyritään lisäämään mahdollisimman paljon luonnonmukaisia elementtejä, kuten metsäpohjaista kasvustoa eli kunttaa, siirtonurmea ja istutuslaatikoita.

Kaupunginjohtajan esitys: Perustelutekstiä täydennetään seuraavasti: Tupurin koulun ja päiväkodin tilaratkaisujen urakka on tarkoitus käynnistää vuoden 2027 alussa.

9190 Paukkulan kentän pukukopit (2027)
Uuden pukukoppirakennuksen rakentaminen on käynnissä ja se on valmistumassa alkuvuodesta 2027.

9199 Inkereen koulun ja päiväkodin sekä Hähkänän koulun tilajärjestelyt (2029)
Rakennuksiin on tarkoitus tehdä kattava kuntokartoitus vuosien 2026–2027 aikana sekä samalla tarkastella tilojen kannattavuutta, toimivuutta ja käytännöllisyyttä.

9203 Vuohensaaren kehittäminen (2027)
Vaunupaikkojen nurmialue vettyy liiallisesti kosteusrasituksesta. Salaojitetaan vaunupaikkoja, jotta maaperä pysyy kuivempana.

9204 Energiasäästökorjaukset (2027–2031)
Tavoitteena on vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja siirtyä uusiutuviin energiamuotoihin kiinteistöjen energiankäytössä. Ilmanvaihtojärjestelmien energiatehokkuutta parannetaan ottamalla käyttöön energiatehokkaampia puhaltimia ja lämmöntalteenottolaitteita sekä lisäämällä älykästä talotekniikkaa. Lämpenevä ilmasto lisää jäähdytyksen tarvetta kiinteistöissä. Jäähdytykseen tarvittavan energiankulutuksen vähentämiseksi lisätään passiivisia aurinkosuojia ja tarpeen vaatiessa lisätään koneellinen jäähdytys. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa energiakatselmuksia, joiden avulla tarkastellaan kiinteistöjen energiankäyttöä kokonaisvaltaisesti ja tunnistetaan uusia säästö- ja kehittämiskohteita.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 500.000 euroa.

9205 Kiinteistöjen hälytysjärjestelmät (2027–2031)
Rakennusautomaatio vaatii jatkuvaa päivittämistä. Tavoitteena on myös parantaa järjestelmien yhteensopivuutta ja käytettävyyttä sekä saada aikaan energiansäästöä. Olosuhde seurannan lisääminen. Olosuhde seuranta antaa tärkeää tietoa rakennusten sisäilmastosta. Seurannalla pystymme tarkkailemaan, että toimiiko rakennus niin kuin se on suunniteltu toimivan. Palovaroitin- ja ilmoitinjärjestelmien uusiminen. Kameravalvonnan uusiminen, lisääminen ja päivitys.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 120.000 euroa.

9208 Sisäilmakorjaukset (2027–2031)
Rakennusten kunnon ja sisäilmasto-olosuhteen selvittämiseksi on välttämätöntä tehdä kuntotutkimuksia, joissa selvitetään rakenteiden ja talotekniikan kunto sekä tehdään haitta-ainekartoitus ja olosuhdearvio. Kattavasta kuntotutkimuksesta saadaan samalla pitkän tähtäimen suunnittelua varten rakennuksen kuntoarvio (PTS), joka saadaan vietyä suoraan sähköiseen huoltokirjaan. Sekä kuntotutkimuksissa että omissa tutkimuksissa saattaa ilmetä sisäilmastoon heikentävästi vaikuttavia asioita tai talotekniikkaan liittyviä kiireellisiä korjaustarpeita. Jotta tilojen käyttöä voidaan jatkaa turvallisesti, on näiden ongelmien korjaustoimenpiteisiin ryhdyttävä välittömästi. Kuntotutkimuksia vuodelle 2027 on suunniteltu tehtäväksi mm. seuraavissa kohteissa: Sirkkulan koulu, Hajalan koulu, Kiikalan päiväkoti, Komisuon koulu, Hähkänän koulu, Mustamäen koulu, Ainonpuiston koulu.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 400.000 euroa.

9224 Lämmitystapamuutokset (2027–2031)
Tavoitteena on päästä eroon fossiilisten polttoaineiden käytöstä seuraavan noin viiden vuoden aikana. Tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää vuosittaisia muutoksia eri kiinteistöjen lämmönlähteisiin. Tulevaisuuden palveluverkko ja kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien kunto määrittävät, missä järjestyksessä muutoksia tehdään. Kutakin kohdetta tarkastellaan sen ominaisuuksien ja sijainti olosuhteiden perusteella ja valitaan kohteeseen sopivin uusiutuvaan energiaan perustuva lämmitysjärjestelmä. Myös lämmönvaihtimia on uusittava nykyaikaisiin.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 30.000 euroa.

9239 Kaivolan koulun ja päiväkodin tilaratkaisut (2027)
Kaivolan koulun saneeraus- ja laajennusurakka on käynnissä ja valmistuu vuoden 2027 aikana. Saneeraus käsittää perusteellisen korjauksen niin pintojen, tilojen kuin talotekniikan osalta. Laajennus käsittää kahden päiväkotiryhmän tilatarpeet. Tila korvaa Kaivolan nykyisen päiväkodin tilat.

9248 Uimahallin peruskorjaus
Uimahallin vanhin osa on alun perin vuodelta 1971, rakennusta laajennettiin ja vanha osaan tehtiin muutoskorjaukset 2007. Kesäseisokin aikoina on vuosittain tehty runsaalle käytölle kohdistuneisiin tiloihin kuten saunoihin ja pesuhuoneisiin pintoja ja teknistä varustusta kohentavia toimenpiteitä. Hallin laajennusosan vesikaton tuuletusta korjattiin pian valmistumisen jälkeen ja tänä kesänä aloitettiin vanhemman osan vesikaton uusiminen lämmöneristeineen. Rakennus käsittää varsin paljon teknistä varustusta ja hyvin omanlaista tekniikka kuten vesienkäsittelyä. Tämän takia myös rakennuksen energiankulutus on varsin mittavaa ja koko talotekniikka onkin tarpeen pitää ajan tasalla ja saattaa nykytarpeen tasalle.

Uimahallin altaiden vanhimmat rakenteet ovat valmistuneet 1971 ja tämä näkyy rakenteiden kunnossa. Kuntokartoituksen perusteella tehdään peruskorjaussuunnitelma. Uimahallin kuntotutkimus valmistui 2026 ja tämän pohjalta on aloitettu peruskorjauksen suunnittelu vuosille 2026–2027.

9257 Salohallin korjaukset
Salohallin valmistumisvuosi on 1998, sittemmin rakennukseen on tehty ainoastaan normaaleja käytön edellyttämiä huoltotöitä. Käyttövesiputket on uusittu 2023 ja vesikate uusittiin kesällä 2020. Hallin pelikentän parketti on vuodesta 2025 alkaen ollut säännöllisessä vuosittaisessa huolto-ohjelmassa. Hallin yleistilat ja pukuhuoneet sekä käytävät kaipaavat ehostusta. Myös julkisivu ja piha-alueet ovat ehostuksen tarpeessa. Ilmanvaihtokoneet sekä talotekniikka on kartoitettava ja tarvittaessa uusittava nykyaikaisiin energiatehokkaampiin ratkaisuihin. Kiinteistön talotekniikka alkaa olemaan käyttöikänsä päässä. Peruskorjaus on välttämätön kiinteistön toiminnan jatkumisen kannalta.

Hallin kuntotutkimus on valmistunut ja tämän pohjalta laaditaan korjaussuunnitelma. Halli kaipaa perusteellista saneerausta ja peruskorjauksen suunnittelu on käynnistynyt vuoden 2026 aikana ja valmistuu 2027. Mahdollinen peruskorjaus käyntiin vuonna 2028.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 300.000 euroa.

9265 Tappiskoulun peruskorjaus, Tehdaskatu 4 (2027–2028)

Rakennustyöt alkoivat talvella 1922 rakennusmestari A.A.Tapion suunnitelmien pohjalta ja tarkoitus oli saada rakennus käyttöön syksyksi 1922. Rakennustöiden ollessa kesken työmaa paloi kesäkuun lopussa 1922 käytännössä kivijalkaan asti. Vastoinkäymisestä huolimatta rakennus kuitenkin valmistui jouluksi 1922. Rakennus toimi kouluna vuoteen 1980 jolloin loput oppilaat siirtyivät Alhaisten kouluun. Koulutoimen jälkeen rakennus on toiminut erilaisessa toimistokäytössä mm. koulutoimen toimistona aina siihen asti, kunnes se mittavien sisäilmaongelmien takia suljettiin. Rakennus on asemakaavalla suojeltu.

Salon vanhan kauppalan alakansakoulun, Tappiskoulun, sisäilma on koettu haasteelliseksi saada työn teolle terveeksi ja turvalliseksi, joten rakennus on tällä hetkellä tyhjillään. Rakennus on painunut Vähäjoen puoleisesta päästä 150 mm. Rakennus on perustettu maavaraisesti sorapatjan varaan, jotka ovat alkaneet painua. Rakennuksen alapohja on jatkuvan kosteusrasituksen vaikutuksen alla toimimattoman hulevesijärjestelmän vuoksi. Ala-, väli- ja yläpohjan eristeet ovat alkuperäiset, esim. sammalta ja turvetta, aikaisempien remonttien aikana on lämpöeristeitä lisätty. Rakennus vaatii täydellisen remontin, niin että vain lahovaurioitunut hirsikehikko ja graniittisokkeli jätetään. Perustukset paalutetaan, sokkeli oikaistaan, julkisivut uusitaan, ja LVISA-tekniikka päivitetään.

Rakennus on tarkoitus peruskorjata toimistorakennukseksi. Jos rakennusta ei korjata, jää se tyhjilleen. Rakennuksen peruskorjauksen valmistuttua voidaan mahdollisesti luopua huonompikuntoisista toimistorakennuksista esimerkiksi kaupungin keskusvarikolla.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi siirretään vuodelle 2028.

9273 Kiinteistöjen lukitus- ja kulunvalvontajärjestelmät
Tavoitteena on uudistaa kulunvalvonta ja rikosilmoitus sekä vahvistaa rakennusten kuorisuoja siten, että hallinta, turvallisuus ja ylläpidettävyys paranevat. Nykyinen Esmikko-järjestelmä päivitetään Security Expert -alustaan ja kytketään olemassa oleviin ovi- ja hälytyspisteisiin. Ratkaisu mahdollistaa keskitetyn hallinnan, lokituksen ja modernit tunnisteet (ml. mobiilikulku). Sisälukitus säilytetään nykyisellään.

Perusteena on mekaanisten ovilukkojen patenttien vanhentuminen: avaimia voidaan kopioida, mikä heikentää turvallisuutta. Kuorisuojan tasoa nostetaan asentamalla mobiililukijoita ulko-oviin/portteihin ja liittämällä ne kulunvalvontaan. Ratkaisu rajoittaa luvattoman liikkumisen riskiä ja pienentää avainhallinnan haavoittuvuutta, vaikka sisätilojen mekaaninen lukitus säilyy. Samalla vanheneva hälytyskalusto korvataan ja integraatiot toteutetaan rajapintojen kautta.

9274 Valaistuksen päivitys
Tavoitteena on korvata vanhat loiste- ja purkauslamppuvalaisimet LED-valaisimilla sekä joissain kohteissa ottaa käyttöön läsnäolo-, päivänvalo- ja aikaohjauksiin perustuva ohjaus (DALI). Toimenpiteillä parannetaan energiatehokkuutta ja valaistuslaatua, lyhennetään paloaikoja ja vähennetään huoltotarvetta.

Perusteena on valaisinkannan heikko kunto ja sähköturvallisuus: loisteputkivalaisimissa on murtuneita johtoja ja UV-haurastuneita muoviosia, jotka ovat vaarallisia. Loisteputkia ei ole enää saatavilla EU-alueella, eikä kaikkiin runkoihin voi asentaa LED-putkia tai -lamppuja liitäntälaitteen yhteensopimattomuuden vuoksi. Pääsääntöisesti valaisin vaihdetaan tai erikoisemmat valaisimet saneerataan.

9276 Alhaisten puukoulu
Alhaisten puukoulu saneerataan koulun käyttöön luokkatiloiksi. Rakennuksessa uusitaan kaikki pinnat sekä koko talotekniikka. Jos peruskorjausta ei tehdä, jää suojeltu rakennus tyhjäksi.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi siirretään vuodelle 2028.

9277 Pajulan koulun tilaratkaisut (2027)
Vuodelle 2027 varataan suunnitteluraha rakennusten korjaussuunnitteluun.

9278 Alhaisten koulun tilaratkaisut (2027)
Alhaisten koulun kuntokartoitus valmistui vuoden 2026 aikana. Rakennus alkaa olemaan ikänsä puolesta saneerauksen tarpeessa. Varataan suunnitteluraha vuodelle 2027.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi siirretään vuodelle 2028.

9279 Armfeltin koulun pohjaviemäri (Marian koulu)
Vanha valurautaviemäri on haljennut ja se on uusittava. Vesieristeet on uusittava, joten myös pinnat uusitaan. Ensimmäinen vaihe valmistui 2026. Toinen vaihde tehtävä 2027.

9282 Ylhäistentie 2 (ent. amk tilat) käyttövesijohtojen saneeraus (2026–2028)
Vanhemman osan käyttövesiputket ovat kuparia ja ne olisi uusittava komposiittiin. Suunnittelu vuodelle 2026 ja toteutus vuodelle 2028.

9284 Keskuskeittiön tilaratkaisut (2028)

Keskuskeittiön rakennus on ylittänyt teknisen käyttöikänsä. Rakennuksessa on viime aikoina ollut useita putkivuotoja. Rakennuksen kunto on tarkasteltava ja laadittava mahdollinen korjaussuunnitelma. Vaihtoehtoisesti lähdetään kartoittamaan ja suunnittelemaan korvaavia tiloja. Vuoden 2028 aikana laaditaan tarvittavat kartoitukset ja hankesuunnitelma.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 100.000 euroa.

9286 Inkereen koulun ikkunat (2028)
Vanhojen ikkunoiden tekninen käyttöikä (KH 90-00403) on jo ylitetty, ja niiden ulkopuitteissa on runsaasti säärasituksen aiheuttamia vaurioita.

9287 Perniön liikuntahallin suunnittelu ja peruskorjaus (2027-2030)
Perniön Liikuntahalli on valmistunut 1989 ja näin ollen lähestyy pikapuolin 40 vuoden ikää. Hallin kantavana pystyrakenteena ovat betonipilarit, kattokannattajana liimapuupalkit sekä julkisivut sandwich- elementtiä.

Rakennuksen kokonaiskerrosala on n. 2200m2. Käyttövuosien aikana rakennukseen on tehty käytöstä ja pintojen kulumisesta johtuvia välttämättömiä korjaustoimia. Salin valaistusta uusittiin 2018 ja rakennus liitettiin kaukolämpöön 2020. Varsinaista koko rakennusta kattavaa korjaus ja ajantasaistamishanketta ei ole aiemmin tehty ja etenkin talotekniikka alkaa olla vääjäämättömästi vanhentunutta. Suunniteltuun käyttötarkoitukseensa rakennus on vuosien aikana toiminut varsin hyvin. Kattavaa peruskorjausta rakennukseen esitetään vuosille 2027–2030 väliselle ajan jaksolle. Varataan vuodelle 2027 rahaa kuntotutkimusta varten sekä vuodelle 2028 mahdollisen peruskorjauksen suunnitteluun.

9289 Mustamäen koulun muutokset ja pintaremontti (2029)
Mustamäen koulun alkuperäisosa on rakennettu vuonna 1949. Entiset asuintilat on otettu koulun käyttöön iltapäiväkerhon ja opettajien työtiloiksi. Koska asuinhuoneisto on muutettu kokoontumistiloiksi, Mustamäen

koulun henkilöturvallisuuden parantaminen pelastusviranomaisen esityksen mukaisella ratkaisulla on perusteltua. Samalla remontoidaan koulun alkuperäisosan luokkien sisäpinnat.

9291 Veturitallin katon saneeraus
Katon pinta alkaa olemaan käyttöikänsä päässä. Vesikatolle asennetaan uusi huopa.

9295 Armfeltin kotitalousluokka (2028)
Armfeltin kotitalousluokan kalusteet ovat rikki; useiden laatikoiden etusarjat, kaapistojen ovet ja keittiötasojen pinnat ovat vaurioituneet. Kotitalousluokan lattia- ja seinäpinnat on samalla uusittava.

9296 Suomusjärven koulu (2028)
Suomusjärven koulun julkisivulaudoitukset ovat pahasti rapistuneet. Koulun pinta- ja perusvesien hallitsemiseksi uusitaan kiinteistön hulevesi- ja salaojajärjestelmät.

9297 Armfeltin hulevesi (2027-2028)
Armfeltin yläkoulun pinta- ja perusvesien hallitsemiseksi uusitaan kiinteistön hulevesi- ja salaojajärjestelmät. Hulevesi- ja salaojajärjestelmiin liittyvät työt käsittävät salaojituksen, kiinteistön pintamaiden muotoilun, sokkelin korjaukset ja kellarirakenteiden ulkopuolisen kosteudeneristyksen sekä sadevesien ja kattovesien johtamisen hulevesiverkostoon. Järjestelmien uusimisessa huomioidaan erityisesti uuden järjestelmän pitkä elinkaari ja helppo huollettavuus jatkossa.

9298 Salon lukion pihan saneeraus
Salon lukion piha on vajonnut ja hulevedet ohjautuvat rakennusta kohti pitäen sokkelin kosteusrasituksessa. Hulevedet on ohjattava poispäin rakennuksesta, samalla pihan muotoja korjattava laajoilta alueilta, jotta kulku on mahdollisimman esteetöntä.

9480 Linjuri kuljettajien taukotila
Linja-autoasemalle tehdään sosiaalitilat kuljettajille.

9481 Sirkkulan koulun lämmitystapamuutos (2029)
Tavoitteena on päästä eroon fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää vuosittaisia muutoksia eri kiinteistöjen lämmitystapoihin. Tulevaisuuden palveluverkko ja kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien kunto määrittävät, missä järjestyksessä muutoksia tehdään. Kutakin kohdetta tarkastellaan sen ominaisuuksien ja sijainti olosuhteiden perusteella ja valitaan kohteeseen sopivin uusiutuvaan energiaan perustuva lämmitysjärjestelmä.

9482 Hajalan koulun lämmitystapamuutos (2028)
Tavoitteena on päästä eroon fossiilisten polttoaineiden käytöstä. Tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää vuosittaisia muutoksia eri kiinteistöjen lämmitystapoihin. Tulevaisuuden palveluverkko ja kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien kunto määrittävät, missä järjestyksessä muutoksia tehdään. Kutakin kohdetta tarkastellaan sen ominaisuuksien ja sijainti olosuhteiden perusteella ja valitaan kohteeseen sopivin uusiutuvaan energiaan perustuva lämmitysjärjestelmä.

9483 Moision koulun teknisen työn luokan ilmanvaihdon ja purunpoiston uusiminen (2027)
Teknisen työn luokan ilmanvaihtokone ja samalla purunpoisto on uusittava. Tällä hetkellä eivät toimi suunnitellusti.

9484 Halikon liikuntahallin ilmanvaihtokoneiden uusiminen (2027)
Uusitaan koneet energiatehokkaisiin EC-puhaltimiin. Nykyiset koneet alkavat olemaan käyttöikänsä päässä.

9485 Salon lukion käyttövesiputkien kupariputkien uusiminen komposiittiin (2028-2029)
Kuparisten käyttövesiputkien laatu on osoittautunut heikko laatuiseksi. Putket uusittava niiltä osin, kun kupari on käytetty, jotta mahdollisilta putkivuodoilta ja suuremmilta korjauksilta vältytään. Suunnittelu ja toteutus.

9486 Armfeltin koulu yläkoulun käyttövesiputkien uusiminen ja vanhan pannuhuoneen purku (2029)
Kuparisten käyttövesiputkien laatu on osoittautunut heikko laatuiseksi. Putket uusittava niiltä osin, kun kupari on käytetty, jotta mahdollisilta putkivuodoilta ja suuremmilta korjauksilta vältytään.

9487 Halikon liikuntahallin peruskorjaus (2029)
Halikon liikuntahallin kuntotutkimus ja peruskorjauksen suunnittelu.

9488 Moision koulun käyttövesiputkien uusiminen (2028-2029)
Kuparisten käyttövesiputkien laatu on osoittautunut heikko laatuiseksi. Putket uusittava niiltä osin, kun kupari on käytetty, jotta mahdollisilta putkivuodoilta ja suuremmilta korjauksilta vältytään. Suunnittelu ja toteutus.

9489 Paukkulakodin tilamuutokset (2027)
Hyvinvointialueen tilamuutoksia. Investoinnin kustannukset vuokrasopimuksessa.

Kaupunginjohtajan esitys: Osa toteutuksesta siirretään vuodelle 2028.

9497 Leirisalon rakennusten julkisivumaalaus (2027)
Julkisivu kaipaa ehostusta. Huoltomaalaus, jotta rakennuksen julkisivu pysyy kunnossa taas vuosia eteenpäin.

9498 Meritalon museon alapohjan kunnostaminen (2028)
Meritalon museon alapohjan peruskorjaus. Alapohjasta pääsee epäpuhtauksia sisäilmaan. Lattian avaus ja uuden pinnan asennus.

9499 Kaupungintalon tilamuutokset (2027)
Lähdetään tarkastelemaan kaupungintalon tilojen käyttöä. Tavoitteena yhdistää toimintoja kaupungintalolle sekä nostaa tilojen käyttöastetta. Tilasuunnittelulla on mahdollista luopua vanhemmista huonokuntoisemmista rakennuksista.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 50.000 euroa.

113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vapaa-ajan lautakunta

Liikuntapalvelut

9472 Urheilupuiston tapahtumaolosuhteiden kehittäminen (suunnittelu 2028)
Urheilupuiston tekonurmikentän ja perhepuiston välisellä alueella olevien kenttien suunnittelu. Yleissuunnitelman mukaisesti kentän muuttaminen tekonurmipinnoitteiseksi mahdollistaa paremmin urheilupuiston käyttöä esimerkiksi erilaisiin massatapahtumiin.

9547 Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen (2027)
Urheilupuistoa ympäröivä aita on suurimmaksi osaksi vanha, osin varsin huonokuntoinen, epäesteettinen ja osin käyttäjilleen rikkinäisenä vaarallinen. Myös useat aidan porteista ovat rikki ja vinossa eikä portteja ole

mahdollista suoristaa. Urheilupuisto on kaupungin keskeinen ”käyntikortti” ja alueen liikuntapaikkoja käyttää vuosittain yli miljoona käyttäjää. Investointina esitetään uusittavan Tahkonkadun puoleinen aita jäähallien kohdalta jatkuen perhepuiston puoleiselta reunalta Salohallin takakulmalle johtavalle portille asti. Lisäksi uusitaan aidassa olevat huolto- ja käyntiportit ja sijoitetaan ne toiminnallisesti järkevästi. Rakentamisinvestointi on kytketty jäähallin rakentamisen jälkeen toteutettavaksi.

9578 Halikonlahden esteettömän reitin ympäristö (lintutorni) (2027)
Halikonlahden esteettömän reitin peruskunnostuksen viimeistely, uuden lintutornin rakentaminen olemassa olevien suunnitelmien mukaisesti sekä vanhan Staijitornin purku. Hankintaa ei voitu toteuttaa vuonna 2026 suunnitellussa laajuudessa, minkä vuoksi hankkeen toteutusta esitetään siirrettäväksi vuodelle 2027.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 100.000 euroa.

9678 Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla (2026-2027)
Melassuon liikunta-alueen valaistuksen uusiminen laajentuvaa käyttöä vastaavaksi ja alueen rajaaminen aidalla sekä massatenniskenttien kunnostus hiekkatekonurmipäällysteisiksi. Vuonna 2026 toteutettiin tekonurmen valaistus ja aitaus, vuodelle 2027 esitetään tarpeenmukaista alueen valaistuksen viimeistelyä sekä olosuhteiden kehittämistä muuttamalla massatenniskentät hiekkatekonurmipinnoitteisiksi. Muutoksella saadaan tenniskentät helpommin ylläpidettäviksi, sääolosuhteista vapaammiksi ja siten käyttäjäystävällisemmiksi.

9679 Uimarantojen kunnostukset (2028)
Suunnitelmavuosina uimarannoilla on laitureiden uusimisia, ranta-alueiden perusparannustöitä sekä ulkokäymälöiden ja pukukoppien uusimis- ja kunnostustöitä. Vuodelle 2028 esitetään Kokkilan uimarannan laiturin uusimista.

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

9351 Uudelleen päällystettävät kadut (2027-2031)

Huonokuntoisten asfaltoitujen katujen uudelleen päällystäminen. Korjausvelka laskelmien mukaan kaupungin päällystysohjelman pitäisi olla vuosittain noin 1,3 miljoonaa euroa, jotta nykylaatutaso pystytään pitämään.

9352 Keskustan pääväylien kehittäminen (2029-2031)
Helsingintien/ Turuntien ja Horninkadun sekä muiden pääväylien kehittämiseen varataan määrärahaa vuosille 2025 ja 2026. Määrärahoilla voitaisiin laittaa teiden ja jalkakäytävien pintoja kuntoon parantaa esteettömyyttä sekä lisätä viihtyvyyttä esim. Viherrakentamalla.

9402 Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät (2027-2031)
Huonokuntoisten jalkakäytävien ja kevyenliikenteen väylien uudelleen pinnoitus ja rakentaminen. Hyvä kuntoiset jalkakäytävät ja kevyenliikenteenverkostot lisää esteettömyyttä sekä houkuttelevuutta kevyen liikenteen käyttöön.

9413 Meriniityn katuympäristön saneeraus (2028)
Meriniityn teollisuusalueen katuinfran saneeraus ja yleisilmeen parantaminen. Katujen uudelleen päällystäminen, uuden katuvalaistuksen rakentaminen sekä istutusalueiden saneeraaminen.

9415 Olemassa olevien kaava-alueiden saneeraus (2027-2031)
Vanhempien heikkokuntoisten katujen perusparantaminen kaava-alueilla, joissa on jo saneerattu sähkö/televerkko sekä vesihuoltoverkostot (maanalaiset infra).

9416 Muu katurakentaminen (2027-2031)
Suunnitelmavuosille on varattu katurakentamiseen tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan tarkemmin talousarviovuosittain.

9431 Uuden tieliikennelain mukaiset liikennemerkit (2027-2029)
Vuonna 2020 uusitun tieliikennelain mukaisten uusien liikennemerkkien muutostyöt.

9436 Pyörätieverkoston kehittäminen (2026-2031)
Vanhojen yhteyksien täydentäminen sekä uusien yhteyksien suunnittelu ja pienimuotoinen rakentaminen. 2026 tehtävän inventoinnin mukaisten saneeraustarpeiden toteuttaminen. Salon kaupungin kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelmaan päivittäminen vastaamaan nykytilannetta.

9438 Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden hankkeet (2026-2031)
Liikenneturvallisuussuunnitelman, esteettömyyskartoituksen ja muiden vuoden aikana tulevien liikenneturvallisuutta ja esteettömyyttä parantavien hankkeiden toteutukseen.

9446 Siltojen perusparannus (2027-2028)
Infrapalvelut on kuntokartoittanut Salon kaupungin hallinnoimat sillat, joista on tehty listaus korjaustarpeista. Korjaukset toteutetaan vuosien 2025-2028 aikana.

9447 Vuohensaarensilta (2027 - 2028)
Vanhan huonokuntoisen sillan korvaaminen uudella sillalla. 2026 jätetty vesilupahakemus lupa ja valvontavirastoon. 2027-2028 tulevan sillan rakennesuunnittelu toteutus

9448 Passintien saneeraus (2027)
Paasintien rakentaminen asemakaavan mukaiseen paikkaan. Kadun varteen rakennetaan kevyenliikenteenväylä lisäämään Kaivolan koulun oppilaiden koulumatkanturvallisuutta. Suunnitelmissa on huomioitu Kaivolan koulun saneerauksessa syntyvät piha muutokset.

9449 Korvenmäen maankaatopaikan laajennus
Nykyisen maanvastaanottotila alkaa täyttymään muutaman vuoden kuluttua ja on tärkeää käynnistää laajennuksen suunnittelu ja toteutus hyvissä ajoissa, jotta puhtaan maan vastaanotto ei ole esteenä kaupungin rakennushankkeille. Nykyisin käyttökelpoinen ylijäämämaa-aines kierrätetään rakennushankkeessa tai sen välittömässä läheisyydessä, mutta rakentamiseen kelpaamaton maa-aines läjitetään maankaatopaikalle. Lsjh on myös tarvetta parantaa hulevesi hallintaa ja putkittaa ojituksia, jolloin samalla saadaan huomattavasti lisää täyttötilaa maanvastaanottoon. Maakaatopaikan laajennusta on suunniteltu yhdessä Lsjh kanssa. Hankkeessa parannetaan Korvenmäen kaatopaikka alueen hulevesien hallintaa putkittamalla ja rakentamalla yhteisiä viivytysaltaita. Suunnittelu 2027 ja lupaprosessinkäynnistäminen. Toteutus 2028.

Hulevesiverkosto

9332 Hulevesiverkoston saneeraaminen (2026-2031)
Hulevesiverkoston kunnon kartoittaminen 2026 sekä akuutit korjaustoimet. 2027- saneeraussuunnitelmien mukaisten korjaustoimenpiteiden toteuttaminen.

Asuntomessut

9333 Kauniaistenkatu (2027-2028)
Kauniaistenkadun pintarakenteiden ja kuivatuksen rakentaminen

9334 Asemakatu 14 ja Helenankatu sekä Sepänkatu (2028 - 2031)
2026-2028 katusuunnitelman muutoksen laadinta (kevyenliikenteenväylä). 2029-2030 saneerauksen toteutus. Määrärahat tulevat tarkentumaan rakennussuunnitelmien valmistuttua. Hanke liittyy uuteen kevyenliikenteen yhteyteen Helenan sillasta Sepänkatua pitkin 110 tien varren kevyenliikenteen verkostoon. Mikäli Helenan silta toteutuu toteutus 2027-2028.

9335 Siltavoudinkatu (2026 - 2028)
2026 Rakennussuunnitelman laadinta. 2027 saneerauksen toteutus. 2028 Viimeistely ja pintatyöt. Hanke liittyy asuntomessut 2028 toteutukseen.

9336 Vähäsillankatu (2027)
2026 Rakennussuunnitelman laadinta. 2027 saneerauksen toteutus. 2028 Viimeistely ja pintatyöt. Hanke liittyy asuntomessut 2028 toteutukseen.

9337 Farmoksen P-alue (2027)
Pysäköintialueen kuivatuksen parantaminen, päällystäminen sekä valaistuksen saneeraus.

Katuvalaistus

9502 Katuvalaistuksen saneeraus yhd. Lounea/Caruna (2027-2028)
Vanhojen yhteiskäytössä olevien puupylväiden ja niissä olevien ilmajohtolinjojen purkaminen ja uusien maakaapelilinjojen rakentaminen yhdessä muiden verkkoyhtiöiden kanssa. Samassa yhteydessä kaupunki rakentaa uudet katuvalot.

9503 Katuvalaistuksen saneeraus (SpNa-vaihto ym.) (2027–2031)
Salon kaupungin katuvalojen vaihto energiatehokkaiksi LED-valaisimiksi sekä ohjausjärjestelmän nykyaikaistaminen.

9574 Salon keskustan valaistuksen saneeraus (2027-2029)
Koko Salon keskustan valaistuksen yleissuunnitelma on valmistunut 2025 loppuvuonna, jota käytetään tarkempien rakennussuunnitelmien pohjana. Hanketta toteutetaan vuosittain myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa

9512 Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa (2026-2030)
Suunnitelmavuosille kaavailtu tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan talousarviovuosittain. Kaupungin ELY:n yhteiskäyttöisten liikennevalojen ja ohjauslaitteiden uusiminen.

Puistot

9460 Puusepänpuiston leikkipaikan saneeraus (2027)
Ollikkalan kaupunginosassa sijaitsevan Puusepänpuiston leikkipaikan välineistön ja turva-alustan uusiminen. Leikkipaikalla uusitaan saneerauksen yhteydessä valaistus. Leikkipaikka sijaitsee lähellä Ollikkalan entisen puutarhan aluetta, joka on Asuntomessut 2028-tapahtuman yksi pääalueista. Tämän vuoksi Puusepänpuis-

ton leikkipaikan saneerauksen yhteydessä hankittavien ulkoleikkivälineiden, kalusteiden ja muiden materiaalien laatutason merkitystä korostetaan.

9461 Isohärjänmäen leikkipaikan saneeraus (2027)
Rappulan kaupunginosassa sijaitsevan Isohärjänmäen leikkipaikan välineistön ja turva-alustan uusiminen. Leikkipaikan saavutettavuutta parannetaan ja valaistus uusitaan.

9462 Utiskantien leikkipaikan saneeraus (2027)
Ylhäisin kaupunginosassa sijaitsevan Utiskantien leikkipaikan välineistön ja turva-alustan uusiminen. Leikkipaikan saavutettavuutta parannetaan ja valaistus uusitaan. Lisäksi leikkipaikan ympärille asennetaan kolmilanka-aita ja portit.

9521 Heikkokuntoiset puistot (2027-2031)
Moision kaupunginosassa sijaitsevan Lassenpuiston vanhojen istutuksien kohentamista. Muurlan Yrjälän alueen viheralueiden parantamista ja alueella usein ilmenevien hulevesiongelmien korjaamista. Näiden lisäksi keskeisten viheralueiden ja niissä olevien varusteiden, kuten kiintopenkkien ja roska-astioiden lisäämistä ja kunnostamista sekä huonokuntoiseksi arvioidun kasvillisuuden uusimista. Lisäksi valaistuksen parantamista tai lisäämistä viheralueilla.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 0 euroa vuonna 2027, koska investointisuunnitelmassa on muita puistoihin kohdistuvia investointeja.

9525 Perhepuiston peruskunnostus (2029)
Urheilupuiston yhteydessä sijaitseva perhepuiston leikkipaikka on Salon kaupungin ylläpitämistä leikkipaikoista monipuolisin ja suosituin leikkipaikka. Leikkipaikan leikkivälineiden käyttöaste on korkea ja välineiden mekaaninen kulutus on siten tavallista kovempaa. Siksi leikkipaikan toimintoja ja välineistöä on uudistettava aika ajoin.

9526 Horninpuiston peruskunnostus (2028-2029)
Horninpuiston rakenteita, varusteita ja istutuksia tulee uudistaa ja ehostaa, jotta vanha ja perinteinen arvopuisto säilyy edelleen ydinkeskustan tärkeänä viheralueena. Alueen vihersuunnittelu tehdään vuoden 2028 aikana ja toteutus asuntomessujen jälkeen vuonna 2029.

9529 Salonjoen rantapuistojen viherrakentaminen (2025-2030)
Itärannanpuiston kohdalle rakennettu rantamuuri valmistui vuoden 2026 kesällä. Itärannanpuiston joenpenkat ja viheralueet maisemoidaan, jolloin alueelle rakennetaan uusia puistokäytäviä, toteutetaan tarvittavia penkereitä, asennetaan valaistus tarvittaviin kohtiin ja lisätään alueelle kalusteita ja istutuksia.

Salonjoen rantapuistojen viherrakentamista jatketaan Itärannanpuiston jälkeen Kipparin- ja Kerimanninpuistoissa siistimällä niiden nykyistä puustoa ja perustamalla alueille murskepintaiset ulkoilureitit.

9559 Ruukinlammen padon peruskorjaus ja muutostyöt (2025-2029)
Tavoitteena on toteuttaa Ruukinlammen erittäin huonokuntoisen patorakenteen korjaus niin, ettei padosta olisi tulevaisuudessa kaupungille enää nykyisenkaltaista huolta. Suunnittelussa on hyödynnetty eri asiantuntijatahojen osaamista. Patorakenteelle on tutkittu suunnittelutyön yhteydessä erilaisia vaihtoehtoja. Yhtenä vaihtoehtona on tutkittu kalojen nousun mahdollistamista Ruukinlammelle saakka. Padon korjaamisen teknistä suunnittelua jatketaan ja tavoitteena on padon korjaaminen aloittaminen vuoden 2028 aikana. Padon korjaamisen jälkeen lammen ympäristöä parannetaan vastaamaan korjattua patoa.

9568 Pesälammen ja padon kunnostus (2025-2028)
Pesälammen ja vanhan padon kunnostaminen nykyaikaiseksi ja helppokäyttöiseksi sekä tulvatilanteissa paremmin toimivaksi. Padon korjaus edellyttää vesilupaa, jonka myöntämisen jälkeen padon teknistä suunnittelua jatketaan vuonna 2027. On mahdollista, että toteutus voidaan aloittaa vielä vuoden 2027 aikana. Maisemointi ja muut viherrakennustyöt on tavoitteena toteuttaa padon korjaamisen jälkeen vuonna 2028.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi siirretään vuodelle 2028.

9588 Viitanlaakson ja –nummen viheralueiden kehittäminen (2028)
Viitanlaakson ja -nummen viheralueista aikaisemmin laadittujen yleissuunnitelmien mukaisten puistokäytävien toteutus tarkoituksenmukaisiin kohtiin. Samalla Viitanlaakson viheralueille ja kadunvarsille istutetaan uutta puustoa luomaan vehreyttä.

Veneväylät

9441 Salon veneväylän ruoppaus (2027-2028)
3765: Kirjakkalanselkä-Vuohensaari-väylä ruoppaus syvyys -2,5 metriä ja 2655. Salon venereitti ruoppaussyvyys -2,3 metriä on monikeilaluodattu vuonna 2022. Monikeilaluotauksessa havaittiin liittymistä keskimäärin n 20…30 senttimetriä. Väyläruoppaus 0,3 metriä työvaralla alkuperäiseen syvyys tasoon väylän alalta synnyttäisi 9 000 m3ktd määrä ruoppaus massoja. Suunnitelmat ovat valmistuneet ja Lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt luvan työn suorittamiseen. Luvan mukaista aikaa ruoppauksen toteutukseen on ainoastaan Marraskuu-Maaliskuu.

9530 Venelaitureiden peruskunnostus (2030)
Kaupungin hallinnoiman venelaiturin uusimiseen. Laituripaikat ovat vuokrattu ulkopuolisille käyttäjille. Uusittava laituri tarkentuu tulevien vuosien peruskorjaustarpeen mukaan.

Tilapalvelut

9492 Hermannin koulun pihan saneeraus (2027)
Koulun käyttäjien toiveena olisi, että pihan viihtyisyyttä ja toiminnallisia mahdollisuuksia parannettaisiin. Toimintojen parantamisella edistettäisiin lasten liikkumista.

9494 Ylhäistentie 2:n pihan saneeraus (2028)
Parkkialueen valaistus ja merkinnät ovat puutteelliset ja ovat aiheuttaneet vaaratilanteita. Rakennuksen toimintojen lisääntyessä rakennetaan uusi muutaman paikan pysäköintialue Perniöntien puolelle rakennukseen kiinni. Maa on vajonnut, joka talvisin aiheuttanut ongelmia rakennukselle.

9496 Ainonpuiston esteetön keinu (2027)
Koulun piha kaipaa esteetöntä keinua. Salossa ei tällä hetkellä ole esteetöntä keinua ja Ainonpuiston koulun pihalle tällaiselle olisi tarvetta.

9567 Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostaminen (2027–2031)
Koulujen ja päiväkotien ulkoleikkivälineiden putoamisalueet eivät enää vastaa nykypäivänä saatavissa olevien materiaalien tasoa. Yleisesti on käytetty hiekkaa, joka kuitenkin on varsin helposti pois kuluva materiaali ja uutta joudutaan tuomaan paikalle useita kertoja vuodessa. Kaupunki on asennuttanut muutamille pihoille korjausten yhteydessä hiekkatekonurmea, joka on kestävä ja miellyttävä alusta (mm. Tupurin koulu, Muurlan päiväkoti). Tekonurmen alle asennetaan leikkivälinekohtaisesti putoamiskorkeudesta riippuen tietyn paksuiset joustavat materiaalit. Hiekkatekonurmella saadaan pihalle elävyyttä, sillä materiaalia on saatavilla eri sävyinä. Pihaparannusta olisi hyvä tehdä 2–3 pihan vuosivauhdilla ja samalla uusia myös vanhaa välineistöä, jolloin vuosittainen määrärahan tarve olisi 200.000 euroa. Sivistystoimi vastaa hankkeen kartoituksesta ja

Tilapalvelut hankkeen toteutuksesta.

116 KI/Koneet ja kalusto

Opetuslautakunta

Varhaiskasvatuspalvelut

9696 Kaivolan päiväkodin irtain (2027)
Kaivolan päiväkodin oppimisympäristön ja irtaimen uusiminen.

9698 Tupurin päiväkodin irtain (2028)
Tupurin päiväkodin oppimisympäristön ja irtaimen uusiminen peruskorjauksen yhteydessä.

Opetuspalvelut

9115 Tupurin koulun irtain (2028)
Tupurin koulun irtaimen uusiminen peruskorjauksen yhteydessä.

9699 Kaivolan koulun irtain (2027)
Kaivolan koulun irtaimen uusiminen peruskorjauksen yhteydessä.

Vapaa-ajan lautakunta

Kirjastopalvelut

9450 Pääkirjaston kalusteet
Pääkirjaston kirjahyllyt uusitaan. Vanhimmat hyllyt ovat vuodelta 1986, eli ovat yhtä vanhoja kuin kirjastorakennuksen vanhempi osa. Hyllyt ovat huonokuntoiset ja moneen kertaan korjattuja. Huonokuntoiset ja alas putoavat hyllyt aiheuttavat toistuvasti vaaratilanteita sekä asiakkaille että henkilökunnalle. Uuden puolen (vuodelta 2004) hyllyt ovat paremmassa kunnossa ja ne ovat rakenteeltaan osoittautuneet kestävämmiksi. Kirjastokäyttöön sopivissa hyllyissä tulee olla asianmukainen valaistus. Tarkoitukseen sopivat hyllyt hankitaan kilpailuttamalla. Investoinnin arvo on 100 000 €.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi siirretään vuodelle 2028 ja määräraha tarkastetaan tasolle 20.000 euroa.

Liikuntapalvelut

9470 Lumetusjärjestelmä (2027)
Hiihto-olosuhteiden mahdollistamiseksi ja hiihtokauden pidentämiseksi tarvitaan tykkilunta. Nykyinen Märynummella käytössä oleva lumetuskalusto on vanhanaikainen ja lumen tuottaminen toimii suppealla lämpötila-alueella sekä kuluttaa suuren määrän energiaa. Nykyaikaiset lumetusjärjestelmät ovat energiatehokkaampia, lumen tuotto toimii laajemmalla lämpötila-alueella ja lumen laatu on parempaa.

9471 Sauli Niinistön Urheilupuiston yleisurheiluolosuhteet (2027)
Yleisurheilukentän hyppypatjat ovat 10 vuotta vanhat ja käytössä menneet niin huonoon kuntoon, että ovat isoimmille käyttäjille turvallisuusriski. Patjat ovat olleet vapaassa käytössä ja siten niiden kulutus on ollut normaalia suurempi. Esitetään, että uusien patjojen lisäksi patjoille hankittaisiin liikuteltavat suojukset, joiden avulla ne olisivat paremmassa sääsuojassa ja näin myös ilkivallalta turvassa.

9473 Perniön kuntosalin kalustaminen (2029)
Kuntosalin kalustaminen Perniön liikuntahallille suunnitellun peruskorjauksen yhteydessä.

9615 Huoltokoneiden uusinta (2026–2030)
Ulkoliikuntapaikoilla käytettävien huoltokoneiden uusinta. Liikuntapalveluilla on käytössään useita erilaisia huoltokoneita ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon (esim. ruohonleikkurit nurmikenttien ja niiden reuna-alueiden leikkaamiseen). Koneiden ikäännyttyä niiden huoltokustannukset nousevat merkittävästi ja niiden uusiminen tulisi tehdä vähintään noin 10 vuoden välein. Vuodelle 2027 esitetään mm. lavamönkijän hankintaa.

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

9341 Puistojen kunnossapidon työkoneet (2027)
Kantakaupungin hoitopiirin nurmikoiden hoidon käytäntöjä uudistettiin vuodesta 2026 alkaen. Pitkään käytössä olleen vanhan kaksoiskelalaleikkurin tilalle tarvitaan uusi kaksoiskelalaleikkuri, jotta nurmikoiden hoitotaso saadaan pidettyä hyvällä tasolla.

9442 Kunnossapitokone katujenkunnossapitoon (2029)
Vanhan 2006 vuosimallisen tiehöylän vaihtaminen uuteen vastaavaan. Korjauskulut pienenevät, polttoainetalous ja toimintavarmuus paranevat.

9443 Katujen kunnossapidon työlaitteet (2029-2031)
Käytössä olevan vanha kaluston vaihtaminen uuteen. Korjauskulut pienenevät, polttoainetalous ja toimintavarmuus paranevat.

Teknisen lautakunnan hankkeet

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

9491 Ammattikeittiölaitteet (2027-2031)
Investoidaan ammattikeittiöastianpesukone sekä toteutetaan valmistus- tai palvelukeittiöihin muita ammattikeittiölaitteiden hankinta investointeja, joiden tekninen käyttöikä on päättymässä tai joiden toimintavarmuus edellyttävät uusimista. Ammattikeittiöastianpesukoneen osalta investoinnilla on välitön vaikutus kohteen astiahuoltoon ja ruokapalveluiden päivittäiseen toimintaan. Astianpesukoneen käytöstä poistuminen johtaa siihen, että pestäviä käyttöastioita ei ole riittävästi saatavilla. Tällöin joudutaan turvautumaan ruokailuissa kertakäyttöastioihin, mikä osaltaan kasvattaa käyttötalouskustannuksia.

Ravitsemispalveluiden ammattikeittiökone- ja laitekapasiteetti on merkittävä määrällisesti ja rahallisesti. Keittiöverkosto kattaa 7 valmistuskeittiötä ja 44 palvelukeittiötä. Koneiden ja laitteiden toimintavarmuutta ylläpidetään suunnitelmallisella huollolla sekä toteutuneita huolto- ja korjaustoimenpiteitä seurataan sähköisen ThingerSolutions-järjestelmän avulla. Huolto ja korjaushistorian perusteella arvioidaan laitteiden elinkaarta ja laaditaan suunnitelmat laitekannan uudistamisesta sekä uusien laitteiden hankinnoista.

Keittiölaitteiden uusiminen on välttämätöntä palvelutuotannon toimintavarmuuden sekä käyttötalouden hallinnan näkökulmasta. Teknisen käyttöikänsä päässä olevien koneiden- ja laitteiden korjaus- ja huoltokustannukset kasvavat yleensä merkittävästi laitteen ikääntyessä ja tullessaan käyttöikänsä päähän. Pahimmillaan korjauksiin voi lyhyen ajan sisällä kulua lähes uuden laitteen hankintahintaa vastaava summa ilman, että laitteen toimintavarmuus tai käyttöikä olennaisesti paranee. Uusien koneiden- ja laitteiden investoinneilla voidaan vähentää merkittäviä ja ennakoimattomia korjauskustannuksia.

Investointien toteutuksella on myös suora vaikutus palvelutuotannon jatkuvuuteen. Mikäli käyttöikänsä päässä olevia laitteita ei pystytä korvaamaan uusilla, vaarantuu palveluiden tuottaminen nykyisessä laajuudessa ja laadussa. Jäljellä oleva laitekapasiteetti ei välttämättä kykene vastaamaan toiminnan tarpeisiin, mikä voi aiheuttaa häiriöitä ruokapalveluiden toteuttamisessa.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 40.000 euroa.

20 Laajennusinvestoinnit

213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

9558 Joukkoliikenteen infra ja pysäkit (2026 - 2031)
Joukkoliikennelinjaston pysäkkialueiden parantaminen uusimalla pysäkkien pinnoitteet ja rakentamalla pysäkkikatokset suurimmille nousupysäkeille sekä tarvittavien roska-astioiden lisääminen katoksiin.

Kaupunginjohtajan esitys: Määrärahaa tarkastetaan tasolle 50.000 euroa.

30 Uusinvestoinnit

310 UI/Maa- ja vesialueet

Elinvoimajaosto

Maankäyttöpalvelut

9050 Maa- ja vesialueet, tontit
Maanhankintamäärärahan arvioidaan riittävän 1,0 miljoonan euron tasolla.

311 UI/ Rakennukset

Vapaa-ajan lautakunta

9187 Esittävän taiteen tila (suunnittelu 2027)
Kulttuuripäällikkö on esitellyt lautakunnalle sekä edelliselle kaupunginhallituksen ja valtuuston iltakoululle selvityksen esittävän taiteen tilan käyttötarpeista sekä eri vaihtoehdoista tilan toteuttamisesta. Asian käsittely on kesken ja tulee erikseen päätöksentekoon. Tällä hetkellä suunnitellaan lautakunnan ja hallituksen päätösten mukaisesti Ylhäistentien tiloihin liittyvää kokonaisratkaisua. Vuodelle 2027 varataan suunnitteluraha 100.000 euroa.

Kaupunginjohtajan esitys: Vuodelle 2026 varattu 100.000e. Poistetaan vuodelta 2027 sama määrärahavaraus.

Liikuntapalvelut

9271 Monitoimihalli (suunnittelu 2028)

Monitoimihallin tarveselvitystyö on käynnistetty vuonna 2025. Tarveselvityksen valmistumisen aikataulu on tarkentunut siten, että sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2027 aikana. Tämän vuoksi hankesuunnittelu esitetään siirrettäväksi vuodelle 2028.

9299 Areenakatsomot (suunnittelu 2028)
Areenakatsomoiden tarveselvitystyö on käynnistetty vuonna 2025. Hankkeen aikataulua on tarkistettu, ja tarveselvityksen arvioidaan valmistuvan vuoden 2027 aikana. Tämän vuoksi hankesuunnittelu esitetään siirrettäväksi vuodelle 2028. Areenakatsomoiden tavoitteena on palvella sekä yleisurheilukentän että jalkapallokentän tarpeita sekä mahdollistaa uusien pukuhuone- ja varastotilojen rakentaminen.

Tekninen lautakunta

Tilapalvelut

9110 Uskelan varhaiskasvatus- ja kouluyksikkö (2027-2028)
Torikadun päiväkodin toiminta on siirtynyt sisäilmaongelmien vuoksi Hakastaronkadulle väistötilaan. Myös Uskelan koulun kiinteistö on huonokuntoinen, jonka vuoksi toimintojen jatkuminen kiinteistöissä on epävarmaa ja käsityön opetukseen tarvitaan väistötiloja tällä hetkellä. Keskustan alueen varhaiskasvatuspaikat eivät riitä vastaamaan paikkatarpeeseen, koska keskustan alueella tarve varhaiskasvatuspaikkoihin on ollut yli tämänhetkisen paikkatilanteen.

Uusi rakennus yhdessä perusopetuksen kanssa mahdollistaa aidon yhteistyön varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen välille. Tiloista voidaan luoda nykyaikaiset ja joustavat vastaamaan muuttuvia tarpeita ja muuttuvaa lapsimäärää. Päiväkotitilat suunnitellaan kymmenelle lapsiryhmälle, joista yksi toimii avoimen varhaiskasvatuksen tilana.

Uskelan varhaiskasvatus- ja kouluyksikön rakennustyöt ovat käynnissä.

9170 Halikon keskustan päiväkoti (2026-2028)
Kaupunginvaltuusto on päättänyt oppimisympäristöselvityksen yhteydessä 24.2.2020 § 13, että Sinilinnun ja Kärävuoren päiväkodit yhdistetään vuosina 2022-2024. Yhdistäminen ei ole ollut mahdollista, koska olisi löydettävä Kärävuoren kiinteistöön liittyvä ratkaisu; onko kyse peruskorjauksesta tai uudisrakennuksesta ja tarvitaanko laajennusta. Halikon keskustan lapsimäärään on vaikuttanut mm. Ukrainan tilanne, lapsimäärä ei ole vähentynyt ennakkoarvioiden mukaisesti.

Toijalanmäen kiinteistö (=Sinilintu) on valmistunut vuonna 1986 ja Kärävuoren päiväkoti on valmistunut 1988. Kummatkin kiinteistöt ovat ikänsä puolesta peruskorjaustarpeessa. Kärävuoren ja Sinilinnun päiväkotien tilaratkaisujen osalta on käynnistetty hankesuunnittelu kesällä 2025. Suunnittelussa on kartoitettu nykyinen tilan tarve, kiinteistöjen kunto, nykyisen Kärävuoren päiväkodin kiinteistön peruskorjaustarve sekä tilojen lisäämisen mahdollisuus nykyiseen kiinteistöön ja uuden kiinteistön rakentaminen Kärävuoren päiväkodin yhteyteen. Hankesuunnitelma on laadittu niin, että nykyisen Sinilinnun päiväkodin tontille rakennetaan kokonaan uusi kuusiryhmäinen päiväkoti korvaamaan molemmat nykyiset päiväkodit. Kohteessa tule varautua myös prosenttitaiteeseen. Hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa 2025. Hankkeelle on kilpailutettu arkkitehti ja suunnittelutyön on tarkoitus valmistua vuoden 2027 aikana ja urakka valmis 2028 aikana.

9181 Museokokoelmien yhteisvarasto (2026-2027)

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 §2 ja §5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisella museolla (SAMU) on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeltua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kahdeksaa varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50 000 objektia, valokuvia 17 000 kappaletta ja kirjoja 8 800. Kokonaisuutta hoitaa viisi vakinaista henkilöä, joista kaksi vastaa elektroniikkamuseon avoinna pidosta.

Lisäksi museolla on ollut määräaikainen museomestari maaliskuusta 2024 alkaen. Salon historiallisen museon toimintaa vaikeuttaa suuresti nykyisten kokoelmatilojen hajallaan olo sekä esineistön osin puutteelliset säilytysolosuhteet, toiminnan kehittämisen se suoranaisesti estää.

Olosuhteitten takia esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ei tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä, museolakia että museon tärkeintä tehtävää: historian tallennusta, tutkimista ja esittämistä. Myös tarkastuslautakunta on kiinnittänyt museopalveluiden huonoihin säilytysolosuhteisiin huomiota, viimeksi vuoden 2024 tarkastuskertomuksessaan: ”Olemassa olevien tavaroiden vahingoittuminen ja menettäminen on kulttuuriperinnön säilymisen kannalta riski, jota tulee välttää.”

Historiallisen museon esineiden koko vaihtelee hyvin pienistä arkeologisista löydöistä aina suuriin ajokaluihin sekä tuotantohistoriallisiin koneisiin ja laitteisiin. Nykytilanteessa kokoelmien hoito, käsittely ja tutkiminen on käytännössä mahdotonta tilanahtauden, rakennusten huonosta kunnosta johtuvan vaarallisuuden sekä sisäilmaongelmien vuoksi. Mikäli paikallismuseoverkkoa tulevaisuudessa karsitaan, tarvitaan myös lakkautettavista museoista jäävälle esineistölle varastotilaa.

Esinepoistoja ei tule museoeettisten sääntöjen mukaan tehdä syystä, että esineistölle löydy säilytystilaa.

Asialliset säilytysolosuhteet ovat edellytys museoiden valtionosuuden saamiselle. Valtionosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2025) 237.787 euroa. Valtaosa kolmen henkilön työ ajasta menee tällä hetkellä kokoelmaesineistön säilyttämisen turvaamiseen nykyisissä olosuhteissa. Tästä syystä Salon historiallinen museo ei ole kuntaliitoksen jälkeen pystynyt toimimaan kuten ammatillisesti hoidetun ja valtionosuutta saavan museon tulisi toimia. Salon historiallinen museo ei nykyisellään myöskään pysty noudattamaan Salon kaupunkistrategiaa, koska museon resurssit suuntautuvat varastokiinteistön puuttumisen vuoksi vääriin asioihin. Vuosien aikana suuri määrä henkilötyövuosia, työtunneista puhumattakaan, on käytetty pelkästään kokoelmaesineistön siirtämiseen paikasta toiseen. Usein siirto on johtunut siitä, että edellinen huonokuntoinen rakennus on purettu tai muutoin poistettu käytöstä. Tällä hetkellä Asemakadun entinen päiväkoti toimii museon varastotilana. Rakennus tulee jälleen asuntomessujen vuoksi tyhjentää alkuvuodesta 2026, esineistöä siellä on kahdessa kerroksessa, noin 2000 objektia. Muun ammatillisen museotoiminnan järjestäminen on nykyresurssein vaikeaa, kun työaika vuosi toisensa jälkeen kuluu esineistön pakkaamiseen, kuljettamiseen ja uudelleen varastoimiseen. Jokainen esinesiirto on aina myös riski esineen tuhoutumiselle. Tämä ei ole motivoivaa museotyötä ja henkilöstö on uupunutta.

Historiallisen museon lisäksi myös taidemuseo Veturitallin kokoelmaa on sijoitettu Veturitalli-rakennuksen ulkopuolelle. Taidekokoelmasta on noin 45 % sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin sekä Varhan tiloihin. Nykyiset Veturitallin taidevarastot ovat täynnä ja tilaa vaativia veistoksia on varastoitu muihin tiloihin, joissa niiden käsittely on ahtauden vuoksi vaikeaa ja vaarallista. Muissa tiloissa eivät myöskään ilmanvaihdon, kosteuden ja lämmön osalta museo-olosuhteet täyty. Huoltotöiden ja peruskorjausten vuoksi kaupungin eri tiloista evakuoitavia teoksia ei pystytä tällä hetkellä ottamaan vastaan ja varastoimaan Veturitallin tiloissa. Osa teoksista on kooltaan niin suuria, etteivät ne edes mahdu olemassa oleviin taidevarastoihin. Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi puhdistettavia tai eristettäviä taideteoksia ei tällä hetkellä pystytä käsittelemään asianmukaisesti. Taidemuseo ei pysty noudattamaan tältä osin ammatillisesti ylläpidetyn ja

hoidetun museon standardeja.

Huonot säilytysolosuhteet vaarantavat kaupungin taidekokoelman turvallisuutta ja säilymisen. Lisäksi museoilla on tarvetta varastotiloille, joissa säilytetään näyttelyrakennuksessa harvemmin tarvittavia kappaleita, kuten irtoseinäkkeet, jalustat, vitriinilasikot, esiintymislava, teoskuljetuslaatikot, erilaiset nostimet, rakennustelineet, pakkausmateriaalit sekä talven ajaksi kohteista varastoitavat ulkokalusteet.

Uuden, asianmukaisen varastotilan tulee olla turvallinen ja tehokas työskentely-ympäristö museoiden henkilökunnalle: vauriot, hävikki ja työturvallisuusriskit vähenevät ja samalla pystytään pitämään huolta kaupungin omaisuudesta ja toteuttamaan kestävää museotyötä. Salon alueen erittäin rikkaan historian hyödyntäminen strategiatasolla ja kaupungin omaleimaistamisessa on mahdollisuus, joka toistaiseksi on paljolti hyödyntämättä. Museotyötä tukevat työolosuhteet mahdollistavat jatkossa Salon historiallisen museon toiminnan kehittämisen suuntaan, joka on kaupungin strategian mukaista: elinvoimaista, virkeää ja kulttuurisesti kestävää, kaupunkikehitystä tukevaa toimintaa.

Yhteisvaraston toteuttamisesta on yhdessä arkkitehdin kanssa laadittu hankesuunnitelma, joka on hyväksytty vapaa-aikalautakunnassa 2024. Hankesuunnitelmaan on sisällytetty museoiden varastojen ja kohteiden nykytila-arviointi, museopalveluiden tarpeet (tilojen tekniset ominaisuudet ja neliömäärät), alustava tilaohjelma ja kaupungin omistamien jo olemassa olevien tilojen kartoitus. Hankesuunnitelmaa laadittaessa Salon kaupungilla ei ollut osoittaa tarkoitukseen sopivia kiinteistöjä.

Vuokratilojen osalta epätavallisen pitkä tavoitekäyttöikä tekee vuokraamisesta taloudellisesti kannattamattoman. Arvioiden ja suunnittelun tuloksena hankesuunnitelmassa esitetään tilatarpeiden ratkaisuksi uudisrakennusta. Asian käsittely on vielä kesken ja suunnitelmat tuodaan erikseen päätöksentekoon.

Uudisrakennusvaihtoehtoa puoltavat monet reunaehdot. Selkeimmät ovat erityisen pitkä tekninen käyttöikätavoite: 100 vuotta tai enemmän, tilojen jakautuminen toiminnallisesti useaan toiminnalliseen ja olosuhteiltaan vaihtelevaan vyöhykkeeseen, tiiviysvaatimukset sekä pitkäikäisen rakennuksen ylläpitokustannusten minimointi mm. rakennuspaikan sijoituksessa sekä teknisissä ratkaisuissa.

Rakennuksen toteutuksessa ja sijoituksessa tulee myös huomioida varastotilan laajentaminen vuosien tai vuosikymmenien päästä

Varaston sijaintipaikaksi on määritetty Riikin teollisuusalue. Sijaintipaikan tulee olla saavutettava ja työekonominen sekä maaperäolosuhteiltaan mahdollisimman vakaa tulvimisvaara ja pohjaolosuhteet huomioiden. Valtionavun saamiseksi hanke tulee saada osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuritilojen rakentamisen ja peruskorjausten harkinnanvaraisen avustamisen rahoitussuunnitelmaa.

Kaupunginjohtajan esitys: Lisätään tuloihin investoinnille myönnetty avustus 180.000 euroa

9193 Jalkapallohalli (2026-2028)
Jalkapallolta ja osin YU-toimijoilta puuttuvat ympärivuotiseen käyttöön tarkoitetut harjoitustilat. Urheilupuiston yleiskaavasuunnittelun yhteydessä tämä tilojen käytön tarve tuli selkeästi esiin, jonka vuoksi myös sen osalta tarpeiden tarkempi selvittäminen todettiin tarpeelliseksi. Tarveselvitysvaihetta, jossa käyttötarpeen lisäksi tulee selvittää sen mahdollinen optimaalinen sijainti, seuraa hankevaihe, joka työnä edellyttää suunnittelun osalta teknistä erikoisosaamista ja toteutetaan alan ammatillisen osaamisen johdolla. Kustannusarvio ja aikataulu ovat alustavia ja tarkentuvat suunnitelmien edetessä. Talousarvioon varataan määrärahat myös kohteen prosenttitaiteeseen kohtaan kiinteät rakenteet ja laitteet projektille 9666 prosenttitaide.

Kaupunginjohtajan esitys: Perustelutekstiä päivitetään vastaamaan valtuuston päätöstä, poistetaan teksti: Talousarvioon varataan määrärahat myös kohteen prosenttitaiteeseen kohtaan kiinteät rakenteet ja laitteet

projektille 9666 prosenttitaide.

9195 Perniön yhtenäiskoulun tilaratkaisut (2028-2029)
Rakennuskokonaisuus muodostuu kahdesta sisääntuloaulan yhdistävästä rakennusosasta. Vanhempi osa on ylärinteessä oleva valmistunut 1929 ja alempi osa vuodelta 1960. Rakennukseen on tehty korjaustöitä vuonna 2006, kuitenkin silloin korjaustyöt eivät ulottuneet esim. kellarin- ja yläpohjan rakenteisiin. Myöhemmin juuri näissä rakennusosissa on todettu olevan rakennusteknisiä puutteita. Rakennukseen on korjausvuoden 2006 jälkeen kohdistettu korjaustöitä kellarin ja alapohjan rakenteisiin, mutta kaikkiin ongelmaosiin ja erityisesti yläpohjaan ei ole vielä voitu korjaustoimia laajentaa.

Rakennukseen on tehty kuntokartoitus ja olosuhdearvio vuoden 2024 aikana. Kartoituksessa ilmeni, että rakennus vaatii peruskorjauksen, jotta tilat ovat tulevaisuudessa sisäilmastoltaan turvalliset. Perniön yhtenäiskoulun tilaratkaisujen osalta on käynnistettävä hankesuunnittelu koskien nykyisen kiinteistön peruskorjausta sekä vaihtoehtoisesti uuden kiinteistön rakentamista Perniön kirkonkylän koulun yhteyteen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 01.09.2025 §31, että vanhoista rakennuksista luovutaan ja rakennetaan uusi koulurakennus uuden alakoulun viereen samalle tontille. Vuoden 2026 aikana käynnistetään toteutussuunnittelu ja rakentaminen pyritään aloittamaan vuonna 2028. Rakennuksen valmistumisajankohta olisi 2029.

9272 Ollikkalan yhteisötalo
Ollikkalaan suunnitellaan yhteisötalo asuntomessuja varten. Suunnittelutyö on käynnistynyt vuoden 2026 aikana ja suunnitelmien on tarkoitus valmistua vuoden 2027 aikana. Rakennustyöt olisi tarkoitus käynnistää vuonna 2027 ja valmista olisi 2028.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointia aikaistetaan vuodelle 2027.

9493 Aurinkovoimala (2027 - 2031)
Salo toteuttaa oman aurinkovoimalahankkeen vaiheittain, jotta hyödyt saadaan käyttöön nopeasti ja riski pysyy hallinnassa. Aloitetaan 1 000 kW aurinkovoimalalla ja laajennetaan tämän jälkeen 1 000 kW kerrallaan, kuitenkin enintään 4 000 kW:iin saakka. Jokainen lisävaihe tuodaan erikseen päätettäväksi toteutuneiden tulosten perusteella.

Ensimmäinen vaihe, 1 000 kW, tuottaa arviolta noin 880 000 kWh vuodessa, eli noin 3,3 % kaupungin vuotuisesta kulutuksesta. Kun laajennamme kohti 4 000 kW -tasoa, vuosituotanto on suuruusluokkaa 3 500 000 kWh vuodessa, eli noin 13 % kulutuksesta.

Tarkoituksena on rakentaa yksi keskitetty aurinkovoimala ja kohdistaa sen tuotanto kaupungin kiinteistöille virtuaalisen energiayhteisön avulla.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointia siirretään vuodella eteenpäin.

313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Opetuslautakunta

Opetuspalvelut

9666 Prosenttitaide
Halikon keskustan päiväkoti (2028)

Uskelan varhaiskasvatus- ja kouluyksikkö (2027)
Perniön yhtenäiskoulu ja lukio (2029)

Salon kaupungissa on 1970-luvulta lähtien sisällytetty uudisrakennuskohteissa määrärahaa taidetta varten. Tämä oli viranhaltijakäytäntö, virallinen päätös prosenttiperiaatteen noudattamisesta on tehty vuonna 2010 (kh 13.9.2010 § 566) ja samana vuonna Varsinais-Suomen taidetoimikunta palkitsi Salon kaupungin kunniamerkillä prosenttitaiteen noudattamisesta. Päätöstä prosenttiperiaatteesta luopumisesta ei ole tehty, mutta kaupunginhallitus on täydentänyt päätöstään (kh 26.3.2012 § 201). Tuolloin prosenttitaide irrotettiin teknisen viraston alaisuudesta ja prosessi muuttui siten, että julkinen taide kuului taidemuseon talousarviovalmisteluun investointina. Museon oli anottava prosenttitaideinvestointia itsenäisesti. Päätetty toimintatapa ei ole linjassa prosenttitaiteen yleisten periaatteiden kanssa, joten taidehankintaesitys on läpäissyt kunnallisen päätöksentekoprosessin vain kerran, 2021 hankittiin taidetta Märynummen kouluun. Perniön uuteen kouluun seuraavana vuonna ei taidetta enää saatu. Päätös- ja hankintaprosessin virheellisyyden vuoksi prosenttitaiteen hankintoihin ei myöskään saatu julkista avustusta. Prosenttitaiteen valmistelu ja hankinnat kaupungin rakentamiskohteissa on lisätty kaupunginhallituksen päätöksellä kaupungin rakentamisohjeisiin keväällä 2025 (kh 14.4.2025 § 141).

Prosenttitaiteen perusajatuksena on, että taide on osana uuden rakennuksen, peruskorjauksen tai esimerkiksi puisto- tai infrahankkeen suunnittelua alusta asti. Hankevalmistelussa huomioidaan rahoituksen määrä ja pohditaan asiantuntijoiden kanssa juuri kyseiseen hankkeeseen soveltuvia vaihtoehtoja. Arkkitehdit tai muut suunnittelijat ja taiteen edustajat ovat mukana suunnittelussa siten, että taide muodostuu elimelliseksi osaksi kohdetta. Tällä toimintatavalla saadaan teoksia, jotka eivät useinkaan ole perinteisiä maalauksia vaan esimerkiksi reliefejä, valo- tai ääniteoksia, ympäristötaidetta tai muita, juuri suunnitellun kohteen käyttöön sopivia ja sen arkkitehtuuria tukevia teoksia. Hankinnan yhteydessä suunnitellaan myös teosten ylläpitoon ja huoltoon liittyvät asiat, mahdollisesti myös teoksen elinkaari ja muuttuminen ajan myötä. Prosenttitaiteen rahoitus huomioidaan jatkossa Salon kaupungissa jo hankesuunnittelussa ja rahoitus sekä taidehankintaa ohjaavan ryhmän nimeäminen siirretään hanketta valmistelevan lautakunnan vastuulle. Ryhmässä on aina taidemuseon edustus.

Prosenttitaiteen hankinnasta päättäminen tulisi ajallisesti kulkea samassa yhteydessä rakennushankkeen toteutuksesta päättämisen kanssa. Kaupungissa on käynnissä nyt hankkeita, joista on päätetty ennen kuin prosenttitaiteen käytäntöjen noudattamisesta oli päätetty. Kuitenkin esimerkiksi Uskelan uuden koulun ja päiväkodin vuosi sitten valmistuneessa hankesuunnitelmassa todetaan: ”Salon kaupungissa on linjattu, että julkisiin rakennuksiin tulee prosenttitaidetta. Hankkeessa toteutettava prosenttitaide pyritään tekemään pitkäikäiseksi integroiduksi osaksi rakennusta.” Prosenttitaiteen hankkimiseksi rakennushankkeen yhteyteen tarvitaan täydentävä päätös. Päätös tehdään talousarviovalmistelun ohessa.

Vapaa-ajan lautakunta

Liikuntapalvelut

9576 Lähiliikuntarakentaminen (2026–2028)
Ulkoliikuntaedellytyksien kehittämiseksi ulkokuntosalien rakentaminen/uusiminen mm. kuntoreittien ja -ratojen yhteyteen. Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen/kunnostaminen asutusalueille liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman mukaisesti.

9593 Luontoliikuntaolosuhteiden kehittäminen (2027–2028)
Luontoliikunnan ja luonnon virkistyskäytön suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutus. Lapsille ja nuorille suunnatun metsäisen kiipeily- ja tasapainoradan rakentaminen.

9579 Tekojäärata (suunnittelu 2029)

Tekojääradan hankesuunnittelu perustuu toistaiseksi voimassa olevaan liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelmaan.

Tekninen lautakunta

Infrapalvelut

Kaava-alueet

9303 Tavolan alue, Halikko (2028–2030)
Uuden tulevan kaava-alueen kaavakatujen kunnallistekniikan suunnittelu sekä rakentaminen tulevina vuosina tarpeen mukaan.

9311 Uudet kaava-alueet (2027-2031)
Uusien kaavateiden ja mahdollisen kunnallistekniikan tekeminen äkillisten toiminta vuoden aikana syntyvän tarpeiden mukaan.

9315 Suomusjärven uudet kaava-alueet (2029)
Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9316 Halikonrinne (2028 - 2029)
Uuden kaavan mukaisen liittymän rakentaminen Halikonrinteen uudelle teollisuusalueelle maantie 224:ltä.

Asuntomessut

9342 Puusepänpuiston alueen kunnallistekniikka (2027-2028)
Uuden kaava-alueen kunnallistekniikan rakentaminen on käynnistynyt 2026. Hanke liittyy asuntomessut 2028 toteutukseen.

Liikenneväylät

9350 Uusien alueiden asfaltointi (2027-2031)
Sorapintaisten katujen päällystäminen.

Kaupunginjohtajan esitys: Investoinnin määrärahat poistetaan ja investointi sisällytetään osaksi investoinnin 9351 määrärahoja.

Katuinfran saneeraus

9422 Helenansilta (2027-2028)
Uuden kevyenliikenteen yhteys Salonjoen yli, jonka rakentaminen tukee uuden kevyenliikenteen yhteyden muodostumista läpi kaupungin ydinkeskustan. 110 tien kevyenliikenteen verkostosta Sepän- ja Helenankatua pitkin Inkereenkadun ja Horninkadun uusille kevyenliikenteen väylille, joista yhteydet aina esim. Inkereelle sekä Sirkkulaan asti.

Rakennesuunnittelu on valmistunut. Hankeen vesilupahakemus on lupa- ja valvonta viraston käsittelyssä. Urakankilpailutus, kun hankkeelle on myönnetty vesilupa. Rakentaminen 2026 -2028.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi palautetaan valtuuston päätöksen mukaisesti investointisuunnitelmaan.

9428 Ratapihan alikulku (2028-2029)
Ratapihan alikulkuyhteyden jatkaminen rautatieasemalta Meriniittyyn.

9453 Kantatie 52
Salon kaupungin osuus kantatien KT52 jatkon rakentamiseen 110-tien ja Piihovin välille. Hankkeen koko kustannusten kustannusarvio on 84,8 M€.

Hankkeessa Salon keskustan itäpuolelle toteutetaan uusi tieyhteys Helsingintien (maantie 110) ja Somerontien välille. Uudelle osuudelle rakennetaan Somerontien ja Inkereentien eritasoliittymät ja Helsingintien kanavoitu tasoliittymä.

Somerontien eritasoliittymän ja E18-tien välinen osuus parannetaan kaksiajorataiseksi keskikaiteella varustetuksi maantieksi. Muutoin kantatie on suunnittelualueella yksiajoraitainen. Nopeustaso kantatiellä on 80 km/h.
Hanke sisältää 8 uutta siltaa, jalankulun ja pyöräilyn väyliä sekä tarvittavan meluntorjunnan asutuksen kohdalle.

Hanke on jatkoa vuonna 2016 valmistuneelle Salon itäisen ohikulkutien 1. vaiheelle, jossa rakennettiin tien eteläinen osa. Kantatien 52 siirtäminen kokonaisuudessaan pois keskusta-alueen tuntumasta edellyttää pohjoisosan toteuttamista.

Hankkeen toteutus vaatii myös kaupungin omaan maanalaiseen infraan, katuihin ja pyörätieverkostoon muutoksia näistä tulee omat erilliset investointihankkeet tulevien vuosien budjettiesitykseen.

Kaupunginjohtajan esitys: Investointi lisätään vuodelle 2028

Katuvalaistus

9500 Uuden katuvalaistuksen rakentaminen (2026-2030)
Uusien kaava-alueiden katuvalaistuksen rakentaminen.

Puistot

Asuntomessut

9344 Tiilitehtaanpuiston viheralueen rakentaminen (2026-2028)
Pitkään viljelyspalstoina käytetyn laajan viheralueen rakentaminen R2-hoitoluokan toimintaviheralueeksi. Uuden rakennettavan viheralueen koko on kokonaisuudessaan n. 0,9 hehtaaria. Vihersuunnitelma laaditaan vuonna 2026, jolloin kustannusarvio tarkentuu. Alueen viherrakentaminen aloitetaan vuonna 2026 ja jatketaan vuoden 2027 aikana. Vuoden 2028 keväällä alueella tehdään vielä viimeistelyjä. Hanke liittyy Asuntomessut 2028 tapahtumaan.

Tilapalvelut

9563 Sähköautojen latauspisteiden asennus (2027–2031)
Laki 733/2020 rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla astui voimaan marraskuussa 2020. Laki koskee asuinrakennusten ohella myös julkisia rakennuksia. Jos tällaisen rakennuksen (esim. koulu, urheiluhalli, virasto) tontilla on pysäköintipaikkoja enemmän kuin 20 kpl, tulee kiinteistölle asennuttaa vähintään yksi latauspiste viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024. Kaupungilla on useita kiinteistöjä, joita laki koskee ja näiden pysäköintialueiden varustamista sähköajoneuvojen

latauspisteillä lähdetään viemään eteenpäin.

316 UI/Koneet ja kalusto

Opetuslautakunta

Varhaiskasvatus

9117 Uskelan päiväkodin irtain (2028)
Uskelan uuden päiväkodin irtain.

9697 Halikon keskustan päiväkodin irtain (2028)
Halikon uuden päiväkodin irtain.

Perusopetus

9118 Uskelan koulun irtain (2027)
Uuden koulurakennuksen perustamiskalustaminen sisältäen irtaimiston.

9119 Perniön yhtenäiskoulun ja lukion irtain (2029)
Uuden koulurakennuksen perustamiskalustaminen sisältäen irtaimiston

Vapaa-ajan lautakunta

9120 Museokokoelmien yhteisvarasto irtain ja laitteet (2027)
Museovarastoon tarvitaan monikäyttöisiä hyllyjärjestelmiä, jotka mahdollistavat museoesineiden talletukset, nostot ja ripustukset tarpeen mukaan. Peruskalustukseen kuuluu myös pakkaus- ja konservointipöytiä ja kylmälaitteita, joissa varastoon tulevia esineidä voidaan pakastaa vahingollisten eläinten ja kasvustojen eliminoimiseksi. Lisäksi tarvitaan pieneen tilaan sopivia nostimia ja trukkeja, joita ei voida kontaminaatioriskin vuoksi vuokrata muualta.

Elinvoimajaosto

Maankäyttöpalvelut

9451 Yhteisilmakuvaus Turun alue
Turun kaupunki on käynnistämässä uutta ilmakuvaushankintaa ja on tiedustellut Salon kaupungin osallistumista yhteishankintaan. Yhteishankinnalla saavutetaan hankinta- ja tuotantosynergiaa sekä varmistetaan laadukas ja yhtenäinen aineisto kustannustehokkaasti. Yhteistyö suuremman tilaajan kanssa vähentää hankinnan valmisteluun liittyvää työtä ja mahdollistaa kaupungille laadukkaiden ilmakuva-aineistojen hankinnan kilpailukykyiseen hintaan

Salon kaupungin arvioitu osuus yhteishankinnan kustannuksista on noin 100 000 euroa. Kustannusta voidaan pitää perusteltuna suhteessa aineiston laajaan käyttöön, saavutettaviin työaikasäästöihin, väheneviin maastokäynteihin sekä viranomaistehtävien ja asiakaspalvelun tehokkuuden parantumiseen.

Salon kaupungin eri palvelualueet hyödyntävät ilmakuvia päivittäin osana viranomaistehtäviä, suunnittelua, valvontaa, asiakaspalvelua ja päätöksentekoa. Ajantasainen ilmakuva-aineisto on keskeinen työväline erityisesti elinvoima-, ympäristö- ja infrapalveluissa sekä rakennusvalvonnassa, maaseutupalveluissa, kuljetuspalveluissa ja paikkatietotoiminnoissa.

Ajantasaiset ilmakuvat vähentävät merkittävästi maastokäyntien tarvetta. Useissa viranomais- ja asiakaspalvelutilanteissa tarvittavat tiedot voidaan todeta luotettavasti toimistotyönä, mikä säästää henkilöstöresursseja, nopeuttaa asioiden käsittelyä ja vähentää matkustamistarvetta. Ilmakuvien avulla voidaan esimerkiksi tarkistaa rakennusten sijaintia, liittymien paikkoja, kulkuyhteyksiä, maanpinnan muutoksia sekä erilaisia rakenteita ilman erillistä maastokäyntiä.

Kaupungin toiminnan näkökulmasta ilmakuvat lisäävät valmistelun tehokkuutta ja mahdollistavat laadukkaamman päätöksenteon erityisesti tilanteissa, joissa maastokäynti olisi muutoin välttämätön.

Ympäristönsuojelussa ilmakuvia käytetään muun muassa maa-ainesottoalueiden valvonnassa, pilaantuneiden maiden (PIMA) tarkasteluissa, roskaantumisen seurannassa, pohjavesialueiden maankäytön tarkkailussa sekä ympäristössä tapahtuneiden muutosten todentamisessa. Eri vuosina otettujen ilmakuvien vertailu mahdollistaa muutosten havaitsemisen ja auttaa arvioimaan toimintojen vaikutuksia ympäristöön.

Ilmakuvat tarjoavat usein kartta-aineistoja tarkemman käsityksen alueiden todellisesta tilanteesta. Kuvista voidaan havaita esimerkiksi ojia, valtaojia, maa-ainesten ottoalueiden laajenemista, luvattomia täyttöjä, roska-alueita tai metsänkäytön muutoksia, joita ei välttämättä ole merkitty kartta-aineistoihin.

Rakennusvalvonnassa ilmakuvat tukevat rakentamisen jälkivalvontaa ja keskeneräisten lupien seurantaa. Rakennusten olemassaolo, laajennukset ja muiden rakennelmien toteutuminen voidaan monissa tapauksissa todeta ilmakuvien perusteella. Ajantasaiset ilmakuvat ovat myös tärkeä väline kiinteistöverotarkistuksissa ja rakennuskannan ajantasaisuuden ylläpitämisessä.

Kiinteistötoimituksissa ja kiinteistöasioiden valmistelussa ilmakuvat helpottavat alueiden hahmottamista sekä viranhaltijoiden että asiakkaiden näkökulmasta. Ilmakuva tarjoaa usein karttaesitystä selkeämmän kuvan todellisesta maastotilanteesta.

Infrapalveluissa ilmakuvia hyödynnetään suunnittelutehtävissä, palautteisiin vastaamisessa, liikennemerkkisuunnitelmien laatimisessa sekä pinta-alalaskennoissa esimerkiksi aitaamis- ja kaivulupien käsittelyssä. Lisäksi ilmakuvat helpottavat kunnossapidon, viheralueiden, puistojen sekä liikenneympäristön suunnittelua. Viistokuvat mahdollistavat alueiden ja näkymien havainnollistamisen tavalla, johon perinteiset kartta-aineistot eivät kykene.

Ilmakuvat ovat käytössä myös kaupungin paikkatietojärjestelmissä ja karttapalveluissa, joita hyödyntävät kaupungin asukkaat, yritykset ja vapaa-ajan asukkaat. Ajantasainen kuva-aineisto parantaa palveluiden laatua ja lisää kaupungin tuottaman paikkatietoaineiston käyttökelpoisuutta.

Ilmakuvien avulla asiakkaita voidaan palvella tehokkaammin myös puhelimitse ja sähköisesti, koska sekä asiakas että viranhaltija voivat tarkastella samaa aluetta ja keskustella sen yksityiskohdista yhteisen näkymän perusteella.

Kaupungin kehittäminen

9123 Asuntomessujen taideprojekti (2026-2028)
Osana Salon asuntomessujen toteutusta on tarkoituksena toteuttaa taidetta kaupunkikeskustan alueelle. Taide ja kulttuuri luovat hyvinvointia ja virkistävät kaupunkikuvaa. Hanke etenee toteutusvaiheeseen vuoden 2027 aikana, joten rahoituksen painopistettä on aikaistettu.

Kaupunginjohtajan esitys: Määräraha tarkastetaan tasolle 100.000 euroa.

Liikelaitos Salon Vesi

10 Korvausinvestoinnit

113 KI/Kiinteät rakenteet ja laiteet

9750 Vesijohtoverkoston saneeraus (2027-2031)
Huonokuntoisten verkosto-osuuksien saneerausta sisältäen myös paineenkorotusasemien ja muiden verkostolaitteiden saneeraukset. Saneerauksilla hillitään ikääntyvän verkoston korjausvelan kasvua sekä vähennetään putkirikkojen haittavaikutuksia. Saneeraukset pyritään sovittamaan muuhun infrarakentamiseen.

9751 Viemäriverkoston saneeraus (2027-2031)
Huonokuntoisten verkosto-osuuksien ja viemärikaivojen saneerauksia. Lisäksi saneerauksilla pyritään eriyttämään sekaviemäriverkostoa jäte- ja hulevesiviemäröinniksi. Saneerauksilla vähennetään viemäriverkkoon päätyviä vuotovesiä, parannetaan jäteveden puhdistustulosta sekä vähennetään kiinteistöille ja ympäristölle aiheutuvia tulvimisvahinkoja. Vuoden 2027 suurin saneerauskohde on keskuspuhdistamon tuloviemäreiden saneeraus.

9753 Vesihuollon automaatiojärjestelmät (2028-2031)
Vedentuotannon ja -jakelun sekä jätevedenpuhdistuksen automaatiolaitteiden päivittäminen elinkaariohjelmien mukaisesti.

9754 Vedenottamoiden saneeraus ja perusparannus (2027-2031)
Vedenottamoiden rakennusten, laitteistojen, rakenteiden ja alueiden saneeraus ja perusparannus. Saneerauksilla pidetään ottamot käyttökuntoisina ja vähennetään toimintahäiriöitä.

9756 Jätevedenpumppaamoiden saneeraus (2027-2031)
Huonokuntoisten jätevedenpumppaamoiden saneeraus, perusparannukset ja energiatehokkuuden parantaminen. Saneerauksilla hillitään korjausvelan kasvua ja vähennetään toimintahäiriöitä ja ylivuotoja ympäristöön.

9760 Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus (2027-2031)
Huonokuntoisten jätevedenpuhdistuksen ja lietteenkäsittelyn laitteiden ja rakenteiden uusimisia sekä varavoiman järjestäminen. Saneerauksilla hillitään korjausvelan kasvua ja vähennetään toimintahäiriöitä. Tuloviemärien saneeraus on eriytetty omaksi hankkeekseen.

9768 Pienpuhdistamoiden saneeraus (2027-2031)
Ohjelmakauden alussa saneeraukset kohdistetaan Kiskon ja Perniön puhdistamoihin ja elinkaarensa päässä olevat rakenteet ja laitteet uusitaan. Kaikki kolme aluepuhdistamoa (Kisko, Perniö ja Särki salo) pidetään toimintakuntoisina ja niiden käyttöä on tarkoitus jatkaa yli ohjelmakauden.

9825 Keskuspuhdistamon tuloviemäreiden saneeraus (2027-2028)
Laitokselle tulevien viemäreiden yhdistäminen ja saneeraus laitosalueen ulkopuolella ja putkitunnelissa.

9851 Vesitornien saneeraus (2027-2031)
Vesisäiliöiden rakennusten, laitteistojen, rakenteiden ja alueiden saneeraus ja perusparannus. Saneerauksilla pidetään säiliöt käyttökuntoisina ja vähennetään toimintahäiriöitä.

116 KI/Koneet ja kalusto

9850 Vesihuoltolaitoksen irtain (2027-2031)
Mekaanisten asiakkaiden vesimittareiden korvaaminen etäluettavilla mittareilla.

20 Laajennusinvestoinnit

213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

9769 Keskuspuhdistamon kapasiteetin lisääminen (2027-2028)
Keskusjätevesipuhdistamon kapasiteetin nosto rakentamalla kolmas puhdistuslinjasto sekä parantamalla puhdistustehoa typenpoiston prosessia muuttamalla. Puhdistamon nykyinen kapasiteetti ei riitä käsittelemään puhdistetavia vesi- ja ravinnemääriä. Ympäristöluvan ehtoja ei ole saavutettu.

9804 Viemäriverkoston laajennus toiminta-alueella (2027-2031)
Jätevesiviemäriverkoston laajentaminen vaiheittain Salon Veden vesihuollon toiminta-aluepäätöksen (KV 10.6.2024 § 51) tavoitteellisen toteutusohjelman mukaisesti sekä erityisestä syystä muille alueille, joilta puuttuu viemäröinti. Vuonna 2027 kokonaisuutta tarkastellaan kunnan vesihuoltosuunnitelmassa ja mahdollisesti suunnitellaan seuraavien vuosien rakennuskohteita.

30 Uusinvestoinnit

313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

9702 Tavolan alue (2028-30)
Uuden kaava-alueen vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen.

9711 Uusien kaava-alueiden vesihuolto (2027-2031)
Varaus uusien kaava-alueiden vesi- ja viemäriverkoston rakentamiseen.

9716 Suomusjärven uudet kaava-alueet (2030)
Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9776 Osuuskuntien jätevesiverkostot (2028-29)
Kolmen vesi- ja/tai jätevesiosuuskuntien verkostojen ja asiakkuuksien vastaanotto yhteistyösopimusten mukaisesti. Investointivaraukseen sisältyy siirtyvät tasearvot sekä Salon Vedelle vastaanotosta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset. Vastaanotoista ei makseta kauppahintaa.

9777 Keskuspuhdistamon kaivolieteasema (2027-28)
Sako- ja umpikaivolietteiden vastaanottoaseman rakentaminen keskuspuhdistamolle. Nykyinen vastaanottojärjestely ei ole tarkoitukseen soveltuva. Toteutuksen käynnistäminen edellyttää sopimista hinnoittelusta ja investoinnin takaisinmaksusta Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa.

Kaupunginjohtajan esitys: Päivitetään tuloihin investoinnille tulevina vuosina saatavan rahoitusosuuden määrän arvioksi 1.130.000 euroa ja kohdennetaan se kokonaan talousarviovuodelle 2027.

9779 Vesihuollon fyysinen turvallisuus (2027)
Fyysisen turvallisuuden parantamistoimet eri kohteissa.

9820 Kauniaistenkadun vesihuolto (asuntomessut) (2027)
Vesihuoltoverkoston rakentaminen

9821 Siltavoudin ja Rummunlyöjänkadun vesihuolto (asuntomessut) (2027)
Vesihuoltoverkoston rakentaminen

9822 Helenankadun vesihuolto (asuntomessut) (2027)
Vesihuoltoverkoston rakentaminen

9823 Vähäsillankadun vesihuolto (asuntomessut) (2027)
Vesihuoltoverkoston rakentaminen

9824 Keskuspuhdistamon tulopumppaamo ja tasaus (2027-28)
Tulopumppaamolla ja tasausaltaalla tasataan tulovirtaamaa ja vähennetään virtaamavaihteluista aiheutuvia haittoja puhdistusprosessille. Tällä ja puhdistamon vesilinjankapasiteetin lisäämisellä pyritään parantamaan puhdistustulosta ympäristöluvan ehtojen saavuttamiseksi.

9856 Vuorelan alue, Hajala (2030)
Vesi- ja viemäriverkoston laajentamiseen asemakaavan mukaisesti.

316 UI/Koneet ja kalusto

9775 Vesihuoltolaitoksen irtain, uusi (2027-2031)
Talousveden aluemittausjärjestelmän mitta-asemat

8. Rahoituslaskelma

(sisältää vesilaitoksen)

	TP 2025		MTA 2026		TA 2027 KJ		TS 2028		TS 2029	
Toiminnan rahavirta										
Vuosikate	15 688 732		9 789 615		7 899 215		11 913 000		12 700 000	
Satunnaiset erät	0		0		5 000 000		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 412 804	14 275 928	-462 000	**9 327 615**	-5 800 000	**7 099 215**	0	**11 913 000**	0	**12 700 000**
Investointien rahavirta										
Investointimenot	-21 681 056		-41 109 000		-53 315 000		-54 345 000		-33 765 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	688 968		620 000		1 330 000		0		0	
Pysyv. vastaavien hyödykk. luov.tulot	1 372 940	**-19 619 148**	462 000	**-40 027 000**	800 000	**-51 185 000**	0	**-54 345 000**	0	**-33 765 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-5 343 220**		**-30 699 385**		**-44 085 785**		**-42 432 000**		**-21 065 000**
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	-232 167		-7 000 000		-4 000 000		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	587 741	355 574	350 000	**-6 650 000**	350 000	**-3 650 000**	350 000	**350 000**	350 000	**350 000**
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		41 427 385		55 633 217		47 021 100		25 454 120	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 419 306		-4 078 000		-7 897 432		-4 939 100		-4 739 120	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 572 623	-1 846 683	0	**37 349 385**	0	**47 735 785**	0	**42 082 000**	0	**20 715 000**
Oman pääoman muutokset		0								
Muut maksuvalmiuden muutokset										
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutoks.	47 767		0		0		0		0	
Vaihto-omaisuuden muutos			0		0		0		0	
Saamisten muutos	-836 243		0		0		0		0	
Korottomien velkojen muutos	1 998 731	1 210 256	0	**0**	0	**0**	0	**0**	0	**0**
Rahoituksen rahavirta		**-280 854**		**30 699 385**		**44 085 785**		**42 432 000**		**21 065 000**
Rahavarojen muutos		**-5 624 074**		**0**		**0**		**0**		**0**
Rahavarat 31.12.	4 180 888		4 180 888		4 180 888		4 180 888		4 180 888	
Rahavarat 1.1.	9 804 962	5 624 074	4 180 888	0	4 180 888	0	4 180 888	0	4 180 888	0

9. Liitteet

9.1 Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen

Tukipalvelujen kohdistaminen

Kohdistettava erä	Tuotot/Kulut	LTK 2027	KJE 2027	Kohdistustapa
Tilapalvelut	300 Toimintatuotot	-17 779 868	-17 779 868	Laskutus ja muistiokohdistus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	17 779 868	17 779 868	
Puhtaanapitopalvelut	300 Toimintatuotot	-5 483 470	-5 483 470	Laskutus ja muistiokohdistus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	5 483 470	5 483 470	
Ravitsemispalvelut	300 Toimintatuotot	-8 623 260	-8 623 260	Laskutus
Opetuspalvelut suurin käyttäjä	400 Toimintakulut	8 623 260	8 623 260	
Liikuntapalvelujen tilat ja pääsyliput	300 Toimintatuotot	-144 900	-144 900	Laskutus
Opetuspalvelut	400 Toimintakulut	144 900	144 900	
Kansalaisopiston myyntikoulutus	300 Toimintatuotot	-73 020	-73 020	Laskutus
Maahanmuutto- ja nuorisopalvelut	400 Toimintakulut	73 020	73 020	
Terveysvalvonta	300 Toimintatuotot	-42 650	-42 650	Laskutus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	42 650	42 650	
Työllisyyspalvelujen työpajat	300 Toimintatuotot	-20 000	-20 000	Laskutus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	20 000	20 000	
Rakennusvalvonta	300 Toimintatuotot	-20 000	-20 000	Laskutus
Tila-ja tonttipalvelut	400 Toimintakulut	20 000	20 000	
Liikennepalvelut oppilaskuljetukset	300 Toimintatuotot	-4 786 000	-4 786 000	Muistiokohdistus
Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	400 Toimintakulut	4 786 000	4 786 000	
Liikennepalvelut ateriakuljetukset	300 Toimintatuotot	-520 000	-520 000	Muistiokohdistus
Ravitsemispalvelut	400 Toimintakulut	520 000	520 000	
Tietohallintopalvelut	300 Toimintatuotot	-2 608 880	-2 608 880	Muistiokohdistus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	2 608 880	2 608 880	
Postitus,kopiointi- ja vahtimestaripalvelut	300 Toimintatuotot	-109 740	-109 740	Muistiokohdistus
Palvelualueet	400 Toimintakulut	109 740	109 740	
Opetuspalvelujen tilojen vuokraus	300 Toimintatuotot	-16 690	-16 690	Muistiokohdistus
Kansalaisopisto	400 Toimintakulut	16 690	16 690	
Yhteensä	**300 Toimintatuotot**	**-40 228 478**	**-40 228 478**	
Yhteensä	**400 Toimintakulut**	**40 228 478**	**40 228 478**	
Kohdistettava erä	**Tuotot/Kulut**	**LTK 2027**	**KJ 2027**	**Kohdistustapa**
Konsernipalvelut, keskitetyt hallintopalvelut	920 Vyörytyserätulot	-6 050 760	-6 050 760	Vyörytys
Palvelualueet	910 Vyörytyserämenot	6 050 760	6 050 760	
Yhteensä		**-6 050 760**	**-6 050 760**	
Yhteensä		**6 050 760**	**6 050 760**	
Yhteensä	**Tukipalvelut**	**-46 279 238**	**-46 279 238**	
Yhteensä	**Tukipalvelut**	**46 279 238**	**46 279 238**	

9.2 Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt

Kiinteistö	TP 2025	TA 2026	LTK 2027	KJE 2027	Mistä alkaen	m2	Tyhjänä oleva tila
6002 Tehdaskatu 1, 3, 4	51 836	51 830	51 830	51 830	1.3.2023	859	osa tyhjänä
6014 Ent. Muurlan kunnanvirasto	63 576	63 580	63 580	63 580	1.7.2020	413	alakerta ja arkisto
6016 Ent. Suomusj. kunnantalo	9 030	9 030	9 030	9 030	1.1.2019	137	kellari tyhjänä
6018 Kiint oy Inkerenkurvi	12 558	12 410	12 410	12 410	1.4.2020	198	kellarin johtokeskus+atk-laitetila
6019 Purola ent.S-järven kunnn	3 036	3 040	3 040	3 040	1.9.2012	59	yhdistysten ja nuorison käytössä
6036 Hillerinkuja 5	10 633	0	28 970	28 970	1.9.2025	487	III-krs, osa kellaritilasta
6046 Anjalankatu 13 kv-päivähoito	12 315	12 320	12 320	12 320	1.8.2015	194	Sininen puutalo kokonaan tyhjänä
6051 Jennynkuja 2	16 774	16 780	16 780	16 780	1.5.2012	148	yksittäisiä tiloja
6072 Mariakoti, Kiikala	11 500	11 500	11 500	11 500	1.1.2013	165	soluasuntoja
6074 Perniön terveysasema	251 854	251 500	251 500	251 500	1.5.2018	3 040	koko tila tyhjänä
6083 Asoy Pesäntorni, Perniö	10 772	10 770	10 770	10 770	1.8.2022	180	myynnissä
6100 Torikadun päiväkoti	79 379	79 380	79 380	79 380	1.10.2024	1 294	purkulistalla
6111 Asemakadun päiväkoti	54 116	54 110	54 110	54 110	1.1.2018	814	koko rakennus tyhjänä
6114 Pirita	40 113	46 460	46 460	46 460	1.8.2017	695	päiväkodin entinen tila kokonaisuudessaan
6128 Kärävuoren talo, Halikko	13 618	13 620	13 620	13 620	1.11.2019	281	purkulistalla
6140 Hajalan koulu ja pv-koti	0	0	7 380	7 380	1.8.2026	88	päiväkoti tyhjänä
6144 Meri-Halikon koulu	37 984	37 990	37 990	37 990	1.6.2023	472	purkulistalla
6153 Kaivolan koulu, Pertteli	6 155	6 150	6 150	6 150	1.7.2020	90	talonmiehen asunto tyhjänä
6192 Hakastaron koulu	66 773	79 000	30 070	30 070	1.2.2021	487	puukoulu tyhjänä
6213 AMK. Ylhäistentie 2	488 857	467 080	467 080	467 080	1.8.2021	4 332	osa talosta mm. kansalaisopiston käytössä
6246 Mariankatu 3 (Salon teatteri)	9 125	0	36 500	36 500	1.1.2024	508	tyhjänä
6289 Perniöntie 7 Salon Urheilutalo	23 626	0	23 630	23 630	1.9.2024	386	osa tyhjänä
6309 Kiskola	11 651	11 650	11 650	11 650	1.8.2013	132	kirjaston yläkerta tyhjänä
6320 Kiffarin nuorisotila	15 567	15 570	15 570	15 570	1.11.2016	357	3 ulkoista käyttäjä
6335 Varikko, Taitojen talo, kerhot	783	780	780	780	1.1.2009	14	kerhotila tyhjänä
6364 Kiint. Oy Linjurn kauppakeskusi, Salo	42 662	42 660	42 660	42 660	1.5.2024	704	tyhjänä
6385 Keskuskeittiö Salo	24 876	24 870	24 870	24 870	1.7.2020	353	arkisto tyhjänä
6581 Lupajan punainen kou	9 464	9 460	9 460	9 460	1.1.2021	166	koko tila tyhjänä
6597 Sillankorvan kiint. (Narikka)	8 602	8 600	8 600	8 600	1.1.2024	160	osa tyhjänä
6617 Melssuonmäen sauna	2 994	2 990	2 990	2 990	1.1.2016	50	tyhjänä
Tyhjien tilojen kustannukset yhteensä	1 390 230	1 343 130	1 390 680	1 390 680			

9.3 Yhdistysten avustaminen

Yhdistysten avustaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yhdistysten toiminnan tukemisen periaatteet 5.2.2024 § 8. Kaikki varsinaiset harkintaan perustuvat avustukset kootaan budjetissa yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka euromääräisen tason valtuusto määrää. Avustuskokonaisuus jaetaan ryhmiin, joiden keskinäisen suuruuden valtuusto määrää ottaen huomioon kaupungin strategiset painotukset. Yksityiskohtaisen avustuspäätöksen tekee kaupunginhallitus, lautakunta tai viranhaltija, jolle päätösvaltaa on delegoitu.

Avustukset ryhmitellään seuraavasti:
- Kulttuuritoiminta (vapaa-ajan lautakunta)
- Liikuntatoiminta (vapaa-ajan lautakunta)
- Nuorisotoiminta (opetuslautakunta)
- Yleissivistävä kansalaistoiminta, asukas ja aluetyö (kaupunginhallitus)
- Hyvinvoinnin edistäminen (kaupunginhallitus)
- Kansainvälinen toiminta (elinvoimajaosto)
- Ympäristönsuojelu (rakennus- ja ympäristölautakunta)

Ryhmittely määritetään valtuustokausittain.

Avustusperiaatteiden ulkopuolelle rajataan ostopalvelut, henkilökohtaiset apurahat ja stipendit, kaupungin teknisen infran rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvät avustukset sekä markkinointiavustukset.

Talousarvio 2027 sisältää seuraavat edellä tarkoitetut yleis- ja kohdeavustukset:

Kaupunginhallitus	
Yleissivistävä kansalaistoiminta, asukas- ja aluetyö	20 000 €
Hyvinvoinnin edistäminen	210 000 €
Elinvoimajaosto	
Kansainvälinen toiminta	5 000 €
Sivistyspalvelut	
Kulttuuritoiminta	220 000 €
Liikuntapalvelut	172 000 €
Nuorisopalvelut	32 000 €
Rakennus- ja ympäristövalvonta	
Ympäristönsuojelu	15 000 €
Kaikki yhteensä	**674 000 €**